

อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

พริยาภรณ์ สรรพศรี

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์
สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ปรัชญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์

ชื่อเรื่อง

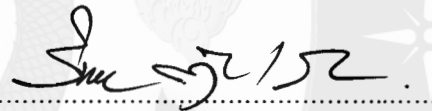
อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

โดย

พริยาภรณ์ ธรรมพศรี

พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา คำรงเกียรติศักดิ์)

วันที่ 23 เดือน 5.ค. พ.ศ. 2553

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ ธรรมปัญญา)

วันที่ 15 เดือน 5.ค. พ.ศ. 2553

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวันทน ขัยญณะ)

วันที่ 15 เดือน 5.ค. พ.ศ. 2553

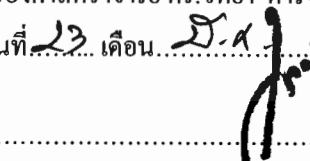
ประธานกรรมการประจำหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา คำรงเกียรติศักดิ์)

วันที่ 23 เดือน 5.ค. พ.ศ. 2553

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพ พงษ์พานิช)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

วันที่ 23 เดือน 5.ค. พ.ศ. 2553

ชื่อเรื่อง	อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นางสาวพิริยาภรณ์ สรรพศรี
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง 2) ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน 3) อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 11 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำกรอบทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง การเปิดรับข่าวสารและการแสวงหาข่าวสาร แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลสื่อและอิทธิพลของกลุ่มต่อพฤติกรรมของสมาชิก มาใช้เป็นพื้นฐานหลักในการวิเคราะห์พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย พบว่าผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก 1 คน ระดับปานกลาง 5 คน และระดับน้อย 5 คน โดยเป็นเพศชาย 7 คนและเพศหญิง 4 คน มีอายุมากที่สุด 55 ปี และอายุน้อยที่สุด 23 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดคือ ระดับปริญญาเอกและต่ำสุดคือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายได้สูงสุดคือ 100,000 บาท และต่ำสุดคือ 2,500 บาท ประกอบอาชีพ สื่อมวลชน ธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัทเอกชน รับจ้าง อาจารย์และพนักงานมหาวิทยาลัย นักศึกษาปริญญาโท และแม่บ้าน

ด้านพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองพบว่า ส่วนใหญ่เปิดรับสื่อที่ค่อนข้างหลากหลาย สื่อมวลชนที่เปิดรับมากที่สุด คือ โทรทัศน์ รองลงมาคือ อินเทอร์เน็ต ได้แก่เว็บไซต์ต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ออนไลน์และเว็บบอร์ดต่าง ๆ ต่อมาคือ วิทยุ โดยผู้ถูกสัมภาษณ์ให้เหตุผลว่า ได้รับข้อมูลที่เป็นความจริงจากสื่อวิทยุ โดยเฉพาะสถานีวิทยุของกลุ่มที่มีการเคลื่อนไหวทางการเมือง นอกจากนี้ยังมีสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ทั้งที่เป็นรายวัน รายสัปดาห์ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการเปิดรับสื่อหลาย ๆ ด้านว่า เพราะต้องการแสวงหาข้อเท็จจริง เพื่อนำมาเปรียบเทียบและทำให้เกิดความรอบรู้ในประเด็นนั้น ๆ มากขึ้น

สื่อบุคคลที่เปิดรับมากที่สุด คือ เพื่อนร่วมงาน กลุ่มเพื่อนอาชีพเดียวกัน กลุ่มบุคคลที่มีเจตคติทางการเมืองเดียวกันและคนในครอบครัว โดยการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองต่าง ๆ ที่เปิดรับจากสื่อมวลชน ส่วนสื่อบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งได้แก่ กลุ่มแกนนำ อาจารย์ และนักวิชาการต่าง ๆ เป็นการติดตามรับฟังข่าวสาร การวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ จากการเข้าร่วมกลุ่ม โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกเชื่อถือและคล้อยตามข่าวสารที่ได้รับจากคนกลุ่มดังกล่าว โดยเฉพาะถ้าเป็นบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างให้ความเคารพนับถือและมีเจตคติเดียวกันกับตน

กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับเนื้อหาข่าวสารการเมืองในประเด็นเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ การทำงานของรัฐบาล สถานการณ์บ้านเมือง นโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาล การแก้ปัญหาของรัฐบาล ข่าวเศรษฐกิจการเมือง และประเด็นการเลือกตั้ง เป็นหลัก

ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วมในการใช้สิทธิเลือกตั้งมากที่สุด รองลงมาคือ การชักชวนผู้อื่นไปลงคะแนน การพูดคุยเรื่องการเมือง การสนใจติดตามรับฟังข่าวสารทางการเมือง การเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง การบริจาคเงินหรือสิ่งของสนับสนุนทางการเมือง การลงสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกพรรคการเมือง การร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมือง และการติดต่อกับนักการเมือง ตามลำดับ

การศึกษาอิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า สื่อมวลชนมีผลต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อยและระดับปานกลาง โดยก่อให้เกิดการตื่นตัวและสนใจเมื่อได้รับทราบข้อมูลข่าวสารการเมืองใหม่ ๆ เป็นผลให้มีการติดตามข้อมูลข่าวสารมากขึ้นจากหลาย ๆ สื่อประกอบกันเพื่อหาข้อเท็จจริง ประกอบกับการพูดคุยโดยผ่านสื่อบุคคล ที่มีเจตคติส่วนตัว ความชอบความสนใจและปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ร่วมด้วย จนนำไปสู่การตัดสินใจมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยตนเอง

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมากนั้น พบว่าสื่อบุคคลมีอิทธิพลในขั้นรับรู้ โดยการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลโดยตรงจากแหล่งข่าว อันมีผลต่อเจตคติและอุดมการณ์ทางการเมือง ที่นำไปสู่การตัดสินใจมีส่วนร่วมทางการเมือง นอกจากนี้อิทธิพลจากปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ อาชีพ ความสัมพันธ์ส่วนตัว รวมถึงปัจจัยส่วนบุคคลในเรื่องเจตคติและอุดมการณ์ทางการเมือง ส่งผลและเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยเช่นกัน

Title	Media Effect of Political Information Exposure on Politic Involvement Among Muang Residents, Chiang Mai Province
Author	Miss Piriyaorn Sabhasri
Degree of	Master of Arts in Communications
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Dr. Wittaya Damrongkiattisak

ABSTRACT

This qualitative research was aimed to investigate: 1) the acknowledging political news behavior of people; 2) the type of people's political participation; and 3) the influence of the acknowledging political news's toward the people's political participation. The surveyed tool was the semi-instructed interview, which had been done by selecting the specific sample of 11 persons from Muang Chiang Mai's residents. The following were used in data analysis : the political communication theory; the acknowledgement behavior; the seeking behavior; the concept of the influence of media and group were used as the basis of the analysis on the political participation of the research's sample.

Findings showed that there was only 1 of the sample group, who reached the degree of political participation at level 5 or a high level, there were 5 of the sample group were at level 3 or at a moderate level of political participation, and the rest were at the level 2 or a low level. The sample group was composed of 7 men and 4 women, the oldest was 55 years old, and the youngest was 23 years old. Their highest educational attainment was master's degree and their lowest educational attainment was lower-secondary school. The maximum monthly salary was 100,000 baht and the minimum monthly salary was 2,500 baht. Their occupations were news writer or news reporter business owner, employee, university instructor, university staff, masteral's degree student and house wife.

Results of the study on the acknowledging behavior revealed that they perceived the political news from various channels; Most members of the sample group perceived the political news through television most. This was followed by online news website, and radio. The sample group explained their reasons that they had received the correct information from radio

news, especially the political radio station, which belongs to the political group. Moreover, they also perceived the political news from printed media such as daily newspaper and weekly newspaper. The reason why they perceived the political news from various channel was because they needed to seek the correct information and compare it.

The sample group perceived for the political news about the movement of the political parties, the government performance, the political situations, the government's policies, the political solution done by the government, and the political economy news.

The political participation of the sampling group used their rights to join the political election most; inviting people to use their election's rights; chattering the political issues; paying attention to the political news; joining political demonstration; supporting political party; joining as the political candidate; joining the political party as its member; helping the political party publication; and getting in touch with the politicians, respectively.

For the influenced of the acknowledging political news toward the people political participation, it was that the mass media had either a low or moderate level of an effect to their recognition. The sample group was only eagerly interested in the hot issue and they would follow up more information from the various channels to found out the fact. Meanwhile, they would share their attitude with their political group, and finally made decision by themselves.

With regards to the sample group having a high level of political participation, it was found that personnel media had an influence in the perception stage in which they received the information directly from the information source. This resulted in an effect on political attitude and ideology. Besides, occupation, relationship, political attitude and political ideology altogether caused and stimulated the political participation behavior.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ ที่ได้เสียสละเวลา รับเป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา และกรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง สหวิทยาการ องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ และความเมตตาที่ได้ตรวจทานแก้ไขข้อผิดพลาดในการจัดทำ ปัญหาพิเศษครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณ ดร.อุดมลักษณ์ ธรรมปัญญา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวิวัฒน์ ชัยญานะ ที่สละเวลาในการให้คำแนะนำและตรวจทานแก้ไขข้อผิดพลาด รวมถึงเป็นกรรมการที่ปรึกษา และกรรมการสอบปัญหาพิเศษ ตลอดจน

ขอขอบพระคุณ คุณสหทัย ดำรงเกียรติศักดิ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจทานแก้ไข ปัญหาพิเศษ และคอยอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัย จนกระทั่งปัญหาพิเศษเสร็จสมบูรณ์ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและการสื่อสาร ที่คอยช่วยเหลือเกื้อกูลผู้วิจัยในการแก้ไข ปัญหาพิเศษ

ขอขอบพระคุณ ครอบครัวอันอบอุ่น ของข้าพเจ้า ที่คอยให้กำลังใจ กำลังทรัพย์ ในการให้การศึกษาแก่ข้าพเจ้าในทุก ๆ ด้าน ด้วยความรักที่แสนงดงาม โดยเฉพาะคุณพ่ออวยพร สรรพศรี คุณแม่สุกานดา สรรพศรี คุณยาย คุณป้า และน้องชายที่คอยให้กำลังใจ ทำให้ข้าพเจ้า มีแรงบันดาลใจในการศึกษาจนสำเร็จดังความตั้งใจของทุก ๆ บุคคลอันเป็นที่รักของข้าพเจ้าทุกคน

ขอขอบพระคุณ แรงกาย แรงใจ น้ำใจและกำลังใจ จากเพื่อนพ้องน้องพี่นิเทศศาสตร์ รุ่นที่ 9 ทุกคน อันได้แก่ พี่ก๊วง พี่เปรี้ยว พี่อ้อย แหม่ม เติ้ล น้านนค์ อ้อย กิ๊ก กิม ที่มีให้กันตลอด 4 ปีที่ผ่านมา จนฝ่าฟันอุปสรรค ก้าวสู่ความสำเร็จครั้งนี้มาได้

ท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณในพลังแห่งความศรัทธา ความพยายามมุมานะและความเชื่อมั่น ในตัวของข้าพเจ้าเองที่ทำให้มีวันนี้ได้

พริยาภรณ์ สรรพศรี

มีนาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
ความสำคัญของปัญหา	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	7
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	9
แนวความคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง	9
แนวความคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารและการแสวงหาข่าวสาร	17
แนวความคิดเกี่ยวกับอิทธิพลสื่อ	19
แนวความคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
ภาคสรุป	42
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	44
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	45
สถานที่ดำเนินการวิจัย	45
ประชากร	45
กลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49

	การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	51
บทที่ 4	ผลการวิจัยและวิจารณ์	53
	ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	54
	ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง	99
	ตอนที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง	118
	ตอนที่ 4 อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่ละระดับ	139
บทที่ 5	สรุป และข้อเสนอแนะ	168
	สรุปผลการวิจัย	169
	ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	174
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	177
บรรณานุกรม		179
ภาคผนวก		185
	ภาคผนวก ก ตัวอย่างสื่อและข่าวสารทางการเมือง	186
	ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	204
	ภาคผนวก ค ประวัติผู้วิจัย	207

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตารางการเปรียบเทียบลักษณะสำคัญที่แตกต่างกันของช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคลกับช่องทางการสื่อสารที่เป็นสื่อมวลชน	16
2 จำนวนตัวอย่างจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	47
3 จำนวนตัวอย่าง	47
4 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	55
5 ผลการศึกษาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับน้อย	102
6 ผลการศึกษาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับปานกลาง	108
7 ผลการศึกษาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมาก	112
8 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อย	120
9 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง	127
10 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก	135
11 แสดงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง	137
12 อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อย	142
13 อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง	151
14 อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก	160

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 องค์ประกอบของการสื่อสารทางการเมือง	10
2 รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามแนววิเคราะห์ของ Nie	31
3 ตัวแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Rush	34
4 ลำดับขั้นของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในบริบทสากล	36
5 ลำดับขั้นของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ใช้เป็นตัวชี้วัดระดับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง	37
6 กรอบแนวความคิดในการวิจัย	44
7 อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่ม ตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย	148
8 อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่ม ตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง	158
9 อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่ม ตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก	164

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

หากไม่มีปรากฏการณ์ทางการเมืองใด ๆ เกิดขึ้นในสังคมก็คงไม่มีความจำเป็นในการรายงานข่าวสารทางการเมืองให้ปรากฏบนสื่อสารมวลชน แต่โดยทั่วไปของสังคมทางการเมืองที่เป็นพหุนิยมย่อมมีความขัดแย้งทางการเมืองอยู่เสมอ อันก่อให้เกิดการไหลเวียนของข่าวสารการเมืองไม่ว่าแง่การสร้างและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากความขัดแย้งทางการเมือง

เมื่อสื่อมวลชนมีหน้าที่สื่อสาร ความขัดแย้งทางการเมืองก็ถูกถ่ายทอดลงบนสื่อมวลชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะในสังคมประชาธิปไตย ความขัดแย้งทั้งในสภาคณะรัฐมนตรี พรรคการเมืองและนักการเมือง เป็นต้น จะกลายเป็นโครงสร้างความขัดแย้งหลักและมีบทบาทนำปรากฏเป็นสาระของข่าวสารการเมืองในสื่อมวลชนเสมอ โดยปรากฏในรูปการสื่อสารเชิงความขัดแย้ง ยิ่งเมื่อต่างฝ่ายต่างอ้างความชอบธรรมและความถูกต้องของฝ่ายตนเองพร้อมกับอ้างความไม่ชอบธรรมของอีกฝ่ายหนึ่ง ในที่สุดก็มีส่วนผลักดันให้สื่อมวลชนซึ่งเป็นผู้เสนอข่าวต้องเข้าร่วมในความขัดแย้งไม่ว่าฝ่ายใดก็ฝ่ายหนึ่งที่สื่อมวลชนเองเห็นว่าชอบธรรมมากกว่าหรือให้ผลประโยชน์ทางการเมืองสูงกว่า ในกรณีเช่นนี้สามารถตรวจสอบความเอนเอียงของสื่อมวลชนได้โดยการวิเคราะห์สาระในประเด็นต่าง ๆ อย่างครอบคลุม ไม่ว่าในเรื่องความตระหนักใน ความสำคัญ การรับรู้ และการยอมรับในความขัดแย้งที่ปรากฏในสื่อมวลชนนั้น

นอกเหนือจากการที่สถานการณ์ เช่น ความขัดแย้งทางการเมืองจะเป็นสาเหตุที่มีอิทธิพลเหนือสื่อมวลชนในการส่งผลกระทบต่อสังคมแล้ว จะพบว่าสื่อมวลชนเองก็มีบทบาทในการผลักดันให้เกิดผลกระทบตามที่ตนเองต้องการหรือจงใจให้เกิดผลกระทบทางการเมืองขึ้นด้วยสิ่งที่เรียกว่า “รับของขาว” ยิ่งกว่านั้น ในบางครั้งนักการเมืองอาจเป็นเจ้าของธุรกิจสื่อมวลชนเสียเองเพื่อหวังผลทางด้านการเมืองเช่นเดียวกัน (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2541: 188-189)

ปัจจุบันการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารมวลชน มีบทบาทที่สำคัญมาก ต่อระบบการเมืองของประเทศ เนื่องจากสื่อมวลชนทำหน้าที่ถ่ายทอดเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ทุกด้านรวมทั้งเหตุการณ์ทางการเมือง ไปสู่ประชากรจำนวนมาก และข่าวสารเหตุการณ์เหล่านั้น มีอิทธิพลต่อความรู้ ทศนคติ มุมมอง และพฤติกรรมของประชาชน จนทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกร่วมกัน รวมทั้งความรู้สึกร่วมในการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

ภายหลังการรัฐประหาร ในปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา สังคมไทย มีการแตกขั้วความคิดทางการเมืองเด่นชัดขึ้นเรื่อย ๆ และต้องยอมรับว่า สถานการณ์การเมืองไทยขณะนี้ กำลังเผชิญอยู่ในลักษณะของการแบ่งขั้ว แบ่งฝัก แบ่งฝ่าย และบานปลายจนส่งผลกระทบต่อการบริหารประเทศของรัฐบาลไม่ว่าฝ่ายใดก็ตาม ทำให้ยากต่อการคาดเดาทิศทางของประเทศว่าจะดำเนินอย่างไรต่อไป

กระแสความเคลื่อนไหวทางการเมืองขณะนี้ คงปฏิเสธไม่ได้ว่ามีความร้อนแรงอยู่พอสมควร จึงตกเป็นหน้าที่ของสื่อมวลชน ที่ต้องคอยรายงานข่าวความเคลื่อนไหวเหล่านี้ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างเกาะติดสถานการณ์ รวดเร็ว ชัดไว เพราะตระหนักดีว่า ในยุคเทคโนโลยีเช่นนี้ ผู้บริโภคย่อมมีทางเลือกในการรับข่าวสารหลายช่องทาง และอาจเกิดการเปรียบเทียบระหว่างสื่อได้ว่า สื่อใดที่สามารถส่งถึงประชาชนได้รวดเร็วและแม่นยำที่สุด และการทำหน้าที่สื่อมวลชนเอง ไม่ว่าจะเป็น วิทยู โทททัศน์ หนังสือพิมพ์ และสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ ล้วนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการเมืองและบางครั้งอาจมีอิทธิพลซึ่งก่อผลกระทบต่อการกระบวนการทางการเมือง จนมีการยกให้สื่อมวลชน เป็นฐานันดรศักดิ์ที่สี่

ในสถานการณ์ที่คนในสังคมแบ่งเป็นฝักฝ่าย สื่อมวลชนจะต้องมีความเป็นกลางและเป็นสื่อกลางในการให้ข้อมูล ข่าวสาร สร้างความเข้าใจ เกิดผลทางการเมืองคือ สร้างความเข้าใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สร้างจิตสำนึกให้รู้สึกว่าตนเป็นคนไทย คนของประเทศ ไม่ใช่รู้สึกแบ่งแยกว่า คนใต้ คนอีสาน หรือคนเหนือ นอกจากนี้ สื่อจะต้องทำหน้าที่ตรวจสอบ เสนอความคิดเห็นที่ถ่วงดุล หรือเป็นผู้นำทางความคิดในนโยบายที่มีผลกระทบต่อสังคม เพื่อรักษาผลประโยชน์ต่อสังคมและคนส่วนใหญ่

ดังนั้น จะเห็นว่าสื่อมวลชนมีบทบาทมากในด้านพัฒนาการเมือง สื่อมวลชนจึงต้องมีจรรยาบรรณและความรับผิดชอบ มิฉะนั้นจะเป็นการทำลายสังคม เพราะการให้ข้อมูลเท็จ การบิดเบือนข้อเท็จจริงโดยเจตนาด้วยเหตุผลทางการเมืองหรือเหตุผลส่วนตัว การมีจุดประสงค์ในการลงข่าวหรือวิพากษ์วิจารณ์โดยมีจุดประสงค์ซ่อนเร้น หรือการอ้างคำพูดโดยการตัดทอนหรือเห็นแก่อามิสสินจ้าง ล้วนนำไปสู่หายนะแห่งวิชาชีพ ทำลายความน่าเชื่อถือ แต่ตรงกันข้าม หากสื่อมวลชนตั้งมั่นในความบริสุทธิ์ใจของการนำเสนอข้อมูล วิพากษ์วิจารณ์พร้อมเสนอทางแก้ปัญหาถ้าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ถึงแม้ว่าจะเป็นเพียงการตั้งข้อสังเกตเพียงเล็กน้อยก็ตาม (สำนักข่าวแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์, 2551)

“สงครามข้อมูลข่าวสารจึงน่ากลัวกว่าที่หลายคนคิด เพราะไม่เพียงแต่มีการใช้อำนาจที่เหนือกว่าเข้าบดขยี้สื่อมวลชน ที่ไม่ยอมสยบเป็นรายบุคคลเท่านั้น ยังมีการปิดหูปิดตาและปิดปากประชาชนด้วยการพยายามสั่งปิด หรือใช้กฎหมายเหล็กกับสื่อมวลชนบางแห่ง และมีการครอบงำสื่อเพื่อกำหนดวาระและเนื้อหาข่าวให้เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายตน ซึ่งส่งผลให้ประชาชนผู้บริโภคข่าวสาร

ตกอยู่ในภาวะสับสนแตกแยก และอาจตกเป็นเครื่องมือทางการเมืองของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์” (คมสรวรค์ เมธิกุล, 2549)

ความสำคัญของปัญหา

การปกครองระบอบประชาธิปไตยจะประสบความสำเร็จ มีความเจริญก้าวหน้า และรักษาเอาไว้ได้ยั่งยืนนั้น สิ่งสำคัญคือประเทศต้องประกอบด้วยประชาชนที่เลื่อมใสเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง รู้คุณค่าของสิทธิทางการเมือง ให้ความสำคัญในสิทธิของตน มีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติตามวิถีทางการเมืองของระบอบประชาธิปไตย ปัจจัยสำคัญที่สุด คือประชาชนส่วนใหญ่ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ สนใจติดตามข่าวสารต่าง ๆ ทางการเมือง สามารถวินิจฉัยปัญหาและตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง เป็นไปตามเจตนารมณ์ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมากที่สุด และพร้อมที่จะเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการทางการเมืองในทุกโอกาสที่อำนวยให้

หากพิจารณาในแง่อิทธิพลของสื่อต่อการเมืองไทยจะเห็นว่าพลังของสื่อต่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองกับประชาชนถือเป็นสิ่งที่ผูกพันกันโดยตรง สืบเนื่องจากความผูกพันระหว่างสองสิ่งนี้ทำให้หลาย ๆ ครั้งที่การเมืองจำเป็นต้องพึ่งพาสื่อเพื่อเป็นตัวกลางในการส่งผ่านข้อมูลไปยังประชาชนในหลากหลายทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่ประชาชนมีความรู้ มีการศึกษามากขึ้นทำให้ข้อมูลข่าวสารเป็นทางเลือกหลักในการบริโภคข้อมูลในชีวิตประจำวัน และยิ่งเมื่อสถานการณ์ทางการเมืองที่เต็มไปด้วยความวุ่นวาย ยิ่งทำให้ประชาชนคนไทยพุ่งความสนใจไปที่การสื่อสารทางการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นกัน และอาจกล่าวได้ว่าสื่อมีอำนาจในการขับเคลื่อนประเทศได้ (นิรนาม, 2550)

จากเหตุปัจจัยดังกล่าว สื่อจึงกลายเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต และนำไปสู่ปัญหารวมถึงผลกระทบหลาย ๆ ด้านของชีวิต ความวุ่นวายในสังคมไทยทุกวันนี้ อิทธิพลของสื่อก็มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าด้านการเมือง เศรษฐกิจ สื่อล้วนกลายเป็นปัจจัยสำคัญและบ่อยครั้งที่สื่อกลายเป็นประเด็นสำคัญของปัญหานั้น ๆ เช่น การนำเสนอข่าวท่ามกลางวิกฤตของสังคมเต็มไปด้วยความขัดแย้งทางด้านความคิดและต้องการเอาชนะ

จากสภาพวิกฤตความขัดแย้งที่กำลังในบ้านเมือง รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ในสังคมปัจจุบัน สื่อเป็นตัวแปรสำคัญที่จะโน้มน้าวคนในสังคมให้เกิดความคิดเห็นที่ตรงกัน เพราะสื่อมีอิทธิพลต่อคนในสังคมเป็นอย่างมากและต้องทำบทบาทในการสะท้อนความเป็นไปในสังคม

อย่างสร้างสรรค์ และเป็นธรรม เพราะบางครั้งปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นละเอียดอ่อนและอ่อนไหวต่อความรู้สึกของคนในสังคม

ความขัดแย้งทางการเมืองที่กำลังดำเนินอยู่นั้นจะมีวิธีการอย่างไร ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเข้าใจที่ถูกต้องรวมทั้งเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเมือง เกิดจิตสำนึกแห่งการเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของไทย การสื่อสารสามารถที่จะช่วยอธิบายให้คนเหล่านั้นเข้าใจและเห็นความสำคัญว่า ทำไมประชาชนจึงต้องมีส่วนร่วมทางการเมือง การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญประการหนึ่งของกระบวนการทางการเมือง และมีความจำเป็นสำหรับการเมืองทุกระดับ ทั้งนี้เพราะรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยเฉพาะการเสนอความต้องการ (demand) และการสนับสนุน (support) เป็นสิ่งที่แสดงออกซึ่งการดำรงอยู่ของระบบการเมือง ถ้าระบบการเมืองใดปราศจากสิ่งดังกล่าวแล้ว ระบบการเมืองก็ไม่สามารถดำรงอยู่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปกครองระบบเสรีประชาธิปไตย (liberal democracy) ที่ถือว่าประชาชนทั้งปวงในสังคมมีอิสระที่จะร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายในการบริหารและในการปกครองประเทศ

นอกจากนั้นแล้ว การที่ประชาชนการเบื่อหน่ายการเมืองไม่สนใจการเมืองและไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง จะส่งผลเสียอีกหลายเรื่องทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อตัวเอง ต่อชุมชนและประเทศชาติ ประชาชนทุกคนจึงปฏิเสธและหลีกเลี่ยงการเมืองไม่ได้ เพราะการเมืองจะส่งผลต่อการดำรงชีวิตและวิถีชีวิตของทุกคนในกลุ่มของสังคมนั้น ๆ ดังนั้น เราทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการเมืองไม่ว่าในระดับใดก็ตาม

ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อให้ทราบว่าในในช่วงระยะเวลาที่ศึกษาประชาชนมีความสนใจและเลือกที่จะเปิดรับจากช่องทางใดบ้าง รวมถึงมีการเปิดรับ และเกิดการเรียนรู้ทางการเมืองในระดับใด หลังจากที่มีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแล้วประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองหรือไม่ และมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบใด อันจะทำให้เห็นบทบาทของการสื่อสารที่มีต่อการเมืองในระบอบประชาธิปไตยได้ชัดเจนขึ้น โดยเลือกกลุ่มประชากรที่อาศัยอยู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นกลุ่มที่น่าจะมีการเปิดรับสื่อ โดยเฉพาะข่าวสารทางการเมืองมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิต และการนำเสนอข่าวสารทางการเมือง ให้มีการปรับปรุงเนื้อหาและรูปแบบที่มีคุณภาพ และตรงกับความต้องการในการใช้ประโยชน์และความคาดหวังของผู้รับสารให้มากที่สุด เพราะข่าวสารทางการเมืองนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการพัฒนาทางการเมือง ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพของข่าวสารทางการเมืองจึงน่าจะเป็นแนวทางหนึ่งสำหรับการพัฒนาประเทศได้เช่นกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล
2. ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
3. อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่ละระดับ

ระดับ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลเฉพาะประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป ที่เป็นกลุ่มประชากรผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง เท่านั้น

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาครอบคลุมเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ได้แก่ ประเภทของสื่อที่เปิดรับ
 - สื่อมวลชน คือ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต SMS และ CD
 - สื่อบุคคล คือ บุคคลในครอบครัวญาติพี่น้อง เพื่อน เพื่อนร่วมงาน บุคคลที่มีเจตคติทางการเมืองเดียวกัน บุคคลที่มีเจตคติทางการเมืองต่างกัน แกนนำกลุ่มการเมือง และนักการเมือง
2. ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ได้แก่ การพูดคุยเรื่องการเมือง สนใจติดตามรับฟังข่าวสารทางการเมือง ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง พุดชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมืองโดยการติดสติ๊กเกอร์หรือสวมเสื้อเพื่อแสดงการสนับสนุน มีการติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง การบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อสนับสนุนทางการเมือง ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง เข้าร่วมในเวทีสาธารณะ มีการ

รวมตัวกับคนอื่นเป็นกลุ่มผลประโยชน์หรือเป็นสมาชิกกลุ่ม ช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียง เป็นสมาชิกพรรคการเมือง ลงสมัครรับเลือกตั้ง ดำรงตำแหน่งสำคัญในพรรคการเมือง

3. อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่ละระดับ คือ ระดับน้อย ระดับปานกลาง ระดับมาก

ขอบเขตด้านสถานที่

พื้นที่ศึกษา คือ เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้มีช่วงระยะเวลาการเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือน มิถุนายน – พฤศจิกายน

2552

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงพฤติกรรมของการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง และอิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เจ้าหน้าที่รัฐสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการหาวิธีการส่งเสริมความรู้ทางการเมืองให้แก่ประชาชน และเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลผ่านสื่อและปัจจัยอื่น ๆ
3. สื่อมวลชน สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบและวิธีการนำเสนอข่าวสารการเมือง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างถูกต้อง
4. นักวิจัยและนักนิเทศศาสตร์ สามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและค้นคว้าในเรื่องนี้ต่อไปในอนาคต

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

อิทธิพล หมายถึงอำนาจที่มีผลทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการเมืองอันเป็นผลจากการที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารทางการเมือง

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร หมายถึง พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างจากสื่อ อันได้แก่ ประเภทของสื่อที่เลือกเปิดรับ รูปแบบการนำเสนอของสื่อ เนื้อหาหรือประเด็นทางการเมืองที่สนใจ และปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลในการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง

สื่อมวลชน หมายถึง โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ตและข้อความข่าวทางโทรศัพท์มือถือ (SMS)

สื่อบุคคล หมายถึง บุคคลในครอบครัว เพื่อน เพื่อนร่วมงาน กลุ่มชน แกนนำกลุ่มการเมือง และนักการเมือง

ข่าวสารการเมือง หมายถึง ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางการเมืองและการบริหาร การปกครองในทุกระดับ การออกกฎหมาย การดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาล นโยบายด้านการบริหารของคณะรัฐมนตรี การดำเนินงานของฝ่ายค้าน ความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านหรือนักการเมือง ความคืบหน้าของการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง การดำเนินงานของคณะตรวจสอบทรัพย์สินแห่งชาติ หลักสิทธิมนุษยชน เหตุการณ์ทั่วไปทางการเมือง รวมทั้งเรื่องราวร้องทุกข์ การไม่ได้รับความเป็นธรรมในสังคม ข่าวสังคมทั่วไปและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับคนหมู่มาก

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งที่มุ่งประสงค์ที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายสาธารณะ และการเลือกผู้นำทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น ด้วยความสมัครใจในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะใช้วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่มีกฎหมายบัญญัติรองรับ มีการดำเนินการแบบจัดองค์กรหรือไม่ โดยจะเป็นการกระทำที่มีความต่อเนื่องหรือเป็นครั้งคราวก็ได้ รวมทั้งจะเป็นผลสำเร็จหรือไม่ก็ตาม ได้แก่

1. พுகุญเรื่องการเมือง / สนใจติดตามรับฟังข่าวสารทางการเมือง
2. ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
3. พுகุญชวนผู้อื่น ให้ไปลงคะแนน
4. ร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมืองโดยการติดสติ๊กเกอร์หรือสวมเสื้อเพื่อแสดงการสนับสนุน
5. มีการติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง

6. บริจาคเงิน หรือสิ่งของเพื่อสนับสนุนทางการเมือง
7. ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง
8. เข้าร่วมในเวทีสาธารณะ
9. มีการรวมตัวกับคนอื่นเป็นกลุ่มผลประโยชน์หรือเป็นสมาชิกกลุ่ม
10. ช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียง
11. เป็นสมาชิกพรรคการเมือง
12. ลงสมัครรับเลือกตั้ง
13. ดำรงตำแหน่งสำคัญในพรรคการเมือง

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” ได้มีการศึกษาถึงทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางการวิจัยดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง
2. แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารและการแสวงหาข่าวสาร
3. แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลสื่อ
4. แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง

ในการศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง ได้มีผู้ให้คำนิยามและความหมายของคำว่าสื่อสารทางการเมืองต่าง ๆ ดังนี้

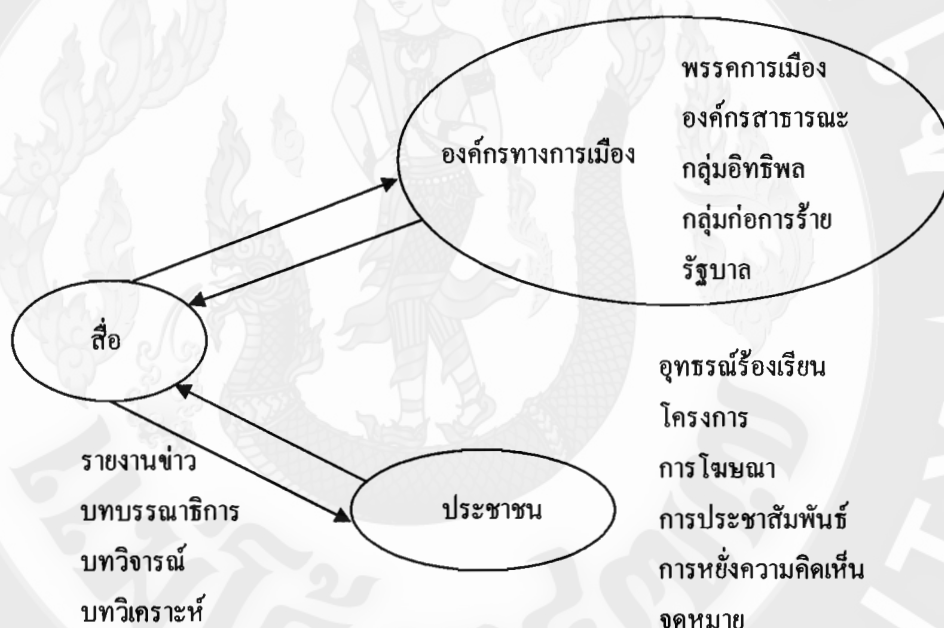
Denton และ Woodward ได้ให้ความหมายของคำว่า การสื่อสารทางการเมือง คือ การโต้เถียงพูดคุยสาธารณะเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรสาธารณะ อำนาจหน้าที่อย่างเป็นทางการ และการให้คุณให้โทษอย่างหนึ่งอย่างใดตามอำนาจหน้าที่นั้น (Brian McNair, 1995: 5)

พฤทธิสาน ชุมพล ได้กล่าวถึงการสื่อสารทางการเมือง คือ กระบวนการทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริง ทรรศนะ และความคิดเห็น ตลอดจนประสพการณ์ต่าง ๆ ในทางการเมืองระหว่างบุคคล การสื่อสารทางการเมืองจึงนับเป็นกระบวนการพิเศษที่ก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของสังคมการเมือง และทำให้บุคคลสามารถดำรงอยู่ได้ในสังคมการเมืองนั้น (พฤทธิสาน ชุมพล, 2531: 181)

Pool ได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็นกิจกรรมใด ๆ ของสถาบันเฉพาะซึ่งถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการกระจายข้อมูลข่าวสาร ความคิด และทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องการเมืองการปกครอง (ระวีวรรณ ประกอบผล, 2537: 743)

จากความหมายและความสำคัญของการสื่อสารที่มีต่อการเมืองดังกล่าว อาจสรุปได้ว่าการสื่อสารทางการเมือง (political communication) หมายถึง การถ่ายทอดข่าวสารหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางการเมืองระหว่างรัฐบาล ประชาชน รวมถึงกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม การ

สื่อสารทางการเมืองเป็นเครื่องมือที่สำคัญในระบบการเมือง หากพิจารณาตามแนวทฤษฎีระบบจะพบว่า การสื่อสารทางการเมืองเป็นทั้งปัจจัยนำเข้า (input) และปัจจัยส่งออก (output) ของระบบการเมือง กล่าวคือ ประชาชนสามารถส่งผ่านข้อเรียกร้อง รวมถึงความคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีต่อรัฐบาล นโยบายหรือผลงานของรัฐบาล ผ่านช่องทางการสื่อสารทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผลประโยชน์ พรรคการเมือง ผู้แทนของประชาชน รวมถึงสื่อมวลชน ไปสู่รัฐบาล จะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะอยู่ภายใต้ระบบการปกครองใด การสื่อสารทางการเมืองก็มีความสำคัญต่อการดำรงอยู่และการพัฒนาระบบการเมืองทั้งสิ้น สำหรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การสื่อสารทางการเมืองแบบสองทางเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยเป็นอย่างยิ่ง ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 องค์ประกอบของการสื่อสารทางการเมือง

ที่มา: เสถียร เชยประทับ (2551: 24)

จะเห็นได้ว่าระบบการเมืองนั้นมีผลต่อลักษณะ และรูปแบบการสื่อสารทางการเมือง กล่าวคือ ในระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้น รัฐบาล ประชาชน พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในสังคมจะมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เรียกร้อง แสวงหา ข้อมูลข่าวสาร และการสื่อสารทางการเมือง ภายใต้บรรยากาศเช่นนี้ทำให้รูปแบบการสื่อสารทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยเป็นการไหลของข้อมูลข่าวสารทางการเมืองแบบสองทาง (two-way flow) ที่ประชาชนสามารถส่งผ่านความคิดเห็น ข้อเรียกร้องหรือข้อมูลข่าวสารกลับไปยัง รัฐบาลได้ และเป็นการไหลของข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในแนวดิ่งผสมกับแนวนอน ขณะที่

ระบบการเมืองแบบเผด็จการนั้น ประชาชนจะมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น หรือ การสื่อสารทางการเมืองที่จำกัด โดยรัฐบาลจะเป็นผู้ควบคุมการสื่อสารทางการเมืองของประชาชน ข่มขู่ลงโทษให้รูปแบบของการสื่อสารทางการเมืองที่พบนั้นเป็นการไหลของข้อมูลข่าวสารทางการเมืองแบบทางเดียว (one-way flow) คือ รัฐบาลจะเป็นผู้ส่งข่าวสารให้ประชาชนแต่เพียงฝ่ายเดียว และเป็นการไหลของข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในแนวตั้ง หรือแนวดิ่ง คือ รัฐบาลจะเป็นผู้ส่งข่าวสารลงมาให้ประชาชนเพียงฝ่ายเดียว

ความสำคัญของการสื่อสารทางการเมือง

การสื่อสารทางการเมือง ถือเป็นสิ่งที่ควบคู่กับระบบการเมืองมาโดยตลอด Pye มีความคิดเห็นว่าการสื่อสารเปรียบเหมือนเส้นใยของสังคมมนุษย์ โดยเปรียบเทียบว่า ถ้าสังคมเป็น ร่างกายการสื่อสารก็เปรียบได้กับเส้นประสาท (Pye, 1983: 4 อ้างใน พงษ์ศรี บุญสุวรรณ, 2532: 7) ในส่วนของการสื่อสารที่มีผลต่อระบบการเมือง เราก็สามารถระบุได้ดังนี้

1. เป็นการสร้างทัศนคติทางการเมือง การพูดคุย การเผยแพร่ การประชุม การอบรม การแจกใบปลิว การติดป้ายประกาศ การแจกแผ่นพับ ข่าว และบทความวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร สามารถที่จะช่วยสร้างสำนึกทางการเมือง ค่านิยมทางการเมือง และทัศนคติทางการเมืองให้แก่ประชาชนได้ การให้ข่าวสารเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาล เหตุผลของการออกกฎหมาย การออกนโยบาย การกำหนดโครงการต่าง ๆ ขึ้นมาจะทำให้ประชาชนรู้จักรัฐบาลดีขึ้น และยอมรับรัฐบาลได้มากยิ่งขึ้น

ข่าวสารเกี่ยวกับนักการเมืองจะสร้างความรู้สึกให้แก่ประชาชนว่า ควรจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองมากน้อยเพียงใด อย่างเป็นอยู่ในขณะนี้ มีฝรั่งบางคนเขียนถึงเมืองไทยว่าการเมืองไทยเป็นการเข้าร่วมของผู้ไม่รู้ แต่ผู้รู้ไม่เข้าร่วม (uninformed participants and information non-participants) นั่นคือคนรู้อะไรดี ๆ มักจะเสื่อมศรัทธาในระบบการเมือง และไม่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เช่น ไม่ไปเลือกตั้ง แต่คนที่สนใจนั้นเพราะยังไม่รู้อะไรดีนัก จึงยังศรัทธาอยู่ เช่น ชาวนาที่ไปเลือกตั้งกันมาก เป็นต้น

2. สร้างความสนใจในทางการเมือง ในสมัยก่อนนั้นคนส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจการเมืองนัก เพราะไม่ค่อยได้รู้ข่าวสารของการเมือง ไม่เคยพบเห็นนักการเมืองหรือผู้บริหาร แต่ในปัจจุบันนี้ข่าวสารของรัฐบาลมีให้อ่านกันเป็นประจำ นักการเมืองจะเป็นข่าวให้เห็นทั้ง หนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง ตลอดจนการวิพากษ์วิจารณ์ทางนิตยสารอยู่เป็นประจำ จึงมีส่วนทำให้คนยุคนี้จะสนใจข่าวสารทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น

3. สร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง นอกเหนือจากการสร้างความสนใจแล้ว การสื่อสารยังถูกนำมาใช้สร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองได้อย่างมาก การเผยแพร่ประชาธิปไตยโดยสื่อบุคคลก็ดี โดยสื่อมวลชนก็ดี หรือการนำเสนอพระราชบัญญัติใหม่ที่ประชาชนต้องรับรู้และเข้าใจ เพื่อปฏิบัติคนในฐานะพลเมืองดีสู่ประชาชนด้วยการสื่อสาร

4. สร้างบทบาททางการเมือง ความสนใจที่ก่อให้เกิดความรู้และทัศนคตินั้น ได้นำไปสู่การกำหนดบทบาททางการเมือง ประชาชนในปัจจุบันได้รู้ถึงบทบาท สิทธิ และหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นประชาชนที่ดีขึ้น การเขียนจดหมายถึงสื่อมวลชนก็เป็นการแสดงบทบาททางการเมือง การได้รับข่าวสารทำให้เรารู้บทบาททางการเมือง และแสดงบทบาททางการเมืองก็เป็นการส่งข่าวสารไปยังผู้บริหารเช่นกัน

5. การสื่อสารเป็นการนำเอารัฐบาลเข้าไปอยู่ในบ้านของประชาชน นักรัฐศาสตร์จะมองว่าการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นการสื่อสารที่มีความสำคัญเป็นปฐม ส่วนการสื่อสารทางด้านสื่อมวลชนนั้นจะมีบทบาทที่สำคัญในการทำให้ประชาชนรู้จักพรรคการเมือง ผู้นำของรัฐบาลและผลงานของรัฐบาล

6. การสื่อสารมวลชนทำให้ความสนใจของประชาชนมีลักษณะเป็นนานาชาติ (cosmopolitan-oriented) ในปัจจุบันนี้โทรทัศน์ การส่งข่าวสารผ่านดาวเทียมทำให้ความสนใจของประชาชนเปลี่ยนแปลงไป นอกจากจะสนใจแต่เพียงสิ่งที่อยู่รอบตัวใกล้ชิดตัวเท่านั้น พวกเขายังสนใจสิ่งที่อยู่ไกลตัว มีความคิดที่เป็นสากลกันมากยิ่งขึ้น ทำให้รัฐบาลต้องตื่นตัวกับการตอบสนองความต้องการของประชาชนตามมาตรฐานนานาชาติที่ประชาชนมีโอกาสได้พบเห็น

7. การสื่อสารถูกนำมาใช้ในการรับรองสถานภาพก่อนที่จะเป็นนักการเมือง คนบางคนไม่เป็นที่รู้จักเลย แต่การที่สื่อสารมวลชนเขียนถึงเขาบ่อย ๆ ในวงสนทนามีคนพูดถึงเขาบ่อย ๆ คนที่ไม่มีความสำคัญก็จะมีค่ามากขึ้น สถานภาพดังกล่าวเป็นอะไรก็จะได้รับการยอมรับขึ้น เพราะนั้นในการเสนอนักการเมืองให้รับใช้ประชาชนนั้น พรรคการเมืองจะสร้างการยอมรับโดยการเสนอบุคคลดังกล่าวนั้นสื่อมวลชนด้วยความสูง ให้คนได้รู้จักคุณสมบัติและผลงานต่าง ๆ ของเขา แม้คนบางคนจะมีผลงานมากกว่าความสามารถสูงกว่า แต่ถ้าไม่ได้รับการเสนอในข่าวของสื่อมวลชน ไม่มีการกล่าวขวัญถึงคนก็ย่อมไม่ยอมรับสถานภาพ (เสรี วงษ์มณฑา, 2535: 721-724)

ไม่เพียงแต่บุคคลเท่านั้นที่การสื่อสารช่วยสร้างการยอมรับสถานภาพแม้แต่นโยบายหรือโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาล ถ้าหากต้องการให้ได้การยอมรับต้องถือเอาสื่อมวลชนเข้ามาช่วยสนับสนุน

นอกจากนี้ Pye (1983) ยังได้ให้ความเห็นถึงบทบาทการสื่อสารที่มีต่อการเมือง ดังนี้

1. ช่วยให้การกระทำบางอย่างของปัจเจกบุคคล มีอิทธิพลกระทบทั่วทั้งสังคม
2. ทำให้การเมืองเป็นของมวลชนอย่างมีเหตุมีผล
3. สามารถคาดหมายสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และเป็นตัววัดวิสัยทัศน์

ความสามารถในการมองปัญหาระยะไกลของผู้นำ

4. ช่วยให้ประชาชนเข้าใจกระบวนการทางการเมือง เจตนา ตลอดจนการกระทำของนักการเมือง

5. ช่วยกำหนดกฎเกณฑ์ แนวทางของสังคมว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกต้อง เป็นเหตุเป็นผล ในการกระทำทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่ง

สรุปแล้วเราอาจกล่าวถึงหน้าที่และความสำคัญของการสื่อสารต่อการเมืองได้ดังนี้

1. การให้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ การตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งทางการเมืองจำเป็นต้องคำนึงถึงประชาชนผู้เป็นสมาชิกของสังคมการเมืองนั้น ดังนั้นการตัดสินใจใด ๆ ก็ตามจะต้องขึ้นอยู่กับ การติดต่อสื่อสารเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ตลอดจนทัศนคติในแง่มุมต่าง ๆ ที่จะมีผลต่อการตัดสินใจนั้น

2. การนำนโยบายไปปฏิบัติ การที่จะนำนโยบายที่ออกมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ จะต้องมีการสื่อสารไปยังผู้ที่ได้รับผลกระทบ อันเกิดจากนโยบายหรือกฎหมายที่ถูกกำหนดขึ้น โดยทั่วไปแล้วประชาชนทั่ว ๆ ไป ย่อมมีความต้องการสื่อสารอย่างเป็นทางการเพื่อทราบถึงตัวนโยบายหรือกฎหมายข้อบังคับที่จะมีผลกระทบต่อดน ขณะเดียวกันก็จะต้องการแสดงออกถึงผลสะท้อนกลับอันมีต่อนโยบายหรือกฎหมายข้อบังคับที่ออกมาบังคับใช้นั้น เพื่อจะสะท้อนไปยังระบบการเมืองอีกครั้งหนึ่ง การสื่อสารจึงเป็นตัวเชื่อมในเรื่องดังกล่าวข้างต้น

3. การกล่อมเกลາทางการเมือง การสื่อสารถือได้ว่าเป็นขั้นตอนเริ่มแรกของการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจทางการเมือง เริ่มตั้งแต่การแลกเปลี่ยนหรือการพูดคุยระหว่างผู้ปกครองกับเด็ก ครูกับนักเรียน ตลอดจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือสมาคมใด ๆ ก็ตาม นอกจากนี้ยังรวมถึงการสื่อสารผ่านสื่อมวลชนที่มีผลกระทบอย่างมากในสังคม

ช่องทางในการสื่อสารทางการเมือง

ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองนี้ ย่อมแตกต่างกันไปตามแต่ระบบการเมืองและบริบทของสังคมนั้น อย่างไรก็ตาม เสถียร เชษประทับ ได้สรุปช่องทางการสื่อสารทางการเมืองโดยแบ่งออกเป็น 4 ช่องทางใหญ่ดังนี้ (เสถียร เชษประทับ, 2540: 142-155)

1. ช่องทางการสื่อสารที่เป็นองค์กร ประกอบด้วยสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ เช่น พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ ระบบราชการ หรือกลุ่มมวลชนอื่น ๆ ที่สามารถเชื่อมประชาชนเข้ากับผู้นำ ซึ่งองค์กรเหล่านี้ อาจมีโครงสร้างที่ถาวรหรือกึ่งถาวรก็ได้ และอาจไม่จำเป็นที่จะต้องทำหน้าที่ติดต่อกัน

2. ช่องทางการสื่อสารประเภทกลุ่ม ช่องทางการสื่อสารลักษณะนี้จะมีลักษณะถาวร แต่มีความเป็นสถาบันและแพร่หลายน้อยกว่า เช่น กลุ่มแม่บ้านทหารบก กลุ่มสมาคมศิษย์เก่า หรือกลุ่มภายในเพื่อนฝูง การสื่อสารภายในกลุ่มเช่นนี้ จะมีความเป็นทางการน้อยกว่าการสื่อสารภายในองค์กร นอกจากนี้การสื่อสารภายในกลุ่ม ยังเป็นแหล่งของการแลกเปลี่ยนข่าวสารความคิด ตลอดจนอิทธิพล ซึ่งทำให้ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจในทางการเมืองเกือบทุกชนิด ตั้งแต่ระดับต่ำสุดจนถึงสูงสุด

ข้อแตกต่างระหว่างองค์กรและกลุ่มจะเห็นได้ชัด ในระบบการเมืองเผด็จการโดยที่ในประเทศเผด็จการนั้น ผู้นำมักจะพยายามไม่ให้มีการสื่อสารในรูปแบบของกลุ่มมากนัก เพราะยากแก่การควบคุม และไม่สามารถกำหนดทิศทางการเมืองของตนได้ ผู้นำเหล่านี้จึงพยายามที่จะสลายการสื่อสารภายในกลุ่ม และจัดตั้งเป็นการสื่อสารในกลุ่มมาก ทั้งกลุ่มเพื่อน กลุ่มครอบครัว ทั้งนี้เนื่องจากถือเป็นการเปิดกว้าง และเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเปิดลักษณะนี้

3. ช่องทางการสื่อสารที่เป็นสื่อมวลชน ในปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่จะได้รับทราบข่าวสาร ตลอดจนการทำงานของระบบการเมืองจากสื่อมวลชน สื่อมวลชนทำให้ข่าวสารเดินทางไปได้มากกว่าไกลกว่าและเร็วกว่า และทำให้ข่าวสารสาธารณะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ตลอดจนให้การเผยแพร่ข่าวสารกลายเป็นกิจการที่มีบทบาทสำคัญในสังคม ประชาชนก็สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง โดยอาศัยสื่อมวลชน ประชาชนจะถูกเชื่อมเข้ากับสื่อมวลชน จากนั้นอาศัยเข้าร่วมในทางการเมืองโดยอาศัยสื่อมวลชน ประชาชนจะถูกเชื่อมเข้ากับสื่อมวลชน จากนั้นอาศัยข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน เพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง อย่างไรก็ตาม สื่อมวลชนไม่ได้มีความสำคัญหรือเข้าไปแทนที่สื่อระหว่างบุคคล เพียงแต่ช่วยเชื่อมต่อเครือข่ายและช่วยให้มีเครือข่ายใหม่ในการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลนั้น ๆ อาจกล่าวได้ว่า สื่อมวลชนเป็นช่องทางการสื่อสารยาว ซึ่งเชื่อมแหล่งข่าวสารกับปัจเจกบุคคลและกลุ่มทางสังคมที่อยู่ไกลออกไป นอกจากนี้สื่อมวลชนยังทำหน้าที่เชื่อมนักการเมืองหรือสถาบันทางการเมืองเข้าด้วยกัน โดยที่ทำให้ทุก ๆ คนทราบถึงปัญหา ตลอดจนข่าวสารจากแหล่งเดียวกัน สื่อมวลชนยังเป็นส่วนกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารอภิปรายถกเถียงภายในองค์กรหรือกลุ่มด้วย

4. ช่องทางการสื่อสารสำหรับการแสดง และการรวบรวมผลประโยชน์ช่องทางนี้ จะไม่ถูกนำมาใช้ตลอดเวลา แต่จะใช้เฉพาะบางเวลาและเหตุการณ์ที่เหมาะสม เช่น การออกเสียง

ลงคะแนนเลือกตั้ง ก็เท่ากับเป็นการถือว่าแต่ละคนต้องการผู้ใดเป็นตัวแทนของตน เมื่อการเลือกตั้งยุติลง ช่องทางนี้ก็ยุติลงไปด้วย เราคงไม่สามารถบอกได้แน่ชัดว่าช่องทางพิเศษเหล่านี้มีอะไรบ้าง แต่การเลือกตั้ง การเดินขบวนต่อต้าน การประท้วง หรือการแสดงประชาวมติ เหล่านี้เราอาจถือว่าเป็นช่องทางพิเศษ

จากช่องทางการสื่อสารการเมือง 4 ประเภท เราอาจสรุปได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้ (เสถียร เขยประทับ, 2540: 152)

1. ช่องทางการสื่อสารที่เป็นสื่อมวลชน ช่องทางสื่อสารประเภทนี้ สามารถทำให้แหล่งสารที่อาจจะประกอบด้วยคนคนเดียวหรือหลาย ๆ คน ส่งไปยังผู้รับจำนวนซึ่งเปรียบแล้ว สื่อมวลชน ก็เหมือนกับตัวกลางเชื่อมระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร สื่อมวลชนสามารถทำหน้าที่ต่าง ๆ ดังนี้ได้ดี สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากได้ในเวลาอันรวดเร็ว สามารถให้ความรู้และข่าวสารได้ดี และสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติพื้นฐาน

2. ช่องทางการสื่อสารที่เป็นสื่อระหว่างบุคคล เป็นช่องทางที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบตัวต่อตัวระหว่างบุคคลสองคนหรือมากกว่าสองคนขึ้นไป ช่องทางนี้สามารถจูงใจผู้รับสารได้ดีกว่าช่องทางที่เป็นสื่อมวลชน นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบสองทางที่สามารถโต้ถามหรือมีปฏิกิริยาโต้ถามหรือมีปฏิกิริยาโต้กลับในทันที และยังสามารถจูงใจบุคคลให้เปลี่ยนทัศนคติที่ฝังจากลึกได้

อย่างไรก็ดี เราอาจเปรียบเทียบลักษณะสำคัญที่แตกต่างกันระหว่างช่องทางที่เป็นสื่อมวลชนกับช่องทางที่เป็นสื่อระหว่างบุคคลได้ ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 ตารางการเปรียบเทียบลักษณะสำคัญที่แตกต่างกันของช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล กับช่องทางการสื่อสารที่เป็นสื่อมวลชน

คุณลักษณะ	ช่องทางการสื่อสาร ระหว่างบุคคล	ช่องทางการสื่อสาร มวลชน
การไหลของข่าวสาร	มีแนวโน้มที่จะเป็นสองทาง	มีแนวโน้มที่จะเป็นแบบ ทางเดียว
ลักษณะของการสื่อสาร	มีลักษณะแบบตัวต่อตัว	ไม่มีลักษณะแบบตัวต่อตัว
ปริมาณของปฏิกริยาตอบ สนองในขณะที่ทำการสื่อสาร	สูง	ต่ำ
ความเร็วในการส่งสาร ไปยังผู้รับสารจำนวนมาก	ค่อนข้างช้า	ค่อนข้างเร็ว
ผลที่อาจเกิดขึ้น	การก่อตัวของทัศนคติและ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (attitude formation and change)	การเปลี่ยนแปลงความรู้ (knowledge change)

ที่มา: เสถียร เชยประทีป (2540:154)

สื่อมวลชนในฐานะเครื่องมือของการเมือง (พิศิษฐ์ ขวาลาวัช, 2548: 115-117)

1. การถ่ายทอดข่าวสารและความรู้ทางการเมือง โดยผ่านสื่อบุคคล สื่อมวลชน สื่อประเพณี (traditional media) หรือสื่อผสม บอกเล่า บอกต่อ การกล่าวถึง
2. การจัดระเบียบวาระ (agenda-setting) เกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่ควรนำมาถกเถียงกัน การจัดระเบียบวาระนี้จะทำให้เบนความสนใจของผู้รับสารได้ ในขณะที่ผู้รับสารโดยทั่วไปมักจะให้ความสนใจกับเรื่องราวที่ตนชอบหรือประเด็นปัญหาที่คุ้นเคย ในชีวิตประจำวัน สื่อมวลชนก็สามารถเสนอประเด็นปัญหาใหม่ๆ เพื่อดึงดูดให้ประชาชนมาสนใจ ในเรื่องที่สื่อมวลชนให้น้ำหนักแก่เรื่องใดมาก ประชาชนก็จะให้ความสนใจตามไปด้วย
3. การเผยแพร่ปลูกฝังความเชื่อทางการเมือง (propagation and cultivation of political beliefs) การสื่อสารประเภทชักจูงใจเป็นที่รู้จักกันดี เพราะใช้กันอย่างแพร่หลายในการพูด

และการโฆษณาประชาสัมพันธ์ การสื่อสารประเภทนี้ มักแทรกสลับกับการชักชวนจนแทบแยกไม่ออก

4. การพัฒนาด้านการเมือง คือการให้ความรู้ความเข้าใจ แก่ประชาชน รวมทั้งการชักชวนโน้มน้าวให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองต่างๆ เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ผู้แทนราษฎร การสมัครเป็นผู้แทนราษฎรในองค์กรการเมืองระดับชาติ หรือระดับท้องถิ่น

แนวคิดการเปิดรับข่าวสารและการแสวงหาข่าวสาร

เบคเกอร์ (Becker, 1987: 74) ได้ให้ความหมายการเปิดรับสื่อไว้ดังนี้

1. การแสวงหาข้อมูล (information seeking) คือ บุคคลจะแสวงหาความรู้เพื่อต้องการให้มีความคล้ายคลึงกับบุคคลอื่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเรื่องทั่วไป
2. การเปิดรับข้อมูล (information receptivity) คือ บุคคลจะเปิดรับสื่อเพื่อต้องการทราบข้อมูลที่ตนสนใจอยากรู้ เช่น เปิดดูโทรทัศน์เฉพาะเรื่องหรือรายการที่สนใจ หรือมีผู้แนะนำมา
3. เปิดรับประสบการณ์ (experience receptivity) คือ บุคคลจะเปิดรับข่าวสารเพราะต้องการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อผ่อนคลายอารมณ์

ทฤษฎีการแสวงหาข่าวสารซึ่งเป็นแนวคิดที่มุ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลต่างๆ ที่มีผลต่อการเลือกบริโภคข่าวสารหรือแสวงหาข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยเน้นเรื่องของพฤติกรรมในการเลือกเปิดรับข่าวสารว่ามีปัจจัยอะไรบ้างเป็นตัวกำหนด บุคคลเลือกใช้สื่อและเนื้อหาข่าวสารอย่างไร ทำไมจึงเลือกหรือหลีกเลี่ยงการรับข่าวสารบางอย่างนั้น (พีระ จิรโสภณ, 2529: 639-640)

แม็กเวลล์ อี แม็คคอมบส์ และ ลี บี เบคเกอร์ (Maxwell E. McCombs and Lee B. Becker, 1979: 51-52) กล่าวว่า มนุษย์เปิดรับข่าวสารและแสวงหาข่าวสารเพื่อสนองความต้องการต่อไปนี้

1. มนุษย์ต้องการรู้เหตุการณ์ (surveillance) ด้วยการติดตามความเคลื่อนไหวต่าง ๆ จากสื่อมวลชน เพื่อให้รู้ถึงเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง หรือสภาพปัจจุบันที่อยู่รอบตัว
2. มนุษย์ต้องการข่าวสารเพื่อช่วยในการตัดสินใจ (decision) โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยการเปิดรับสื่อมวลชนทำให้บุคคลสามารถกำหนดความเห็นของตนต่อสภาพหรือเหตุการณ์รอบตัว
3. มนุษย์ต้องการรับรู้ข้อมูลเพื่อประกอบการสนทนาในชีวิตประจำวัน (discussions) โดยการเปิดรับสื่อมวลชนทำให้บุคคลมีข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่น

6. มนุษย์ต้องการความบันเทิง (relaxing and entertainment) เพื่อความเพลิดเพลิน และผ่อนคลายอารมณ์

ลักษณะของผู้รับสารทางกายภาพหรือทางสังคมศาสตร์

1. เพศและความแตกต่างทางเพศ จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมในการติดต่อสื่อสารและความต้องการในการรับข่าวสารที่แตกต่างกัน เพศชายต้องการส่งข่าวสารเพียงอย่างเดียวเท่านั้น เพศชายนั้นจะใช้เหตุผลมากกว่าเพศหญิงและจดจำข่าวสารได้มากกว่า

2. อายุ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดและพฤติกรรมตอบสนองต่อการติดต่อสื่อสาร เนื่องจากการสังสมประสบการณ์ตามเวลาที่ผ่านไป คนที่วัยแตกต่างกันก็จะมีความต้องการในสิ่งต่าง ๆ มีความสนใจข่าวสารที่แตกต่างกัน นักจิตวิทยาด้านความสามารถในการวิเคราะห์เหตุผลและการคิด ยืนยันว่า วัยทำให้การสื่อสารของบุคคลเปลี่ยนไปเมื่ออายุมากขึ้น

3. การศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาชีวิต เป็นทั้งเครื่องมือสำหรับพัฒนาความรู้
ทัศนคติและพฤติกรรมการสื่อสาร การศึกษาก่อให้เกิดการพัฒนาทางปัญญา

4. อาชีพ ความแตกต่างในเรื่องอาชีพ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความแตกต่างในเรื่องของทักษะการสื่อสาร ความต้องการข่าวสาร ความสนใจ

5. รายได้ เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจที่กำหนดความต้องการของบุคคล รายได้เป็นปัจจัยที่มีบทบาทใกล้เคียงกับการศึกษา เพราะมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง ผู้รับสารที่มีรายได้สูงมักเป็นผู้นิยมเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์และนิชมเนื้อหาค่อนข้างหนัก เช่น อ่านบทบรรณาธิการ อ่านเรื่องเกี่ยวกับการเมือง สนใจปัญหาเศรษฐกิจ แต่ไม่สนใจเนื้อหาในด้านบันเทิงเลย

แนวความคิดเกี่ยวกับอิทธิพลสื่อ

กระบวนการสื่อสาร ประกอบด้วยองค์ประกอบของการสื่อสารที่สำคัญ ได้แก่ 1) ผู้ส่งสาร (source) 2) สื่อ (message) 3) สาร (media) และ 4) ผู้รับสาร (receiver)

องค์ประกอบทั้ง 4 นี้ จะมีความสำคัญในการกำหนดความสำเร็จของการสื่อสารที่ทำให้ผู้รับสารเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติและพฤติกรรมเป็นไปในแนวทางที่ผู้ส่งสารปรารถนา (ศรีธนา พิภพภิญโญ, 2542: 11)

สื่อ (media) คือ พาหนะที่นำพาข่าวสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ซึ่งจำแนกได้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ (เสถียร เชยประทับ, 2528 อ้างใน นิลุตต ใจอ่อนน้อม, 2543: 15)

- สื่อมวลชน (mass media)
- สื่อบุคคล (personal media)

สื่อมวลชน

สื่อสารมวลชน หมายถึง สื่อที่ทำให้ผู้รับสาร ซึ่งอาจจะเป็นบุคคลเดียวหรือกลุ่มบุคคลที่สามารถส่งข่าวสารข้อมูลไปยังผู้รับสารกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากและอยู่กันกระจัดกระจายได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว

สื่อมวลชนในกระบวนการสื่อสารมวลชนเป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารซึ่งมีลักษณะโดยทั่วไปที่แตกต่างจากการสื่อสารในรูปแบบอื่น 2 ประการ คือ

1. กลุ่มผู้รับสารมีลักษณะเป็นกลุ่มใหญ่ เป็นกลุ่มที่มีความหลากหลายและมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ไม่จำเป็นต้องรู้จักหรือมีประสบการณ์คล้ายคลึงกันมาก่อน
2. สื่อที่ใช้ในการสื่อสารมวลชน จะเป็นสื่อที่สัมผัสด้วยการมองเห็น สื่อที่สัมผัสด้วยการฟัง และสื่อที่สัมผัสด้วยการมองเห็นและการฟัง

โรเจอร์ และชูเมคเกอร์ (Rogers and Shoemaker, 1971: 145) กล่าวว่า สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์และภาพยนตร์ เป็นต้น ซึ่งแหล่งข่าวอาจเป็นบุคคลเดียวหรือมากกว่านั้น สามารถนำข่าวสารไปยังผู้รับจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว เป็นการเพิ่มพูนความรู้และแพร่กระจายข่าวสารรวมทั้งเปลี่ยนทัศนคติที่บุคคลมีอยู่ได้

อิทธิพลของสื่อมวลชน

โจเซฟ ที. แคลปเปอร์ (Joseph T. Klapper อ้างใน ประมะ สตะเวทิน, 2535: 142-145) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่มีทัศนคติและพฤติกรรมของผู้รับสาร ดังนี้

1. อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อผู้รับสารนั้น ไม่ใช่อิทธิพลโดยตรง แต่เป็นอิทธิพลโดยอ้อมเพราะมีปัจจัยต่าง ๆ ที่กั้นอิทธิพลของสื่อมวลชน ได้แก่

1.1 ความมีใจโน้มเอียงของผู้รับสาร (predisposition) ผู้รับสารจะมีความคิดเห็น ค่านิยมและความโน้มเอียงที่จะประพฤติปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งมาก่อน ซึ่งได้รับอิทธิพลจากการคบหาสมาคมกับคนอื่นและสถาบันสังคมที่ตนเป็นสมาชิก เมื่อบุคคลผู้นั้นสัมผัสกับสื่อมวลชนก็จะนำเอาทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมเหล่านี้ติดตัวมาด้วย

1.2 การเลือกของผู้รับสาร (selective process) ผู้รับสารจะเลือกรับสารที่สอดคล้องกับความคิดเห็นและความสนใจของตน และจะหลีกเลี่ยงไม่ยอมรับสารที่ไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นและความสนใจของตน ผู้รับสารจะพยายามตีความสารตามความเชื่อและค่านิยมที่เคยมีอยู่เดิม และจะเลือกจดจำเฉพาะสิ่งที่สนับสนุนความคิดความเชื่อของตน

1.3 อิทธิพลของบุคคล (personal influence) ข่าวสารจากสื่อมวลชนอาจไม่ได้ไปถึงผู้รับสารทั่วไปในทันที แต่จะผ่านสื่อบุคคลหรือผู้นำความคิดเห็นก่อนจะไปถึงผู้รับสาร ผู้นำความคิดเห็นมักสอดแทรกความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตนเข้าไปด้วย

1.4 ลักษณะของธุรกิจด้านสื่อมวลชน (economic aspects) การดำเนินธุรกิจด้านสื่อมวลชนในสังคมเสรีนิยม ซึ่งมีเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมนั้น สื่อมวลชนสามารถแข่งขันกันได้โดยเสรี ต่างฝ่ายต่างเสนอความคิดเห็นและค่านิยมที่แตกต่างกันออกไป และผู้รับสารก็มีเสรีภาพในการที่จะเลือกเชื่อถือความคิดเห็นใดความคิดเห็นหนึ่งได้ และตัดสินใจว่าจะเชื่อถือสื่อมวลชนใด

2. อิทธิพลที่สื่อมวลชนมีต่อประชาชนเป็นเพียงผู้สนับสนุน (an agent of reinforcement) เท่านั้น คือสื่อมวลชนจะสนับสนุนทัศนคติ ทัศนคติ ค่านิยม ความมีใจโน้มเอียงตลอดจนแนวโน้มนด้านพฤติกรรมของประชาชนให้มีความเข้มแข็งและพร้อมที่จะแสดงให้ปรากฏออกมาเมื่อมีแรงจูงใจเพียงพอหรือมีโอกาสเหมาะสม

3. สื่อมวลชนอาจทำหน้าที่เปลี่ยนแปลงประชาชนได้เช่นกัน จะเกิดขึ้นต่อเมื่อบุคคลมีความโน้มเอียงที่จะเปลี่ยนแปลงอยู่ก่อนแล้ว หากสื่อมวลชนสามารถเสนอสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของเขา เขาก็จะเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมได้ สื่อมวลชนจึงทำหน้าที่เป็นเพียงผู้เสนอหนทางในการเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมเท่านั้น

4. สื่อมวลชนสามารถสร้างทัศนคติและค่านิยมให้เกิดแก่ผู้รับสารได้ในกรณีที่ผู้รับสารนั้นไม่เคยมีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้นมาก่อน ทั้งนี้ทัศนคติและค่านิยมใหม่จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้รับสารนั้นที่เสนอเรื่องราวในแนวเดียวกันซ้ำๆ หรือบ่อยครั้งอิทธิพลของสื่อมวลชนเช่นนี้จึงมีลักษณะสะสม (cumulative impact) มิใช่อิทธิพลที่ก่อให้เกิดทัศนคติทันทีทันใดหรือในระยะเวลาสั้น

เออร์วิน พี เบททิงฮอส (อ้างใน ประมะ สตะเวทิน, 2533) ยังได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนไว้ว่าสื่อมวลชนเป็นเพียงตัวเสริมความเชื่อ และทัศนคติที่มีอยู่เดิมให้ฝังแน่นมากกว่าการที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีอยู่เดิม แต่ก็อาจจะเปลี่ยนแปลงการรับรู้ได้บ้างในขอบเขตของประสบการณ์ แต่สิ่งหนึ่งที่สื่อมวลชนเปลี่ยนแปลงได้มากที่สุดก็คือ อารมณ์ ส่วนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นยังไม่ปรากฏผลการวิจัยที่แน่นอนว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอย่างไร เพราะส่วนใหญ่แล้ว กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการสื่อสารระหว่างบุคคลทั้งสิ้น

การสื่อสารระหว่างบุคคล

สื่อบุคคล หมายถึง ตัวบุคคลที่นำพาข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลหนึ่ง โดยอาศัยการติดต่อสื่อสารแบบตัวต่อตัวระหว่างบุคคล 2 คนหรือมากกว่า 2 คนขึ้นไป

ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคลจึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจในฐานะผู้ถ่ายทอดข่าวสาร เป็นแหล่งข้อมูลที่มีเสถียรภาพและความน่าไว้วางใจสูง แต่มักไม่ได้รับความน่าเชื่อถือในแง่เนื้อหาของสาร (พัชนี เชษจรรยาและคณะ, 2533: 23)

โรเจอร์ และชูเมเกอร์ (อ้างใน พริะ จิระ โสภณ, 2531) กล่าวว่า ในกรณีที่ต้องการให้บุคคลใด ๆ เกิดการยอมรับในสารที่เสนอไปหรือให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากที่สุด สื่อที่ใช้ในการกระตุ้นให้เกิดการยอมรับสารนั้นควรใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยใช้สื่อบุคคลเป็นผู้เผยแพร่ข่าวสาร สื่อบุคคลนั้นจะเป็นประโยชน์มาก ในกรณีที่ผู้ส่งสารนั้นหวังผลให้ผู้รับสารเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และพฤติกรรมในการยอมรับสารนั้น นอกจากนี้ยังเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้รับสารนั้นมีความเข้าใจกระจ่างชัดต่อสาร และตัดสินใจรับสารได้อย่างมั่นใจ

ประสิทธิภาพของสื่อบุคคล

การสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นการสื่อสารสองทาง ผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถซักถามทำความเข้าใจ และมีปฏิริยาโต้ตอบซึ่งกันและกันได้โดยทันที ถือว่าเป็นประโยชน์อย่าง

มากในการใช้เครื่องชักจูงใจ โน้มน้าวผู้รับสาร ดังนั้นสื่อบุคคลจึงมีประสิทธิภาพดังนี้ (เสถียร เชยประทับ, 2525)

1. สื่อบุคคลสามารถทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบสองทาง ถ้าผู้รับไม่เข้าใจก็สามารถไต่ถามหรือขอข่าวสารเพิ่มเติมจากผู้ส่งสารได้ในเวลาอันรวดเร็ว ส่วนผู้ส่งสารก็สามารถปรับปรุงแก้ไขสารที่ส่งออกไปให้เข้ากับความต้องการ และความเข้าใจของผู้รับสารได้ในเวลาอันรวดเร็วเช่นกัน ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคลจึงมีระดับปฏิกิริยาตอบสนองสูงสามารถลดอุปสรรคของการสื่อสารที่เกิดจากการเลือกรับสารการเลือกแปลหรือตีความสาร และเลือกจดจำสารที่ไม่สอดคล้องกับผู้ส่งสารได้

2. สื่อบุคคลสามารถจูงใจผู้รับสารให้เปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ฝังรากลึกได้ เนื่องจากสื่อบุคคลมิได้ทำหน้าที่เฉพาะในการส่งผ่านข่าวสารแต่เพียงผู้เดียว แต่จะมีบทบาทในการเติมแต่งขยาย หรือแปรเปลี่ยนข่าวสารได้ อันจะมีผลถึงความรู้ ทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้รับสารด้วย

Kat และ Larzarfeld (1955: 27) กล่าวยืนยันว่าการสื่อสารระหว่างบุคคลมีผลต่อการทำให้ผู้รับสารยอมรับที่จะให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ มากที่สุด ดังนั้นสื่อบุคคลจึงมีความสำคัญมากกว่าสื่อมวลชนในขั้นการชักจูงโน้มน้าวใจ ส่วนสื่อมวลชนจะมีความสำคัญมากกว่าสื่อบุคคลในขั้นของการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและอาจมีผลบ้างในการสร้างทัศนคติในเรื่องที่ผู้รับสารไม่เคยรับรู้มาก่อน

การสื่อสารระหว่างบุคคลนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น การติดต่อสื่อสารโดยตรงและการติดต่อสื่อสารโดยกลุ่ม ดังนี้ (เสถียร เชยประทับ, 2525)

1. การติดต่อโดยตรง (direct contact) การติดต่อโดยตรง นี้ใช้สื่อบุคคลในการเผยแพร่ข่าวสารโดยตรง เช่น วิธีเยี่ยมบ้าน วิธีนี้หากผู้รับสารสงสัย ไม่เข้าใจ สามารถชักถามทำความเข้าใจได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้เผยแพร่ข่าวสารยังสามารถสำรวจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวผู้รับสารได้ด้วย ฉะนั้น ในกิจกรรมเผยแพร่ข่าวสารเพื่อสร้างความเข้าใจ หรือชักจูงโน้มน้าวใจจึงนิยมใช้การติดต่อสื่อสารโดยตรง แต่มีข้อจำกัด คือ การใช้สื่อประเภทนี้ต้องใช้สื่อบุคคลเป็นจำนวนมากสิ้นเปลืองเวลาและแรงงานในการเผยแพร่ข่าวสาร

2. การติดต่อโดยกลุ่ม (group contact of community public) คือ การติดต่อโดยผ่านกลุ่ม กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อบุคคลส่วนรวม กลุ่มต่าง ๆ ช่วยให้การสื่อสารของบุคคลบรรลุเป้าหมายได้ ดังที่ บลูมเมอร์ (Blumer) กล่าวไว้ “สังคมมนุษย์ประกอบด้วยกลุ่มต่างชนิดกัน ส่วนใหญ่ใช้ชีวิตร่วมกันอยู่ทั้งหมดจะประกอบกันเป็นแบบแผนปฏิบัติและพฤติกรรมร่วมของบุคคล เมื่อกลุ่มมีความสนใจมุ่งสู่ทิศทางใด บุคคลส่วนใหญ่ก็จะมีคามสนใจไปในทิศทางนั้นด้วย” การติดต่อโดยกลุ่มนี้ อาจทำได้โดยการประชุม อภิปรายและสนทนาภายในกลุ่ม คือ จัดกลุ่มคนที่มีความสนใจกัน

ตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไปให้สนทนาและเปลี่ยนความคิดเห็นโต้ตอบกันซึ่งจะมีส่วนในการตัดสินใจยอมรับหรือปฏิเสธข่าวนั้น

สื่อบุคคลมีบทบาทในรูปของการชักชวนผู้อื่นให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือให้เลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่งรวมถึงการได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในเรื่องของการเมือง

ประสิทธิภาพของสื่อมวลชนและสื่อบุคคล

สำหรับประสิทธิภาพของสื่อมวลชนและสื่อบุคคลนั้น นักวิชาการด้านการสื่อสารส่วนใหญ่ต่างเห็นว่า สื่อมวลชนจะมีประสิทธิภาพมากกว่าสื่อบุคคลในการให้ข่าวสารแก่คนจำนวนมาก เพื่อก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างถูกต้อง ส่วนสื่อบุคคลนั้นจะมีประสิทธิภาพมากกว่าในด้านการจูงใจหรือโน้มน้าวใจให้บุคคลมีทัศนคติต่อเรื่องนั้น ๆ ตามแนวทางที่มุ่งหวังไว้เช่นกัน

โจเซฟ ที. แคลปเปอร์ (Joseph T. Klapper, 1960) กล่าวถึงอิทธิพลของการสื่อสารมวลชนต่อบุคคลในสังคมว่าเป็นเพียงแรงเสริมในกระบวนการโน้มน้าวใจต่อความคิดเห็นหรือทัศนคติที่มีอยู่แล้ว สื่อสารมวลชน มิได้มีอิทธิพลโดยตรงต่อบุคคล จึงต้องอาศัยปัจจัยอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการสื่อสารร่วมด้วย จึงจะมีอิทธิพลต่อบุคคลได้ ซึ่งได้แก่ อุปนิสัย บรรทัดฐานของกลุ่ม กระบวนการเลือกรับสาร การเผยแพร่ข่าวสาร โดยบุคคลหรือผู้นำความคิดเห็น ระบบการปกครอง และระบบการสื่อสารมวลชน

โรเจอร์ (Roger อังโน พระ จิระโสภณ, 2531) ได้กล่าวเปรียบเทียบประสิทธิภาพของสื่อมวลชนและสื่อบุคคลไว้ว่า ผลการวิจัยต่าง ๆ พบว่า สื่อมวลชนสามารถเปลี่ยนแปลงการรับรู้ ซึ่งหมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การสื่อสารระหว่างบุคคลนั้นมีประสิทธิภาพมากกว่า เมื่อวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารอยู่ที่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติเพราะข่าวสารที่ถ่ายทอดออกจากสื่อมวลชนเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือพฤติกรรมได้ ฉะนั้น สื่อมวลชนจึงเป็นเพียงแหล่งความคิดและเป็นผู้วางแนวทางในการเปลี่ยนแปลงเท่านั้น กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างมนุษย์นั้นเป็นผลมาจากการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลแบบเห็นหน้าตากันทั้งสิ้น

ลาซาร์เฟส และเมนเซส (Lazerfeld and Menzei อังโน พระ จิระโสภณ, 2531) ได้ให้เหตุผลที่ทำให้การสื่อสารระหว่างบุคคลมีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลมากกว่าการติดต่อสื่อสารโดยผ่านสื่อมวลชน ดังนี้

1. การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลสามารถจัดการเลือกรับสารของผู้ฟังได้ เนื่องจากการหลีกเลี่ยงสนทนาหรือรับฟัง เป็นไปได้ยากกว่าการรับฟังข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยในการรับฟังข่าวสารจากสื่อมวลชนนั้น ผู้รับสารอาจหลีกเลี่ยงไม่รับฟังเนื้อหาที่ขัดแย้งกับทัศนคติ และความเชื่อของตนเองหรือเรื่องที่ตนไม่สนใจได้ง่าย

2. การติดต่อสื่อสารแบบเผชิญหน้ากันเปิดโอกาสให้ผู้ส่งสารสามารถปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหาที่ใช้ในการสนทนากันได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว หากว่าเนื้อหาที่สนทนา นั้นได้รับการต่อต้านจากผู้สนทนา

3. การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล มักจะมีลักษณะง่ายและเป็นกันเองจึงง่ายต่อการชักจูงใจให้คล้อยตาม

4. ผู้รับสารส่วนใหญ่มักจะเชื่อถือในข้อตัดสินใจและความคิดเห็นของผู้ที่เขารู้จักและ นับถือมากกว่าบุคคลที่เขาไม่เคยรู้จักมาก่อน แล้วมาติดต่อสื่อสารด้วย

ดังนั้น Schramm (อ้างใน Rogers, 1973: 303) จึงแนะนำว่าผู้ส่งสารควรใช้สื่อ ผสมผสานกันระหว่างสื่อบุคคลและสื่อมวลชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยนำข้อได้เปรียบของ แต่ละสื่อมาใช้ประกอบกัน กล่าวคือควรใช้สื่อมวลชนเพื่อนำเสนอแนวคิดหรือความรู้ใหม่ๆ แก่ ผู้รับสารจำนวนมาก และใช้สื่อบุคคลเพื่อชักจูงโน้มน้าวให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและความ เชื่อ

อย่างไรก็ตาม Bauer (1973: 150) ได้ให้ทัศนะว่าบางครั้งผลของการสื่อสารมิใช่มา จากปัจจัยภายนอกของผู้รับสารคือผู้ส่งสารและสื่อเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในของผู้รับสารเองด้วยว่า จะเลือกเปิดรับ เลือกจดจำ และเลือกนำสารไปใช้ได้หรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้รับสารที่มีความสามารถในการเลือกรับสารได้ (active audience) มักจะเป็นผู้แสวงหาข้อมูลข่าวสารเพื่อสนองตอบตามประโยชน์การใช้และความพึงพอใจของตน Bauer ยังย้ำอีกว่าในการะบวนการสื่อสาร ไม่เพียงแต่ผู้ส่งสารจะมีอิทธิพลต่อผู้รับสารเท่านั้น แต่ในทางกลับกันผู้รับสารก็มีอิทธิพลต่อผู้ส่งสารให้สอดคล้องกับผู้ส่งสารด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม Bauer ก็ยังไม่ละเลยประเด็นที่ผู้ส่งสารในฐานะผู้ไม่มีทางเลือกรับสาร (passive audience) ที่บางคนอาจได้รับอิทธิพลจากสื่อโดยตรง ซึ่งแนวคิดของ Bauer นี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Defleur และ Dennis (1996: 557) ที่ได้สรุปว่าสื่อจะมีอิทธิพลต่อผู้รับสารมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัย ดังต่อไปนี้

1. ผู้รับสารแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านการตัดสินใจด้วยลักษณะทางจิตวิทยา เช่น ทัศนคติ บุคลิกภาพ

2. ผู้รับสารมีความแตกต่างกันด้วยปัจจัยทางสังคม เช่น เพศ อายุ ระดับรายได้ ศาสนา ปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลต่อความเชื่อทัศนคติ และค่านิยมของแต่ละคน

3. ผู้รับสารแต่ละคนไม่ได้อยู่โดดเดี่ยว แต่มีความสัมพันธ์หรือได้รับอิทธิพลจากคนรอบข้าง เช่น สมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน เพื่อนที่โรงเรียน

4. ผู้รับสารแต่ละคนมีวัฒนธรรมทางสังคมแตกต่างกัน จึงมีความแตกต่างกันในเรื่องความสนใจการเลือกรับสาร ตีความสารได้แตกต่างกัน

ดังนั้น วิธีที่ผู้ส่งสารจะสื่อสารไปยังผู้รับสารได้ประสบผลสำเร็จวิธีหนึ่ง ก็คือการวิเคราะห์ผู้รับสารเพื่อทำความรู้จักหรือเรียนรู้ที่จะสร้างเนื้อหาสาร หรือผลิตสื่อให้สอดคล้องกับผู้รับสารที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยทั่วไปการวิเคราะห์ผู้รับสารสามารถวิเคราะห์จากลักษณะทางประชากรของผู้รับสาร เช่น ทักษะคติ บุคลิกภาพ วิธีการดำเนินชีวิต

แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การเมือง

อำนาจทางการเมือง คือ อำนาจของประชาชน อำนาจของประชาชน คือ เจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง ผู้ที่ใช้อำนาจทางการเมืองต้องได้รับฉันทานุมัติจากประชาชน การใช้ อำนาจทางการเมืองต้องเป็นไปตามความต้องการของประชาชนเพื่อประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ การเมืองมีหลายความหมายขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความรู้ และความเข้าใจของแต่ละบุคคล และการหล่อหลอมกล่อมเกลாதงสังคมของแต่ละบุคคล บุคคลที่เติบโตภายใต้อำนาจนิยม อาจเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของชนชั้นผู้ปกครอง บุคคลที่เติบโตภายใต้สิ่งแวดล้อมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย อาจจะมี ความเชื่อมั่นว่าการเมืองเป็นเรื่องของประชาชน สำหรับนักปราชญ์ชื่อดัง เช่น Plato (อ้างในสมบัติ ชำรงชัญวงศ์, 2538: 3-6) ได้ให้ความหมายว่า การเมืองเป็นเรื่องของการครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ที่กระทำในนครรัฐนั้น ๆ อีกทั้งยังหมายถึง การบัญญัติกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ของสังคมจะจัดสรรภาระหน้าที่แก่สมาชิกในสังคม ตลอดจนบำบัดทุกข์บำรุงสุขสังคมให้สงบสุข ดังนั้น ไม่ว่าจะกล่าวถึงการเมืองในแง่มุมใดย่อมเกี่ยวกับอำนาจของรัฐทั้งหมด ซึ่งเป็นอำนาจสูงสุดของรัฐของแผ่นดิน

ประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย ประกอบไปด้วยคำว่า ประชาชน หมายถึง ปวงชน คำว่า อธิปไตย หมายถึง ความเป็นใหญ่ ดังนั้น คำว่า ประชาธิปไตย จึงหมายถึง ความเป็นใหญ่ของปวงชน (ปรีดี พนมยงค์, 2535: 190)

ประชาธิปไตยจะต้องมีเป้าหมายของการตัดสินใจทางการเมือง และระบอบประชาธิปไตยจะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง ประชาชนส่วนใหญ่สามารถมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจ หรืออีกนัยหนึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยจึงเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองที่อยู่ภายใต้อิทธิพลการมีส่วนร่วมทางการเมือง (สมบัติ ชำรงชัญวงศ์, 2538: 203-250)

การพัฒนา

การเปลี่ยนแปลงสังคมในเชิงคุณภาพ คือ การมีคุณลักษณะใหม่ ๆ เกิดขึ้นในสังคม อันเนื่องมาจากการประดิษฐ์คิดค้นภายในระบบของการพัฒนา จึงขยายตัวของระบบในแนวระนาบ นอกจากนี้ยังหมายถึง ความทันสมัย (modernization) การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจากโครงสร้างและหน้าที่ของสังคมแบบประเพณี ไปสู่ความเป็นไปทางสังคมที่ทันสมัยมากขึ้น การปฏิรูป (reformation) เป็นการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยมีการปรับเปลี่ยนบทบาท กิจกรรม โครงสร้าง หรือหน้าที่ภายในระบบพื้นฐานเดิม เพื่อให้เหมาะสมกับความก้าวหน้าของตัวระบบ หรือทันกับการเปลี่ยนแปลงของตัวระบบ (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2537: 3-6)

การพัฒนาทางการเมือง คือ กระบวนการทางการเมือง อันได้แก่ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์การทางการเมือง และกิจกรรมทางการเมืองที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายทางการเมือง เพื่อบรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีชีวิตที่ดีและมีความสุขยิ่งขึ้น สังคมที่มีระดับการพัฒนาทางการเมืองสูงจะมีความเป็นประชาธิปไตยสูงตามไปด้วย ประชาชนจะต้องมีความเสมอภาคในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งการใช้สิทธิทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ความเสมอภาคจะส่งผลให้เกิดอำนาจอธิปไตยโดยแท้จริง และความเสมอภาคในทางเศรษฐกิจและสังคม โดยประชาชนได้รับสิทธิเท่าเทียมกัน (สมบัติ ชำรงชัญวงศ์, 2538: 286)

การพัฒนาทางการเมืองก็จะเป็นไปโดยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คือ ความเสมอภาค (equality) มุ่งเน้นถึงความเท่าเทียมกันของประชาชน โดยเฉพาะการทำให้ประชาชนเป็นส่วนหนึ่งของระบบการเมือง (Pye, 1966: 45-48)

สภาพสังคมก่อนนำไปสู่ความสำเร็จทางการเมือง ดังนี้ (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2537: 43-45)

1. สภาพของสังคมเป็นชุมชนเมือง (urbanization)
2. มีการพัฒนาอุตสาหกรรม (industrialization)
3. มีการใช้เหตุผลทางปัญญา (secularization)
4. เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น (democratization)
5. มีการศึกษาที่สูงขึ้น (education)
6. มีการเปิดรับสื่อ (media participation)

สำหรับในทางการเมืองแล้ว นักรัฐศาสตร์เชื่อว่าการสื่อสารเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการพัฒนาการเมือง ทั้งนี้เพราะ สถาบันการสื่อสารสามารถพัฒนากระบวนการของการเมือง เนื่องจากว่าสื่อมวลชนมีบทบาทที่สำคัญในฐานะที่สามารถเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเมือง การสื่อสารเป็นรากฐานที่จำเป็นต่อการระดมมวลชนและการพัฒนาการเมืองอย่างแท้จริง ความทันสมัยที่เกิดขึ้นจากการพัฒนานั้น จำเป็นต้องเพิ่มพูนการมีส่วนร่วมทางการเมืองขึ้นในระบบให้ได้ การไปถึง ณ จุด ๆ นั้น สามารถชี้วัดจากการเพิ่มพูนความเป็นชุมชนเมือง การอ่านออกเขียนได้ และการเปิดรับสื่อ (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2537: 46-47)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตย สังคมใดจะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำ สามารถพิจารณาได้จากระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สังคมที่ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูง ในทางตรงกันข้าม ถ้าสังคมที่มีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ ก็แสดงว่า สังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำ (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2538: 315-316)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของไทยที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งมีครั้งแรกในปี พ.ศ. 2475 แต่การมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นนั้นไม่ได้เกิดจากการเรียกร้องของมวลชนต่าง ๆ ที่ต้องการความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง แต่เป็นการหยิบยื่นให้ โดยผู้นำการเปลี่ยนแปลงการปกครอง หรือคณะปฏิวัติ พ.ศ. 2475 ประชาชนในสมัยนั้นยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ความตื่นตัวไม่มีโรมากนัก ต่อมาเหตุการณ์วันที่ 14 ตุลาคม 2516 ประชาชนจำนวนมากร่วมมือกันนักศึกษาต่อต้านการปกครองของภาครัฐ จนการปกครองของผู้นำถูกโค่นล้มลงในที่สุดและในช่วง 3 ปีต่อมา ประชาชนเริ่มมีการตื่นตัวทางการเมือง

สูง ดังเห็นได้จากการจัดตั้งพรรคการเมืองและกลุ่มการเมืองต่าง ๆ มีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้น การประท้วง การชุมนุมคัดค้าน (สุจิต บุญบงการ, 2537: 49-50)

นักวิชาการได้ให้ความหมายต่อแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยไว้หลายประการ อาทิ Milbrath (1965) เสนอว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น หมายถึง กิจกรรมทั้งหลายของประชาชนแต่ละบุคคลที่ต้องการมีอิทธิพลผลักดันให้เกิดผลทางการเมืองตามต้องการ และยังรวมถึงกิจกรรมที่เป็นการยอมรับสนับสนุนในเชิงพิธีการด้วย ผู้ที่ยอมรับรัฐบาลจะแสดงออกโดยการปรับพฤติกรรมตนเองตามคำสั่งหรือข้อเรียกร้องของรัฐบาล แต่ผู้ที่ไม่เห็นด้วยก็จะพยายามก่ออิทธิพลผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขใหม่ การมีส่วนร่วมทางการเมือง จึงมีทั้งที่เป็นการต่อต้าน เช่น เดินขบวนประท้วงการก่อจลาจล เป็นต้น และทั้งที่เป็นการสนับสนุน เช่น การให้ความร่วมมือในการเสียดาย เป็นต้น

McClosky (1968: 252-253) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ตามความสมัครใจ ซึ่งสมาชิกในสังคมมีส่วนในการเลือกผู้ปกครองประเทศ โดยทางตรงหรือทางอ้อม ในการกำหนดนโยบายสาธารณะ รวมทั้งการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การหาข่าว การอภิปราย และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเข้าร่วมประชุม การบริจาคเงินและการติดต่อกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ลักษณะความกระตือรือร้นของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น รวมถึงการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอย่างเป็นทางการ ผู้ลงคะแนนเสียงตามบัญชี การเขียนและกล่าวสุนทรพจน์ การรณรงค์หาเสียง การแข่งขันเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจและเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ไม่รวมถึงกิจกรรมที่ไม่สมัครใจ เช่น การเสียดาย การเสียดาย การเป็นทหาร และหน้าที่ด้านตุลาการ เป็นต้น

Weiner (1971: 161-164) ได้ให้ความหมาย “การมีส่วนร่วมทางการเมือง” (political participation) หมายถึง การกระทำใด ๆ ก็ตามที่เกิดขึ้นโดยความเต็มใจ ไม่ว่าจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ไม่ว่าจะมีการจัดอย่างเป็นระเบียบหรือไม่ และไม่ว่าจะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องกัน จะใช้วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ เพื่อผลในการที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายของรัฐ หรือต่อการบริหารงานของรัฐ หรือต่อการเลือกผู้นำ ทางการเมืองของรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นไปในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติก็ตาม

Huntington และ Dominquez (1975: 33) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า หมายถึง กิจกรรม หรือการกระทำของประชาชนที่ต้องมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล โดยการกระทำหรือความพยายามนั้นเป็นไปได้ทั้งที่สมัครใจหรือไม่สมัครใจ รวมถึงการเลือกตั้งร่วมในการรณรงค์หาเสียง การรวมตัวเพื่อให้โน้มน้าวหรือกดดันรัฐบาล การประท้วง การใช้ความรุนแรง

Verba and Nie (1975: 2-3) เห็นว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะต้องเป็นกิจกรรมของประชาชน เฉพาะบุคคลเป็นเรื่องของการกระทำกิจกรรมทางการเมืองตามสิทธิที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะสิทธิที่จะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสิทธิที่จะเข้าสมาคมหรือก่อตั้งพรรคการเมืองหรือกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการเมืองกลุ่มอื่น ๆ สิทธิที่จะอุทธรณ์ต่อรัฐบาล สิทธิเกี่ยวกับการพูดการชุมนุม และการพิมพ์อย่างอิสระ และเป็นกิจกรรมที่มุ่งหมาย เพื่อที่จะสร้างอิทธิพลต่อรัฐบาล ทั้งในการเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเลือกกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมต่อการปกครองโดยการกระทำกิจกรรม

จากนิยามของแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ยกมาข้างต้น เห็นได้ว่าเป็นนิยามที่เน้นให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกระบวนการทางการเมือง (political process) หรือเป็นกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆของบุคคลในสังคม แต่ต้องไม่ลืมว่า การพิจารณาว่าแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายของการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยก็ขึ้นอยู่กับความสำคัญเช่นกันในฐานะที่การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญอย่างหนึ่งของความเข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตย (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2542) หรืออาจกล่าวได้ว่า สังคมที่เรียกว่าเป็นสังคมที่พัฒนาแล้วทางการเมืองคือสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริงนั่นเอง อย่างไรก็ตาม รายงานวิจัยนี้จะเน้นเฉพาะการมีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นกระบวนการทางการเมืองเท่านั้น

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

การเลือกตั้งเป็นส่วนหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมือง นักการเมืองและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ของประชาชนในปัจจุบันนี้ ก็มักจะลืมไปว่าประชาชนมีอำนาจในการกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศด้วยเช่นกัน เนื่องจากประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลได้ตามรัฐธรรมนูญไทยที่บัญญัติไว้ อย่างไรก็ตาม ประชาชนจะมีความรู้ทางการเมืองมากขึ้นต้องอาศัยการให้ข้อมูลจากสื่อมวลชนด้วยเช่นกัน (ทิวากรณ์ กองแก้ว, 2551: 8)

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จากการวิจัยของ Milbrath and Goel (1977) พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้แก่

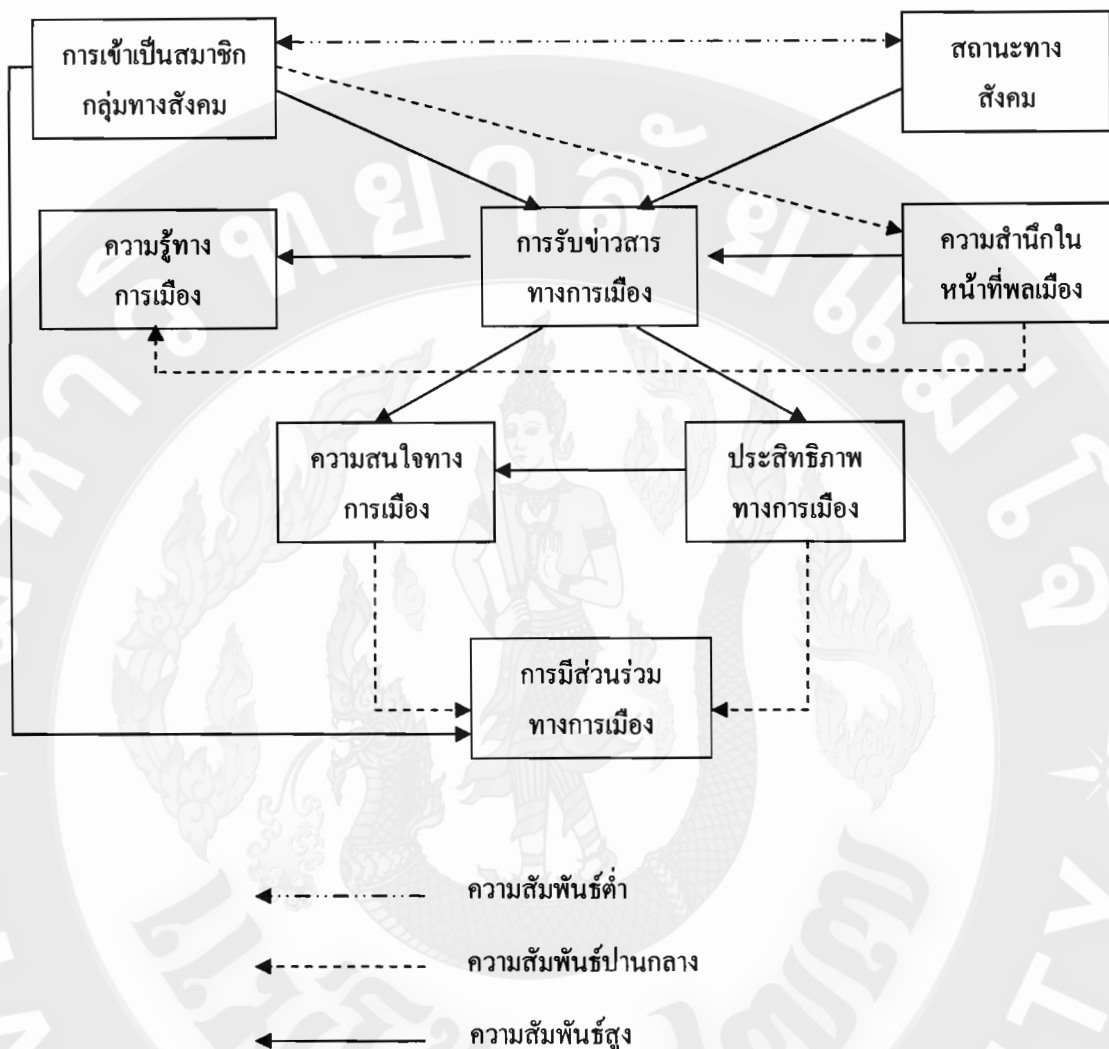
1. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (environmental stimuli) ได้แก่ ระบบสังคม (social system) และสภาพการณ์ทางการเมือง (political settings) ปัจจัยด้านนี้อาจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ

2. ปัจจัยส่วนบุคคล (personal factors) ได้แก่ พันธุกรรม แรงจูงใจ ความต้องการทางบุคลิกภาพ ความต้องการทางจิตใจและร่างกาย และความเชื่อและทัศนคติทางการเมือง

Burkhart et al (1972 อ้างใน รังสิมันต์ บุญบรรณานนท์, 2537: 28-29) เสนอปัจจัยที่ทำให้บุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้

1. ความต้องการที่จะเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น
2. ความต้องการที่อยากจะรู้จักกับบุคคลสำคัญ
3. ความต้องการที่จะทำในสิ่งที่ประ โยชน์ต่อประเทศชาติ ต่อสังคม หรือกลุ่มของตน
4. ความต้องการได้มาซึ่งอำนาจ
5. ความต้องการได้มาซึ่งอิทธิพล
6. ความต้องการมีเกียรติและศักดิ์ศรี
7. ความต้องการที่จะตอบสนองสถานะทางจิต
8. ความต้องการรายได้ที่สูงขึ้น

Nie et al (1969) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่ามีทั้งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์โดยตรง (แบ่งออกเป็นความสัมพันธ์สูงและปานกลาง) และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางอ้อมหรือมีระดับความสัมพันธ์ต่ำ ดังแสดงในภาพ 2

ภาพ 2 ตัวแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Nie et al
ที่มา: ปรับจาก Nie et al (1969: 812)

1. สถานภาพทางสังคม และการเข้าไปเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม

สถานภาพทางสังคม หมายถึง อาชีพ รายได้ ตลอดจนระดับการศึกษาที่เป็นส่วนบ่งบอกถึงสถานะที่เป็นอยู่ ส่วนการเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มในสังคม ประเมินได้จากจำนวนกลุ่มที่เข้าร่วมการมีส่วนร่วมต่อกลุ่มของตนและบทบาทของกลุ่มที่มีต่อสังคมซึ่ง Nie และคณะได้นำเสนอว่า ทั้งสองตัวนี้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิต มักเกิดจากภูมิหลังทางครอบครัว ซึ่งจะส่งผลต่อการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ตัวแปรทั้งนี้ถือเป็นตัวแปรอิสระอันดับแรก ๆ ที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากแบบจำลองจะพบว่า นอกจากตัวแปรทั้งสองจะมีความสัมพันธ์กันเองแล้ว การเข้าเป็นสมาชิก

กลุ่มทางสังคม ยังมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง รวมทั้งการรับข่าวสารทางการเมือง และมีความสัมพันธ์ต่อความสำนึกในหน้าที่พลเมืองในระดับต่ำลงมา

2. ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง

สำหรับตัวแปรนี้ สามารถจัดหรือประเมินจากวิธีการแสดงออกหรือสิ่งที่ทุกคนพึงกระทำในฐานะเป็นหน้าที่ของตน ซึ่งความสำนึกในหน้าที่ของพลเมืองนี้ไม่ได้มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง แต่มีความสัมพันธ์อย่างมากต่อการต้องการข่าวสารข้อมูลทางการเมืองและสัมพันธ์กับความรู้ทางการเมือง และประสิทธิภาพทางการเมืองลดหลั่นลงมา

3. การรับข่าวสารทางการเมือง

ประเมินจากการสัมภาษณ์เพื่อให้ทราบถึงความรู้ทางการเมือง การบริหารต่างๆ ของประชาชน อาทิ ชื่อผู้นำทางการเมืองที่สำคัญๆ ตลอดจนเหตุการณ์ทางการเมืองที่ปรากฏอยู่ การรับข่าวสารทางการเมืองนี้ เป็นผลโดยตรงที่เกิดจากสถานภาพทางสังคม อันจะส่งผลกระทบต่อความรู้ทางการเมือง ประสิทธิภาพทางการเมือง และความสนใจในทางการเมือง แต่มิได้สัมพันธ์โดยตรงกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง การรับข่าวสารทางการเมืองนี้ ยังคงนับรวมถึงการพบปะแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกันด้วย

4. ความรู้ทางการเมือง

หมายถึง ความรู้สึกของประชาชนถึงผลกระทบที่เกิดจากการกำหนดนโยบาย หรือ กฎหมายที่ถูกบัญญัติออกมาว่ามีผลต่อตัวเองมากน้อยเพียงไร ความรู้ทางการเมืองนี้มีความสัมพันธ์อย่างสูงกับการรับข่าวสารทางการเมือง กล่าวคือ คนที่มีความรู้ทางการเมืองมากน่าจะเป็นผู้ที่รับข่าวสารทางการเมืองเป็นจำนวนมากและสม่ำเสมอ ขณะเดียวกันก็มีความสัมพันธ์ในระดับอ่อนลงมากับความสำนึกในหน้าที่พลเมือง และมิได้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

5. ประสิทธิภาพทางการเมือง

หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจต่อสภาพปัญหาหรือเหตุการณ์ที่ตนและประเทศกำลังเผชิญอยู่ ตลอดจนบทบาทของตนในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ประสิทธิภาพทางการเมืองนี้มีความสัมพันธ์อย่างมากต่อความสนใจทางการเมือง และมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

6. ความสนใจทางการเมือง

โดยที่วัดจากการติดตามเหตุการณ์ทางการเมืองการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสื่อมวลชน (โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์) ซึ่งเป็นที่เข้าใจโดยส่วนใหญ่ว่า การเพิ่มขึ้นของ

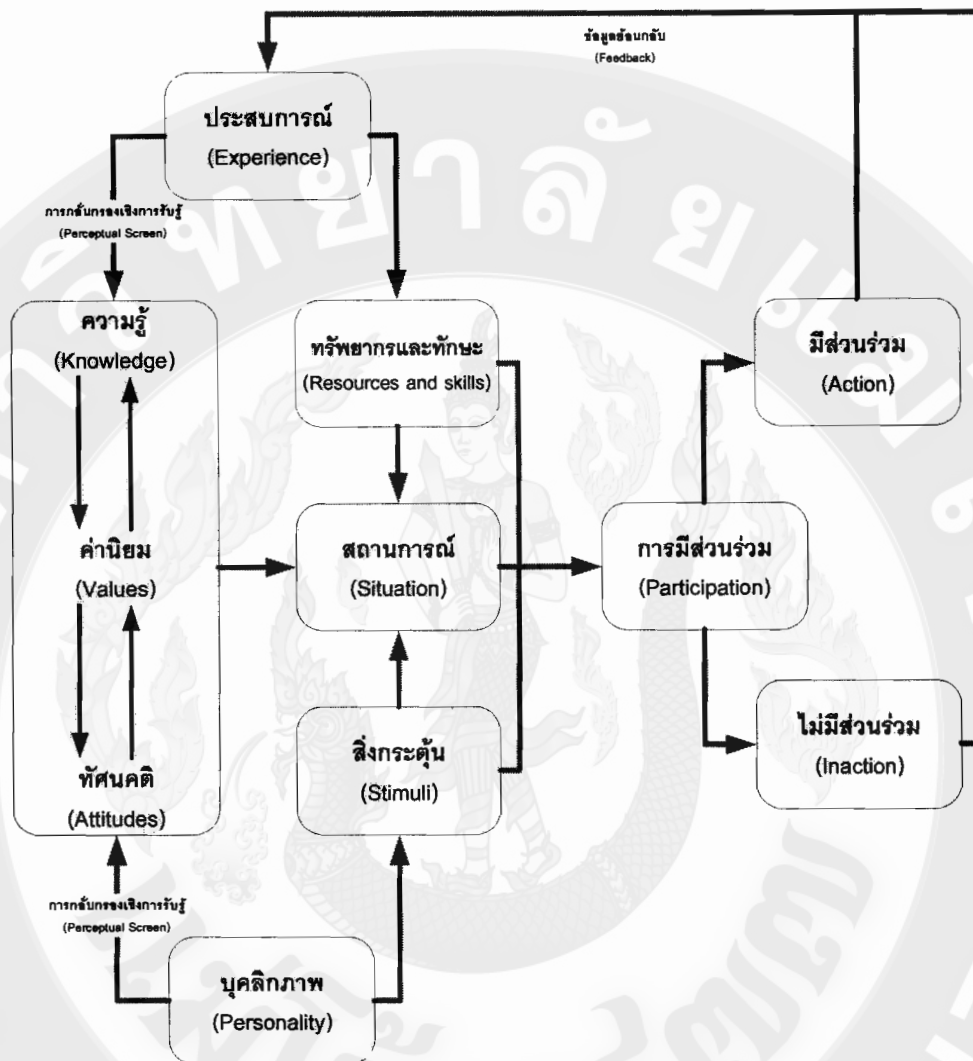
การรับข่าวสารทางการเมือง ย่อมส่งผลต่อความสนใจทางการเมืองด้วย ขณะเดียวกันความสนใจทางการเมืองเอง มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่มากนัก

7. การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ในตัวแบบนี้ Nie และคณะ ได้วัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง จากกิจกรรมต่าง ๆ คือ การพูดคุยสนทนา ในเรื่องเกี่ยวกับการเมือง ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ติดต่อเจ้าหน้าที่ทางราชการทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ มีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เป็นสมาชิกขององค์กรทางการเมืองและพรรคการเมืองต่าง ๆ

จากแบบจำลองข้างต้น จะพบว่า ตัวแปรแต่ละตัวอาจจะมีได้มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง หรืออาจจะมีในระดับที่ต่างกันออกไป แต่ตัวแปรแต่ละตัวจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ในลักษณะของลูกโซ่ที่เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน มีเพียงตัวแปรเดียวเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรแทบทุกตัวจนอาจเรียกได้ว่าเป็นหัวใจหรือองค์ประกอบที่สำคัญ ซึ่งตัวแปรดังกล่าว ก็คือ การรับข่าวสารทางการเมือง ซึ่งเป็นตัวแปรที่จะส่งผลต่อตัวแปรอื่น ๆ ในแบบจำลองนี้ เช่น ส่งผลต่อความรู้ทางการเมือง ความสนใจทางการเมือง และประสิทธิภาพทางการเมือง นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์กับการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มของสังคม ความสำนึกในหน้าที่พลเมืองอีกด้วย

ตัวแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Rush (1992) (ภาพ 3) ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จะเห็นว่าตามความคิดของ Rush สถานการณ์เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อการตัดสินใจที่จะมีหรือไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยในสถานการณ์หนึ่งๆ ได้แก่ บุคคลจะมีการกลั่นกรองเชิงการรับรู้ผ่านทางการใช้ความรู้ ค่านิยม และทัศนคติของตัวบุคคลเอง และอาจจะมีสิ่งกระตุ้นทางการเมืองเข้ามาเป็นสิ่งที่สร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจ นอกจากนี้ทรัพยากรและทักษะที่แต่ละคนมีอยู่รวมทั้งบุคลิกภาพของแต่ละปัจเจกก็มีผลต่อการตัดสินใจมีหรือไม่มีส่วนร่วมทางการเมืองเช่นกัน ท้ายที่สุดเมื่อบุคคลตัดสินใจที่จะมีหรือไม่มีส่วนร่วมทางการเมืองแล้วผลลัพธ์จากการตัดสินใจดังกล่าวจะเป็นข้อมูลย้อนกลับไปเป็นประสบการณ์ต่อการกลั่นกรองเชิงการรับรู้ของบุคคลนั่นเอง

ภาพ 3 ตัวแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Rush

ที่มา: ปรับจาก Rush (1992)

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

Roth และ Wilson (1980) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับต่ำ หรือกลุ่มผู้ดู (onlookers) ซึ่งได้แก่การให้ความสนใจต่อข่าวสาร และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การถกเถียงปัญหาทางการเมือง การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การพยายามชักจูงให้ผู้อื่นเห็นด้วยกับจุดยืนทางการเมืองของตน การเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์และการร่วมชุมนุมทางการเมือง

2. ระดับกลางหรือระดับผู้มีส่วนร่วม (participants) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในโครงการของชุมชน การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมของกลุ่มผลประโยชน์ การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของพรรคการเมือง และการช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

3. ระดับสูงหรือระดับนักกิจกรรม (activists) ได้แก่ การเป็นผู้นำกลุ่มผลประโยชน์ การมีตำแหน่งและทำงานเต็มเวลาให้แก่พรรคการเมือง การได้รับเสนอชื่อให้เข้าแข่งขันเพื่อชิงตำแหน่งทางการเมือง และการได้รับตำแหน่งทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งสามระดับนี้ เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในประเทศประชาธิปไตยตะวันตก ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ Milbrath และ Goel (1965) ที่เห็นว่าพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นจะเพิ่มจากความสนใจทางการเมืองไปสู่กิจกรรมทางการเมืองที่ต้องการความสนใจและแรงจูงใจมากขึ้นเป็นลำดับ เช่น จากผู้ที่ไม่สนใจทางการเมืองเลย กลุ่มนี้เรียกว่า apathetic หากคนสนใจการเมืองมากขึ้นจะเป็น ผู้ที่สนใจแบบผู้ดูงานนอก คือ ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ติดตามข่าวคราว วิพากษ์วิจารณ์ ไปฟังการหาเสียง ฯลฯ เรียกว่า spectator และหากมีความสนใจมากขึ้น ก็จะกลายเป็นกลุ่มที่มีความกระตือรือร้นเข้ามามีส่วนร่วมในทุกรูปแบบ เรียกว่าพวก gladiator

ไชยรัตน์ เจริญสิน โอฟาร (2540) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่นอกเหนือไปจากช่องทางปกติ เรียกกันว่า “การเมืองแบบใหม่และขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองรูปใหม่” (the new politics and the new social movement) ที่มองขบวนการเคลื่อนไหวและเรียกร้องของประชาชนธรรมดาว่าเป็นการได้ตอบโต้ปัญหาและความขัดแย้งชนิดใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมที่มีความสลับซับซ้อน มีความหลากหลาย อาทิ ตามเพศ เชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นต้น ความขัดแย้งดังกล่าวนี้มักความสามารถของสถาบันทางสังคมที่มีอยู่ในปัจจุบันจะแก้ไขได้ ทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธาในรัฐและสถาบันหรือกลไกของรัฐ จึงลงมือเคลื่อนไหวด้วยตนเอง นั่นคือการหันกลับไปสร้าง “ประชาสังคม” (civil society) ให้เข้มแข็งขึ้นมานั่นเอง การเคลื่อนไหวเหล่านี้เป็นการเคลื่อนไหวเรียกร้องของประชาชนธรรมดา เพื่อเรียกร้องสิทธิพื้นฐานของพวกเขาในฐานะที่เป็นมนุษย์ รวมไปถึงสิทธิที่จะไม่เชื่อฟังรัฐด้วย ซึ่งเป็นทางเลือกใหม่หรือทางเลือกที่สามของการเรียกร้อง เป็นสิ่งที่ชอบธรรมและจะมีผลทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในทางกฎหมายและในทางสังคม

เนื่องจากการมีส่วนร่วมเป็นมิติหนึ่งของการประชาธิปไตย และยังเป็นมิติหนึ่งของธรรมาภิบาลอีกด้วย การวัดระดับการเป็นประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลจึงมักวัดที่ระดับของการมีส่วนร่วมด้วยปัจจัยหนึ่ง แต่ในการศึกษานี้จะให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เป็นมิติหนึ่งของการเป็นประชาธิปไตย มีผู้ศึกษาเรื่องการวัดระดับการเป็นประชาธิปไตยมากมาย และมีการแบ่งมิติของการวัดกิจกรรมของการมีส่วนร่วมเป็นหลายประเภท (Ersson and Lane, 1996: 45-

73 และ Verba, Nie and Kim, 1978) โดย Verba, Nie and Kim แบ่งกิจกรรมของการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็นประเภทต่าง ๆ อาทิ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การรณรงค์ในทางการเมือง การรณรงค์เพื่อการเลือกตั้ง การที่ประชาชนติดต่อกับนักการเมืองและกิจกรรมการรวมกลุ่ม เป็นต้น ถึงแม้จะมีผู้ศึกษาเรื่องรูปแบบและลำดับขั้นของการมีส่วนร่วมไว้มากมาย เช่นตั้งแต่การลงคะแนนเลือกตั้ง ไปจนถึงสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง ดังภาพ 3 ซึ่งผู้เข้าร่วมลำดับ 1-5 จัดเป็นผู้สนใจและมีส่วนร่วม ลำดับ 6-8 เป็นผู้สนใจและมีส่วนร่วมปานกลาง และลำดับ 9-14 สนใจและมีส่วนร่วมมาก แต่ผู้ที่ร่วมกิจกรรมลำดับบนๆมักจะร่วมกิจกรรมในลำดับล่างๆ ด้วย (Milbrath, 1965)

ลำดับขั้นของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในบริบทสากล พัฒนามาจาก Milbrath (1965)

และ Roth และ Wilson (1980)

ภาพ 4 ลำดับขั้นของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในบริบทสากล

ที่มา: ถวิลวดี บุรีกุล (2543: 15)

จะเห็นได้ว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นมีรูปแบบแตกต่างกันออกไป ดังนั้นในการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง จึงสามารถวิเคราะห์ได้หลายแง่ ขึ้นอยู่กับว่าผู้ศึกษาวิจัยต้องการที่จะให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านใด สำหรับการศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” นี้ ผู้วิจัยได้สร้างตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยปรับจาก ฤทธิลวดี บุรีกุล ประยุกต์ให้เข้าสถานการณ์ทางการเมืองในช่วงระยะเวลาที่ศึกษาโดยจำแนกเป็น 3 ระดับ อันประกอบด้วย สนใจและมีส่วนร่วมในระดับน้อย ปานกลาง และมาก ดังแสดงในภาพ 4

สนใจและมีส่วนร่วม
ระดับน้อย

1. พุฒยู่เรื่องการเมือง/สนใจติดตามรับฟังข่าวสารทางการเมือง
2. ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
3. ชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนน
4. ร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมือง/ติดสติ๊กเกอร์/สวมเสื้อเพื่อแสดงการสนับสนุน

สนใจและมีส่วนร่วม
ปานกลาง

5. ติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง
6. การบริจาคเงิน / สิ่งของสนับสนุนทางการเมือง
7. ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง
8. เข้าร่วมในเวทีสาธารณะ
9. มีการรวมตัวกับคนอื่นเป็นกลุ่มผลประโยชน์หรือเป็นสมาชิกกลุ่ม

สนใจและมีส่วนร่วม
มาก

10. ช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียง
11. เป็นสมาชิกพรรคการเมือง
12. ลงสมัครรับเลือกตั้ง
13. ดำรงตำแหน่งสำคัญในพรรคการเมือง

ภาพ 5 ลำดับขั้นของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ใช้เป็นตัวชี้วัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง

ที่มา : ปรับจากฤทธิลวดี บุรีกุล (2543: 15)

ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมไทย

1. การเพิกเฉยต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งในประเด็นนี้อาจแบ่งตามลักษณะพฤติกรรมการไม่มีส่วนร่วมและลักษณะของประชาชนได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (กองราชการส่วนตำบล, 2544: 47-49)

1.1 ประชาชนที่เป็นกลุ่มคนชั้นกลางขึ้นไป มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับดีเข้าใจถึงความหมาย ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย แต่ปฏิเสธที่จะมีส่วนร่วมในรูปแบบที่เป็นทางการหรือการใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะขาดความเชื่อถือศรัทธาต่อพฤติกรรมของนักการเมืองและพรรคการเมืองที่มีอยู่

1.2 ประชาชนที่เป็นกลุ่มคนชนชั้นกลางขึ้นไปเช่นกันที่ปฏิเสธที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองเพราะวิถีชีวิตในโลกเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ทำให้คนกลุ่มนี้วิถีชีวิตที่ผูกพันอยู่กับการเร่งรัด แสวงหาความมั่นคง ความก้าวหน้าในชีวิต ประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่กว่า ขาดสาธารณประโยชน์จิต คือ จิตที่เป็นสาธารณะที่เห็นประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมเชื่อมโยงถึงกัน คนกลุ่มนี้จะไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองทุกรูปแบบ ตราบเท่าที่ประโยชน์ส่วนตนของเขายังไม่ถูกคุกคาม ถัดรองลงมาจึงฟังอำนาจทางการเมืองเข้ามาช่วยจัดการให้

1.3 ประชาชนที่เป็นกลุ่มคนระดับล่างในสังคมมีฐานะยากจน ขาดการศึกษา ขาดโอกาสของการประกอบอาชีพ ทำให้ประชาชนกลุ่มนี้มองไม่เห็นและไม่เห็นและไม่เข้าใจว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีความสำคัญมากไปกว่าการดิ้นรนหาเลี้ยงชีพ จึงปฏิเสธที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองทุกรูปแบบหากไม่มีสิ่งจูงใจ

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเชิงสัญลักษณ์ โดยปราศจากความตระหนักความเข้าใจในคุณค่า และความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริงหรือเป็นการมีส่วนร่วมเพราะอิทธิพลของปัจจัยแทรกซ้อนอื่นๆ เช่น การซื้อสิทธิขายเสียง

3. การมีส่วนร่วมอย่างไม่มีระบบ ในสังคมประเทศกำลังพัฒนา เช่นในประเทศไทย การมีส่วนร่วมในลักษณะกลุ่มผลประโยชน์ที่กว้างขวางไร้บรรทัดฐาน ขาดองค์การ ขาดขั้นตอนมาก เป็นพฤติกรรมการมีส่วนร่วมที่ล่อแหลมต่อการปะทุอารมณ์ ไม่เป็นไปโดยสันติวิธี และก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงทำลายต่อความสงบสุขของสังคมแบบพัฒนาการทางการเมือง

4. การมีส่วนร่วมในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการมากเกินไป เนื่องจากการใช้นโยบายที่เกิดผลกระทบกับประชาชน ทำให้ประชาชนเกิดภาวะกดดันจนต้องลุกออกมาเรียกร้องกดดันเผชิญหน้ากับภาครัฐ การมีส่วนร่วมลักษณะนี้เกิดขึ้นมากในสังคมไทยปัจจุบัน ในรูปแบบมีอบต่าง ๆ

5. การมีส่วนร่วมในลักษณะของการจัดตั้งเพื่อผลประโยชน์แอบแฝง เป็นการระดมสรรพกำลังทางการเมืองของประชาชนมาเป็นฐานรองรับอำนาจหรือวัตถุประสงค์ทางการเมืองหรือก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองบางคน หรือพรรคการเมืองบางพรรค

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จันทิมา ทองเจริญ (2542) ได้ศึกษา “พฤติกรรมการสื่อสารกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง” ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีเพศอายุ ระยะเวลาที่ศึกษา และระดับรายได้ของครอบครัวต่างกัน จะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน นักศึกษาที่เคยพูดคุยเรื่องการเมือง จะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับสูง และเคยพูดคุยนาน ๆ ครั้ง จะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่นักศึกษาที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน จะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับสูง และนักศึกษาที่เปิดรับโทรทัศน์ทุกวัน จะมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับต่ำ

จารุวรรณ ปวรจารย์ (2543) ได้ศึกษา “ปัจจัยทางการสื่อสารที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำทางการเมืองของประชาชนในภาวะวิกฤต” ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยทางการสื่อสาร ได้แก่ การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ความรู้ ทางด้านการเมืองและทัศนคติที่มีต่อการเมือง มีความสัมพันธ์กับเกณฑ์การตัดสินใจในการเลือกผู้นำทางการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างกับตัวแปรต่าง ๆ พบว่าเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ มีความสัมพันธ์กับการเปิด รับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน เพศ และการศึกษามีความสัมพันธ์กับความรู้ทางด้านการเมือง และเพศและอาชีพ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการเมือง

ต้องจิตต์ สุวรรณสร (2543) ได้ศึกษา “ความต้องการข่าวสารด้านการเมือง การเปิดรับข่าวสารด้านการเมือง และการใช้ประโยชน์ข่าวสารจากเว็บไซต์การเมืองไทยของผู้ใช้อินเตอร์เน็ต” ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางประชากรไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ข่าวสารจากเว็บไซต์การเมืองไทย ความต้องการข่าวสารด้านการเมือง การเปิดรับข่าวสารด้านการเมือง ความพึงพอใจจากข่าวสารที่ได้รับจากเว็บไซต์การเมืองไทย ความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์การเมืองไทย มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์ข่าวสารจากเว็บไซต์ของผู้ใช้อินเตอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร

จิตกานต์ ธนาโอฬาร (2537) ได้ศึกษาเรื่องการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย : ศึกษาเฉพาะกรณีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า การเปิดรับสื่อมวลชนและการสื่อสารกับบุคคล มีผลต่อการพัฒนาทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เปิดรับสื่อมวลชนเพื่อข่าวสารประเภทให้ความบันเทิง ส่วนการเปิดรับข่าวสารการเมืองนั้น นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ติดตามจากสื่อโทรทัศน์ในระดับค่อนข้างสูงและจากหนังสือพิมพ์และวิทยุในระดับปานกลาง สื่อบุคคลที่นักศึกษามีการสื่อสารทางการเมืองด้วยมากที่สุดคือ กลุ่มเพื่อน รองลงมาคือ บุคคลในครอบครัว โดยมีการสื่อสารกับสื่อบุคคลทั้งสองกลุ่มเป็นครั้งคราว ส่วนครู อาจารย์ เป็นสื่อบุคคลที่นิสิตนักศึกษามีการสื่อสารทางการเมืองในระดับค่อนข้างน้อยมาก

นิลุบล ใจอ่อนน้อม (2543) ได้ศึกษา “การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลในระดับปานกลาง โดยระดับการเปิดรับแตกต่างกันตามอายุ ระดับการศึกษา รายได้และอาชีพ ส่วนการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในภาพรวมนั้นกลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมในระดับต่ำ โดยระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันตามระดับการศึกษา และในส่วนของการรับรู้ความเข้าใจวิธีการเลือกตั้งแบบใหม่ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง โดยแตกต่างกันตามอายุ ระดับการศึกษา รายได้และอาชีพ นอกจากนี้ การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและความเข้าใจวิธีการเลือกตั้งแบบใหม่ ในขณะที่ความเข้าใจวิธีการเลือกตั้งแบบใหม่ นั้นไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

รุจิเรข รักวงษ์ (2540) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการเรียนรู้ทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์มีบทบาทต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เล็กน้อย มีเพียงบางส่วนเท่านั้น ปัจจัยทางด้านการศึกษาและอาชีพมีผลต่อการเปิดรับสื่อจากหนังสือพิมพ์ และประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระดับค่อนข้างสูง

วรรณสิริ โมรากุล (2539) ศึกษาในเรื่อง บทบาทของสื่อโทรทัศน์ในการกำหนดประเด็นชี้้นำทางการเมืองช่วงก่อนการเลือกตั้ง โดยศึกษาเนื้อหารายการโทรทัศน์ 4 รายการ จากการศึกษาพบว่า ทั้ง 4 รายการมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายของพรรคการเมือง แนวทางในการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย เนื้อหาเกี่ยวกับความขัดแย้งทางการเมือง และผลสำรวจความนิยม สำหรับประเด็นการให้ความรู้ทางการเมืองพบว่า มีสิ่งที่น่าสนใจคือ รายการสนทนาทางการเมืองในช่วงเลือกตั้งทั้ง 4 รายการที่เลือกมาทำการศึกษา นั้น นอกจากจะให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบาย

ของแต่ละพรรคการเมืองในการแก้ปัญหาของประเทศชาติแล้ว รายการเหล่านั้นยังมุ่งเน้นการนำเสนอและติดตามพฤติกรรมของนักการเมืองที่ลงสมัครฯ เพื่อให้ผู้ชมได้ทราบและตัดสินใจได้อย่างถูกต้องก่อนที่จะลงคะแนนเลือกตั้ง

วิชย โวหารดี (2534) ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในระหว่างการหาเสียงเลือกตั้ง ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร พ.ศ. 2530 พบว่า ประชาชนรับข่าวสารทางการเมืองผ่านช่องทางสื่อมวลชนประเภทวิทยุมากกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น และมีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารมากกว่าสื่ออื่น ๆ การสื่อสารระหว่างบุคคลมีส่วนทำให้ประชาชนได้รับข่าวสารทางการเมืองเพิ่มขึ้น และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง และพบว่าเพื่อนเป็นช่องทางที่สำคัญของข่าวสารการเมือง และยังมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากกว่าช่องทางอื่น ประชาชนที่มีความรู้สูงมีแนวโน้มในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากแหล่งข่าวที่หลากหลายและมีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงด้วย ปัจจัยทางประชากรมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยทางการศึกษา อาชีพ และรายได้

สถัญญ์รัฐ แจ่มสมบูรณ์ (2542) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ ระหว่างช่องทางการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า โทรทัศน์เป็นช่องทางการสื่อสารที่ประชาชนเลือกติดตามข่าวสารบ่อยครั้งที่สุด รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และนิตยสาร ตามลำดับ ส่วนช่องทางการสื่อสารที่เป็นตัวบุคคลพบว่า ผู้มีอาวุโสหรือผู้มีความรู้ในท้องถิ่นเป็นช่องทางที่ประชาชนติดตามบ่อยครั้งที่สุดรองลงมาคือ ผู้นำท้องถิ่นและข้าราชการตามลำดับ ประชาชนในเขตอำเภอเมือง ไม่เชื่อในช่องทางการสื่อสารใดเป็นพิเศษในการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ในขณะที่ประชาชนในเขตอำเภอจอมทองและแม่แจ่ม มีแนวโน้มที่จะเชื่อในช่องทางการสื่อสารที่เป็นตัวบุคคลมากกว่าสื่อมวลชน ปัจจัยสถานภาพทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับการรับข่าวสารทางการเมือง อย่างไรก็ดี ข่าวสารทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเมื่อเปรียบเทียบใน 3 พื้นที่ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตอำเภอจอมทอง และแม่แจ่ม มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่สูงกว่าในอำเภอเมือง

อุษา โหราเรือง (2540) ศึกษาเรื่องการเปิดรับข่าวสารการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า นักศึกษาเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชนมากกว่าสื่อบุคคลและมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับค่อนข้างต่ำ โดยระดับการเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น แตกต่างกันตามลักษณะประชากรศาสตร์ โดยที่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ภาคสรุป

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ ประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง การเปิดรับข่าวสารและการแสวงหาข่าวสาร และแนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลสื่อ โดยนำมาใช้อธิบายกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ในส่วนของพฤติกรรม的开รับสื่อ ว่ามีช่องทางในการได้มาซึ่งข่าวสาร และการเผยแพร่ข่าวสารจากทางใด มีประเด็นที่เปิดรับ เหตุผลในการเปิดรับ รวมถึงรูปแบบและวิธีการนำเสนอของสื่ออย่างไร

ในการเปิดรับข่าวสารนั้นบุคคลเปิดรับข่าวสารโดยพิจารณาจากความสนใจ และความต้องการ เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวสารด้านการเมือง เมื่อเปิดรับแล้วทำให้มีแนวโน้มให้เกิดความรู้ ความสนใจ และเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้นหรือไม่

อิทธิพลของสื่อ มีผลทำให้ผู้รับสารสามารถถูกชักชวนหรือโน้มน้าวใจได้ง่าย แต่อย่างไรก็ตาม บางครั้งผลของการสื่อสารมิใช่มาจากปัจจัยภายนอกของผู้รับสารคือผู้ส่งสารและสื่อเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในของผู้รับสารเองด้วยว่า จะนำข่าวสารนั้นไปประโยชน์อย่างไร

ข่าวสารการเมืองมีความสำคัญ และมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมทางการเมือง และกระบวนการทางการเมือง ทั้งนี้เนื่องจากก่อนที่จะมีพฤติกรรมใด ๆ หนึ่งจะเป็นพฤติกรรมทางการเมืองหรือพฤติกรรมอื่น ๆ บุคคลนั้นจะต้องได้รับสิ่งเร้าบางอย่างจากสิ่งแวดล้อมที่จะกระตุ้นให้เขามีพฤติกรรมบางอย่าง พฤติกรรมการเมืองของบุคคลก็มีที่มาจากสิ่งเร้าและสิ่งแวดล้อมที่มากระทบต่อบุคคลนั้นเช่นกัน

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมาอธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวร่วมด้วย ทั้งยังนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับได้แก่ ระดับมาก ระดับปานกลางและระดับน้อย โดยพฤติกรรมการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นจะเพิ่มจากความสนใจทางการเมืองไปสู่กิจกรรมทางการเมืองหากมีสิ่งเร้าหรือแรงจูงใจมากกระตุ้นมากขึ้น

เริ่มจาก การพูดคุยเรื่องการเมือง สนใจติดตามรับฟังข่าวสารทางการเมือง ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนน ร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมือง เช่น ดิดสติ๊กเกอร์หรือสวมเสื้อเพื่อแสดงการสนับสนุน ดิดต่อนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง การบริจาคเงินหรือสิ่งของสนับสนุนทางการเมือง ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง เข้าร่วมในเวทีสาธารณะมีการ

รวมตัวกับคนอื่นเป็นกลุ่มผลประโยชน์หรือเป็นสมาชิกกลุ่ม ช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียง เป็นสมาชิกพรรคการเมือง ลงสมัครรับเลือกตั้ง และดำรงตำแหน่งสำคัญในพรรคการเมือง เป็นต้น

การศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองต่อกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จะทำให้เห็นมิติชีวิตในด้านการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ในรูปแบบของการใช้กระบวนการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนในระบอบประชาธิปไตย อันที่จะนำไปสู่การพัฒนา ระบอบประชาธิปไตยในประเทศให้มีความแข็งแกร่งและคงอยู่ต่อไปได้ จากแนวคิดทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสามารถนำไปใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดได้ดังแสดงใน

ภาพ 6

กรอบแนวความคิด

ภาพ 6 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไปและเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

กลุ่มตัวอย่าง

สำหรับกลุ่มตัวอย่างของการศึกษา ผู้วิจัยใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sample) จากประชาชนที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา เป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้เป็นอย่างดี (key informant) และเป็นตัวแทนของประชาชนที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นมิใช่ทั้งหมด โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ไว้ดังนี้

1. อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เป็นผู้ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามกฎหมาย
3. เคยทำกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในประเภทต่าง ๆ อย่างน้อย 1

ประเภท ซึ่งรูปแบบของกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผู้วิจัยได้นำลำดับขั้นของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในบริบทสากล พัฒนาจาก Milbrath (1965) และ Roth และ Wilson (1980) มาปรับ

ให้เข้ากับสถานการณ์การเมืองในปัจจุบัน แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับน้อย ระดับปานกลางและระดับมาก จากพฤติกรรมทางการเมือง ดังนี้

1. พுகุญเรื่องการเมือง / สนใจติดตามรับฟังข่าวสารทางการเมือง
2. ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
3. ชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนน
4. ร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมือง / ติดสติ๊กเกอร์ / สวมเสื้อเพื่อแสดงการสนับสนุน
5. ติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง
6. การบริจาคเงิน / สิ่งของสนับสนุนทางการเมือง
7. ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง
8. เข้าร่วมในเวทีสาธารณะ
9. มีการรวมตัวกับคนอื่นเป็นกลุ่มผลประโยชน์หรือเป็นสมาชิกกลุ่ม
10. ช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียง
11. เป็นสมาชิกพรรคการเมือง
12. ลงสมัครรับเลือกตั้ง
13. ดำรงตำแหน่งสำคัญในพรรคการเมือง

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากประชาชนที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด และใช้ snowball technique ให้ได้จำนวน 60 คน โดยกำหนดโควต้า 4 แขวง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ แขวงนครพิงค์ แขวงเมืองราย แขวงกาวิละ และแขวงศรีวิชัย แขวงละ 15 คน

เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ถึงอิทธิพลของการเปิดรับข่าวสาร ที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้นและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้จัดแบ่งกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็น 3 กลุ่ม ตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย ปานกลางและระดับมาก ตามลำดับ

จากนั้นนำแบบสอบถามมาหาค่าคะแนนเฉลี่ยเพื่อจัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจำแนกได้ ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนตัวอย่างจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง (n = 60)

ระดับการมีส่วนร่วม	จำนวน (คน)
น้อย	46
ปานกลาง	13
มาก	1
รวม	60

จากตาราง 2 พบว่าตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยและปานกลาง ในระดับมากพบว่ามีจำนวนเพียง 1 คน เท่านั้น จากนั้นนำเกณฑ์ดังกล่าวมาคัดเลือก เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวแทนที่ดีที่สุดได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 11 คน ดังตาราง

ตาราง 3 แสดงจำนวนตัวอย่าง

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	จำนวน (คน)	
	ชาย	หญิง
น้อย	4	1
ปานกลาง	2	3
มาก	1	
รวม	7	4

จากตาราง 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก เป็นเพศชาย จำนวน 1 คน

กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง แบ่งออกเป็นเพศชาย จำนวน 3 คน เพศหญิง จำนวน 2 คน

กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย แบ่งออกเป็นเพศชาย จำนวน 3 คน เพศหญิง จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย “อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แบบสอบถามวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามดังกล่าวเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างแบ่งกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็นประเภทต่าง ๆ อ้างอิงรูปแบบกิจกรรมจากลำดับขั้นของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในบริบทสากล เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 13 ข้อ ดังนี้

- 1.1 พุดคุยเรื่องการเมือง/สนใจติดตามรับฟังข่าวสารทางการเมือง
- 1.2 ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง
- 1.3 ชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนน
- 1.4 ร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมือง / ติดสติ๊กเกอร์ / สวมเสื้อเพื่อแสดงการสนับสนุน
- 1.5 ติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง
- 1.6 การบริจาคเงิน / สิ่งของสนับสนุนทางการเมือง
- 1.7 ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง
- 1.8 เข้าร่วมในเวทีสาธารณะ
- 1.9 มีการรวมตัวกับคนอื่นเป็นกลุ่มผลประโยชน์หรือเป็นสมาชิกกลุ่ม
- 1.10 ช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียง
- 1.11 เป็นสมาชิกพรรคการเมือง
- 1.12 ลงสมัครรับเลือกตั้ง
- 1.13 ดำรงตำแหน่งสำคัญในพรรคการเมือง

ให้กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบข้อที่ตรงกับกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ตนเองเคยทำ ซึ่งแต่ละกิจกรรมจะมีคะแนนแตกต่างกันไป จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาจัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับน้อย ปานกลาง และมาก โดยกำหนดคะแนนดังนี้

ข้อที่ 1-4	ข้อละ 1 คะแนน
ข้อที่ 5-9	ข้อละ 2 คะแนน
ข้อที่ 10-13	ข้อละ 3 คะแนน

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (structured interview) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งกรอบประเด็นคำถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ สัมภาษณ์เกี่ยวกับ

- 1) ชื่อ – สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์
- 2) เพศ
- 3) อายุ
- 4) ระดับการศึกษา
- 5) อาชีพ
- 6) รายได้

2.2 เป็นข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยเป็นคำถามปลายเปิดทั้งหมดเกี่ยวกับพฤติกรรม的开รับข่าวสารทางการเมืองและอิทธิพลของสื่อ ซึ่งจะนำมาวิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัย 3 ประการ คือ

- 2.2.1 พฤติกรรม的开รับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนและสื่อ
บุคคล
- 2.2.2 ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
- 2.2.3 อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่ละระดับ

3. เครื่องบันทึกเสียง

4. สมุดจดบันทึก

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การทดสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปทดสอบดังนี้

1. ทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ทำการศึกษาค้นคว้าตามแนวทางการตรวจสอบแล้วนำไปปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของคำถาม และการครอบคลุมในทุกประเด็นของวัตถุประสงค์ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว
2. ทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลด้วยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 11 คน โดยวิธีการ

สัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว ซึ่งมีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อย 3 ครั้ง ตามกระบวนการดังนี้

- ขั้นแรก เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลโดยกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามประเมินระดับและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของตน

- ขั้นตอนที่ 2 หลังจากทำการคัดเลือกจนได้กลุ่มตัวอย่างมาแล้ว ใช้วิธีการโทรศัพท์ติดต่อขอสัมภาษณ์ ขณะเดียวกันในกระบวนการพูดคุยใช้วิธีการสัมภาษณ์เบื้องต้น มีแนวคำถามกว้าง ๆ เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ ความสนใจเกี่ยวกับการเมือง การเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามที่กลุ่มตัวอย่างได้ทำการประเมินตนเองในแบบสอบถาม ซึ่งจะทำให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นในระดับหนึ่ง

- ขั้นตอนที่ 3 เข้าสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ โดยผู้วิจัยมีจุดสนใจเกี่ยวกับภูมิหลัง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร การมีส่วนร่วมทางการเมือง รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นสาเหตุให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

จากนั้นทำการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของข้อมูล เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์และพิจารณาความสอดคล้องของข้อมูลว่าถูกต้องชัดเจนตรงกันหรือไม่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสอบถามวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อจัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และคัดเลือกบุคคลที่จะไปสัมภาษณ์เชิงลึก
2. ติดต่อผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อบอกหมายวันเวลาและสถานที่ในการขอสัมภาษณ์ โดยจะบอกถึงวัตถุประสงค์ของการค้นคว้าแบบอิสระ ประโยชน์ที่จะได้รับจากวิจัย ตลอดจนแนวคำถามที่จะสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์เตรียมตัวก่อนจะให้สัมภาษณ์จริง
3. ภายหลังติดต่อประสานงานกับผู้ให้สัมภาษณ์ รวมทั้งนัดวันเวลา และสถานที่ที่จะสัมภาษณ์อย่างแน่นอนแล้ว ขั้นตอนที่ต่อไปคือผู้วิจัยได้เตรียมอุปกรณ์ สำหรับใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และเครื่องบันทึกเสียงเพื่อบันทึกคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์
4. การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยเข้าไปสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลจริง และดำเนินการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ โดยวิธีการดังนี้
 - ผู้วิจัยแนะนำตนเองและแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย

- เปิดการสนทนา สร้างบรรยากาศของความคุ้นเคย ความเป็นกันเองพร้อมกับ
ขออนุญาตบันทึกเสียง

- ใช้การสัมภาษณ์แบบมีจุดสนใจเฉพาะ เปิดกว้างไม่จำกัดคำตอบผสมผสาน
กัน เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์มีอิสระที่จะอธิบายแนวคิดของตัวเองไปเรื่อยๆ และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็น
ข้อเท็จจริงจากกลุ่มตัวอย่าง

5. บันทึกและลงรายละเอียดข้อมูลภายหลังเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำเทป
บันทึกเสียงสัมภาษณ์มาถอดความ เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยจะบันทึกและ
ลงรายละเอียดข้อมูลไปพร้อม ๆ กับการสัมภาษณ์

6. สรุปและวิเคราะห์ผล เมื่อผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว
นำรายละเอียดของข้อมูลที่ได้มาสรุปและวิเคราะห์ผล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การแบ่งระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการ
กำหนดระดับคะแนนจากกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าว โดยค่าคะแนนในแต่ละ
กิจกรรมจะมีน้ำหนักคะแนนต่างกัน ดังนี้

ข้อละ

1 คะแนน

1. พுகุยเรื่องการเมือง / สนใจติดตามรับฟังข่าวสารทางการเมือง
2. ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
3. ชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนน
4. ร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมือง / ติดสติ๊กเกอร์ / สวมเสื้อเพื่อแสดงการ
สนับสนุน

ข้อละ

2 คะแนน

5. ติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง
6. การบริจาคเงิน / สิ่งของสนับสนุนทางการเมือง
7. ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง
8. เข้าร่วมในเวทีสาธารณะ
9. มีการรวมตัวกับคนอื่นเป็นกลุ่มผลประโยชน์หรือเป็นสมาชิกกลุ่ม

ข้อละ

3 คะแนน

10. ช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียง

11. เป็นสมาชิกพรรคการเมือง

12. ลงสมัครรับเลือกตั้ง

13. ดำรงตำแหน่งสำคัญในพรรคการเมือง

ค่าเฉลี่ยของคะแนนข้างต้นมาจัดช่วงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้

ช่วงคะแนน	1-8	หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย
ช่วงคะแนน	9-17	หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง
ช่วงคะแนน	18-26	หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก

จากนั้นนำเกณฑ์ดังกล่าวมาจัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวแทนที่ดีที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (inductive) ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ที่ได้บันทึกไว้ ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เพื่อพิจารณาว่ามีความสอดคล้องหรือแตกต่างกันอย่างชัดเจนหรือไม่ แล้วรวบรวมข้อมูลโดยในขั้นตอนนี้ข้อมูลที่ไม่ต้องการจะถูกกำจัดออกไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสาร (document research) ในการวิเคราะห์เอกสารผู้วิจัยจะคำนึงถึงบริบท (context) หรือสภาพแวดล้อมของข้อมูลเอกสารที่นำมาวิเคราะห์ประกอบด้วยว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

ในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำกรอบทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง การเปิดรับข่าวสารและการแสวงหาข่าวสาร แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลสื่อ มาใช้ในการวิเคราะห์พฤติกรรม的开รับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ว่ามีการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อใด ในประเด็นใดบ้าง และมีเหตุหรือปัจจัยอะไรให้กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง จนนำไปสู่กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่าง ๆ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งระดับภายใต้กรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อให้เห็นว่าสื่อมีอิทธิพลหรือไม่ หรือมีมูลเหตุปัจจัยอื่นใดบ้างที่ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่ต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองวิธีนี้จะช่วยวิเคราะห์ข้อมูลได้ลึกซึ้งและสร้างข้อสรุปที่หนักแน่น เป็นไปตามกรอบแนวคิดทฤษฎีและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย และวิจารณ์

การวิจัยเรื่อง อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และอิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่ละระดับ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามสำรวจระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 60 คน ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จาก 4 แขวง และมีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป จากนั้นทำการคัดเลือกตัวแทน มาทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้เกณฑ์แบ่งตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้กลุ่มตัวแทนของผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมาก จำนวน 1 คน ระดับปานกลาง 5 คน และระดับน้อย จำนวน 5 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการสัมภาษณ์ จำนวนทั้งสิ้น 11 คน

การวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาวิจัยจากการกลุ่มตัวอย่างเพียงบางส่วน ของประชากรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ถึงแม้จะไม่ได้เป็นตัวแทนที่ดีที่สุดจากทั้งหมด แต่ก็เป็นตัวแทนมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตไว้ โดยได้นำเสนอมิติชีวิตในส่วนของ ความสนใจทางการเมือง การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ทรรศนคติ แนวคิด ความคิดเห็นในแง่มุมต่าง ๆ รวมถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองท่ามกลางปรากฏการณ์และกระแสการเมืองที่ร้อนแรง ในช่วงที่ผู้วิจัยทำการศึกษา

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง

ตอนที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตอนที่ 4 อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่ละระดับ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่าง ๆ มีจำนวน 11 คน แบ่งเป็น ผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมาก 1 คน ผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับปานกลาง 5 คน ผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับน้อย 5 คน โดยแบ่งเป็นเพศชาย 7 คนและเพศหญิง 4 คน มีอายุมากที่สุด 55 ปี และอายุน้อยที่สุด 23 ปี ส่วนระดับการศึกษาสูงสุดคือ ระดับปริญญาเอก และต่ำสุดคือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายได้สูงสุดคือ 100,000 บาท และต่ำสุดคือ 2,500 บาท ประกอบอาชีพสื่อมวลชน ธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัทเอกชน รับจ้าง อาจารย์และพนักงานมหาวิทยาลัย นักศึกษาปริญญาโท และแม่บ้าน

ผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับน้อย 5 คน เป็นเพศชาย 4 คนและเพศหญิง 1 คนมีอายุมากที่สุด 55 ปี และอายุน้อยที่สุด 28 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดคือ ระดับปริญญาเอก และต่ำสุดคือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายได้สูงสุดคือ 24,000 บาท และต่ำสุดคือ 2,500 บาท ประกอบอาชีพ อาจารย์และพนักงานมหาวิทยาลัย ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว และนักศึกษาปริญญาโทปัจจัยและมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อความสนใจเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ได้แก่ เหตุการณ์ทางการเมือง เกี่ยวกับการรวมตัวของกลุ่มทางการเมือง การปฏิวัติรัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 ความสนใจส่วนบุคคล และความชื่นชอบในตัวนักการเมืองและพรรคการเมือง

ผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับปานกลาง 5 คน เป็นเพศชาย 2 คนและเพศหญิง 3 คน มีอายุมากที่สุด 63 ปี และอายุน้อยที่สุด 23 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดคือ ระดับปริญญาโท และต่ำสุดคือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 รายได้สูงสุดคือ 40,000 บาท และต่ำสุดคือ 4,000 บาท ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน นักจัดรายการวิทยุ นักศึกษาปริญญาโท ธุรกิจส่วนตัวและแม่บ้านปัจจัยและมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อความสนใจเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ได้แก่ ความสนใจส่วนบุคคล การบ่มเพาะจากประสบการณ์ เจตคติส่วนตัวและบุคคลใกล้ชิด

ผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมาก 1 คน เป็นเพศชาย อายุ 42 ปี จบการศึกษาระดับอนุปริญญา มีรายได้ต่อเดือน 100,000 บาท ประกอบอาชีพสื่อมวลชน ปัจจัยและมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อความสนใจเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ได้แก่ อาชีพ

ตาราง 4 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	รหัส	เพศ	อายุ	การศึกษา	ภูมิลำเนาเดิม	ที่อยู่ปัจจุบันใน เขต อ.เมือง	อาชีพ	ปัจจัย	มูลเหตุจูงใจที่ทำให้สนใจการเมือง	ระดับการ มีส่วนร่วม
1	(ก)	ชาย	29	ป.ตรี	อ.เมือง จ.เชียงใหม่	ต.หนองหอย	รับจ้าง	เหตุการณ์ทางการเมือง	การรวมกลุ่มทางการเมือง	น้อย
2	(ข)	ชาย	29	ป.ตรี	จ.น่าน	ต.หนองป่าครั่ง	ธุรกิจส่วนตัว	เหตุการณ์ทางการเมือง	การปฏิบัติ รัฐบาล เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549	น้อย
3	(ค)	หญิง	28	ป.โท	อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่	ต.ศรีภูมิ	พนักงาน มหาวิทยาลัย	ความสนใจส่วนบุคคล	การหาเสียง ของ ผู้สมัคร สส.	น้อย
4	(ง)	ชาย	55	ม.3	อ.เมือง จ.เชียงใหม่	ต.หนองหอย	ค้าขาย	นักการเมือง และพรรคการเมือง	เริ่มมีพรรคไทยรักไทย และมีนายภคเป็นคนเชียงใหม่	น้อย
5	(จ)	ชาย	33	ป.เอก	อ.เมือง จ.เชียงใหม่	ต.สันติธรรม	อาจารย์	เหตุการณ์ทางการเมือง	ได้รับใบปลิว เชิญเข้าร่วมชุมนุม ที่ ศาลาอ่าแก้วช่วงพฤษภาคม	น้อย
6	(ฉ)	หญิง	63	ม.3	อ.เมือง จ.เชียงใหม่	ต.หายยา	แม่บ้าน	เจตคติส่วนตัว / บุคคลใกล้ชิด	เพื่อนแนะนำให้ฟังวิทยุ	ปานกลาง
7	(ช)	หญิง	23	ม.6	กรุงเทพฯ	ต.ช้างเผือก	ธุรกิจส่วนตัว	เจตคติส่วนตัว/บุคคล ใกล้ชิด	แฟนเป็นทหารและสนใจการเมือง	ปานกลาง
8	(ท)	ชาย	26	ป.ตรี	กรุงเทพฯ	ต.สุเทพ	นักศึกษา	การบ่มเพาะจาก ประสบการณ์	เป็นสมาชิกสโมสร นศ./ สมัยเรียน รุ่นพี่พาไปดูชาวบ้านประท้วง	ปานกลาง
9	(ธ)	ชาย	34	ม.6	กาญจนบุรี	ต.หายยา	นักจัดรายการ วิทยุ	เจตคติส่วนตัว/บุคคล ใกล้ชิด	ซึมซับจากการดูข่าวการเมืองกับพ่อ ตอนเด็ก ๆ	ปานกลาง
10	(น)	หญิง	42	ป.โท	อ.เมือง จ.เชียงใหม่	ต.ช้างคลาน	พณ.บ.เอกชน	ความสนใจส่วนบุคคล	อยากเป็นนายกรัฐมนตรีหญิง	ปานกลาง
11	(ป)	ชาย	42	อนุปริญญา	อ.เมือง จ.เชียงใหม่	ต.หายยา	สื่อมวลชน	อาชีพสื่อมวลชน	ติดตามทำข่าวการเมือง	มาก

กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย

คนที่ 1

คะแนนการจัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง 2 คะแนน

นามแฝง	คุณ ก.
เพศ	ชาย
อายุ	29 ปี
ระดับการศึกษา	ปริญญาโท
อาชีพ	นักศึกษา
ที่อยู่	ตำบลหนองหอย

คุณ ก. เป็นลูกคนที่ 2 บ้านอยู่ตำบลหนองหอย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ อดีตเคยทำงานในหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปัจจุบันได้ลาออกมาเพื่อศึกษาต่อ

ก่อนหน้านี้คุณ ก. ไม่มีความสนใจในทางการเมืองเลย จะมีก็เพียงการเปิดรับข่าวสารบ้านเมืองทั่วไป จนกระทั่งเริ่มมีการชุมนุมของกลุ่มเสื้อเหลืองในช่วงแรก ๆ ในสมัยที่ พ.ต.ท.ทักษิณยังดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีอยู่ในเมืองไทย จนเกิดความอยากรู้ข่าวสารถึงต้นเหตุของการชุมนุมดังกล่าว จึงเริ่มที่จะติดตามดูข่าวสารหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ

การติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อ

จากเหตุการณ์ชุมนุมกันของกลุ่มพันธมิตร ซึ่งเริ่มต้นจากกลุ่มเล็ก ๆ เริ่มมีการเพิ่มจำนวนของผู้ชุมนุมมากขึ้นเพื่อกดดันรัฐบาลพร้อมทั้งมีสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดจากการชุมนุมกันซึ่งเหตุผลหลัง ๆ ของการชุมนุมจากความไม่พอใจในการบริหารประเทศ ของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี กับกลุ่มพันธมิตร

“...การติดตามข่าวสารทางการเมืองเมื่อก่อนไม่ค่อยจะสนใจอะไรมากมายอ่านตามหนังสือพิมพ์บ้างในหัวข่าวน้ำแรกบ้าง จนเมื่อเกิดเหตุการณ์มีการออกมารวมชุมนุมกันของกลุ่มพันธมิตรในครั้งแรก ทำให้เริ่มมีความอยากรู้ข่าวสารแต่ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ กลุ่มพันธมิตรได้มีการกล่าวหาและวิจารณ์ถึงการทำงานของอดีตนายกทักษิณ โดยส่วนตัวแล้วเริ่มแรกที่เรายังทราบข่าวสารน้อย ๆ อยู่ยังไม่ค่อยมีความเชื่อถึงข้อกล่าวหาที่ทางกลุ่มพันธมิตรได้

ออกมาพูดถึงการออกมาสวมหน้ากากอนามัยในช่วงนี้ด้วยซ้ำไป คิดว่าสร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชน จนเริ่มมีการชุมนุมมากขึ้น มีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้เราอยากติดตามข่าวสารคืออยากรู้ความจริง ยิ่งมาเกิดการทำรัฐประหารขึ้นอีกทำให้ต้องติดตามข่าวสารเรื่องการเมืองมากขึ้นก็อยากรู้ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ...”

ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมาจากการเปิดรับข่าวสารจากอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนใหญ่ จากทีวี และอ่านตามหนังสือพิมพ์บ้าง ที่บ้านคุณ ก. ได้รับบริการส่งหนังสือพิมพ์ประจำทำให้ได้มีโอกาสได้อ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำทุกวัน และเนื่องจากคุณ ก. มีการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประจำดังนั้นการรับข่าวสารส่วนใหญ่จึงมาจากเว็บไซต์ต่าง ๆ อีกทั้งยังมีความรวดเร็วและหาข้อมูลได้ง่าย

“...แต่เราเองไม่มีความเชื่อกับข่าวสารที่ได้รับมาเท่าไร จึงจะพยายามที่จะรับฟังข่าวสารจากหลาย ๆ ที่ ทั้งทีวี หนังสือพิมพ์ และทางอินเทอร์เน็ต โดยเข้าไปดูตามเว็บไซต์ ต่าง ๆ ที่รวบรวมข่าวสารไว้ เช่น เอ็มไทยดอตคอม ทีเน็ตดอตคอม เว็บของหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ และเว็บพันทิปที่มีการตั้งกระทู้เอาไว้ให้ได้ออกกลับถึงข้อเท็จจริงพร้อมมีการกล่าวอ้างถึงแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือมาให้ด้วย แต่การรับข่าวสารพวกนี้เราก็ต้องมาคิดวิเคราะห์เองอีกที เพราะเราเองมีความเชื่อว่าการเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการให้ข่าวการสร้างกระแสจากแหล่งที่มาต่าง ๆ น่าจะมี คลื่นใต้น้ำหรือมีผู้มีอำนาจอยู่เบื้องหลังที่ทำการบิดเบือนความจริงอยู่...”

คุณ ก. กล่าวว่าในช่วงแรกยังเชื่อว่าอดีตนายกทักษิณ ไม่น่าจะมีความผิดอย่างที่ได้อุทกกล่าวหาโจมตีจากฝ่ายพันธมิตรหรือจากที่มีข่าวออกมา

“...เราคิดว่า ทักษิณไม่น่าจะมีความผิดตามที่ได้อุทกกล่าวหา คิดว่าเป็นการไม่พอใจของกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งเท่านั้นซึ่งตัวเราเองมองอย่างเป็นกลาง ทั้งคดีหุ้นหรือข้อกล่าวหาอย่างอื่นและอีกอย่างหนึ่ง ในช่วงที่ทักษิณได้เป็นนายกนั้นก็มีการบริหารประเทศและพัฒนาเศรษฐกิจได้ดีอยู่ คือมีความคิดว่าพวกนักการเมืองก็คงแทบทุกคนก็คงมีการโกงกินหมดเพราะมีผลประโยชน์มากมาย สมมุติว่านายกนี้ไม่ใช่ ทักษิณเป็นคนอื่นก็คงโกงกินเหมือนกันอยู่ดีแต่คิดว่า ทักษิณ

ถึงจะมีการโกงกินมากมายเท่าไรไม่รู้ แต่ก็ยังนำพาประเทศพัฒนาให้ดีขึ้นได้อยู่มากแตกต่างจากนายกคนก่อน ๆ และก็มีผลงานมากมายที่ทำแล้วเป็นประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ ของประชาชนจริง ๆ เช่น โครงการ 30 บาท โครงการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา...”

มีแหล่งข่าวอื่น ๆ อีกซึ่งเป็นแหล่งข่าวจากทหารซึ่ง คุณ ก. ได้มีป้าซึ่งเป็นภรรยาของ นายทหารท่านหนึ่งในค่ายกาวีละ ก็ได้มีการสอบถามจากแหล่งนี้ด้วยเช่นกัน

“...บ้างที่ก็ได้มีการพูดคุยกับญาติพี่น้องโดยเฉพาะป้า ซึ่งคุณลุงเป็นนายทหารท่านหนึ่งในค่ายกาวีละเวลามีโอกาสได้พูดคุยกันก็จะถามถึงข่าวการเมืองที่เป็นประเด็นใหญ่ ๆ ในช่วงเวลานั้น ๆ บ้างซึ่งทำให้เราได้รู้ข่าวสารวลงใน ซึ่งไม่ได้ออกสื่ออีกมากมาย โดยเฉพาะข่าวที่ว่าทักษิณจะล้มล้างสถาบันด้วย ตอนแรกมีการได้รับการข่าวมาจากอีเมลซึ่งมีการระบุถึงผู้ที่ส่งเมลนี้มาจาก ราชินิกุลท่านหนึ่งทำให้เราสนใจขึ้นมาจึงหาข้อมูลเพิ่มและมีการสอบถามกัน ซึ่งโดยส่วนตัวแล้วที่แรกไม่คิดว่าจะเป็นความจริงเรามองอย่างตัวเราเป็นคนไทยคนหนึ่ง การล้มล้างสถาบันกษัตริย์ จะมีใครที่คิดจะทำคงไม่มี แต่หลัง ๆ มีการพูดถึงเรื่องนี้เยอะมากทำให้เราเริ่มที่จะคิดว่าอาจเป็นความจริงก็ได้...”

การรับข่าวสารทางการเมืองมีการเพิ่มมากขึ้นเมื่อมีกลุ่มเสื้อแดงเพิ่มขึ้นมา ทำให้คุณ ก. มีความสนใจที่ฟังข่าวและติดตามจากทางฝ่ายเสื้อแดงด้วยเช่นกัน โดยคุณ ก. คิดว่าทางเสื้อแดงก็มีการนำข่าวของฝ่ายพันธมิตร และของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ออกมาพูด ทำให้มีข้อมูลจากอีกฝ่ายหนึ่งด้วยเช่นกัน

“...พอมีกลุ่มเสื้อแดงเกิดขึ้นมาทำให้เราเองมีการรับข่าวสารเพิ่มมากขึ้นทั้งสองกลุ่มมีการกล่าวหาและโต้แย้งกันเองทำให้เราได้มีโอกาส ได้ฟังข่าวสารจากทั้งสองฝ่ายมีการนำหลักฐานข้อเท็จจริงเหมือนจะออกมาแฉกันแต่ เราก็ไม่รู้ว่าจริงหรือไม่จริงอยู่ดี และก็มีเพื่อน ๆ ส่วนมากที่เป็นเสื้อแดงด้วย...”

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

แทบจะทุกครั้ง คุณ ก. มีการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งอยู่ตลอดที่มีการเลือกตั้งขึ้น สถานที่ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอยู่ไม่ไกลจากบ้านมากนัก ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งก็จะมีภาระข้อมูลส่วนตัวและมีการสอบถามจากบุคคลภายในบ้าน หรือคนใกล้ชิดด้วย ไม่ค่อยสนใจกับใบปลิวเท่าไรจะติดตามประวัติของผู้สมัครเฉพาะ ที่น่าสนใจเท่านั้น ส่วนมากจะฟังนโยบายประกอบกับประวัติการศึกษา วิทยุ และ คุณวุฒิ ในการตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะการนำเสนอข่าวการเมืองผ่านสื่อ

คุณ ก. ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า สื่อควรจะมีการนำเสนอที่มีความจริง และมีความเป็นกลางมากกว่านี้ สื่อมีผลต่อผู้คนที่ติดตามและรับข่าวสารอยู่มาก และสื่อมักจะชอบบิดเบือนความเป็นจริงทำให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารที่ผิด ๆ เช่นการนำเสนอข่าว สถานการณ์ภาคใต้ สื่อจะเสนอให้เห็นว่า สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ มีความรุนแรงลดลง แต่ในความเป็นจริงแล้วจากการได้รับรู้ข่าวสารมาจากทหารสถานการณ์ภาคใต้ ไม่ได้ดีขึ้นเลย มีการปะทะกัน แทบทุกวันและมีผู้เสียชีวิตมากกว่าที่เราได้รับรู้ข่าวสาร

คนที่ 2

คะแนนการจัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง 2 คะแนน

นามแฝง	คุณ ข.
เพศ	ชาย
อายุ	29 ปี
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี
อาชีพ	ธุรกิจส่วนตัว
ที่อยู่	ตำบลหนองป่าครั่ง

คุณ ข. พื้นเพเป็นคนจังหวัดน่าน จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ จากมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดเชียงใหม่ ปัจจุบัน อายุ 29 ปี หลังสำเร็จการศึกษา คุณ ข. ทำงานในสายงานวิชาชีพที่จบมา ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ให้กับบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ทำได้ประมาณปีกว่า จึงลาออกแล้วย้ายกลับมาอยู่เชียงใหม่ เพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีสื่อและการสื่อสาร พร้อมกับทำธุรกิจส่วนตัวร่วมด้วย นั่นคือขายของที่ถนนคนเดิน ปัจจุบันอาศัยอยู่ในบ้านเช่า ตั้งอยู่ในเขตตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

เดิมคุณ ข. รับทราบข่าวสารบ้านเมืองโดยทั่วไปตามแต่โอกาสจะเอื้ออำนวย ตั้งแต่สมัยเรียน คุณ ข. มักจะใช้ชีวิตอยู่กับคอมพิวเตอร์เป็นส่วนใหญ่ เพราะชอบเล่นเกมออนไลน์เป็นประจำ แต่หากสนใจข่าวสารประเด็นใดเป็นพิเศษ ส่วนใหญ่ก็จะเปิดหาข่าวทางเว็บไซต์ จนกระทั่งเรียนจบ ประมาณ ปี พ.ศ. 2549 ก็เริ่มสนใจเกี่ยวกับข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น

ในช่วงก่อนเกิดเหตุการณ์รัฐประหาร การนำเสนอข่าวการเมืองในขณะนั้นส่วนใหญ่จะเป็นประเด็นเกี่ยวกับ อดีตนายฯ ทักษิณ จนมาถึงเหตุการณ์รัฐประหาร ในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ จากเหตุการณ์ทางการเมือง ทำให้คุณ ข. สนใจที่จะติดตามหาข้อเท็จจริงในประเด็นต่าง ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะสองขั้วการเมืองที่มีการนำเสนอข้อมูลผ่านสื่อต่าง ๆ และมีการนำเสนอประเด็นทางการเมืองตอบโต้กันไปมา

“...อย่างช่วงก่อนที่เริ่มมีข่าวโจมตีเกี่ยวกับอดีตนายกทักษิณ นัก ๆ มีการออกนอกประเทศไป จนมาถึงมีการทำ รัฐประหาร ช่วงนี้เป็นช่วงที่เรียกว่าลบล้างข่าวการเมืองเดิมที่เคยทุกช่องทางหาข้อมูลทุกอย่าง ว่าอย่างที่มีคนกล่าวหา หรือข่าวที่สื่อออกมาจริงหรือไม่ มีการพูดหรือกล่าวถึงข้อมูลที่เราไม่รู้และมีการนำเสนอออกมาทางสื่อ เช่นมีการพูดกล่าวประเด็นโจมตีกันระหว่างพรรคการเมือง หรือถูกกล่าวหาโจมตีโดยสื่อ อย่างสื่อของทาง สนธิ มีการออกมากล่าวหาโจมตี แล้วทำให้เราเกิดความอยากรู้อยากเห็นว่ามีความเป็นจริง ก็มีการหาข้อมูลจากทั้ง 2 ฝ่าย จุดนี้แหละที่เป็นจุดสนใจกับการรับข่าวสารทางการเมือง...”

จากเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองในวันนั้น เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้คุณ ข. สนใจที่จะติดตามประเด็นข่าวด้านการเมืองเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

การติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อ

อินเทอร์เน็ต เป็นช่องทางการสื่อสารทางหนึ่งที่คุณ ข. ใช้อยู่เป็นประจำด้วยความที่เรียนจบมาทางด้านคอมพิวเตอร์ และชอบเล่นเกมออนไลน์ ทั้งยังมีการติดต่องานผ่านทางอินเทอร์เน็ตอยู่เสมอ ๆ ส่งผลทำให้มีการติดตามข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อดังกล่าวมากกว่าสื่ออื่น

สำหรับข่าวสารทางการเมือง ส่วนใหญ่คุณ ข. จะติดตามข่าวและข้อมูลจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาและเน้นการนำเสนอข่าวการเมืองโดยเฉพาะ เช่น เว็บไซต์พันทิป ในห้องราชดำเนิน เว็บไซต์ประชาไท เว็บไซต์แฉคอทคอม เว็บไซต์เมเจอร์ เป็นต้น โดยมักจะเข้าไปดูในส่วน of เว็บบอร์ดต่าง ๆ

“...เว็บพันทิป ห้องราชดำเนินจะเป็นหลักเลย ก็จะเข้าไปดูอยู่เป็นประจำ...” เขากล่าวว่าที่นี่ มักจะมีบุคคลอื่น ๆ ที่ชอบติดตามข่าวสารการเมือง เข้ามาอ่านและแสดงความคิดเห็น หรือหากใครได้รับรู้ข่าวสารจากแหล่งข่าวอื่น ๆ มา ก็จะมาโพสต์ไว้ หากอยากรู้ประเด็นไหน ก็สามารถตั้งกระทู้ถาม ให้ข้อสังเกต กับเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางการเมือง มีการวิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็น ได้

สำหรับเว็บไซต์ ประชาไท คุณ ข. เริ่มสนใจจากการประนามจากเว็บไซต์อื่น ๆ “...เว็บเมนเจอร์ ของสนธิออกมาประนามเว็บนี้ว่ามีการใช้คำพูดที่หมิ่นเบื้องสูง อยากรู้ว่าหมิ่นยังไตรงไหนก็เลยต้องเข้ามาหาข้อมูล ก็จะมีการโต้ตอบกลับไปกลับมากันระหว่าง 2 ฝ่ายแบบนี้อยู่ตลอด...” แต่การติดตาม ไม่ใช่แค่เพียงมาดูหรือสนใจการโต้ตอบกันเท่านั้น คุณ ข. ยังได้รับข้อมูลเพิ่มเติมจากการแก้ต่าง ของแต่ละฝ่ายอีกด้วย “...ก็จะมีการพูดถึงเรื่องรวม ๆ พูดถึงเรื่องการทำงาน เหตุการณ์นี้เป็นการทุจริตแบบนั้น มีการ โกงกัน ฝ่ายที่โดนกล่าวหา ก็จะเอาข้อมูลออกมาแก้พร้อมกับโต้แย้งกลับไป หรือมีการเอาเรื่องของอีกฝ่ายมาแฉมาพูดให้เป็นประเด็นบ้าง ก็จะมีการโต้แย้งกลับไปกลับมาของทั้ง 2 ฝ่าย ทำให้เราได้มีข้อมูลอยู่มากมายจากทั้ง 2 ฝ่าย ต่างฝ่ายต่างพูดถึงกันยังงี้เอาข้อมูลหลักฐานอ้างอิงของแต่ละคนมาแก้ต่างกัน...” ซึ่งหากมีประเด็นไหนที่คุณ ข. สนใจก็จะติดตามหาข้อมูลต่อไปเรื่อย ๆ เพื่อหาข้อเท็จจริงว่า ประเด็นของฝ่ายไหนมีความน่าเชื่อถือมากกว่ากัน “...ทำให้ทราบถึงที่มาที่ไปได้ โดยเราเองก็จะวิเคราะห์ กับข้อมูลเหล่านั้นอีกที...” คุณ ข. กล่าว

การติดตามอ่านกระทู้จากเว็บบอร์ด คุณ ข. จะเป็นเพียงผู้ที่ติดตามข่าวสาร และการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของบุคคลอื่น ส่วนตัวคุณ ข. เองแล้วมักจะ ไม่แสดงความคิดเห็นของตนหรือมีการโพสต์ลงไปในเว็บไซต์นี้เท่าไรนัก นอกจากนี้ คุณ ข. ยังเชื่อว่า อินเทอร์เน็ต ให้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือมากกว่าสื่ออื่น โดยได้ยกตัวอย่างข่าวเดียวกันที่ตนเองเปิดรับมาจากทางหนังสือพิมพ์และอินเทอร์เน็ตว่า

“...หนังสือพิมพ์พาดหัวข่าวว่ามีผู้หญิงเสื้อแดงโดนฉกฉม โคนตบที่แขนคนแดง ก็มีรูปให้ดูมีรายละเอียด แต่ถ้าเป็นอินเทอร์เน็ต ก็จะมีการวิเคราะห์กัน เอารูปถ่ายบริเวณรอบ ๆ มาให้ดูแล้วก็ บอกได้ว่าไม่ใช่ที่คนแดง แต่เป็นที่จุดอื่นตรงไหน อะไรแบบนี้ได้ทันทีทำให้ได้ข่าวสารที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือกว่า...”

นอกจากนี้ ยังมีเว็บไซต์ที่กลุ่มหรือบุคคลที่มีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องกับการเมืองสามารถให้ข้อมูลในเชิงลึก ซึ่งสื่อหลักทั่วไปไม่ค่อยนำมาเสนอ ทั้งยังมีการนำเสนอข้อมูลแง่มุมอื่นที่มีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ได้รับรู้ เช่น เว็บไซต์เสธแคงคอตคอม

“...อย่างเช่นเว็บ เสธ.แคง คอตคอม เมื่อมีข่าวที่มีทหารไม่ว่าจะเป็นบุคคล หรือว่า โคนกล่าวหาว่ามีทหารอยู่เบื้องหลัง ถ้าอยากรู้อะไรเพิ่มขึ้น ก็จะไปดูในเว็บนี้ จะมีทั้งข่าวการเมืองทั่ว ๆ ไป ข่าวสารทางทหาร รวมถึงข่าวการเมืองสายทหาร ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างที่บอก ก็จะมีคนเข้ามาวิเคราะห์กันในเชิงลึกกัน...” นอกจากนี้ คุณ ข. ยังกล่าวอีกว่า ในแง่มุมหนึ่งจากเว็บไซต์ดังกล่าวก็จะมี การโต้ตอบกับสื่อที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับทหารออกไปด้วยเช่นกัน ในกรณีที่สื่อให้ข้อมูลที่ไม่เป็นความจริง

“...ยกตัวอย่างล่าสุดเรื่องยิง สนธิ หลังจากที่ได้ฟังข่าวที่ทางสื่อได้ออกไปแล้ว ทางเว็บนี้ก็จะมีการวิเคราะห์ทางทหารออกมาอีกว่า ทหารที่โคนกล่าวหาว่าเป็นผู้การทำในเรื่องนี้ ออกมายังไง ใช้ปืนอะไรแบบไหน ลักษณะการยิง การเข้าโจมตี มีการวิเคราะห์อีกว่า วางแผนยังไง ทำไมถึงพลาด สนธิทำไมไม่ตาย ก็จะมีการมาแฉ หรือมีการออกมาแสดงความคิดเห็นให้ข้อมูลและเล่ารายละเอียดต่าง ๆ ให้ความรู้ในเชิงทางการทหารให้ฟัง เช่น มีการแสดงความคิดเห็นว่าทหารที่เป็นคนยิงไม่ใช่มือปืนนักฆ่าอาชีพ แต่เป็นทหารที่มีฝีมืออยู่ในระดับต้น ๆ มีการสั่งให้ยิงไปที่กระเจกกี้ยงตามที่ตั้ง แต่ไม่มีสัญญาณการเป็นมือปืน ยิงไปที่คนแล้ว คนต้องหลบก้มตัวทำไมไม่มียิงให้ต่ำลง วิเคราะห์รอยกระสุนจากการยิงก็มีการมาเล่าให้ฟัง...” ทำให้คุณ ข. ได้ทราบข้อมูลในเชิงลึก ที่สามารถนำมาวิเคราะห์หาข้อเท็จจริงได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น คุณ ข. กล่าวว่าต้องฟังหูไว้หู เชื่อข้อมูลทั้งหมดไม่ได้

การนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ จากเว็บไซต์ช่วยให้คุณ ข. มีความรู้ความเข้าใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพิ่มมากขึ้น ซึ่งนอกจากการได้ทราบข้อเท็จจริงแล้ว ยังได้ความรู้ในเรื่องอื่น ๆ นอกเหนือจากข้อเท็จจริงจากข่าวอีกด้วย เพื่อนำมารวบรวมประมวล และคิดและวิเคราะห์ด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่ง ว่าข้อเท็จจริงน่าจะเป็นอย่างไร มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ ซึ่งคุณ ข. เองไม่ได้เชื่อในทันทีและมีการเปิดรับข้อมูลจากหลาย ๆ เว็บไซต์

คุณ ข. ไม่นิยมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากเว็บไซต์ของส่วนราชการ เพราะมีความคิดว่า เว็บไซต์ดังกล่าวมักจะนำเสนอแต่ภาพลักษณ์ในเชิงบวกต่อองค์กรหรือพรรคพวกของตนเอง

สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ เป็นสื่อหนึ่งที่มีโอกาสในการเปิดรับน้อยมาก เพราะอาศัยอยู่บ้านเช้า แต่จะมีบ้างเวลาไปรับประทานอาหารในร้านอาหารตามสั่ง ก็จะเปิดอ่าน และโดยส่วนตัว คุณ ข. คิดว่า การรอรับข่าวสารจากทางหนังสือพิมพ์นั้นต้องรอรับข่าวเป็นรอบวัน ซึ่งช้า

กว่าโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ต ซึ่งในขณะที่ข่าวมีการนำเสนอทางโทรทัศน์ ก็จะมีการพูดถึงในอินเทอร์เน็ตทันทีเช่นกัน

และถึงแม้จะมองว่าสื่อโทรทัศน์มีการนำเสนอข่าวสารที่รวดเร็ว แต่สำหรับ คุณ ข. แล้ว ก็ไม่ค่อยได้ติดตามข่าวสารในช่วงที่มีการนำเสนอข่าวในเวลาปกติของทางสถานีโทรทัศน์ เพราะส่วนใหญ่ จะนำเสนอในช่วงหัวค่ำ ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกับที่ต้องออกไปขายของ แต่หากมีโอกาส ก็มักจะดูรายการเล่าข่าว อย่างเช่น รายการเรื่องเล่าเช้านี้ ส่วนรายการอื่นจะไม่ค่อยชอบดูเท่าไรนัก เพราะไม่ชอบลักษณะการนำเสนอ คุณ ข. ได้ให้ความเห็นว่า บางรายการ พิธีกรนำเสนอข้อมูลแบบไม่รู้จริง และนำมาพูดออกอากาศ ทั้งยังมีการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวของพิธีกรเองมากเกินไป

การเลือกเปิดรับสถานีโทรทัศน์ ก็จะพิจารณาเปิดรับจากการให้ข้อมูลข่าวสารของแต่ละช่องที่มีความเป็นเอกลักษณ์ ส่วนสื่อโทรทัศน์ทางเลือก อย่าง ASTV คุณ ข. เลือกที่จะไม่เปิดรับ โดยให้ความเห็นว่า เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ และมักจะมีการโจมตีฝ่ายตรงข้าม

ประเด็นข่าวเกี่ยวกับการเมือง นอกจากประเด็นเด่น ๆ ที่สำคัญ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันแล้ว เรื่องของนโยบายรัฐบาลก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ คุณ ข. ให้ความสนใจ โดยเฉพาะการบริหารประเทศของรัฐบาล การแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ การเมือง ต่าง ๆ ซึ่งคุณ ข. จะใช้ข้อมูลมาวิเคราะห์และมองเกี่ยวกับแนวโน้มเศรษฐกิจ เพื่อมองสู่ทางในการลงทุนและการตัดสินใจในเรื่องค้าขายของเขาได้

ข่าวความเคลื่อนไหวของกลุ่มทางการเมืองนั้น คุณ ข. ก็มีการติดตามตลอดเวลาเช่นกัน เป็นการติดตามเพื่อให้ทราบความเป็นไป เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวและสถานการณ์ต่าง ๆ ของกลุ่ม ซึ่งสำหรับคุณ ข. แล้ว ไม่ได้มีการแสดงออกถึงเจตคติทางการเมืองของตนอย่างชัดเจน เป็นการติดตามดูข่าวสารอย่างเงียบ ๆ “ไม่ค่อยแสดงออกในเรื่องทางการเมืองเรื่องพรรคเรื่องฝ่าย ว่าอยู่ข้างไหนอะไรยังไง อยู่เงียบ ๆ มากกว่าเราอยากรับรู้ข้อมูลทั้ง 2 ฝ่ายอยากรู้ข้อมูลติดตามข้อมูล...”

แต่หากถามถึงตัวคุณ ข. เองว่ามีเจตคติทางการเมืองเอียง ไปทางกลุ่มไหนหรือไม่คุณ ข. ตอบว่า

“...ก็มีนะ เอนเอียงไปทางสีแดงเพราะจากข้อมูลที่ได้มาทางสีแดงแน่นกว่า ในช่วงแรก ๆ ที่ทาง สนธิ มีการออกมาพูดโจมตีมีการโต้แย้งกันทางข้อมูล ทางสนธิอ่อนมาก มีแต่คำกล่าวหา อ้างว่าเป็นแบบนี้จะโกงแบบนี้อย่าง เช่น ปัญหาเรื่องเขาพระวิหาร กล่าวหาว่าเราไปขอมเข่นขยที่ให้ ทำให้เราเสียเปรียบ แต่ทางอีกฝ่ายหนึ่งก็มีการหาหลักฐานมาว่าเราไม่ได้เสียเปรียบแต่อย่างใด เอา

เอกสารสัญญาข้อตกลงมาให้ดู พอมาถึงตอนนี้เป็นใจเราก็เสียประโยชน์ในพื้นที่ที่ทับซ้อนลงไป รัฐบาลปัจจุบัน ก็ทำอะไรไม่ได้...”

ในความคิดเห็นส่วนตัวของคุณ ข. มีมุมมองต่อกลุ่ม นปช. ว่า

“...กลุ่มเสื้อแดงทุกวันนี้ ที่มีการออกมาเคลื่อนไหวทางการเมือง ไม่ได้ทำเพื่อ อดีตนายกทักษิณ แต่คนที่สู้หรือมีการเคลื่อนไหว เพราะว่าเขาไม่ได้เห็นด้วยกับทางเสื้อเหลือง และเขามีการเข้าใจในการทำงานของกลุ่มเสื้อแดง มองเห็นการกระทำของเสื้อเหลืองแล้วทำให้รู้สึกขัดแย้ง มีการออกมาพูดว่าทำเพื่อประเทศชาติ ไม่ได้ทำลาย แต่ไป ยึดสนามบิน ยึดทำเนียบรัฐบาล เราเห็นว่ามันไม่ใช่ทางเสื้อเหลืองก็ทำไม่ถูกต้อง แล้วเสื้อเหลืองจะเอาแต่ออกมาว่าคนอื่น ๆ ได้ยังไง แล้วพากลุ่มเสื้อแดงมีการกระทำคล้าย ๆ กันบ้าง ปรากฏว่า กลุ่มเสื้อแดงผิด มองกลุ่มเสื้อแดงเป็นมีปัญหา โดนโต้ตอบ ทั้ง ๆ ที่ ก็มีการกระทำคล้าย ๆ กันมีการทำลายข้าวของ มีอาวุธ ”

แต่สำหรับเจตคติทางการเมืองต่อกลุ่มเสื้อแดง ของคุณ ข. นั้น ไม่ได้มาจากความชื่นชอบในตัวบุคคลหรือแกนนำกลุ่ม แต่เป็นความไม่เห็นด้วยกับนโยบายของฝ่ายตรงข้าม

“มุมมองในเสื้อแดงของเรา เรามองเขาว่าเป็นกลุ่มที่มีการต่อต้านเสื้อเหลือง แล้วเราไม่เห็นด้วยกับเสื้อเหลือง แล้วเราก็เลยไปฝากความหวังกับเสื้อแดง สมมุติเสื้อแดงทำ 10 อย่าง เราไม่ได้ทำ 10 อย่างเหมือนเสื้อแดง เราไม่ได้รู้สึกและคิดว่าจะสู้เพื่ออดีตนายกทักษิณ แต่เราต้องการความยุติธรรมกลับมา เราไม่ต้องการระบบใหม่ที่ทางเสื้อเหลืองได้เสนอมา”

คุณ ข. ให้เหตุผลที่ไม่ต้องการแสดงจุดยืนทางการเมืองออกมาอย่างชัดเจนว่า “เราไม่ได้เห็นด้วยกับเสื้อแดงทั้งหมด มุมมองที่คนอื่น ๆ มองว่าเสื้อแดงทำเพื่อทักษิณ สู้เพื่อทักษิณ แต่ไม่มีใครมองว่าเขาสู้เพื่อให้ได้ประชาธิปไตยกลับมา สู้เพื่อชาติ หรือว่าอยู่ฝ่ายเสื้อแดงเพื่อตอบโต้ความถูกต้อง ซึ่งถ้าเราแสดงตัวออกไป ก็จะมีคนมองว่าเราทำเพื่อทักษิณ แต่จริง ๆ แล้วเราไม่ได้ทำ

แบบนั้น เราทำเพื่อตัวเราเอง เราอยากให้ สิ่งที่ยังไม่ถูกต้อง แล้วให้มันกลับมาถูกต้องขึ้นมาได้ แล้วแนวทางของเสื้อแดงบางข้อ เท่านั้นที่ถูกใจเรา”

นอกนี้ คุณ ข. ก็ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดกับคนรอบข้าง ๆ ด้วยเช่นกัน “...มีการพูดคุยกับกลุ่มที่ทำธุรกิจด้วย เพราะว่ากลุ่มนี้จะมีการติดตามข่าวสารกันแทบทุกคนอยู่แล้ว ก็มีการพูดขึ้นมาเปิดประเด็น พูดคุยกัน...” หรือเวลาได้เจอกลุ่มเพื่อน หรือญาติพี่น้อง ก็จะมีการพูดในประเด็นการเมือง มีการถกกัน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอยู่เป็นประจำ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ความสนใจหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองสำหรับคุณ ข. นั้น ด้วยมีภูมิลำเนาเป็น คนกรุงเทพฯ หากมีการเลือกตั้ง ลักษณะของการเลือกตั้งเล็ก ตามเขตที่อยู่ โดยต้องไปเลือกตั้งที่ กรุงเทพฯ ก็จะไม่ได้อีกด้วยตัวคุณ ข. เองนั้นมักจะติดภาระหลาย ๆ อย่าง ซึ่งเพื่อน หรือญาติ ๆ มักจะโทรมาสอบถามคุณ ข. เองด้วยเช่นกันว่าจะกลับมาเลือกตั้งหรือไม่

แต่หากเป็นการเลือกตั้งใหญ่ ระดับประเทศ คุณ ข. จะใช้สิทธิขอเลือกตั้งนอกเขตฯ ซึ่งทำให้เขาสามารถที่จะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่เชียงใหม่ได้ ส่วนการตัดสินใจที่จะเลือกใครนั้น ถ้าเป็นการเลือกในพื้นที่เชียงใหม่ ก็ส่วนมากจะเลือกแบบพรรค โดยให้เหตุผลว่า “...เพราะว่าเรา ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ เราไม่รู้ว่าใครเป็นยังไง หรือบางทีก็สอบถามจาก เพื่อน ๆ ญาติพี่น้องบ้างว่าจะเลือกใคร คนนั้นเป็นยังไง คนนี้ทำงานดีไหม เป็นการสอบถามข้อมูลเบื้องต้น ความคิดเห็นจากคนรอบ ๆ ข้างก่อน...”

และหากพูดถึงสื่อ คุณ ข. กล่าวว่า “...โดยส่วนตัวแล้วแทบจะไม่มีผลเลยที่จะทำให้เราตัดสินใจที่เข้าไปลงคะแนนเสียงให้ใคร...” คุณ ข. สนใจสื่อที่มีการวิเคราะห์มาแล้ว เช่น จากคนรอบ ๆ ข้าง รับฟังข้อมูลจากหลาย ๆ ที่ แล้วจึงจะตัดสินใจเลือกจากความคิดของตัวเอง และไม่ใช่ว่า ทุกครั้งที่ไปสอบถามข้อมูลมาแล้วจะเลือกตามที่เพื่อนหรือญาติบอกมา หากเขาไม่มั่นใจก็จะเลือก กากบาทในช่องไม่ลงคะแนนเสียง “...แต่ถ้ามั่นใจแล้วอยากได้คนนี้ในการเลือกตั้งก็จะเลือก เบอร์ ไปเลย...”

ข้อเสนอแนะในการนำเสนอข่าวการเมือง

“อยากให้สื่อมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้ตรงกัน มีความจริง ไม่มีการบิดเบือน ตอนนี้มีอินเทอร์เน็ตทำให้ข่าวภาคประชาชนถึงกันมากขึ้นและไว ดังนั้นการที่สื่อต่าง ๆ นำเสนออยู่ตอนนี้มักมีข้อมูลมาเปรียบเทียบทำให้เห็นชัดว่าสื่อ มีการนำเสนอข้อมูลที่ไม่วางใจกันเป็นเหมือน กระจกสะทอนสื่อได้ด้วย ถึงแม้จะเป็นเรื่องเล็กน้อยแต่พอเรารู้ว่ามีการบิดเบือน ก็ทำให้เราไม่อยากจะติดตามข่าวสารจากช่องทางนี้อีก ”

“อยากให้ทั้งสองฝ่ายมานั่งคุยกันมาถกกัน นำเสนอ แล้วให้ประชาชนมาฟังมาตัดสินใจกันเองโดยที่สื่อเสนอข่าวอย่างเป็นจริงเป็นกลางไม่มีการยวบยส่งเสริม ไม่ตีรวนข่าว ประเทศชาติสงบขึ้นเยอะ เพราะว่าบางคนไม่มีการมารับสื่อในเชิงลึกมากมาย”

“ในการจะทำอะไรเราควรจะมีการเช็คการตรวจสอบข่าว จะทำอะไรก็ควรมีการหาข้อมูลที่แน่ชัดอย่าไปเชื่อสื่อต่าง ๆ ที่มีการนำเสนอออกมาเพียงอย่างเดียว”

คนที่ 3

คณะกรรมการจัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง 4 คะแนน

นามแฝง	คุณ ค.
เพศ	หญิง
อายุ	29 ปี
ระดับการศึกษา	ปริญญาโท
อาชีพ	พนักงานมหาวิทยาลัย
ที่อยู่	ตำบลสุเทพ

คุณ ค. พื้นเพเป็นคนอำเภอแม่แจ่ม แต่ต้องเข้ามาเรียนและทำงานในเมือง จึงมาเช่าหอพักอยู่ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากคณะเทคนิคการแพทย์ สาขารังสีเทคนิค และระดับปริญญาโท จากคณะมนุษยศาสตร์ สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กร ปัจจุบันเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ตำแหน่งนักรังสีเทคนิค ของมหาวิทยาลัยรัฐบาลแห่งหนึ่งในเชียงใหม่

คุณ ค. เป็นคนที่ชอบอ่านข่าว ดูข่าวมาตั้งแต่เด็ก จึงสนใจข่าวการเมืองมาตั้งแต่สมัยมัธยม เพราะเห็นว่าข่าวมีอะไรที่น่าสนใจและน่าติดตาม นอกจากนั้นแล้ว ด้วยความที่บ้านอยู่ในอำเภอรอบนอก ในช่วงเลือกตั้งก็มักจะได้พบเจอกับนักการเมืองที่เข้ามาหาเสียงในหมู่บ้าน ตรงนี้ทำให้เกิดความซึมซับในทางการเมือง กลายเป็นความสนใจเกี่ยวกับการเมืองมาจนถึงปัจจุบัน

การติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อ

จากการพูดคุยสัมภาษณ์ คุณ ค. ก่อนข้างมีความรู้เกี่ยวกับการเมืองมากพอสมควร ไม่ว่าจะเป็นตัวนักการเมือง พรรคการเมือง และเหตุการณ์ เรื่องราวต่าง ๆ ในทางการเมือง เธอให้เหตุผลที่ต้องเปิดรับข่าวสารทางการเมืองว่า “คนเรามีสิทธิ์ที่จะรับรู้ และก่อนที่จะตัดสินใจอะไร ชอบฝ่ายไหนไม่ชอบฝ่ายไหน ก็ควรจะดูข้อเท็จจริงหลาย ๆ ช่องทาง เปิดรับข้อมูลให้รอบด้าน”

โดยในการเปิดรับข่าวสาร ถ้าเป็นเหตุการณ์ทั่วไปก็จะเชื่อจากข่าวที่นำเสนอ แต่หากเป็นข่าวการเมืองนั้นจะมีการเปรียบเทียบ และนำมาวิเคราะห์จากหลาย ๆ ด้าน รวมถึงความเชื่อส่วนตัวด้วยส่วนหนึ่ง นำมาประกอบในการตัดสินใจว่า ข่าวนั้นจริงหรือไม่จริงอย่างไร โดยเฉพาะในเรื่องของนักการเมือง นโยบายต่าง ๆ

ส่วนใหญ่แล้ว คุณ ค. มักจะเปิดรับข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต ช่วงเช้าและเย็นก่อนเลิกงาน โดยเฉพาะเว็บไซต์ที่มีประเด็นข่าวการเมืองที่ตนเองสนใจ ได้แก่ ผู้จัดการออนไลน์ คมชัดลึก เนชั่น ASTV เป็นต้น ซึ่งจะมีการวิเคราะห์ข่าวโดยนักวิเคราะห์ หรือนักวิชาการที่ชื่นชอบ และมีเนื้อหาในการนำเสนอค่อนข้างเป็นเรื่องเป็นราว มีข้อมูลที่ครบถ้วน

รายการทางโทรทัศน์ ก็ติดตามบ้าง เช่น รายการข่าวทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ช่วงเย็น รายการข่าวทางโทรทัศน์ช่อง 9 รายการข่าวข้นคนข่าว รายการวิเคราะห์ข่าว รวมถึงข่าวภาคดึกช่วงหลังสามทุ่มเป็นต้นไป จากที่กล่าวมา รายการข่าวภาคดึก คุณ ค. มีการเปิดรับค่อนข้างบ่อย เพราะมักจะนอนดึก และกว่าจะเข้าหอ ก็มักจะเลยช่วงหัวค่ำไปแล้ว

ประเด็นที่สนใจจากรายการทางโทรทัศน์ ก็จะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางการเมือง ความก้าวหน้าของนโยบายต่าง ๆ และคดีของนักการเมือง เพื่อติดตามความคืบหน้า

ผู้ประกาศข่าวหรือนักวิเคราะห์ข่าว ที่ชื่นชอบ รวมถึงสถานีก็มีผลต่อความเชื่อในข่าวสารของคุณ ค. เช่นกัน “...ยอมรับว่า เชื่อในสิ่งที่เค้าพูด อย่างรายการข่าวข้นคนข่าว ชอบคุณธีระ ถ้าเป็นช่องอื่น ก็จะเป็น ไทยพีบีเอส ในเรื่องของเนื้อหาข่าวแต่ไม่ได้ชอบผู้ประกาศคนใดเป็นพิเศษ...”

หนังสือพิมพ์ ก็มักจะซื้อ คม ชัด ลึก มาอ่าน เป็นประจำ เพราะมีนักวิเคราะห์ข่าวที่เราสนใจอ่านฉบับนี้ รวมถึงการนำเสนอเนื้อหา มีการให้ข้อมูลที่สามารถวิเคราะห์ได้ และมีเนื้อหาข่าวคล้ายคลึงกับ เดอะเนชั่น นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ บางกอกโพสต์ ก็อ่านบ้าง ในบางครั้ง

นอกจากการเปิดรับข่าวจากสามช่องทางหลัก ๆ ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ก็มีการเปิดรับฟังจากทางวิทยุด้วยเช่นกัน ติดตามรับฟังทางสถานีวิทยุ 89.0 เมกกะเฮิร์ตซ์ เปิดฟังขณะขับรถ แต่ในระยะหลังนี้ไม่ค่อยได้ฟังเท่าไร เพราะมีความรีบเร่งและงานค่อนข้างยุ่ง

มีการเปิดรับข้อความข่าวจากทางโทรศัพท์มือถือร่วมด้วย จากสำนักข่าว INN โดยมีการค่าบริการในการเปิดรับข่าวสารรายเดือน ประเภทข่าวละ 29 บาท สามารถเลือกประเภทข่าวที่ต้องการเปิดรับได้ตามความสนใจ ซึ่งคุณ ค. รับเฉพาะข่าวเศรษฐกิจและการเมือง ค่าบริการรับข่าวสารเดือนตกอยู่ประมาณเดือนละ 58 บาท

จากความสนใจในทางการเมือง เมื่อพบเจอการเมืองเดียวกัน คุณ ค. ก็มักจะมีการพูดคุย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกันเป็นประจำ โดยเฉพาะ กับเพื่อนร่วมงาน หรืออาจารย์ ที่มีความเชื่อและมีเจตคติทางการเมืองคล้ายคลึงกัน เช่น ในเรื่องของพันธมิตร โดยประเด็นที่พูดคุยส่วนใหญ่

จะเป็นเรื่อง ประเด็นใหม่ ๆ ที่แต่ละคนรับมาจากสื่อมวลชน เช่น พันธมิตร นปช. คดีของนักการเมือง เป็นต้น

กล่าวถึงเจตคติทางการเมือง คุณ ค. ได้เล่าถึงเหตุผลและความเห็นส่วนตัวที่มีต่อฝ่ายพันธมิตร ว่า “...ข้อมูลที่เราไม่เคยได้รับมาก่อน ซึ่งมาได้รับรู้จากการที่แกนนำเข้ามานำเสนอ และโดยส่วนตัวแล้วรับไม่ได้กับการคอร์ปชั่น เพราะฉะนั้นเมื่อได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการคอร์ปชั่น หรือข้อเรียกร้องต่าง ๆ ของพันธมิตรในช่วงแรก ๆ เราจึงคิดว่า มันเป็นเรื่องจริงที่น่าสนใจ...” โดยข้อมูลส่วนใหญ่ คุณ ค. รับมาจากสื่อต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวไป และจากการพูดคุย “...แต่ก็จะมีบางประเด็นที่ไม่เห็นด้วยกับพันธมิตร ในกรณีที่ทำให้เกิดความเสียหาย การไฮปาร์คที่ใช้ความก้าวร้าวที่ไม่เห็นด้วย...”

แต่คุณ ค. ก็ไม่ได้เปิดรับข่าวสารเพียงด้านเดียว มีการเปิดรับข่าวของอีกฝ่ายหนึ่งด้วยเช่นกัน โดยข้อมูลที่ได้รับมานั้นค่อนข้างขัดแย้งต่อความรู้สึก “...เคยเปิดเว็บไซต์ของ นปช. ด้วยเหมือนกัน คือเว็บประชาไท ก็เปิดผ่าน ๆ ซึ่งจริง ๆ แล้วก็ไม่ได้รู้สึกแย้งกับ นปช. มากนัก มีการกล่าวถึงสถาบันฯ ซึ่งมันค่อนข้างชัดเจนที่เป็นการหมิ่น โดยส่วนตัวรับไม่ได้...” เป็นการตอกย้ำในเจตคติทางการเมือง ของคุณ ค. ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคุณ ค. นั้น ส่วนใหญ่ จะเป็นการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง หากเป็นการเลือกตั้งใหญ่จากส่วนกลาง ในช่วงดังกล่าวก็จะติดตามข่าวสารหาเสียงของผู้สมัครต่าง ๆ จากหลายช่องทาง ทั้งทางโทรทัศน์ ซึ่งมักจะมีข่าวของผู้สมัคร ประเด็นข่าวตอบโต้กันระหว่างพรรค รวมถึงรายการสนทนาเกี่ยวกับการเมือง เป็นต้น ส่วนอินเทอร์เน็ต ก็จะเปิดจากเว็บไซต์ข่าวหรือเว็บไซต์ที่เน้นนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับการเมือง เช่น เว็บผู้จัดการ รวมถึงการนำเสนอข่าวการเลือกตั้ง การชูประเด็นต่าง ๆ ตามหน้าหนังสือพิมพ์

สำหรับการพิจารณาว่าจะเลือกผู้สมัครคนใดนั้น คุณ ค. จะมีการติดตามการดีเบตตามเวที หรือรายการต่าง ๆ ทางโทรทัศน์ มาประกอบการตัดสินใจร่วมกับเจตคติส่วนตัวที่มีต่อพรรคการเมือง แต่สุดท้ายแล้ว จะเลือกเบอร์ใด ก็จะตัดสินใจเลือกด้วยตัวเอง

หากการเลือกตั้งในครั้งไหนที่ไม่สามารถติดตามการนำเสนอของนโยบายของผู้สมัครในแต่ละพรรคได้ คุณ ค. จะตัดสินใจเลือก จากข่าวสารต่าง ๆ ที่ผ่านมามีเกี่ยวกับพรรคนั้น ๆ

ในวันเลือกตั้ง ก็จะมีการพูดคุยชวนให้คนในครอบครัว หรือเพื่อนร่วมงาน ให้ออกไปใช้สิทธิออกเสียงเพื่อรักษาสิทธิทางการเมือง รวมถึงมีการพูดคุยกันเองในครอบครัวว่าใครเลือกพรรคไหน หรือเลือกใคร เป็นต้น

นอกจากนี้ คุณ ค. ยังร่วมแสดงจุดยืนทางการเมืองด้วยการสวมเสื้อเหลือง อันเป็นสัญลักษณ์แสดงความคิดและสนับสนุนเจตคติทางการเมืองของตนกับกลุ่มพันธมิตร จากการติดตามข่าวสารจากกลุ่ม ตามสื่อต่าง ๆ ซึ่งจะมีการเชื้อเชิญจากแกนนำกลุ่มให้สวมใส่

ข้อเสนอแนะการนำเสนอข่าวการเมืองผ่านสื่อ

จากการที่คุณ ค. เป็นคนที่ชอบติดตามข่าวสารอยู่เป็นประจำ ทำให้มองเห็นถึงความโน้มเอียงในการนำเสนอข่าวในสื่อประเภทต่าง ๆ

“...สื่อโทรทัศน์ประเภท ฟรีทีวี จะถูกปิดกั้นทางข้อมูล หรือแม้กระทั่ง หนังสือพิมพ์เวลาเราอ่านก็จะรู้ว่าบับไหนเป็นฝ่ายใคร...”

นอกจากนั้นแล้ว ในบางครั้งข่าวที่ออกอากาศทางโทรทัศน์มักจะเป็นประเด็นที่ร้อนแรง เป็นปัญหา และการตอบโต้กันระหว่างพรรคการเมือง บางอย่างเราอาจจะต้องเลือกที่จะเชื่อและพิจารณาข้อเท็จจริงจากข่าว

“...การให้ข่าวทางการเมือง อยากจะให้มีลักษณะเป็นข้อเท็จจริง ตรงไปตรงมา ควรจะมีพื้นที่ข่าวของทั้งสองฝ่ายให้เท่ากัน และมีเนื้อหาที่เป็นสาระจริง ๆ...”

นอกจากนี้ คุณ ค. ยังมีความนิยมรายการวิเคราะห์ข่าว จึงเห็นว่า

“...อยากให้มีเยอะ ๆ วิเคราะห์แบบรอบด้าน ให้มากกว่ารายการข่าว ซึ่งหากคนที่ไม่ได้ศึกษาข้อมูลเยอะ ๆ ก็อาจจะไม่มีการประติดประต่อ...”

สุดท้ายที่การนำเสนอข่าวของผู้ประกาศข่าวที่ต้องการให้นำเสนอข้อเท็จจริงมากกว่าความคิดเห็น

คนที่ 5

คะแนนการจัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง 7 คะแนน

นามแฝง

คุณ ง.

เพศ

ชาย

อายุ

55 ปี

ระดับการศึกษา

มัธยมศึกษาปีที่ 3

อาชีพ
ที่อยู่

ค้าขาย
ตำบลหนองหอย

คุณ จ. พ่อค้าขายเสื้อผ้าที่ตลาดวโรรสกับภรรยา มีลูก 2 คน บ้านอยู่ตำบลหนองหอย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ไปขายผ้าที่ตลาดทุกวัน ไม่มีวันหยุด หากต้องหยุดขายก็ด้วยต้องไปซื้อผ้าที่กรุงเทพฯ ขึ้นมาขาย รวมถึงไปต่างจังหวัดเพื่อเที่ยวและพักผ่อน

ก่อนหน้านี้คุณ จ. ไม่มีความสนใจในทางการเมืองเลย จะมีก็เพียงการเปิดรับข่าวสารบ้านเมืองทั่วไป จนกระทั่งเริ่มมีพรรคไทยรักไทย ที่มีหัวหน้าพรรคเป็นคนภาคเหนือทั้งยังมีผลงานที่ดี จึงเริ่มหันมาสนใจติดตามข่าวสารการเมืองตั้งแต่นั้น ประกอบกับกลุ่มพ่อค้าแม่ค้าที่ตลาดมีการรวมกลุ่มทางการเมืองขึ้น ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่แวดล้อมตัวคุณ จ. เอง จึงส่งผลให้แนวโน้มความสนใจ การติดตามข่าวสารต่าง ๆ ทางการเมืองนั้น เพิ่มขึ้นด้วย

การติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อ

เป็นที่ทราบกันดีว่าปัจจุบันมีการแบ่งกลุ่มการเมืองออกเป็นสองขั้ว ครอบครัวยุคและญาติ ๆ ก็มีเจตคติทางการเมืองโน้มเอียงไปทางกลุ่มเสื้อแดง ด้วยการรับรู้ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ มาเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะทางโทรทัศน์ วิทยุจากคลื่นวิทยุชุมชน และการพูดคุยในกลุ่มพ่อค้าแม่ค้าภายในตลาดด้วยกันเอง มีประเด็นหนึ่งที่ทำให้คุณ จ. และครอบครัวมองว่า มีความไม่ยุติธรรมเกิดขึ้น นั่นคือการดำเนินคดีทางการเมืองของพล.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี กับกลุ่มพันธมิตร

“...ประเด็น คือ ความถูกต้อง เกี่ยวกับการตัดสินคดีของทักษิณ สงสารทักษิณ เช่น โดนจับในข้อหาต่าง ๆ แต่ที่เห็นว่าผิดจริง ๆ มีอยู่ข้อหาเดียวคือ คดีที่ดิน ซึ่งเป็นข้อหาเพียงเล็กน้อย แต่ทางรัฐบาลจะจับแบบเอาเป็นเอาตาย ซึ่งมองมุมกลับ ฝ่ายเสื้อเหลือง ที่ไปปิดสนามบิน ทำลายทำเนียบ ข้อมูลต่าง ๆ หายหมดของมีค่าต่าง ๆ หายหมด แต่รัฐบาลก็ไม่ดำเนินการจับกุม ปล่อยละเลยไป ซึ่งเราเป็นประชาชนเราก็มองอยู่แล้วว่ามันไม่ถูกต้อง ถ้ามีการดำเนินคดี เราก็ไม่คิดใจอะไร แต่มาไล่บี้ข้างเดียว มันเลยมองว่าไม่ถูกต้อง ตอนนี้เลยเริ่มจะไม่ชอบหนักขึ้นมา แล้วฝังใจเลยว่ามันไม่ยุติธรรม...”

ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมาจากการเปิดรับข่าวสารทางโทรทัศน์ และจากการรับฟังวิทยุจากทางสถานี 92.5 เมกกะเฮิร์ต ดำเนินการโดยกลุ่มรักเชียงใหม่ 51 สื่อหลักของกลุ่มที่จะสามารถติดตามรับฟังความเป็นไปต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งคุณ จ. มักจะติดตามอย่างต่อเนื่อง ทางสถานีจะมี

คือเจมุนเวียนกันมาจัดรายการ ช่วงต่าง ๆ ในแต่ละวัน ข้อมูลในหลาย ๆ ประเด็นที่ได้รับทราบมา ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือข่าวสารต่าง ๆ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย เป็นต้น ก็จะได้ ข้อมูลความรู้จากตรงนี้อยู่พอสมควร ส่งผลต่อเจตคติทางการเมือง ซึ่งคุณ จ. เองนั้นให้การ สนับสนุนกลุ่มของเสื้อแดงและการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม

นอกจากนี้ ก็ยังมีการเปิดรับ สถานีวิทยุ 89.0 เมกกะเฮิร์ต วิหคเรดิโอ แนวร่วม พันมิตรเชียงใหม่ เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของอีกฝ่ายหนึ่ง ร่วมด้วย

การรับฟังสถานีวิทยุ 89.0 เมกกะเฮิร์ต ของฝ่ายตรงข้าม ยิ่งทำให้คุณ จ. เห็นว่า ข้อมูล ที่ฝ่ายตรงข้ามนำมาพูดนั้น มักจะไม่ตรงกับความเป็นจริง ยกตัวอย่างในกรณีที่คุณกรณ์ จาติกวณิช เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ ข่าวนำเสนอว่ากลุ่มเสื้อแดงได้ไปก่อความวุ่นวาย และมีเหตุรุนแรง เกิดขึ้น จากการกระทำของคนกลุ่มเสื้อแดง ซึ่งในขณะนั้น ตัวของคุณ จ. เองก็ได้ร่วมอยู่ใน เหตุการณ์นั้นด้วย จึงทราบข้อเท็จจริงทั้งหมดว่ามีความเป็นมาอย่างไร ซึ่งแตกต่างจากข่าวที่นำเสนอ ออกไป

“...อย่างเช่น เราได้ไปร่วมกิจกรรมกับกลุ่มเสื้อแดง แล้วลอง มาฟังดู ซึ่งเรื่องที่เค้าเอามาพูดมันไม่เป็นความจริง เช่น รัฐมนตรีมาก็ไปขึ้นรับ ไปถือป้าย เฉย ๆ ไม่ได้ไปทำอะไร แต่ข่าวที่เค้ารายงาน ออกมาว่าไปทำร้ายร่างกาย ซึ่งจริง ๆ แล้วมันไม่ใช่ ถ้าสุดท้ายที่ นายกรณ์ จาติกวณิช มาเชียงใหม่ เรื่องเกิดจากที่กลุ่มเสื้อแดง ประมาณ 7-8 คน ไปตั้งเหตุการณ์ที่สนามบิน แล้วโดนตำรวจจับไปที่ สน.ภูพิงค์ คนในกลุ่มพอทราบว่าโดนจับก็พากันไปที่ สน. เพื่อไป ให้กำลังใจ แต่ที่นี้ก็กลายเป็นเรื่องใหญ่ พอคนเริ่มมากันเยอะขึ้น เริ่มมิด ก็มีเหตุการณ์ขว้างปาหิน ระเบิดปิงปอง ซึ่ง จริง ๆ ไม่ได้มาจากกลุ่มเสื้อแดง แต่มาจากบุคคลที่ 3 ที่เข้ามาสร้างความรุนแรงให้ เกิดขึ้น แล้วพยายามสร้างสถานการณ์ทำให้ เข้าใจผิดว่าเป็นเสื้อแดง ทุกครั้งที่ตนได้ไปร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับทางเสื้อแดง ยืนยันได้เลยว่า ไม่เคยมีอาวุธหรือความรุนแรง ที่นี้ก็มีคนถ่ายวิดีโอเกี่ยวกับภาพ เหตุการณ์เอาไว้ พอเอามาเปิดดูก็พบว่าคนทำไม่ใช่คนในกลุ่ม เดียวกันแต่เป็นใครก็ไม่รู้ ซึ่งไม่รู้จักมาก่อน สวมเสื้อแดงแล้วมาสร้าง สถานการณ์ให้เข้าใจว่าเสื้อแดงเป็นคนทำ ปกติ ถ้าเป็นพวกเดียวกัน จะจำหน้ากันได้ จะรู้จักกันหมด...”

คุณ จ. ยังกล่าวอีกว่า เวลาที่มีการเรียกชุมนุมกัน จะมีการตกลงว่าให้พยายามฟังแกนนำ และอย่าพยายามทำลายข่าวของ ซึ่งเขาบอกว่า “...ถ้าเป็นพวกเดียวกันจะไม่ทำ คนที่ทำนั้นไม่ใช่เสื้อแดงจริง ๆ...”

ที่น่าสนใจก็คือ คุณ จ. ได้รับแจกงานดาวเทียมจากการเข้าร่วมกลุ่มทางการเมือง กลุ่มรักเชียงใหม่ 51 ซึ่งเป็นช่องสถานี D-station นำเสนอเกี่ยวกับข่าวของกลุ่มเสื้อแดง โดยคุณ จ. เล่าว่าตนเองเป็นสมาชิกกลุ่ม และได้รับแจกมา ในราคาประมาณ สองพันกว่าบาท สามารถรับชมรายการได้โดยไม่ต้องเสียค่าเช่ารายเดือน แต่ด้วยความต้องการที่อยากเปิดรับข่าวสารของฝ่ายตรงข้ามด้วย จึงซื้อตัวรับสัญญาณของ ASTV มาติดตั้งเพิ่ม เพื่อให้สามารถเปิดรับข่าวของทั้งสองฝ่ายได้

จากการติดตามข่าวสารการเมืองมาเรื่อย ๆ จากสื่อดังกล่าว ทำให้คุณ จ. เห็นถึงความแตกต่างในการนำเสนอข้อมูลของทั้งสองฝ่าย โดยได้กล่าวว่า

“...แรก ๆ เลยก็ไม่ได้ดูฝ่ายไหน แต่พอฟังไปเรื่อย ๆ ก็เห็นความแตกต่างของแต่ละฝ่าย จากฝ่ายเสื้อเหลือง ก็รู้สึกว่ สิ่งที่เขาพูดไม่เป็นความจริง แต่พอมาฝ่ายเสื้อแดง เขาก็มีการยกประเด็นนั้นประเด็นนี้มาพูด เช่น การกู้ยืมเงินของรัฐบาลทำให้ประชาชนเป็นหนี้ น้ำมันโลกถูกลงแล้วทำไมต้องขึ้นราคาน้ำมัน ขึ้นราคาสินค้า ในเมื่อตอนนี้คนตกงานก็เยอะ ไม่มีงานทำ...”

การเสนอของข้อมูลของฝ่ายเสื้อแดงโดยเฉพาะประเด็นที่เป็นเรื่องใกล้ตัว กับชีวิตความเป็นอยู่ยังทำให้คุณ จ. สามารถนำมาเปรียบเทียบกับผลงานการทำงานของรัฐบาล ในสมัยรัฐบาลทักษิณกับรัฐบาลปัจจุบันได้อย่างชัดเจน ซึ่งเขาเองและครอบครัวก็ได้ประสบกับตัวเองด้วยเช่นกัน

“...เด็ก ๆ ก็ไม่ได้เรียนหนังสือ เพราะกู้เงินไม่ได้ แล้วที่บอกว่าเรียนฟรี แต่ไม่ได้เรียนฟรี อย่างที่บอก เช่น อนุบาลให้ 100 บาท ประถม 360 บาท มัธยมให้ 600 บาท...”

คุณ จ. พูดถึงประเด็น เกี่ยวกับเรื่องเรียนฟรี ที่เป็นโครงการของรัฐบาลปัจจุบัน ว่ากลุ่มพ่อค้าแม่ค้าในตลาด ที่มีลูกซึ่งกำลังเรียนอยู่ในระดับดังกล่าว มาเล่าให้เขาฟังว่าจริงๆ แล้วไม่ได้รับเงินช่วยเหลือจากโครงการตามสิทธิที่ควรจะได้จากรัฐบาลเลย ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลทางตรง ที่เขาเองได้รับฟังกับตัวเอง

นอกจากนี้ในส่วนของการโทรทัศน์ นั้นมักจะติดตามรายการข่าวทั่วไปจากทางช่อง 9 และ TITV มักจะติดตามรายการเล่าข่าว ที่เปิดดูก็เพราะมีการวิเคราะห์ข่าวให้ฟังในประเด็นต่าง ๆ

แต่สำหรับประเด็นข่าวการเมืองโดยทั่วไปก็จะติดตามเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาล การกู้เงินเพื่อนำมาใช้ในโครงการต่าง ๆ

และที่บ้านคุณ จ. ก็รับหนังสือพิมพ์เคลนิวส์ ซึ่งส่วนใหญ่ ก็อ่านข่าวทั่วไป ติดตามข่าว สถานการณ์ความเป็นไปของบ้านเมือง นอกจากนั้นก็อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐด้วย ซึ่งจะติดตามอ่านจากที่ตลาด กลุ่มเพื่อนที่เป็นพ่อค้าแม่ค้าด้วยกันมักจะอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ที่ผ่านมาคุณ จ. ให้ความสนใจไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมาโดยตลอด หน่วยเลือกตั้งก็อยู่ใกล้บ้าน เดินทางไปลงคะแนนเสียงได้สะดวกและไม่เสียเวลามาก การติดตามข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร ก็จะดูรายการเสวนาตามรายการต่าง ๆ ทางโทรทัศน์ บ้าง ได้รับแผ่นพับใบปลิวหาเสียงบ้าง ติดตามข่าวจากทางหนังสือพิมพ์ รวมถึงการพูดคุยกันที่ตลาดกับกลุ่มพ่อค้าแม่ค้าเกี่ยวกับผู้สมัครแต่ละคน ตนเองก็จะรับฟัง พอถึงวันเลือกตั้งก็จะตัดสินใจเลือก โดยตนเองก็มีคนที่ต้องการเลือกในใจอยู่แล้ว พร้อมกับพิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับมาร่วมด้วย

การมีเจตคติทางการเมืองเดียวกับกลุ่มเสื้อแดง ทำให้เขามีความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองจากกลุ่มมาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเมือง (รักเชียงใหม่ 51) ส่งผลให้คุณ จ. มีการเข้าร่วมทำกิจกรรมกับกลุ่มด้วย ได้แก่

มีการสวมเสื้อแสดงการสนับสนุน เพื่อแสดงออกถึงเจตคติทางการเมืองของตนอย่างชัดเจน แต่คุณ จ. กล่าวว่า ส่วนตัวเขาเองนั้นไม่ได้ยึดติดกับเจตคติดังกล่าวด้วยการสวมเสื้อจะสวมใส่บ้าง เวลาเข้ากลุ่ม หรือเข้าร่วมชุมนุมไฮปาร์คบริเวณหลังวัดพระสิงห์ โดยให้เหตุผลว่าเพราะคนรอบข้างสวมใส่ก็ใส่ตามเพื่อน อย่างที่ตลาดก็มีบ้างที่มีกลุ่มพ่อค้าแม่ค้ารอบข้างสวมใส่ก็ส่งผลให้คุณ จ. ต้องใส่ตาม

นอกจากนี้ คุณ จ. และลูกสาว มักจะไปขายของที่ถนนคนเดินเสื้อแดง ทุกวันอาทิตย์ โดยไปขายได้ประมาณ 1 ปีแล้ว ซึ่งก็ต้องสวมเสื้อแดงเช่นกัน

คุณ จ. ได้มีโอกาสเข้าร่วมฟังการปราศรัยในรายการความจริงวันนี้สัญจร ที่สนามกีฬา 700 ปี โดยทราบข่าวการชุมนุมจากกลุ่มว่าจะมีการจัดกิจกรรมดังกล่าว ในลักษณะประชาสัมพันธ์เชิญชวนกันไป “...ที่ไปก็เพราะ อยากจะไปฟังว่าเค้าพูดอะไร ที่ไปก็เพราะชวน ๆ กันไป เพื่อนพ่อค้าแม่ค้าที่ตลาด...” ซึ่งก่อนหน้านี้แนกนำกลุ่มทางเชียงใหม่ จะมีการพูดคุยตกลงกันในกลุ่มด้วย ว่าควรจะมีปฏิบัติตัวอย่างใดในการเข้าร่วม “...อย่างไปเจ็ตรอยปี ก่อนออกเดินทางก็จะมีการทำความเข้าใจกันก่อน ซึ่งถ้าเป็นพวกเดียวกันจะไม่ทำอะไรที่เป็นเหตุรุนแรง คนที่ทำนั้นไม่ใช่เสื้อแดงจริง ๆ...” เขาเชื่ออย่างนั้น

ช่วงที่มีการชุมนุม คุณ จ. และครอบครัวก็ได้ร่วมบริจาคเงิน สิ่งของ และอาหารบ้าง เพื่อเป็นการช่วยเหลือและสนับสนุน ซึ่งแกนนำกลุ่มทางเชียงใหม่จะมีการประชาสัมพันธ์เชิญชวน และขอรับการสนับสนุนผ่านทางสถานีวิทยุ

คุณ จ. ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า สื่อควรพูดความจริง และมีความเป็นกลาง โดยได้ยกตัวอย่าง กรณีที่เคยประสบมากับตัวเอง จากการสัมภาษณ์เพื่อทำข่าว การเสียชีวิตของหลานชายตนเอง จากกรณีไข้หวัด 2009 ของนักข่าวหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง นักข่าวได้มาสัมภาษณ์ตน ซึ่งก็ได้ให้ข้อมูลไป แต่นำไปลงข่าวเป็นอีกแบบ ไม่ตรงกับที่ตนให้สัมภาษณ์ โดยให้เหตุผลว่าไม่สามารถเขียนข่าวไปตามความจริงได้ทั้งหมด เป็นต้น

คะแนนการจัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง 11 คะแนน

កុល ឆ.

หญิง

63 ปี

มัธยมศึกษาปีที่ 3

อาชีพ
ที่อยู่

แม่บ้าน
ตำบลหายยา

คุณ จ. เป็นแม่บ้าน ใช้ชีวิตประจำวันอยู่กับบ้าน ทำงาน บ้านของคุณ จ. ตั้งอยู่ตำบลหายยา ในเขตกำแพงเมืองเชียงใหม่

โดยปกติแล้ว ที่ผ่านมามีคุณ จ. ไม่ได้มีความสนใจในทางการเมืองเลย จนกระทั่งลูกพี่ลูกน้องที่ไปมาหาสู่กันเป็นประจำ นำเรื่องเกี่ยวกับนักการเมืองและกลุ่มทางการเมืองมาพูดคุย ซึ่งลูกพี่ลูกน้องคนดังกล่าวมีความสนใจและติดตามข่าวเกี่ยวกับการเมือง โดยเฉพาะประเด็นของอดีตนายกฯ ทักษิณ ชินวัตร และติดตามข่าวของกลุ่มเสื้อแดงอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีเจตคติทางการเมืองโน้มเอียงมาทางกลุ่มเสื้อแดง

จากการสนทนาพูดคุยมาเรื่อย ๆ คุณ จ. ก็เริ่มสนใจในประเด็นต่าง ๆ ทางการเมือง ที่คุณน้องนำมาพูดคุยด้วย จากนั้นก็มีการแนะนำให้คุณ จ. รับฟังข่าวสารจากสถานีวิทยุ คลื่น 92.5 เมกกะเฮิร์ต ซึ่งเป็นสถานีวิทยุชุมชนกลุ่มรักเชียงใหม่ 51 แนวร่วมกลุ่มเสื้อแดง โดยรับฟังอยู่ที่บ้านบ้าง เดินทางไปรวมกลุ่มรับฟังที่สถานีบ้าง

การติดตามข่าวสารจากช่องทางต่าง ๆ ทั้งจากลูกพี่ลูกน้องและจากวิทยุ ทำให้คุณ จ. สนใจอยู่ประเด็นหนึ่ง โดยเห็นว่าเป็นความไม่เป็นธรรมเกิดขึ้น ในเรื่องของการตัดสินคดีของทักษิณ

“...พอได้ยินได้ฟังจากการเข้าร่วมพูดคุยกับกลุ่มเสื้อแดงที่สถานีวิทยุ และรับฟังรายการจากสถานีวิทยุ 92.5 เมกกะเฮิร์ต ก็ได้รู้ว่ามีความไม่เป็นธรรมเกิดขึ้น...”

นอกจากนี้ การให้ความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจในรัฐบาลปัจจุบัน ที่คุณ จ. มองว่ารัฐบาลไม่มีความจริงใจ กู้เงินมาช่วยคนที่ไม่มีเงินแล้ว แต่ชาวไร่ชาวนาที่เดือดร้อนกลับไม่ได้รับการช่วยเหลือ น้ำมันมีราคาแพง ของขึ้นราคา เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งแตกต่างจากรัฐบาลทักษิณ โครงการโอท็อป ช่วยเอาสินค้าไปขาย ทำให้กลุ่มแม่บ้านมีการแนะนำอาชีพ มีรายได้

เป็นอีกหนึ่งเหตุผลที่ทำให้คุณ จ. เกิดความโน้มเอียงมาสนับสนุนและเห็นด้วยกับการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มเสื้อแดง

การติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อ

เดิมคุณ จ. ติดตามข่าวสารบ้านเมืองทั่วไปจากทางหนังสือพิมพ์และรายการข่าวจากทางสถานีโทรทัศน์ ของทุกช่องและรายการเล่าข่าวต่าง ๆ โดยจะมีเวลาเปิดดูในช่วงเช้าเวลาประมาณ 8 โมง และช่วงดึก ทางช่อง 3 รายการข่าววันใหม่

หากเป็นเรื่องการเมือง ปกติแล้วก่อนหน้านี้ไม่ค่อยสนใจเท่าไรนัก แต่พอมาช่วงหลังจากการพูดคุยกับคนอื่น และได้รับการแนะนำให้รับฟังวิทยุคลื่น 92.5 MHz. ได้รับทราบข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ก็เริ่มสนใจ และเปิดรับข่าวสารการเมืองมากขึ้น

“...ก่อนที่จะมีการเคลื่อนไหวไม่เคยติดตาม มีประท้วงก็ไม่ค่อยได้ดู แต่พอได้รับฟังข้อมูลจากนักวิชาการ หลาย ๆ ท่านจาก สถานี ก็ได้รู้เรื่องความไม่เป็นธรรม อย่างในเรื่องการตัดสินใจคดีความ ของทั้งสองฝ่าย...”

คุณ ฉ. บอกว่าตนเองเป็นระดับรากหญ้า ที่ไม่ค่อยมีความรู้ การรับฟังข่าวสารข้อมูลจากทางสถานีก็เหมือนเป็นการได้ทราบในสิ่งที่ไม่เคยรู้มาก่อน

สำหรับการติดตามรับฟังรายการของทางสถานีนั้น คุณ ฉ. จะเปิดวิทยุไว้ตลอดเวลา และฟังในระหว่างทำงานบ้าน ซึ่งก็จะมีช่วงที่ติดตามฟังอยู่เป็นประจำ เช่นกัน

“...ชอบฟังดีเจ หนึ่ง ช่วงเที่ยง ถึงบ่าย สองโมงเย็น จะเป็นข้อมูลประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับประเทศและการเมือง สารความรู้ ข่าวสารบ้านเมืองปัจจุบัน...”

“...สองโมง – สี่ โมง เป็นของ อ.กฤษณะ มักจะมาร่วมรายการถ้าไม่ติดธุระ เป็นรายการให้ความรู้ มีโฟนอินบ้าง...”

ช่วงแรกรับฟังแต่ทางวิทยุ ติดตามฟังได้ประมาณ 2-3 เดือน ก็มีโอกาสดินทางไปฟังที่สถานี เพราะอยู่ใกล้บ้าน โดยรูปแบบการจัดรายการนั้น จะมีลักษณะคล้าย ๆ สภาาแพ เป็นการรวมกลุ่มนั่งคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งส่วนมากเป็นกลุ่มคนทำงาน หมอ ข้าราชการเกษียณทหาร ตำรวจ คุณ ฉ. เองจะเป็นเพียงผู้เข้าร่วมรับฟัง ไม่แสดงความคิดเห็น และที่ไปเพราะเห็นว่าพูดเรื่องจริง มีความจริงใจ ส่วนมากจะไปช่วง หุ่มาถึงประมาณสาม สี่ หุ่ ประเด็นที่พูดคุย จะเป็นเรื่องของการเรียกร้องประชาธิปไตยเต็มใบ และต้องการให้ทักษิณกลับมาบริหารประเทศ

คุณ ฉ. ติดตามรับฟังรายการและเข้าร่วมในกลุ่มดังกล่าวมาได้ประมาณ ปีกว่า และตั้งแต่เริ่มรับฟังรายการจากสถานีวิทยุ 92.5 เมกกะเฮิร์ต จนกระทั่งมีโอกาสเข้าร่วมพูดคุยกับกลุ่มเสื้อแดงที่สถานีวิทยุ คุณ ฉ. ก็ไม่เปิดรับข่าวสารจากสื่ออื่นเลย ฟังวิทยุอย่างเดียว หนังสือพิมพ์อ่านบ้าง เพราะที่บ้านรับไทยรัฐ คุณ ฉ. ให้เหตุผลว่าสื่ออื่นมีการบิดเบือนข้อมูล จึงเลือกเปิดรับจากกลุ่มเสื้อแดงโดยตรง

“...เคยดูรายการวิเคราะห์ข่าว ทางช่อง 9 แต่พอมีการพูดซ้ำเติมกลุ่มเสื้อแดง ทักษิณอย่างนั้นอย่างนี้ ก็เริ่มไม่ชอบ และไม่ดูอีกเลย จริง ๆ ก็รับได้ทั้งสองฝ่าย แต่บางครั้งพูดเกินไป ดูแล้วมีอารมณ์ ก็เลยไม่ดู ไม่ชอบ...”

จะเห็นว่านอกจากข่าวสารที่ได้รับมาจะส่งผลถึงเจตคติทางการเมืองแล้ว ยังส่งผลในด้านอารมณ์และความรู้สึกของคุณ จ. ด้วยเช่นกัน เมื่อได้รับข่าวสารในลักษณะที่ไม่ตรงกับเจตคติของตน

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

เมื่อทราบว่าจะมีการเลือกตั้งเกิดขึ้น คุณ จ. ไปเลือกตั้งเป็นประจำทุกครั้ง โดยรับทราบข่าวสารจากการประกาศของทางราชการ สื่อประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งต่าง ๆ และการหาเสียงของผู้สมัคร ในส่วนของการตัดสินใจว่าจะเลือกใครนั้น มักจะพิจารณาที่ผลงานและเจตคติส่วนตัวที่มีต่อพรรคการเมือง

การมีเจตคติทางการเมืองที่โน้มเอียงไปทางกลุ่มเสื้อแดงส่งผลให้คุณ จ. เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง (กลุ่มคนรักเชียงใหม่ 51) และมีการแสดงออกถึงการสนับสนุนอย่างชัดเจน ได้แก่ การสวมเสื้อสีแดง

การติดตามรับฟังข่าวสารของสถานีวิทยุชุมชน คลื่น 92.5 เมกกะเฮิร์ต ซึ่งเป็นสื่อกลุ่มที่สามารถส่งผ่านข่าวสารไปยังสมาชิกของกลุ่มได้เป็นอย่างดี

การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม โดยเข้าร่วมพูดคุยกับสมาชิก และรับฟังการจัดรายการที่บริเวณหน้าโรงแรมแกรนด์โรส “...ช่วงที่มีการเคลื่อนไหวของกลุ่มเสื้อแดงไปบ่อย เกือบทุกวัน ช่วงหัวค่ำ ประมาณ 1 ทุ่ม - 3 ทุ่ม แต่ช่วงนี้ไม่ค่อยมีกิจกรรมก็ไม่ค่อยได้ไป...” ซึ่งจะเป็นการพูดคุยกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในประเด็นต่าง ๆ ทางการเมืองที่สอดคล้องกับนโยบายและเจตนารมณ์ของกลุ่ม

“ถ้ามีกิจกรรมต่อต้านที่ไหนก็จะมีการบอกกันในกลุ่ม แต่ไปไม่เคยไป” คุณ จ. กล่าวถึงการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรม แต่คุณ จ. ก็ไม่เคยไปนอกจาก ไปร่วมฟังการปราศรัยที่สนามกีฬา 700 ปี ซึ่งได้รับทราบข่าวจากกลุ่ม แกนนำ จากการเข้ากลุ่มที่หน้าโรงแรม โดยเดินทางไปกับเพื่อน

“...เคยไปเวทีเจ็ดยี่สิบปี เวทีความจริงวันนี้สัญญา มีการประชาสัมพันธ์จากกลุ่มทางกม. เดินทางมาประชาสัมพันธ์ที่โรงแรม ไปกับเพื่อนที่เป็นเสื้อแดงเหมือนกัน ณัฐวุฒิ วีระ จตุพรจักรภพ พูดเรื่องทักษิณ เรื่องข่าวเสื้อแดง...”

ถ้ามีรวมกลุ่มที่เชียงใหม่ ที่บริเวณหน้าโรงแรมแกรนด์โรสก็มีโอกาสไปร่วมบ้างส่วนมากจะไปช่วยทำกับข้าว และร่วมบริจาคเงินช่วยเหลือสนับสนุน แต่สำหรับการชุมนุมที่กรุงเทพฯ นั้น คุณ จ. ไม่เคยเดินทางไปร่วม และยังได้พูดถึงการชุมนุมของกลุ่มเสื้อแดง ในช่วงที่มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองให้ฟังว่า “...การไปชุมนุมเป็นการขอความร่วมมือ เพื่อนที่เป็นสมาชิก

โทรมาถามว่าจะไปหรือไม่ ไม่มีการแจกเงิน แต่จะขอสนับสนุนค่าน้ำมัน อาหาร ของสดต่าง ๆ เพื่อนำมาทำกับข้าว...”

ข้อเสนอแนะการนำเสนอข่าวการเมืองผ่านสื่อ

คุณ จ. ให้ความเห็นว่า “...นำเสนอประเด็นต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมา ฝ่ายใดถูกฝ่ายใดผิดก็ว่าไปตามนั้น ให้มีความเป็นกลาง...”

คนที่ 2

คะแนนการจัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง 11 คะแนน

นามแฝง	คุณ ช.
เพศ	หญิง
อายุ	23 ปี
ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษาปีที่ 6
อาชีพ	ธุรกิจส่วนตัว
ที่อยู่	ตำบลช้างคลาน

คุณ ช. พื้นเพเป็นคนกรุงเทพฯ แต่งงานแล้วมีลูกชาย 1 คน ด้วยครอบครัวของสามีทำธุรกิจที่เชียงใหม่ ทำให้ คุณ ช. และสามี ต้องเดินทางไป- มา ระหว่างเชียงใหม่ – กรุงเทพฯ อยู่เป็นประจำ เพื่อดูแลกิจการขายเนื้อส่งเนื้อไก่ จึงมีบ้านอยู่ที่เชียงใหม่ด้วย สามีของคุณ ช. มีอาชีพเป็นทหาร โดยเคยเข้าร่วมสลายการชุมนุมของกลุ่มเสื้อแดงด้วย

โดยส่วนตัวแล้วคุณ ช. มีเจตคติด้านลบกับ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร “โดยส่วนตัวไม่ชอบทักษิณอยู่แล้ว และช่วงที่ทักษิณเข้ามาเป็นนายกฯ รัฐบาลชุดก่อนกู้เงินจาก IMF มาแล้วใช้ไม่หมด รัฐบาลทักษิณจึงเอาเงินส่วนนั้นมารวมกับเงินที่รัฐบาลหามาได้ แล้วใช้หนี้ IMF ได้สำเร็จ...” เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่เธอบอกกล่าว ซึ่งในสมัยนั้นอยู่ในช่วงของรัฐบาลทักษิณยุคที่ 1

พอมีการจัดตั้งกลุ่มทางการเมืองที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในแนวทางเดียวกันอย่างกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเกิดขึ้น ส่งผลให้คุณ ช. มักจะเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากกลุ่มดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่มีการนัดชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรในช่วงแรก ๆ และมีการติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมืองมาโดยตลอด

ประกอบกับครอบครัวของเธอและทางบ้านของสามีก็เจตคติทางการเมืองไปทางกลุ่มพันธมิตรเช่นเดียวกัน จึงมีการเปิดรับข่าวสารของฝ่ายพันธมิตรและเข้าร่วมชุมนุมกับกลุ่มพันธมิตรทุกครั้งเมื่อมีโอกาส

การติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อ

ปกติถ้าอยู่เชียงใหม่ มักจะเปิดรับชมรายการข่าว จากทางสถานีโทรทัศน์ทั่วไป แต่ถ้าอยู่กรุงเทพฯ ส่วนมากจะดูรายการข่าวทางเคเบิลทีวี “...คุณชั้น ไม่ก็ ASTV...” คุณ ช. ให้เหตุผลที่เลือกดูรายการจากทางสถานีโทรทัศน์ ASTV ว่าเป็นช่องรายการของพันธมิตร ซึ่งเธอเองก็มีเจตคติทางการเมืองเป็นฝ่ายพันธมิตรอยู่แล้ว “...ถ้าดู ASTV ที่บ้านส่วนใหญ่จะดูลงสนธิพุดมากกว่า...”

ด้วยความที่อายุน้อย คุณ ช. จึงใช้สรรพนามในการเรียก แขนงนำกลุ่มพันธมิตรว่า “ลุง” และมีผู้ดำเนินรายการของทางสถานีอีกคนที่เธอชื่นชอบอยู่นั้นก็คือ คุณอัญชลี ไพรีรัก “...ชอบเจปอง คุณเค้าไม่กลัว จะคำเตือนเค้าก็คำเลย คาราคำก็คำมาแล้ว...”

คุณ ช. กล่าวถึงรูปแบบรายการของทางสถานี ASTV ว่า ส่วนใหญ่จะเป็นการถ่ายทอดสด พิธีกรจะมีการพูดคุยแบบสนุกสนาน ดูแล้วไม่เครียด

ส่วนการติดตามคุณชั้น ชาแนล เพราะมีการให้ข่าวที่เป็นความจริง และเป็นกลาง ซึ่งเธอมองว่า คนที่โอนเอียงไปทางสีแดง มักจะมีการเปิดรับข่าวสารในช่องทางนี้ร่วมด้วย

นอกจากนี้คุณ ช. ยังเคยรับชมรายการทางสถานีโทรทัศน์ D station ซึ่งเป็นเคเบิลทีวีของกลุ่มเสื้อแดงด้วย จากการเปิดรับชมเธอได้ให้ความเห็นว่า มักจะนำเสนอภาพเหตุการณ์เก่า ๆ ซ้ำ ๆ ไปอยู่ตลอดเวลา “...การออกอากาศของเค้า คือ อัปเดตไปแล้วฉายภาพซ้ำ ๆ มีการปลูกเร้าให้ออกมาชุมนุม...”

จะสังเกตเห็นว่า แม้ว่าคุณ ช. จะมีเจตคติทางการเมืองข้างฝ่ายพันธมิตร และแต่เธอก็มีการเปิดรับข่าวสารจากฝ่ายตรงข้ามด้วยเช่นเดียวกัน

คุณ ช. ให้เหตุผลในการเปิดรับชมเคเบิลทีวีเพราะสื่อดังกล่าวมีการนำเสนอเนื้อหาข้อมูลในเชิงลึกกว่าฟรีทีวี โดยเฉพาะช่วงที่มีความเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มต่าง ๆ “...ช่วงที่มีการชุมนุมก็จะเปิดทีวีทิ้งไว้เลย ไม่ว่าจะทำอะไรก็แล้วแต่ก็จะเปิดทีวีทิ้งไว้...”

สื่อวิทยุ ก็มีการเปิดรับเช่นกัน ส่วนใหญ่จะเปิดรับฟังทางสถานีวิทยุ 89.0 เมกกะเฮิร์ต ส่วนมากรับฟังขณะขับรถไปเก็บเงินลูกค้า ติดตามข่าวพันธมิตร “...วิทยุก็จะฟังพีโด้ง 98.0 MHz. ซึ่งพีโด้งนี้เห็นที่เวทีพันธมิตร เพราะว่าคุณพ่อเค้าเสีย พอมายูเชียงใหม่ก็ได้ข่าวว่าสถานีวิทยุอยู่ที่นี่ ซึ่งเราเป็นพันธมิตรอยู่แล้วแล้วพีโด้งก็เป็นพันธมิตร ถ้าไม่มาที่นี่ก็ไม่รู้จะไปไหน... ถ้าเปรียบเทียบกับเหมือนเป็นแกนนำทางเชียงใหม่...” รวมทั้งติดตามข่าวทาง อินเทอร์เน็ตบ้างทางเว็บไซต์ ASTV

การติดตามข่าวการเมืองของคุณ ช. เพียงเพื่อรับฟังข่าวสาร และเพื่อรับทราบความเป็นไปของสถานการณ์การเมืองต่าง ๆ ว่าดำเนินไปถึงไหนหรือเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นบ้าง

ประเด็นที่เปิดรับ จะเป็นการ ติดตามข่าวเศรษฐกิจ ราคาน้ำมัน ภาษี เหตุการณ์ ชุมชนของกลุ่มเสื้อเหลือง เสื้อแดง ข่าวการเลือกตั้ง การทำงานของรัฐบาลโดยทั่ว ๆ ไปและ ประชุมสภา

นอกจากนี้ มีสื่อหนึ่งที่ทำให้คุณ ช. ได้รับทราบข้อมูลในเชิงลึก ที่ไม่เคยปรากฏทาง สื่อมวลชนทั่วไป นั่นคือ CD เหตุการณ์กรณีกรือเซะและตากใบ ซึ่งเธอได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่ม ทหารเสือ ที่สถานีวิทยุ 89.0 เมกกะเฮิร์ต “...CD ที่ทำแจก เราจะรู้หมดเลยว่าตำรวจพูดกับประชาชน ว่ายังไง คำประชาชนว่ายังไง แต่พอสื่อมาบันทึกภาพ เขาก็จะนำเสนอไปอีกแบบ...” ทำให้เธอรู้สึก ว่าสื่อไม่นำเสนอความจริง

คุณ ช. มีการพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นการเมืองกับบุคคลรอบข้างด้วย ส่วนมากจะคุย กับบุคคลในครอบครัวของเธอเองและญาติพี่น้องทางบ้านของสามี รวมถึงการพูดคุยในกลุ่มเพื่อน ของเธอด้วย “...คุยกับเพื่อน ๆ ด้วยเพราะ เพื่อน ๆ เป็นพันธมิตรหมดเลย...” บุคคลที่อยู่แวดล้อม คุณ ช. ส่วนมากจะเป็นบุคคลที่มีเจตคติเดียวกับกลุ่มพันธมิตรเกือบจะทั้งหมด โดยประเด็นที่นำมา พุดคุย จะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตร และสถานการณ์การเมืองในขณะนั้น

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเมือง ส่งผลต่อการทำกิจกรรมทางการเมืองของ คุณ ช. เมื่อครั้งที่กลุ่มพันธมิตรมีการชุมนุมที่รัฐสภา เมื่อช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 คุณ ช. ก็ได้ เข้าร่วมเป็นหนึ่งในชุมนุมในครั้งนั้นด้วย

โดยช่วงที่มีการชุมนุมที่รัฐสภา ในอาทิตย์แรกยังไม่ได้เข้าร่วม เพราะช่วงนั้นอยู่ เชียงใหม่ ขณะเดียวกันก็ติดตามข่าวทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 และช่อง 7 จนกระทั่งอยากไป จึง ขอให้แม่สามีช่วยพาไป เนื่องจากช่วงนั้น คุณ ช. ตั้งท้องอยู่จึงไม่สามารถเดินทางไปเองได้ วัน ธรรมดาที่จะไปกับแม่ของสามีแต่หากในช่วงวันเสาร์ - อาทิตย์สามีจะเป็นคนพาไป

คุณ ช. เดินทางไปร่วมชุมนุมเกือบทุกวัน การที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในประสบการณ์ ทางการเมืองเดียวกันกับสมาชิกกลุ่ม ก่อให้เกิดความรู้สึกของการเป็นพรรคพวกเดียวกัน “...ได้ ติดตามข่าวการชุมนุม เห็นข่าวว่ามีเสื้อแดงเข้ามา เหมือนว่ามีคนมาทำร้าย...” ความรู้สึกของญาติ พี่น้อง และเต็มไปด้วยความจริงใจ ซึ่งเธอสัมผัสได้จากเหตุการณ์ที่แม่สามีลืมนำกระเป๋าสตางค์ไป “...เอาง่าย ๆ อย่างไปร่วมชุมนุมกับกลุ่มพันธมิตร แม่แฟนเอาไปมา ที่บ้านจะขายไก่แล้วลืมนำกระเป๋าสตางค์ไป มีเงินในนั้น 8 หมื่น เขาก็เก็บมาคืนให้นะ...” ทำให้เธอและแม่สามีประทับใจมาก

จนกระทั่งรัฐบาลสั่งให้มีการสลายการชุมนุม “...ตอนที่มีการสลายการชุมนุม ก็มีการ ยิงแก๊สน้ำตา ดูข่าวก็คิดว่าทำรุนแรงเกินไป...” หลังจากนั้น ข่าวก็มีการนำเสนอว่า พบผู้เสียชีวิตและ บาดเจ็บจำนวนหนึ่ง ทราบว่าผู้เสียชีวิต คือ น.ส.อังคณา ระดับปัญญาวุฒิหรือน้องโบว์ ในครั้งนั้น

นอกจากนี้ที่ผ่านมาเวลาที่มีการเลือกตั้ง คุณ ช. ก็มักจะไปใช้สิทธิ์ออกเสียงลงคะแนน แต่ก็ไม่ได้ไปทุกครั้ง เพราะถ้าติดภารกิจที่ต้องดูแลกิจการ ก็จะไม่ได้อะไรไป

คุณ ช. แสดงความคิดเห็นใน บางครั้งบางสื่อก็ไม่นำเสนอความจริงทั้งหมด ตัดทอน
บางส่วนออกไป โดยได้ยกตัวอย่างในกรณีที่เธอได้เข้าร่วมอยู่ในสถานการณ์ ซึ่งก็ทราบถึง
ข้อเท็จจริงว่าเป็นอย่างไร เช่น

“...CD ตากใบ ที่ทำแจก รู้หมดเลยว่าตำรวจพูดกับประชาชนว่ายังไง คำประชาชนว่า
 ยังไง แต่พอสื่อมาบันทึกภาพ เขาก็จะนำเสนอไปอีกแบบ...”

“...ข่าวการสลายกลุ่มเสื้อแดงเมื่อเดือนเมษายน จริง ๆ แล้วมีคนตายมีแต่ว่าเค้า

สื่อควรจะนำเสนอให้ครบ เอาความจริงมาเสนอ และตัวผู้รับสารเองก็ต้องรู้รอบ
ไม่ควรถือว่าทั้งหมด

คะแนนการจัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง 11 คะแนน

อายุ 26 ปี

ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี
อาชีพ	นักศึกษา
ที่อยู่	ตำบลสุเทพ

คุณ ท. จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยรัฐบาล แห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ สมัยที่คุณ ท. กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ได้เข้าเป็นสมาชิกพรรคยูริปิค ซึ่งเป็นหนึ่งในพรรคนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รุ่นพี่ในพรรคได้พาไปดู ไปเรียนรู้กระบวนการทางการเมืองจากสถานการณ์ต่าง ๆ รวมถึงศึกษาปัญหาต่าง ๆ ทางการเมือง อาทิ

การเข้าไปสังเกตการณ์ในสถานการณ์ชุมนุมของชาวบ้านที่มาเรียกร้อง บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ สมัยรัฐบาลทักษิณ โดยชาวบ้านที่มาเรียกร้องนั้นได้มาทวงสัญญาที่รัฐบาลได้เคยให้กับชาวบ้านเกี่ยวกับเรื่องการเกษตร และกลุ่มชาวบ้านที่มาต่อต้านการสร้างโรงไฟฟ้าแม่เมาะที่จังหวัดลำปาง เพื่อไปเจาะปัญหาชาวบ้าน รับรู้รับทราบปัญหา แล้วทำให้มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองเกิดขึ้น เพราะไม่สามารถแก้ไขในระบบราชการได้จึงต้องใช้วิธีกดดันทางการเมือง ทำหนังสือจากกลุ่มนักศึกษายื่นต่อหน่วยงานราชการ เกี่ยวกับผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แทนชาวบ้าน พร้อมกับนำเสนอประเด็นต่าง ๆ เหล่านั้นผ่านสื่อ ซึ่งจะทำให้ผู้ที่รับข่าวสารมองเห็นความสำคัญในการแก้ไขปัญหาให้กับชาวบ้านได้อย่างมีน้ำหนักมากขึ้น

นอกจากนั้น การติดตามไปฟังอาจารย์พูดเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองระดับประเทศในเวทีต่าง ๆ ก็มีส่วนทำให้เกิดความสนใจที่เปิดรับข่าวสารการเมืองมากขึ้น

ปัจจุบัน คุณ ท. กำลังต่อในระดับปริญญาโท คณะนิติศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยรัฐบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเรียนอย่างเดียวไม่ได้ทำงาน

การติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อ

พอเริ่มสนใจเกี่ยวกับเรื่องการเมือง แต่การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อในขณะนั้น ยังไม่เอื้ออำนวยเต็มที่ เนื่องจากสมัยเป็นนักศึกษาช่วงปีแรก คุณ ท. พักอาศัยอยู่ในหอพักภายในมหาวิทยาลัย ช่วงนี้มีการติดตามข่าวผ่านทางหนังสือพิมพ์ส่วนกลางบริเวณใต้หอพัก และเวปไซด์ต่าง ๆ จากอินเทอร์เน็ต ที่ห้องคอมพิวเตอร์ ในหอพักซึ่งให้บริการฟรี

จากนั้นช่วงปีท้าย ๆ เข้าก็ย้ายมาอยู่หอพัก ภายนอกมหาวิทยาลัย ที่หอพักนี้สามารถเปิดรับเคเบิลทีวีได้ “...ช่วงที่สื่อเหลืองเริ่มมีบทบาทมากขึ้น ก็ดูสื่อเหลืองบ้าง เนชั่นบ้าง...”

คุณ ท. มักจะติดตามชมรายการทาง เนชั่นชาแนล ซึ่งโดยส่วนตัวเขามองว่ามีความเป็นกลางมากที่สุด ทั้งยังมีความรวดเร็วในการนำเสนอข่าว โดยเฉพาะในช่วงที่มีประเด็นหรือเหตุการณ์ที่สำคัญ รายการ “คม ชัด ลึก” เป็นรายการที่เขาชื่นชอบ เพราะมักจะมีการเชิญ

นักการเมือง อาจารย์ นักวิชาการ มาพูดคุยในประเด็นต่าง ๆ รวมถึง นักการเมืองจากพรรคต่าง ๆ ด้วย และสำหรับสื่อเหลือง ที่เขาพูดถึง ก็มักจะเปิดรับทางสถานี ASTV

สถานีโทรทัศน์ ฟรีทีวี จะเป็นการรับชมรายการข่าวทั่วไป รายการวิเคราะห์ข่าว เช่น ข่าวข้นคั่นข่าว ซึ่งผู้ประกาศและพิธีกรที่ตัวเองนั้นชื่นชอบ ก็ได้แก่ คุณกนก คุณธีระ คุณจอมขวัญ คุณสุทธิชัย และคุณสรยุทธ เขากล่าวว่า การติดตามข่าวทาง โทรทัศน์ มีทั้งภาพและเสียง เวลานำเสนอทำให้มีความน่าสนใจ

สำหรับอินเทอร์เน็ต นั้น ส่วนมากจะเป็นการติดตามจากทางเว็บไซต์ ต่าง ๆ แต่ “ผู้จัดการออนไลน์” เป็นเว็บไซต์ที่คุณ ท. ติดตามอยู่เป็นประจำ ด้วยเว็บไซต์อื่น มีการจัดเรียงเนื้อหาที่ไม่น่าดู และไม่มีที่น่าสนใจ เขาให้ความเห็นว่า เว็บไซต์ผู้จัดการ นั้นทำได้ดี ทั้งรูปแบบ และการนำเสนอเนื้อหา ทั้งยังได้รับรางวัลเว็บไซต์ข่าวอันดับหนึ่ง เป็นเครื่องการันตี อีกด้วย

อินเทอร์เน็ต เป็นสื่อที่เขาสามารถเปิดชมได้ในช่วงเวลาใดก็ได้ตามแต่สะดวก ทั้งยังสามารถติดตามข่าวอ่านย้อนหลังได้ โอกาสที่จะพลาดประเด็นข่าวสำคัญ ๆ นั้นค่อนข้างน้อย

นอกจากนี้ ยังมีหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ที่แม้ว่าจะไม่ใช่สื่อที่เปิดรับตลอดเวลา แต่ก็ช่วยให้เขาสามารถติดตามอ่านข่าวได้ ในเวลาที่รับประทานอาหารเช้า โดยเฉพาะจากร้านอาหารตามสั่ง

คุณ ท. กล่าวว่า “...ที่ผ่านมาจะเห็นว่าสถานการณ์ทางการเมือง เรียกได้ว่าอยู่ในช่วงวิกฤต มีความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ทางการเมืองเกิดขึ้นมากมาย คนก็สนใจติดตามข่าวสารกันเยอะขึ้น มีการประท้วง ชุมนุมกันบ่อย...” ส่วนใหญ่ เขาก็ติดตามข่าวสารการเมืองในประเด็นที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ทางการเมือง การประชุมสภา การอภิปรายในสภา การทำงานของรัฐบาล การดำเนินการของรัฐบาลในกรณีเขาพระวิหาร เป็นต้น

การพูดคุยกับบุคคลอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับการเมืองก็มีบ้าง เช่น กับเพื่อนในกลุ่ม ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวที่เปิดรับมาจากสื่อต่าง ๆ รวมถึงสถานการณ์ทั่วไปทางการเมืองในขณะนั้น

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

คุณ ท. มิได้มีเจตคติเอนเอียงไปทางฝ่ายไหน แต่จากที่มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองที่ผ่านมา เขาจะนำเรื่องราวประเด็นต่าง ๆ จากข่าวมาพิจารณาด้วยตนเองเสมอ รวมทั้งการพูดคุยกับเพื่อน เปลี่ยนความคิดเห็นกันในประเด็นต่าง ๆ ว่าอันไหนดีไม่ใช่อะไร โดยเห็นว่าทั้งสองฝ่ายนั้นมีทั้งส่วนดีส่วนเสีย ซึ่งตัวเขาเองมีทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย

“...สื่อพยายามนำเสนอทั้งสองฝ่าย ซึ่งมีส่วนทำให้ผู้รับสารรับข้อมูลข่าวสารในเรื่องต่าง ๆ ถูกขัดเขี่ยทางความคิด ซึ่งบางครั้ง

โดยส่วนตัวแล้วจะพิจารณาจากหลาย ๆ อย่างในประเด็นที่ดีและไม่ดี
ซึ่งแต่ละฝ่ายก็มีแตกต่างกันออกไป จึงไม่อยู่ฝ่ายใด...”

เมื่อคุณ ท. เรียนจบ หลังจากนั้นก็ได้งานทำที่กรุงเทพฯ เป็นช่วงเดียวกับที่ฝ่าย
พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเริ่มมีการเคลื่อนไหวมากขึ้น ก็ได้มีการติดตามไปฟังการ
ปราศรัยของกลุ่มการเมืองตามที่ต่าง ๆ เช่น สนามหลวง สวนลุมฯ เป็นต้น เริ่มจากการติดตามไปฟัง
คุณสนธิ ลิ้มทองกุล ตามเวทีสาธารณะต่าง ๆ โดยเฉพาะจุดที่ใกล้กับที่ทำงาน

สิ่งที่จุดประเด็นให้เข้าร่วม ก็ด้วยเหตุที่ว่า คุณ ท. ได้รับทราบข่าวจากทางโทรทัศน์
ว่า “...รายการของสนธิ โคนัดคัดออกจากผังรายการช่อง 9 (รายการเมืองไทยวันนี้) ซึ่งเป็นรายการที่
นำเสนอประเด็นที่น่าสนใจทางการเมือง แล้วมีการจัดเป็นรายการสัณฐานไปตามที่ต่าง ๆ จึงอยาก
รู้ว่าโดนถอดรายการเพราะอะไร ก็ตามไปฟัง...พี่ที่ทำงานชวนไป...” ความสนใจประกอบกับเพื่อนที่
ทำงานชักชวน จึงส่งผลให้คุณ ท. มีโอกาสได้เข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าว จากนั้นก็ยังคงเข้าร่วม
ชุมนุมทางการเมืองด้วย เช่น เคยเข้าร่วมกลุ่มเดินขบวนไปทำเนียบ ไปสะพานมอญ ช่วงเย็นหลัง
เลิกงาน

“...ไปชุมนุมกับเสื้อเหลือง ที่สนามหลวง ช่วงปี พ.ศ. 2548
สมัยทำงานอยู่กรุงเทพฯ เพราะสนามหลวงอยู่ในเส้นทางระหว่าง
บ้านกับที่ทำงาน ไปฟังคำปราศรัยที่สนามหลวง ก่อนหน้านั้นไป
ที่สวนลุมฯ เพราะที่ทำงานชวนกันไป...”

คุณ ท. เล่าว่า แก่นนำกลุ่มพันธมิตรฯ มีการโน้มน้าวใจให้ไปร่วมชุมนุม โดย
ประเด็นที่นำมาปราศรัยนั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน แผนการต่าง ๆ ของอดีตนายกทักษิณ
ซึ่งมีการเชื่อมโยงประเด็นต่าง ๆ รวมทั้งมีการ แฉเรื่องต่าง ๆ ซึ่งทางสื่อกระแสหลักไม่มีการ
นำเสนอ เช่น เรื่องกล้ายาง สนามบินหนองจอก ความไม่จงรักภักดีล้มล้างสถาบัน “...มีข้อมูลเยอะ
มีการเชื่อมโยงเก่ง มีนักวิชาการ อาจารย์มาร่วมพูดคุย...” พร้อมกับมีการนำภาพหลักฐานเอกสาร
ต่าง ๆ มาอ้างอิง ทำให้น่าเชื่อถือ “...แต่พอฟังนาน ๆ ไปก็เริ่มไม่เชื่อ เพราะเริ่มพาดพิงถึงสถาบัน
รวมถึงการปฏิวัติ...” ประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น คุณ ท. บอกว่า สามารถติดตามได้จากทางเว็บไซต์
ผู้จัดการด้วยเช่นกัน

ไม่เพียงเท่านั้น เมื่อครั้งรัฐบาลสมัคร สุนทรเวช เป็นช่วงที่คุณ ท. ได้ย้ายกลับมาอยู่
เชียงใหม่ คุณ ท. ก็ได้ไปร่วมชุมนุมที่สนามกีฬาเทศบาลนครเชียงใหม่ ด้วยเช่นกัน ที่ไปเพราะ

เพื่อน ๆ ชวนกันไปฟัง “...ช่วงสมัครเป็นนายก ไปร่วมชุมนุมที่สนามกีฬาเทศบาล เพราะเพื่อนชวนไป พูดเกี่ยวกับประเด็นเขาพระวิหาร...”

การมีส่วนร่วมทางการเมืองอื่น ๆ ของคุณ ท. เช่น เคยเข้าร่วมในเวทีสาธารณะสมัยที่กำลังเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัย “...อาจารย์ในมหาวิทยาลัยมีการจัดเวทีเสวนาต่าง ๆ ก็ไปเข้าร่วมฟัง...”

การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง รวมถึงการชักชวนเพื่อน ๆ ให้ไปใช้สิทธิทางการเมืองด้วยเช่นกัน โดยในช่วงที่มีการเลือกตั้งนั้น คุณ ท. จะติดตามข้อมูลของผู้สมัคร จากหลากหลายสื่อด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์เกี่ยวกับการโฆษณาหาเสียงของผู้สมัครฟังตีเบตในรายการต่าง ๆ โฆษณาหาเสียงทางหนังสือพิมพ์ และทางเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นต้น

แต่สำหรับการตัดสินใจเลือกผู้สมัครนั้น คุณ ท. จะพิจารณาจาก “...จากการเปิดรับข่าวสารที่ผ่านมา จากข่าวต่าง ๆ ที่นำเสนอ ก็ทำให้ทราบว่าแต่ละพรรคเป็นอย่างไร...” รวมทั้งเอกสารรายละเอียดที่หน่วยเลือกตั้งร่วมด้วย

สมัยที่ยังเป็นนักศึกษา คุณ ท. เคยมีโอกาสนำไปช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียง “...ช่วย ดร.แป้ง / ดร.กอล์ฟ (พรรคเพื่อแผ่นดิน) สมัคร สส. แจกเอกสารแนะนำตัวผู้สมัคร เอกสารนโยบายพรรค...” ซึ่งเป็นการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ประกอบกับเป็นช่วงที่เขาเองนั้นมีเวลาว่าง จากการทำงาน เพราะกำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาโท จึงได้รับการชักชวนจากพี่ที่รู้จักให้ไปทำ

ข้อเสนอแนะการนำเสนอข่าวสารการเมืองของสื่อ

ปัจจุบันการนำเสนอข่าวทางโทรทัศน์ ส่วนใหญ่จะเป็นรายการวิเคราะห์ข่าว และบางรายการก็เป็นการนำเสนอข่าวจากข่าวหนังสือพิมพ์มาอ่านและวิเคราะห์ให้ฟัง คุณ ท. เห็นว่า หากนำเสนอรายการในรูปแบบดังกล่าว ที่นำหนังสือพิมพ์มาอ่าน เขาก็สามารถอ่านเองได้ แต่ด้วยเวลาของรายการที่มีค่อนข้างจำกัด ควรจะมีการนำเสนอข้อมูลในเชิงลึก มากกว่าการเสนอข่าวในรูปแบบดังกล่าวเพียงอย่างเดียว จะทำให้ได้ประโยชน์มากกว่า

“...ทุกวันนี้ การนำเสนอข่าวส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะการนำหนังสือพิมพ์มาอ่านให้ฟัง ซึ่งแบบนี้ตนเองก็ได้ ช่วงเวลาที่นำเสนอข่าวค่อนข้างที่จะมีจำกัด นอกจากการมานั่งวิเคราะห์ข่าวแล้ว ควรจะมีการหาข้อมูลในเชิงลึก หาข้อมูลข้อเท็จจริงมาออกรายการ ทำการบ้านมาก่อนด้วย...”

นอกจากนี้ จากที่เคยติดตามปัญหาของชาวบ้าน คุณ ท. จึงเสนอว่า สื่อควรให้ความสำคัญกับประชาชนให้มากขึ้นและลดความสำคัญของนักการเมืองลงบ้าง ให้มีพื้นที่สื่อในการ

นำเสนอปัญหาของชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากการเมือง มากกว่าการนำเสนอข่าวของนักการเมืองเพียงอย่างเดียว

“...การนำเสนอข่าว ไม่ควรนำนักการเมืองมาออกเยอะเกินไป ชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากการเมืองในเรื่องต่าง ๆ ไม่ค่อยนำมาออก น่าจะให้ความสำคัญกับนักการเมืองน้อยลงแต่ควรให้ความสำคัญกับผู้ที่ได้รับผลกระทบทางการเมืองมากขึ้น...”

และประเด็นสุดท้าย เขาให้ความเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวสารของสื่อว่า ไม่ควรนำเสนอข้อมูลแต่เพียงด้านเดียว “ควรนำเสนอข้อเท็จจริงทั้งสองด้าน...”

คนที่ 4

คะแนนการจัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง 11 คะแนน

นามแฝง	คุณ ธ.
เพศ	ชาย
อายุ	34 ปี
ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษาปีที่ 6
อาชีพ	นักจัดรายการวิทยุ
ที่อยู่	ตำบลหายยา

ผู้วิจัยได้พบคุณ ธ. ที่สถานีวิทยุ 89.0 เมกกะเฮิร์ต จากการแนะนำของกลุ่มตัวอย่างคนหนึ่ง เดิม คุณ ธ. ทำงานเป็นพนักงานของโรงแรม แห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ แต่ด้วยว่ามีปัญหาบางประการในที่ทำงาน จึงลาออก

การมาจัดรายการทางสถานีวิทยุ 89.0 เมกกะเฮิร์ต ของคุณ ธ. เป็นการมาด้วยความสมัครใจ และไม่มีค่าตอบแทน ก่อนหน้านี้ คุณ ธ. มีการติดตามรับฟังรายการของทางสถานีอยู่เป็นประจำ โดยรับฟังการถ่ายทอดรายการของสถานีโทรทัศน์ ASTV ซึ่งมีการนำเสนอทางคลื่นวิทยุดังกล่าวสลับสับเปลี่ยนกับรายการของทางสถานี และมักจะโทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็นบ้างเกี่ยวกับประเด็นข่าวทั่วไปจนอยู่มาวันหนึ่ง ก็ได้รับการเชิญชวนจากเจ้าของสถานี ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน คุณ ธ. จัดรายการอยู่ที่สถานีดังกล่าว ในช่วงเวลา 11.00 – 12.00 น. ทุกวัน เป็นรายการเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทย และได้เข้าร่วมเป็นผู้ดำเนินรายการเสวนาทางการเมือง ซึ่งจัดเป็น

เวทีสาธารณะ ทุกบ่ายวันอาทิตย์ ให้สมาชิกกลุ่มการเมืองมารวมตัวกันที่สถานี เพื่อพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ทางการเมืองร่วมกัน

การจัดรายการวิทยุของคุณ ธ. นั้น ไม่ได้ทำเป็นอาชีพหลัก เป็นเพียงการมาช่วยจัด รายการในสถานีเท่านั้น ซึ่งถามว่าการเปิดรับข่าวสารนั้นมีผลต่อการเข้ามาทำกิจกรรมตรงนี้หรือไม่ อาจจะเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น สิ่งที่ทำให้คุณ ธ. เข้ามามีบทบาทในเวทีสาธารณะนั้นมาจากการ ตั้งสมความรู้ความสนใจมาเรื่อย ๆ ในแต่ในอดีตมาจนถึงปัจจุบัน รวมถึงความอยากรู้อยากเห็น ข้อเท็จจริงในสถานการณ์ต่าง ๆ ของเขา

การติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อ

คุณ ธ. ชื่นชอบความสนใจการเมืองมาจากคุณพ่อ คุณพ่อของคุณ ธ. มักจะติดตาม ข่าวสารการเมืองมาโดยตลอด “ตอนอายุ 10 ขวบพ่อจะให้ไปปีบนวดช่วงเย็น แล้วก็นั่งดูทีวีไปด้วย ดู ๆ ไปมันเหมือนจะซึมซับ ความสนใจก็เริ่มพัฒนามาจากจุดนั้นมาตลอดจนถึงทุกวันนี้...”

ในส่วนของการเปิดรับสื่อนั้น หลัก ๆ จะเปิดรับข่าวสารทางโทรทัศน์ประเภท ฟรี ทีวี แต่ไม่ได้สนใจติดตามช่องไหนเป็นพิเศษ ส่วนใหญ่เป็นลักษณะของการติดตามดูข่าวสาร โดยทั่วไปแต่มีสื่อหนึ่งที่เปิดรับมากขึ้นในช่วงหลัง คือ อินเทอร์เน็ต เพราะมีโอกาสได้ใช้ อินเทอร์เน็ตบ่อย เพราะสามารถเปิดรับข่าวสารจากสื่อดังกล่าวได้ง่าย และสะดวก

“...ส่วนใหญ่จะเข้าเว็บไซต์กระปุก เว็บไซต์สนุก ซึ่งจะมี ลิงค์ไปที่หนังสือพิมพ์ออนไลน์ ได้แก่ มติชน ผู้จัดการ พออ่านแล้ว ก็จะรู้ว่าหนังสือฉบับไหน เป็นของใคร ฝ่ายไหน...”

รวมถึงการโพสต์ในเว็บบอร์ดบ้าง ซึ่งเนื้อหาที่ติดตามจะเป็นเรื่องการเมืองโดยรวม

“...ก็จะดูทั้งหมด การประชุมสภา ผลอะไรพวกนี้ดูหมด การกิจเกี่ยวกับนโยบายที่มีผลออกมา โดยเฉพาะที่มีเงินเยอะหรือมี ช่องทางน่าจะทุจริต เราต้องติดตามดู มันเป็นหน้าที่ของคนทุกคน เพราะเงินเราทั้งนั้น...”

เขามองว่า ในฐานะที่เป็นประชาชน ก็ควรจะมีหน้าที่ในการร่วมตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล โดยเฉพาะในเรื่องของการทุจริตต่าง ๆ

การติดตามข่าวสารการเมืองมาโดยตลอดของคุณ ธ. ทำให้เขาสามารถแยกแยะได้ว่า สื่อ ใดเป็นของใคร ฝ่ายไหน “...หลายยุคหลายสมัยก็จะจำชื่อรัฐมนตรีได้หมดตั้งแต่เด็ก ๆ ใครอยู่

กระทรวงไหนจะทำได้ ประเทศไหนมีประธานาธิบดีชื่ออะไร นายกรัฐมนตรีชื่ออะไร ในประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่ก็จะรู้ และอยากที่จะจำ พออยากที่จะจำ มันก็จำได้...”

การเปิดรับข่าวสารของคุณ ธ. ไม่ใช่เพียงแต่การเปิดรับข้อมูล ข่าวสารอย่างเดียว ตัวคุณ ธ. เองได้มีการวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมของสื่อด้วยว่า ในช่วงเวลานั้นสื่อไหนมีปฏิริยาอย่างไร การนำเสนอเนื้อหาามีความเป็นกลางหรือไม่ สำหรับเขาแล้ว ความเป็นกลางในที่นี้ มิใช่ความเป็นกลางในการนำเสนอข่าวสาร แต่หมายถึงความเป็นกลางในการรักษาผลประโยชน์ของประเทศ “...ความเป็นกลางในที่นี้ไม่ได้หมายถึง นำเสนอฝ่ายหนึ่ง 50 อีกฝ่ายหนึ่ง 50 หรือ ฝ่ายดี 50 ฝ่ายชั่ว 50 แต่หมายถึงความเป็นกลางเพื่อผลประโยชน์ของประเทศ นั่นคือเจตคติของผม...” ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้ก็เป็นเจตคติทางการเมืองของตัวเองด้วยเช่นกัน

นอกจากการเปิดรับข่าวสารทั่วไปจากรายการข่าวทางสถานีโทรทัศน์ทั่วไปแล้ว คุณ ธ. ยังมีความนิยมในการติดตามรับชมรายการประเภทเล่าข่าว วิเคราะห์ข่าวด้วยเช่นกัน แต่จากการติดตามรับชมในบางรายการ ทำให้ตัวเขาเองมองเห็นถึงความโน้มเอียงในการนำเสนอข่าวของผู้ดำเนินรายการ ในการแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อข่าวที่นำเสนอ รวมถึงการแสดงออกทางสีหน้าท่าทาง ในเชิงสนับสนุน ต่อต้าน มากจนเกินไป

“...ช่วงหลังที่บ้านเมืองวุ่นวายเราจะเห็นชัดเจนว่า ถ้าเป็นช่วงปกติเราจะแยกคนยาก แต่ช่วงที่จะต้องมีการมีข่าวยุติ มีการออกความเห็น เราจะเห็นว่าใครเป็นยังไง...”

คุณ ธ. กล่าวถึงสิ่งที่เขามองเห็นในตัวผู้ดำเนินรายการบางรายการ ที่มีปรัชญาในการทำงาน คือ มีเงินเป็นสิ่งที่ตั้ง ซึ่งตัวเขาเองก็ไม่ชอบเท่าไรนัก แต่ในขณะที่บางรายการเขาก็มองว่าเป็นรายการที่ดี น่าติดตาม

“...รายการเล่าข่าวที่ดีในสายตาผม ก็มีช่อง 9 ... กนก รัตน์วงศ์กุล ...และ...ธีระธัญญะ” และจากการที่เป็นนักจัดรายการวิทยุทางสถานีวิทยุเรดิโอ 89.0 MHz. ในช่วงเวลา 11.00 – 12.00 น. ทุกวัน ซึ่งเป็นรายการเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทย มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารด้วยเช่นกัน เพราะต้องหาข้อมูลไปนำเสนอในรายการ

“ช่วงที่ทำงานที่นี่ โทรทัศน์ค่อนข้างจะห่างไป พอกลับไป ที่ห้องก็ต้องดูข่าว เช็กข่าวจากอินเทอร์เน็ต แต่บางครั้งก็ต้องอ่านข่าวออกอากาศ การอ่านข่าวออกอากาศก็เป็นการอ่านข่าวไปในตัว เพราะฉะนั้นก็จะเปิดรับจากช่องทางอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนใหญ่...”

สำหรับการสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อบุคคล หรือสื่อกลุ่ม เช่น การพูดคุยทางการเมือง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองในประเด็นต่าง ๆ นั้น ทุกวันอาทิตย์ ที่สถานีวิทยุจะมีการจัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยมีสมาชิกกลุ่มทหารเสือพระราชาร่วม ในช่วงของการจัดรายการตั้งแต่เวลา 13.00 – 17.00 น. ซึ่งดำเนินรายการโดย แกนนำกลุ่มและคุณ น.

“... เรื่องเด่น ๆ เวลาที่ผมดูถึงนั้นจะไม่ได้มองว่า ใคร ทำอะไร กับใคร แต่จะพูดคุยกันไปถึงที่มา ต้นเหตุของปัญหาที่มันหลายชั้นเข้าไป เพื่อให้คนมองออก และบางครั้งที่มีคนเข้ามาวุ่นวายในพื้นที่ ผมก็จะไม่ได้ใส่ใจจุดเล็ก ๆ จะมองไปที่รากเหง้าของปัญหาแล้วให้เค้ามองเห็น บางครั้งเค้าก็ติดกับการทำงานของรัฐมนตรีของรัฐบาลชุดปัจจุบัน เพราะเค้ามองแค่ปัจจุบัน มองแค่ชั้นเดียวเราก็ต้องอธิบายว่า การเมืองบางทีมันซับซ้อน หลายขั้นตอน ต้องรอคอย ไม่สามารถที่จะทำแล้วได้ในทันที...”

ประเด็นที่นำมาพูดคุยกันส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับ สถานการณ์ปัจจุบัน หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น และเป็นอีกเวทีหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นถึงการรวมพลังของกลุ่มทางการเมืองที่อุดมการณ์เดียวกัน มาพูดคุยแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองในเรื่องต่าง ๆ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง นั้นคุณ ธ. ก็ได้ไปใช้สิทธิออกเสียงทุกครั้ง ขณะเดียวกันก็มีบ้างที่เขาได้เชิญชวนให้ผู้อื่นให้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง และเขาเองนั้นเคยเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์มาก่อน “..ถามว่าเคยเป็นสมาชิกพรรคไหม .. เคยเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ที่บ้านเป็นอย่างนั้น...” คุณ ธ. ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรค ก็เพราะครอบครัวที่บ้านเป็นสมาชิกพรรคดังกล่าวอยู่เช่นกัน โดยคุณ ธ. ได้ให้ความเห็นว่า “ประชาชนทุกคนสามารถที่จะเป็นสมาชิกพรรคอะไรก็ได้ แต่เราก็ไม่จำเป็นต้องไปทำอะไร แค่วางเป็นสมาชิกเฉย ๆ...”

ในช่วงรัฐบาลทักษิณ คุณ ธ. ก็ชื่นชมว่ารัฐบาลชุดนี้ มีการตัดสินใจทำอะไรได้เร็วดี แต่ด้วยความที่ตัวเขาเองนั้นเป็นพรรคประชาธิปัตย์เวลาไปเลือกตั้งก็เลือกที่จะงดออกเสียง “...เพราะใจหนึ่งเราให้ออกเสียงทำงาน อีกใจหนึ่งเราก็ต้องให้เกียรติตัวเราเองเพราะเราเป็นสมาชิกพรรคนี้...”

ตามที่กล่าวไปแล้วข้างต้น คุณ ธ. ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกลุ่มทหารเสือพระราชาร่วม โดยเป็นนักจัดรายการในสถานีวิทยุวิทยุหรรณโธ ซึ่งเป็นกลุ่มทางการเมืองตั้งขึ้นเพื่อปกป้องสถาบัน

พระมหากษัตริย์ แต่สำหรับเจตคติทางการเมืองส่วนตัวของเขานั้น เขาบอกว่า เขาไม่ใช่ พันมิตร แต่เป็นคนไทยที่รักแผ่นดิน

“...จริงแล้วไม่ใช่พันธมิตรนะ ถ้ามองความคิดเห็นของตัวเอง ถ้ามองว่าเป็นพันธมิตรไหม .. เป็น .. แต่ว่าลึก ๆ แล้ว .. ไม่ใช่ .. จริง แล้วเป็นคนไทยที่รักแผ่นดิน เป็นข้าของแผ่นดิน สิ่งนั้นสำคัญสุด...”

คุณ ช. ได้กล่าวถึงเหตุผลในการเข้ามามีส่วนร่วมในกลุ่มทางการเมืองดังกล่าวว่า

“...พันธมิตรมีภารกิจที่สอดคล้องกับอุดมคติชีวิตเรา เราเข้าไปช่วย วันหนึ่งไม่ว่าใครก็แล้วแต่...เปลี่ยน พันมิตรเปลี่ยนไปหรือ ใครก็แล้วแต่...เปลี่ยน เราก็ไม่ว่า.. เพราะว่าเป็นบทบาทที่เค้าเลือกจะทำ โดยส่วนตัวแล้วยึดในพระเจ้าอยู่หัว สำคัญที่สุดอันดับหนึ่ง เพราะถ้าสถาบันพระมหากษัตริย์ไม่คงอยู่แล้วนั้น แผ่นดินไทยจะอยู่ไม่ได้...”

เป็นการเข้าร่วม เพราะความรักและจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ นั่นเอง เขาเลือกที่จะทำรายการเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ เพราะเห็นว่า การเรียนรู้ประวัติศาสตร์จะทำให้เราเกิดความรักแผ่นดิน รักกษัตริย์ รู้คุณค่าและไม่เห็นแก่ตัว

“..เลือกทำรายการประวัติศาสตร์ ถ้าเรารู้ประวัติศาสตร์ เราจะรักแผ่นดิน จะรักกษัตริย์ จะมองเห็นคุณค่าของทุกคนในสังคม ให้มากกว่าที่จะเอา...”

และนอกจากนี้ยังได้พยายามที่จะเผยแพร่ประวัติพระองค์ท่าน รวมถึงเผยแพร่พระราชกรณียกิจที่พระองค์ท่านทำมาตลอดพระชนม์ชีพมานำเสนอให้สังคมได้รับรู้ เพื่อให้เกิดจิตสำนึก เลิกแบ่งฝ่ายแล้วหันมาสามัคคีกันมากขึ้น

แนวคิดดังกล่าว มาจากสิ่งสำคัญก็คือ อุดมคติทางการเมืองที่คุณ ช. นั้นยึดมั่นในความจงรักภักดีมาโดยตลอด “...เรายึดมั่นอยู่แล้ว แต่ถ้ากับคนทั่วไปในสังคมนั้น ข่าวสารมีส่วนเยอะนะ เพราะเราคิดว่าข่าวสารนั้นมีผลต่อคนในสังคมเยอะเราถึงต้องมานั่งพูดอยู่ทุกวันนี้ ผมนอกจากจะเป็นคนที่รับข่าวสารในขณะเดียวกันก็เป็นผู้ให้ข่าวสารในบทบาทที่สำคัญในทุกวันนี้ จุดที่ยืนอยู่มีบทบาทในทางให้ข่าวสารมากกว่ารับ...”

เขาจึงใช้ช่องทางการสื่อสารดังกล่าว ในการนำเสนอข้อมูลความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทย และพระมหากษัตริย์ เพื่อหวังว่าจะสามารถปลุกจิตสำนึกให้เกิดความรักชาติให้กับผู้ฟังได้

ช่วงนี้ประเทศเกิดวิกฤต เขาได้เปรียบเทียบกับว่า ในขณะนี้ประเทศต้องเจอกับเชื้อโรค เขาจึงเปรียบตัวเองเหมือนเม็ดเลือดขาวเม็ดหนึ่งที่วิ่งอยู่ในประเทศไทย และทำหน้าที่ในการช่วยฆ่าเชื้อโรค

อันที่จริงแล้วตัวเขาเองมีการเปิดรับข่าวสารข้อมูลทางการเมืองค่อนข้างเยอะแต่เป็นเพียงการรับรู้รับทราบข้อมูล ความสนใจจะทำอะไรที่เกี่ยวข้องกับทางการเมืองนั้นมาจากการสั่งสมข้อมูลความรู้ที่มีมาตั้งแต่อดีต ซึ่งเข้านั้นมีความสนใจในทางการเมืองส่วนตัวอยู่แล้วจนมีผลผลักดันให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมืองในปัจจุบัน รวมถึงการสวมเสื้อเหลืองเพื่อแสดงเจตคติทางการเมืองของเขาด้วย

ในการเข้าร่วมในเวทีสาธารณะ ช่วงแรกที่เขาเริ่มเข้าร่วมกลุ่มกับกลุ่มทหารเสื้อพระราช ในขณะเดียวกันเขาก็ได้เข้าร่วมรับฟังการปราศรัยของกลุ่มเสื้อแดงด้วย “...ก็ไปหลังวัดพระสิงห์เหมือนกัน ไปฟังเค้าพูดนับรวม ๆ ชัก 20 ครั้ง ช่วงเดียวกับที่เริ่มเข้ามาที่นี่ (สถานีวิทยุ 98.0 เมกกะเฮิร์ต) ก็ไปฟังที่โน่น (สถานีวิทยุ 92.5 เมกกะเฮิร์ต) ด้วยเหมือนกัน บางคนมองว่าการเมืองเป็นการแบ่งพรรคแบ่งพวก แต่ผมมองการเมืองว่าเป็นการทำประโยชน์ให้กับประเทศ เพราะฉะนั้นก่อนที่จะตัดสินใจอะไรเราต้องมีข้อมูลให้ครบ ไม่ใช่ว่า...ชอบพันธมิตรแล้ววิ่งมาอยู่ฝ่ายพันธมิตร .. อีกฝ่ายเค้าอาจจะดีก็ได้...” ทำให้คุณ ธ. ได้รับข่าวสารข้อมูลของทั้งสองฝ่าย ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีในลักษณะของความเป็นกลางในการหาข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจ

คุณ ธ. ได้เล่าถึงประเด็นการนำเสนอของกลุ่มเสื้อแดงที่เขาเคยเข้าร่วมรับฟังในเวทีสาธารณะว่า “...การนำเสนอของเค้าจะเป็นลักษณะการพูดซ้ำ ๆ ในจุดที่เค้าวิเคราะห์มาแล้ว จะพูดในประเด็นที่จะนำมาพูดได้ และสามารถจะกระชากใจคนได้ เน้น ย้ำ แต่ข้อเท็จจริง เหตุผลจะไม่มี บางทีมีข้อเท็จจริงแต่เอาข้อเท็จจริงมาบิดเบือนเล็กน้อย เพื่อทำให้เกลียด เข้าใจผิดฝ่ายตรงข้าม เข้าใจผิดรัฐบาล และลดความศรัทธาต่อสถาบัน...ดองยาในประเด็นเดิม ๆ พอชาวบ้านมาฟังก็จะสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปเถียงด้วยประเด็นที่แกนนำ นำมาพูด แต่ไม่เกิดปัญหา”

โดยนำมาเปรียบเทียบกับกลุ่มพันธมิตร ซึ่งเป็นการนำเสนอในรูปแบบที่ตรงกันข้าม “...แต่พันธมิตรนั้น เนื้อหาสาระไม่มีรูปแบบ เพราะไม่จำเป็นต้องมีรูปแบบ มันคือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น สถานการณ์เดิมนี้อะไรเกิดขึ้นเอามาพูด...”

นอกจากนั้นแล้ว คุณ ธ. ยังเคยเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองเมื่อครั้งที่ กลุ่มเสื้อแดงไปปิดล้อมหอประชุมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเขาได้เข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ดังกล่าวเพราะความอยากรู้ความจริง

“...ส่วนใหญ่จะชอบเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์ เพราะอยากรู้ความจริง...มีอยู่ครั้งหนึ่ง ที่มีกลุ่มเสื้อแดงไปปิดล้อมหอประชุมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่มีงานเลี้ยงรุ่นที่คุณสุเทพมา...”

ขณะที่อยู่ในเหตุการณ์ คุณ ธ. ก็ได้โทรศัพท์ติดต่อเข้ามาในรายการทางสถานีวิทยุ 89.0 เมกกะเฮิร์ต เพื่อรายงานสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นด้วย เหตุการณ์ในวันนั้นเขาก็ได้รับการติดต่อจากมารวมจัดรายการกับทางสถานี เพราะเห็นถึงทักษะและความรู้ทางการเมืองบางส่วนที่เขา มีอยู่

ข้อเสนอแนะการนำเสนอข่าวสารการเมืองผ่านสื่อ

คุณ ธ. มองว่า ทุกวันนี้ สื่อที่มีอิทธิพลต่อสังคมจริง ๆ ไม่ใช่สื่อที่ขี้อัดถือผลประโยชน์ของประเทศ โดยในปัจจุบันสื่อถูกใช้เป็นเครื่องมือในการหาผลประโยชน์ โดยไม่ก่อประโยชน์ให้สังคม

“กรณีตัวอย่าง...ในช่วงเห็นการณ์ความวุ่นวายที่ผ่านมา จากเหตุการณ์คนกำลังเป็นกำลังตายกันอยู่แต่ช่อง 3 ก็ยังมีเกมส์โชว์ ไม่ใช่ว่ารายการหรือพิธีกรไม่นำเสนอ แต่ด้วยนโยบายของผู้บริหาร เพราะฉะนั้นที่บอกว่าสื่อทำประโยชน์ให้สังคม แต่พอเวลาทำกันจริง ๆ กลับสร้างปัญหาให้สังคมด้วยซ้ำ”

อิทธิพลที่มีผลต่อเมืองไทยในปัจจุบันนี้ ไม่ใช่ชนกการเมือง ไม่ใช่กองทัพแต่เป็น สื่อมวลชน อำนาจที่ยิ่งใหญ่ คือ อำนาจของสื่อ “...ก็เลยมีมุมมองว่า ยุทธศาสตร์ของประเทศจะทำได้ยังไงให้สื่อทั้งหมดเข้าใจและหันมามองประโยชน์ของประเทศเป็นหลัก และต่อไปการจะผลักดันประเทศไปในทิศทางใด สื่อจะกลายเป็นเครื่องมือที่เป็นพลัง...เพราะจะถ่ายทอดทุกอย่าง ทั้งแนวคิด คุณธรรม ความดีไปสู่ประชาชน ไม่จำเป็นต้องทุกคนแต่ให้อัตราส่วนของคนในสังคมมองประโยชน์ของสังคมของประเทศ ของคนรอบข้าง มากกว่าอัตราส่วนของคนเห็นแก่ตัว ประเทศก็จะไปได้...แต่ทุกวันนี้ สื่อไม่ได้ทำหน้าที่ตรงนั้น...”

ทุกวันนี้ประชาชนมีการติดตามข่าวสารอยู่แล้ว สื่อไม่ได้มีผลให้คนหันมาสนใจการเมือง แต่วิธีการ รูปแบบการนำเสนอของสื่อต่างหากมีผลต่อการทำให้คนหันมาสนใจการเมืองกันมากขึ้น นี่คือนสิ่งที่คุณ ธ. ได้กล่าวทิ้งท้ายไว้

คนที่ 5

คะแนนการจัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง 12 คะแนน

นามแฝง	คุณ น.
เพศ	หญิง
อายุ	43 ปี

ระดับการศึกษา	ปริญญาโท
อาชีพ	พนักงานบริษัทเอกชน
ที่อยู่	ตำบลแม่เหิยะ

คุณ น. เป็นคนเชียงใหม่ โดยกำเนิด จบการศึกษาระดับปริญญาโท ทางด้านนิเทศศาสตร์ ปัจจุบันเป็นพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

เริ่มสนใจข่าวสารทางการเมืองตั้งแต่เป็นวัยรุ่น ต่อมาได้มีโอกาสรู้จักกับ คุณพิจิตต์ รัตกุล อดีตผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และหัวหน้าพรรคถิ่นไทย ซึ่งในเวลานั้นกำลังรับสมัครถูกพรรคที่จะลงสมัครเลือกตั้ง สส. ในเขตที่ 3 จังหวัดเชียงใหม่ จากนั้นจึงมีความสนใจที่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองอย่างเต็มตัว ด้วยความสนใจส่วนตัวในทางการเมืองมีเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ทำให้มีการแสวงหาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการเมืองมากขึ้น และยังโชคดีได้รับเลือกให้ลงรับสมัครเลือกตั้งในครั้งนั้นอีกด้วย

การติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อ

คุณ น. มีการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากหลายสื่อด้วยกัน แต่จะเน้นไปที่สื่อโทรทัศน์มากที่สุดเพราะชอบและติดตามรายการข่าวอยู่เสมอ อีกทั้งที่บ้านยังมีเคเบิลทีวี ให้สามารถเลือกรับข่าวสารได้หลากหลายอีกด้วย

ขณะเดียวกันก็มีการเปิดรับข่าวจากทางวิทยุ บ้างเป็นครั้งคราว ในตอนเช้า และตอนเย็นทางสถานีวิทยุคลื่น 89.0 MHz. คลื่น 92.5 MHz. และฟังในระหว่างทางขับรถเพื่อไปทำงาน และกลับบ้าน ส่วนสาเหตุในการฟังวิทยุ นั้น คุณ น. ให้เหตุผลว่า เพราะต้องการรับทราบข่าวสารและแนวคิดของทั้ง 2 ฝ่าย (เสื้อเหลือง และเสื้อแดง) เป็นอย่างไรบ้าง และเป็นจริงตามที่นำเสนอกับประชาชนหรือไม่ ควรเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด

ส่วนหนังสือพิมพ์ มีการเปิดรับบ้างเป็นครั้งคราว เพราะด้วยงานที่ทำเป็นประจำนั้นไม่เอื้ออำนวยต่อการต้องใช้เวลาอ่าน มากนัก ดังนั้น จึงติดตามข่าวสารจากโทรทัศน์มากที่สุด

ในบางครั้งก็ติดตามข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตบ้าง แต่ไม่บ่อยนัก เว็บบ์ที่คุณ น. เข้าไปรับข่าวสารทางการเมืองบ่อยๆ นั้นคือ Manager Online / ASTV และเว็บเกี่ยวกับข่าวสารการเมืองทั่วๆ ไป สลับสับเปลี่ยนกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริง

ประเด็นส่วนใหญ่ในการติดตามข่าวสารทางการเมืองของคุณ น. ได้แก่ ข่าวเกี่ยวกับการเมืองทั่วไป และข่าวเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเมือง ทั้งนี้เพื่อนำมาพูดคุยกับบุคคลในครอบครัว ลูกพี่ เพื่อนร่วมงาน และบุคคลทั่วไป

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

นอกจากการสนใจติดตามข่าวการเมืองมาโดยตลอดแล้ว คุณ น. ยังไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งในทุกครั้งที่โอกาสเอื้ออำนวย ในขณะที่เดียวกันที่ผ่านมาคุณ น. เคยมีโอกาไปได้ไปช่วยนักการเมืองการเสียงในช่วงเลือกตั้งด้วยเช่นกัน ด้วยความที่ทำงานผลิตสื่อที่เป็นธุรกิจโรงพิมพ์จึงมีโอกาสได้รู้จักกับนักการเมืองจำนวนมาก

การที่ได้รู้จักกับ คุณ พิชิตต์ รัตกุล อดีตผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และหัวหน้าพรรคถิ่นไทย ซึ่งในเวลานั้นกำลังรับสมัครลูกพรรคที่จะลงสมัครเลือกตั้ง สส. ในเขตที่ 3 จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งส่งผลให้มีการเชิญชวนให้ลงสมัครเลือกตั้งแบบแบ่งเขต ประกอบกับเจตคติส่วนตัวที่เคยใฝ่ฝันว่าอยากเป็นนายกรัฐมนตรีหญิง จึงตัดสินใจลงสมัคร และได้รับการคัดเลือกในครั้งนั้น

นอกจากนี้ ยังเคยเข้าร่วมชุมนุมกับกลุ่มการเมือง ที่สนามกีฬา 700 ปี เมื่อครั้งที่รายการเมืองไทยวันนี้สัญจร ของกลุ่ม นปช. มาจัดเวทีปราศรัยที่จังหวัดเชียงใหม่ แต่ด้วยความที่คุณ น. นั้นค่อนข้างมีเจตคติทางการเมืองโน้มเอียงทางฝ่ายพันธมิตร การตัดสินใจไปร่วมในครั้งนั้นก็เพื่อต้องการทราบข้อเท็จจริงบางอย่างของฝ่ายตรงข้าม

ข้อเสนอแนะการนำเสนอข่าวการเมืองผ่านสื่อ

“สื่อยังไม่มีความกล้าที่จะนำเสนอข้อเท็จจริงอย่างแท้จริง ส่วนคอลัมน์นิสต์นั้น มีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นมากกว่าสื่ออื่น และสื่อทางเลือกก็ค่อนข้างที่จะนำเสนอความจริงมากกว่า สื่อหลัก”

กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมือง ในระดับมาก

คะแนนการจัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง 20 คะแนน

นามแฝง	คุณ ป.
เพศ	ชาย
อายุ	41 ปี
ระดับการศึกษา	อนุปริญญา
อาชีพ	สื่อสารมวลชน
ที่อยู่	ตำบลห้วยยา

คุณ ป. ผู้บริหารและนักจัดรายการสถานีวิทยุมีชื่อแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยที่ผ่านมาคคุณ ป. ได้มีการออกมาเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยเป็นแกนนำในการก่อตั้งกลุ่มการเมืองที่มีวัตถุประสงค์ในการปกป้องสถาบัน และเป็นแนวร่วมพันธมิตรฯ จ.เชียงใหม่

สมัยเด็กคุณ ป. ไม่มีความสนใจในเรื่องของการเมืองเลย จนกระทั่งได้เข้ามาทำงานกับช่อง 3 เป็นนักข่าวการเมือง ด้วยอาชีพทำให้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมือง และศึกษาเรื่องการเมืองมาโดยตลอด การได้คลุกคลีกับนักการเมือง จึงได้พบว่า พูดอีกอย่างทำอีกอย่าง ก็ทำให้เริ่มสนใจการเมือง นอกจากนี้ยังมองการเมืองมองว่าเป็นเรื่องสกปรก ไม่จริงใจ

“...สมัยนั้นช่อง 3 เป็นสถานีโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับเรื่องการเมืองอย่างเดียว จึงจำเป็นต้องมาทำและเริ่มศึกษาเรื่องการเมือง ก็มีโอกาสดูเจอนักการเมือง ได้เข้าไปสัมภาษณ์นักการเมือง แล้วเห็นอย่างหนึ่งว่า พูดอย่างหนึ่งแต่เวลาทำ กลับทำเป็นอีกอย่างหนึ่ง ก็เลยเริ่มสนใจ...”

การประกอบอาชีพเป็นนักสื่อสารมวลชน ส่งผลต่อการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากมีอาชีพเป็นนักข่าว จึงเป็นเหตุให้เริ่มสนใจเกี่ยวกับการเมืองตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อ

ด้วยในอดีตคุณ ป. เคยทำงานร่วมกับนักการเมือง จากที่ผ่านทำให้เขาได้รับรู้รับทราบในประเด็นต่าง ๆ ทางการเมืองมากมาย จากการทำงาน ติดต่อพูดคุย ทราบถึงเบื้องลึกเบื้องหลังต่าง ๆ

การที่ได้ทำข่าวการเมืองมาเยอะ ทำให้รู้จักนักการเมืองจำนวนมาก การเป็นนักข่าวทำให้เขาได้รับข่าวสารมาทั้งสองฝ่าย “...ก่อนหน้านี้เคยทำงานให้กับฝ่ายที่เคยชนะมาโดยตลอด นั่นคือ ไทยรักไทย ผมเป็นผู้คิด ผู้วางแผน ผู้วางยุทธศาสตร์ของไทยรักไทย แต่เค้าเลยเกิดการเปลี่ยนนักการเมือง มาเป็นการยึดครองประเทศ และครองราชย์ ก็เลยไม่เล่นด้วย...”

การได้เข้าไปทำงานร่วมกับฝ่ายดังกล่าวมาก่อน ได้เข้าไปสัมผัส รู้รับทราบว่า จะล้มกษัตริย์ เขาจึงไม่เล่นด้วย จึงส่งผลต่อเจตคติทางการเมืองของคุณ ป. ในปัจจุบัน โดยคุณ ป. ได้กล่าวว่า

“...วันนี้สิ่งที่เราเรียกว่าการเมืองในทุกวันนี้ คือการแย่งชิงประเทศ ประเทศจึงเป็นเหยื่อ แย่งชิงประเทศเพื่อให้ได้การบริหารประเทศ ไม่ได้ตั้งใจเปลี่ยนแปลงรูปแบบการแย่งชิงประเทศ เป็นการยึดครองประเทศ มีผู้ 2 ฝ่าย คือ.....คนใส่เสื้อสีเหลือง ปกป้องสถาบัน เอาสถาบันไว้ คอมมิวนิสต์เรียกคนเหล่านี้ว่า คนอนุรักษ์

นิยม ใช้หลักการต่อสู้ก็คือ “การเมืองใหม่” อุบายในการต่อสู้ คือ “การเมืองใหม่” ต่อสู้เพื่อกษัตริย์.....คนเสื้อแดง สีแดง คือ สัญลักษณ์ของคอมมิวนิสต์ ที่ใช้กันทั่วโลก คอมมิวนิสต์ไม่มีกษัตริย์ เมื่อไม่มีกษัตริย์ฝ่ายใดที่ถูกต้อง ฝ่ายนั้นจะเป็นผู้ชนะ อุบายในการต่อสู้ ก็คือ “เพื่อประชาธิปไตย” ...”

กล่าวในประเด็นการเปิดรับสื่อ พบว่ามีสื่อชนิดหนึ่งที่แตกต่างไปจากกลุ่มตัวอย่างท่านอื่น โดยสิ้นเชิง นั่นคือ มีการใช้วิทยุสื่อสาร “สมัยก่อนต้องมี ว. 24 ชม. ...” เพื่อเปิดรับข่าวสารด้วยทางหนึ่ง ในสมัยที่ยังทำงานเป็นนักข่าว จนมาถึงปัจจุบันการเป็นนักจัดรายการวิทยุ ทำให้พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเปลี่ยนไป

คุณ ป.ให้ความเห็นว่า ปัจจุบันต้องมีคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือสื่อสาร ต้องเช็คข้อมูลรอบด้านทั้งข่าวในประเทศและต่างประเทศ “...เช่น วันนี้สหรัฐเป็นยังไง ราคาน้ำมันในตลาดโลกขึ้น ๆ ลง ๆ เป็นยังไงบ้าง ลาว พม่า กัมพูชา ประเทศเพื่อนบ้านมีการเคลื่อนไหวเป็นอย่างไร จะทำให้รู้ว่าประเทศของเราจะเป็นยังไง...” ต้องรู้ให้หมดให้รอบด้าน “...ถ้าเรารู้สโคปโลก เราก็จะบริหารจัดการได้ว่าเราจะเป็นยังไงต่อไป การทำข่าวต้องมองเห็นทุก ๆ ด้านจึงจะมองเห็นว่าแต่ละข่าวมีความสัมพันธ์กันอย่างไร...” คุณป.กล่าว

อินเทอร์เน็ต จึงกลายเป็นแหล่งข้อมูล ที่ คุณ ป. ใช้ในการติดตามข่าวสารต่าง ๆ เป็นประจำ “อินเทอร์เน็ต นี่จะดูทุกเว็บ พวกหนังสือพิมพ์ออนไลน์ เว็บไซต์จัดการ...” โดยสนใจที่จะติดตามในทุก ๆ ประเด็น “...ส่วนใหญ่จะเป็นข่าวทั่วไปภายในประเทศ ข่าวบันเทิง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวทั่วไปเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของโลก...” เพราะเขาเห็นว่า ทุกข่าวจะมีความเชื่อมโยงกัน

โทรทัศน์ มีการติดตามดูข่าวบ้าง ไม่บ่อยนักและไม่ค่อยนิยม แต่อินเทอร์เน็ต นั้นเป็นสื่อเย็น ดูแล้วจะมีสมาธิ และทำความเข้าใจกับรายละเอียดของข่าวได้ดี สามารถติดตามได้ “...ข่าวนี้อยู่เกี่ยวข้องกับข่าวนี มีเวลาคิด จะหยุดก็หยุดพักได้...” นอกจากอินเทอร์เน็ตแล้ว ก็มีการเปิดรับข้อความข่าวจากโทรศัพท์มือถือร่วมด้วย

แม้ว่าจะเป็นนักจัดรายการวิทยุ และมีสถานีวิทยุของตัวเอง คุณป. ก็มีการเปิดรับข่าวสารจากสถานีอื่นร่วมด้วย โดยเฉพาะสถานีวิทยุของกลุ่มเสื้อแดง โดยให้เหตุผลว่า ที่ต้องฟัง เพราะมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ต้องดู ต้องติดตามข่าวสารความเป็นไป “...ต้องยอมรับว่าสื่อที่เราเปิดรับนั้นมีหลายด้าน จริง ๆ สื่อมีเยอะนะ มีทั้งของจริงของปลอม ของจริง หมายถึง สื่อที่เรารับแล้วได้ประโยชน์ ของปลอมก็คือรับแล้วไม่ได้ประโยชน์ เราต้องเลือกที่จะเปิดรับ...” เป็นอีกหนึ่งข้อคิดเห็นที่คุณ ป. ได้พูดถึงการเลือกที่จะเปิดรับสื่อต่าง ๆ ในปัจจุบัน

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าการเป็นนักจัดรายการวิทยุ มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารต่าง ๆ มากพอสมควร เพราะต้องนำมาใช้ในการจัดรายการ วิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

คุณ ป. ก่อนข้างมีบทบาทพอสมควรในทางการเมือง เพราะในอดีตเคยทำงานร่วมกับพรรคการเมืองมาก่อน เป็นผู้จัดการการเลือกตั้งของพรรคการเมืองหนึ่ง ได้รับรู้รับทราบถึงข่าวสารทางการเมืองในเชิงลึกมากมาย กลายเป็นบุคคลที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง และเจตคติทางการเมืองอย่างชัดเจน “...ผมเลือกกษัตริย์ พันธมิตร ตั้งเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2549 เมื่อเวลา 9 นาฬิกา 9 นาที ใช้ฤกษ์ในการก่อตั้ง ชื่อฤกษ์ว่า “สัมมนโณฤกษ์” ฤกษ์แห่งความสุข ฤกษ์แห่งความสำเร็จ พันธมิตรตั้งมาเพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์...”

จากการที่ได้รับรู้รับทราบถึงกระบวนการและนโยบายการเมืองของอีกฝ่าย ที่เป็นไปในทางตรงกันข้ามกับอุดมการณ์ของเขา จึงเป็นผลให้คุณ ป. ก่อตั้งกลุ่มทางการเมืองขึ้นมา มีวัตถุประสงค์ในการปกป้องสถาบัน ใช้ชื่อว่า กลุ่ม “ทหารเสือพระราช” โดยมี คุณ ป. เป็นแกนนำ กลุ่มเปิดรับสมัครสมาชิก โดยใช้สถานีวิทยุวิทยุหิเรดิโอ 89.0 เมกะเฮิรตซ์ เป็นสื่อแนวร่วมพันธมิตรฯ จ.เชียงใหม่ ใช้เวลาแค่ 3 ชั่วโมง ในการจัดรายการ ต่อวัน แล้วก็เริ่มรับสมัครสมาชิก ซึ่งตอนนี้มีผู้ร่วมเป็นสมาชิกประมาณห้าพันคน

“...ตั้งกลุ่มของเราขึ้นมา...ไม่ได้ร่วมกับพันธมิตร ด้วยเข้าไป ตั้งกลุ่มทหารเสือพระราช เพราะมีเรื่องของการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ ...” เขากล่าวต่อว่า สิ่งจริงใจที่ทำให้คนมารวมกลุ่ม คือ เรื่องของกระบวนการล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์ ที่กระตุกต่อมความจงรักภักดีของประชาชนขึ้นมา สิ่งนี้ทำให้เห็นว่าคนรักพระเจ้าอยู่หัวมีมากมีน้อยแค่ไหน ทำให้คนที่คิดครึ่ง ๆ กลาง ๆ สามารถตัดสินใจได้ และทุกคนที่มาวมกลุ่มมาด้วยใจ ไม่ได้มาจากการจ้าง

ทุกวันอาทิตย์ ช่วงเวลาตั้งแต่บ่ายสองโมง จนถึงห้าโมงเย็น มีการจัดเวทีสาธารณะ ซึ่งเป็นการนัดรวมกลุ่มสมาชิก ให้มาพบปะ พูดคุย รวมถึงเสวนา วิเคราะห์ประเด็นทางการเมืองต่าง ๆ พร้อมกับออกอากาศไปด้วย

ประเด็นที่พูดคุยในรายการส่วนใหญ่ จะพูดคุยเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมืองโดยรวม ให้ข้อมูล วิเคราะห์ เปรียบเทียบ พร้อมกับเสนอทางเลือกให้กับกลุ่มผู้ฟัง

“...เน้นเรื่องการทำลายประเทศเป็นหลักของกลุ่มทำลายสถาบัน แล้วให้ประชาชนพิจารณา ในเรื่องที่เกิดขึ้นแล้วหรือในเรื่องที่ยังไม่เกิดขึ้น แล้วประชาชนควรทำอย่างไร จะเลือกที่จะอยู่เฉย ๆ หรือจะออกมาสู้กับเรา หรือจะเป็นพวกเขา...”

“เลือกนำเสนอในส่วนที่คนฟังมองไม่เห็น เช่น ในโทรทัศน์ นำเสนอเรื่องข่าวของคณะราษฎรที่ไปทำพิธีที่พระบรมรูปทรงม้า ข่าวจะนำเสนอว่าไปพิธี แท้จริง ๆ มันไม่ใช่แค่พิธี มันมีอะไรมากกว่านั้น...”

คุณ ป. ใช้ประสบการณ์การทำงานด้านสื่อสารมวลชน มาเป็นยุทธวิธีในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ใช้สื่อวิทยุเป็นตัวกลางในการให้ข้อมูลต่าง ๆ “...เราทำอาชีพนี้ เรารู้ว่าทำอย่างไรคนจึงจะเชื่อ สื่อแดงเค้าไม่มีอาชีพเค้าไม่มีจุดอ่อน คนของเค้าจึงน้อยลง ๆ คนของเราจึงมากขึ้น ๆ และอีกอย่างสื่อแดงโกหก โกหกแล้วคนจับได้ แต่อย่างเรามีจรรยาบรรณ โกหกไม่ได้ โกหกแล้วเสียจรรยาบรรณ เสียเครดิตทันที และด้วยความที่ปัจจุบันสื่อมีจำนวนมาก สามารถที่จะได้ตอบโต้ทันที รวมถึงการมีวิทยุชุมชนซึ่งสามารถเข้าถึงได้ง่าย”

นอกจากนี้ คุณ ป. ยังได้เข้าร่วมในเวทีสาธารณะ ด้วยการขึ้นปราศรัยบนเวทีของกลุ่มพันธมิตร ธ ทำเนียบรัฐบาล และสนามบินสุวรรณภูมิ จากเหตุการณ์บิดาเสียชีวิตจากเหตุปะทะระหว่างกลุ่มสื่อแดงและแนวร่วมพันธมิตร

“...ถามว่าทำไมต้องไปขึ้นเวทีพันธมิตร จริง ๆ แล้วไม่ได้ตั้งใจว่าจะได้ขึ้น แต่ด้วยสถานการณ์ในขณะนั้น มันบีบบังคับ...”

โดยคุณ ป. ได้กล่าวถึงการต่อสู้ของพันธมิตรฯ ในจังหวัดเชียงใหม่ การกระทำของฝ่ายตรงข้ามพร้อมทั้งขกรณัติตัวอย่างหลายเหตุการณ์ หลายกรณีที่น่าเคลือบแคลงว่าเป็นกระบวนการล้มล้างสถาบัน และเล่าถึงสถานการณ์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันเกิดเหตุ

ข้อเสนอแนะการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อ

“ ปัจจุบันสื่อมีการแบ่งฝ่าย สื่อซ้าย คือ คอมมิวนิสต์ สื่อขวาคือพระมหากษัตริย์ สื่อกลางคือ ใครเห่าก็ไปตามนั้น ซึ่งเป็นแบบนี้ก็อยู่แล้วมีทุกฝ่าย ทำให้นำเสนอทุกฝ่าย ซึ่งก็ไม่ใช่ว่าสื่อไม่มีอุดมการณ์ ทุกคนมีอุดมการณ์หมดแต่เพียงแต่ละคนมีอุดมการณ์ต่างกันเท่านั้นเอง”

“ประชาชนรับรู้ข่าวสารเท่ากัน ข่าวสารกรุงเทพฯ หรือข่าวสารเชียงใหม่ ต้องรับรู้เท่ากัน เราต้องรู้เท่าทันสื่อ ต้องเปิดรับและรู้ทันให้เท่า ๆ กับส่วนกลาง อย่าคิดว่าเราอยู่ในส่วนภูมิภาคแล้วจะไม่สามารถเปิดรับได้เท่ากับส่วนกลาง”

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง

การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อย

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างในระดับน้อยทุกคนมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทั้งจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล ดังนี้

โทรทัศน์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย มีการติดตามข่าวสารการเมืองในประเด็นทั่วไปจากสถานีโทรทัศน์ช่องฟรีทีวี ในรูปแบบของรายการข่าวประจำวัน ที่มีการนำเสนอภาพข่าวจากเหตุการณ์จริง รายการข่าวภาคค่ำ รวมถึงรายการวิเคราะห์ข่าว เล่าข่าว ที่พิธีกรมีการสอดแทรกความคิดเห็นพร้อมกับการวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ร่วมด้วย

นอกจากนี้ยังมีการติดตามประเด็นทางการเมืองในเชิงลึกจากเคเบิลทีวีและโทรทัศน์ดาวเทียม ได้แก่ CNN ASTV และ D-Station โดยให้เหตุผลในการเปิดรับสื่อดังกล่าวว่า สามารถรับรู้รับทราบ และติดตามเกี่ยวกับประเด็นข้อเท็จจริงทางการเมืองต่าง ๆ ที่สื่อกระแสหลักหรือฟรีทีวี ไม่สามารถนำมาเสนอได้

อินเทอร์เน็ต เป็นสื่อมวลชนที่กลุ่มตัวอย่างในระดับน้อยเปิดรับเป็นอันดับสองรองจากโทรทัศน์ จากการศึกษพบว่ามีการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากเว็บไซต์ทั่วไป เช่น ที่นี้ ดอทคอม เอ็มไทย ดอทคอม เพื่อติดตามข่าวการเมืองทั่วไป หรือหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ได้แก่ คม ชัด ลึก, เนชั่น และ ผู้จัดการ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลว่า มีประเด็นข่าวเจาะลึก รวมถึงการวิเคราะห์ วิจัยในลักษณะลักษณะของบทความทางการเมืองต่าง ๆ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างบางคนยังมีการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากเว็บไซต์ที่มีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องการเมือง โดยเฉพาะ เช่น เว็บประชาไท ซึ่งมักจะติดตามการโต้ตอบกันทางการเมืองระหว่างแกนนำกลุ่ม โดยมีหลักฐานข้อมูลมาอ้างอิง และเว็บบอร์ดห้องราชดำเนิน จากเว็บไซต์พันทิพ ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปได้และเปลี่ยนความคิดเห็น และวิเคราะห์การเมืองในประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างเสรี จึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างมักจะเข้าไปติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหวทางการเมือง อีกทั้งยังได้เห็นถึงมุมมองทางการเมืองต่าง ๆ จากผู้ที่เข้ามาตั้งกระทู้ และถาม-ตอบกระทู้ ต่าง ๆ อีกด้วย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เข้าไปติดตามอ่านกระทู้ในเว็บบอร์ดดังกล่าว ส่วนมากจะนิยมเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเพียงอย่างเดียวเท่านั้น น้อยครั้งที่เข้าไปแสดงความความคิดเห็น

กลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลในการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตว่า เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย โดย สามารถติดตามข่าวสารได้ตลอดเวลา ถึงแม้ว่าจะพลาดการติดตามการรายงานข่าวประจำวัน ก็สามารถหาอ่านข่าวย้อนหลังได้ในอินเทอร์เน็ต รวมทั้งเป็นสื่อที่ค่อนข้างเปิดกว้างและ

มีอิสระเสรีในการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ จึงสามารถใช้เป็นช่องทางในการติดตามค้นหาข้อเท็จจริงในประเด็นต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

หนังสือพิมพ์ ได้แก่ เดลินิวส์ , ไทยรัฐ , เดอะเนชั่น , คม ชัด ลึก , บางกอกโพสต์, มติชน (รายวัน) , มติชน (รายสัปดาห์) ส่วนหนึ่งเป็นเพราะที่บ้านรับหนังสือพิมพ์ดังกล่าวอยู่แล้ว และบางฉบับมีการวิเคราะห์วิจารณ์ประเด็นทางการเมือง

วิทยุ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย นิยมเปิดรับฟังข่าวสารการเมืองจากสถานีวิทยุชุมชนของกลุ่มการเมือง ได้แก่ สถานีวิทยุวิหคเรดิโอ คลื่น 89.0 เมกกะเฮิร์ต และสถานีวิทยุชุมชนคนรักเชียงใหม่ 51 คลื่น 92.5 เมกกะเฮิร์ต ซึ่งมักจะเป็นผู้ที่สนใจติดตามการเมืองโน้มเอียงไปทางฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่แล้ว หรือต้องการติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังพบว่า มีการเปิดรับข้อความข่าวจากโทรศัพท์มือถือ ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย จำนวน 1 ท่าน มีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากช่องทางดังกล่าวร่วมด้วย ด้วยเหตุผลว่า เพื่อติดตามประเด็นข่าวด่วนและสามารถรับทราบข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ สะดวกและง่ายต่อการรับรู้

สื่อบุคคล ได้แก่ เป็นบุคคลในครอบครัว อาทิ พ่อ แม่ สามี และญาติ คนใกล้ชิดตัวอย่างเช่นเพื่อน เพื่อนร่วมงาน โดยมากจะเป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น บอกต่อข่าวสารที่ได้รับมาจากสื่อมวลชน นอกจากนี้ บางท่านที่เข้าร่วมกลุ่มการเมือง จะมีการพบปะพูดคุยกันระหว่างในกลุ่มซึ่งมักจะเป็นผู้ที่สนใจติดตามการเมืองเดียวกัน และการโน้มน้าวชักจูงให้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มของแกนนำกลุ่มทางการเมือง เป็นต้น

โดยมีเนื้อหาที่ติดตามได้แก่ ประเด็นข่าวทั่วไป เช่น การทำงานของรัฐบาล ผลการดำเนินงาน โครงการต่าง ๆ ของรัฐบาล เช่น (กู้เงิน, เรียนฟรี), การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ (ศก, การเมือง), การอภิปรายในสภา, การประชุมสภา, นโยบายของพรรคการเมือง, ข่าวของนักการเมือง ฯลฯ สถานการณ์ทางการเมือง การเคลื่อนไหวของกลุ่มทางการเมือง เช่น การชุมนุม การประท้วง เรียกร้องต่าง ๆ การตัดสินใจต่าง ๆ เช่น คดีอัยการของทักษิณ, การปิดสนามบินของฝ่ายพันธมิตร รวมทั้ง สารความรู้ทางการเมือง เช่น ประวัติศาสตร์การเมือง เป็นต้น

นอกจากนี้ จากการศึกษายังพบปัจจัยประกอบอันส่งผลต่อการเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย ได้แก่

1. ความสนใจส่วนบุคคล เช่น มีความสนใจการเมืองอยู่แล้ว ต้องการติดตามข่าวสารความเป็นไปของสถานการณ์บ้านเมือง อยากทราบข้อมูลเชิงลึกที่สื่อหลักไม่สามารถนำมาเสนอได้ เพื่อหาข้อเท็จจริงจากข่าว เป็นต้น

2. เจตคติส่วนตัว เช่น มีความเชื่อมั่นในความเป็นประชาธิปไตย มีความโน้มเอียงในการสนับสนุนกลุ่มทางการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่ มีความชื่นชอบในตัวนักการเมือง ยึดมั่นในผลงานและการทำงานของรัฐบาลทักษิณ เป็นต้น

3. ระดับการศึกษา กลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีการเปิดรับข่าวสารที่หลากหลายกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่ำ ซึ่งเปิดรับสื่อในจำนวนที่น้อยกว่า และหากสื่อใดมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ไม่ตรงกับเจตคติส่วนตัว กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวจะหลีกเลี่ยงที่จะไม่เปิดรับข่าวสารจากสื่อดังกล่าวอีก

4. สิทธิพื้นฐานของประชาชนตาม รัฐธรรมนูญ โดยมองว่า เป็นสิทธิที่ประชาชนควรจะได้รับทราบข่าวสารต่าง ๆ

ตาราง 5 ผลการศึกษาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับน้อย

สื่อมวลชนที่เปิดรับ	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	ปัจจัยประกอบ
โทรทัศน์	ฟรีทีวี	(1) ข่าวการเมืองทั่วไป ได้แก่ - การทำงานของรัฐบาล, - ผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ (กู้เงิน,เรียนฟรี), - การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ (เศรษฐกิจ, การเมือง) - การอภิปรายในสภา, การประชุม - สภา (2) สถานการณ์ทางการเมือง การเคลื่อนไหวของกลุ่มทางการเมือง เช่น การชุมนุม การประท้วง เรียกร้องต่าง ๆ (3) การตัดสินใจต่าง ๆ เช่น คดีของ พ.ต.ท.ทักษิณ , การปิดสนามบินของฝ่ายพันธมิตร	(1) ความสนใจส่วนบุคคล - มีความสนใจการเมืองอยู่แล้ว - ต้องการติดตามข่าวสารความเป็นไปของสถานการณ์บ้านเมือง - อยากทราบข้อมูลเชิงลึกที่สื่อหลักไม่สามารถนำเสนอได้ เพื่อหาข้อเท็จจริงจากข่าว (2) เจตคติส่วนตัว - ชีคมั่นในความเป็นประชาธิปไตย - มีความโน้มเอียงในการสนับสนุนกลุ่มทางการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่ - ความชื่นชอบในตัวนักการเมือง - ชีคมั่นในผลงานและการทำงานของรัฐบาลทักษิณ
	เคเบิลทีวี, โทรทัศน์ดาวเทียม - CNN - เอเอสทีวี, - ดี-สเตรชั่น	- ถ่ายทอดสดจากสถานการณ์จริง เช่น การรวมกลุ่ม, เวทีสาธารณะ, การปราศรัยของแกนนำ - ให้ข้อมูลเชิงลึก นำหลักฐานข้อมูลมาตีแผ่ฝ่ายตรงข้าม	
อินเทอร์เน็ต	เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ เช่น คม ชัด ลึก, เนชั่น, ผู้จัดการ	- ประเด็นข่าวเจาะลึก - มีการวิเคราะห์ วิเคราะห์เป็นบทความ	
	เว็บไซต์พันทิป (เวบบอร์ดห้องราชดำเนิน)	- การแสดงความคิดเห็นวิเคราะห์การเมืองในประเด็นต่าง ๆ	

ตาราง 5 (ต่อ)

สื่อมวลชนที่เปิดรับ		รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	ปัจจัยประกอบ
อินเทอร์เน็ต	เว็บไซต์ประชาไท	การโต้ตอบกันทางการเมืองระหว่าง แกนนำกลุ่มการเมือง โดยนำหลักฐาน ข้อมูลมาอ้างอิง ถกเถียงกัน	(4) สารความรู้ทางการเมือง เช่น ประวัติศาสตร์การเมือง	(3) การศึกษา (4) สิทธิพื้นฐานของประชาชนตาม รัฐธรรมนูญ
	เว็บไซต์ที่นี้ คอท คอม เว็บไซต์เอ็มไทย คอท คอม	รายงานข่าว สถานการณ์การเมืองทั่วไป		
วิทยุ	89.0 MHz 92.5 MHz	- นำเสนอข้อมูลของกลุ่มการเมืองและ โจมตีฝ่ายตรงข้าม เปิดโปงประเด็นต่าง ๆ - ชักชวนโน้มน้าวให้มาร่วมกิจกรรม กลุ่ม		
หนังสือพิมพ์	เดลินิวส์, ไทยรัฐ, เดอะเนชั่น, คม ชัด ลึก, บางกอกโพสต์, มติชน (รายวัน), มติชน (รายสัปดาห์)	- นำเสนอภาพข่าว รายงานข่าว - วิเคราะห์ วิจัยประเด็นการเมือง		
SMS มือถือ	สำนักข่าว INN	รายงานข่าวด่วน เป็นประเด็นข่าว สำคัญสั้น ๆ		

ตาราง 5 (ต่อ)

สื่อบุคคลที่เปิดรับ	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	ปัจจัยประกอบ
คนในครอบครัว ได้แก่ พ่อ แม่ ญาติ สามี	- พุดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	ข่าวหรือประเด็นทางการเมืองที่เปิดรับจากสื่อต่าง ๆ	
เพื่อน, เพื่อนร่วมงาน	- บอกต่อข่าวสารที่ได้รับมา		
แกนนำกลุ่ม	- นำเสนอข้อมูลทางการเมืองในประเด็นต่าง ๆ	- เหตุการณ์ หรือ สถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นหรือกำลังดำเนินอยู่ในขณะนั้น	
	- เปิดโปง , แฉ โดยนำหลักฐานมาอ้างอิง		
กลุ่มผู้ร่วมชุมนุม ที่มีเจตคติทางการเมืองเดียวกัน	- โน้มน้าว เชิญชวน	- กิจกรรมกลุ่ม และ การชุมนุม	
	- พุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น		
	- บอกต่อข่าวสารที่ได้รับมา	ข่าวหรือประเด็นทางการเมืองที่เปิดรับจากสื่อต่าง ๆ	
	- โน้มน้าว เชิญชวน		
		- เหตุการณ์ หรือ สถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นหรือกำลังดำเนินอยู่ในขณะนั้น	
		- กิจกรรมกลุ่ม และ การชุมนุม	

การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลางมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองทั้งจากสื่อต่าง ๆ ดังนี้

โทรทัศน์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง มีการติดตามข่าวสารการเมืองจากสื่อโทรทัศน์ ในลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย โดยมีการติดตามประเด็นข่าวการเมืองทั่วไปจากสถานีโทรทัศน์ช่องฟรีทีวี ในรูปแบบของรายการข่าวประจำวัน รายการข่าวช่วงเช้าและช่วงดึก รวมถึงรายการวิเคราะห์ข่าว เล่าข่าว ที่มีการสอดแทรกความคิดเห็นพร้อมกับการวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ร่วมด้วย

ในส่วนของเคเบิลทีวีและโทรทัศน์ดาวเทียม กลุ่มตัวอย่างนิยมเปิดรับชมจากสถานีโทรทัศน์ ASTV, D-Station และช่อง Nation Channel (รายการ คม ชัด ลึก) โดยให้เหตุผลในการเปิดรับสื่อดังกล่าวว่า เป็นสื่อทางเลือกที่ให้ข้อมูลเชิงลึก มีการนำหลักฐานข้อมูลมาตีแผ่ฝ่ายตรงข้าม รวมทั้งมีการเชิญอาจารย์ นักวิชาการ นักการเมือง มาพูดคุยในรายการ ซึ่งน่าสนใจและมีความน่าเชื่อถือ

นอกจากนี้ ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มีเจตคติทางการเมือง ในลักษณะของการชื่นชอบกลุ่มการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นการส่วนตัวอยู่แล้ว จึงมักจะติดตามช่องโทรทัศน์ของกลุ่มการเมืองที่ตรงกับเจตคติของตน และติดตามข่าวจากสถานีของฝ่ายตรงข้ามร่วมด้วยเพื่อจะได้รับทราบข้อมูลทั้งสองฝ่าย แต่สำหรับผู้ที่ไม่ให้ความสนใจในเรื่องการเมืองและมีเจตคติทางการเมืองที่เป็นกลาง ก็จะนิยมติดตามข่าวความเคลื่อนไหวจากทั้งสองกลุ่มเช่นกัน

อินเทอร์เน็ต เป็นสื่อมวลชนที่กลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง ให้ความสนใจเปิดรับเป็นอันดับรองลงมาจากสื่อโทรทัศน์ จากการศึกษพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างนิยมติดตามข่าวสารการเมืองจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองโดยเฉพาะ เช่น หนังสือพิมพ์ออนไลน์ ได้แก่ ผู้จัดการ , มติชน, ไทยรัฐ, ข่าวสด เป็นต้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลว่า มีประเด็นข่าวเจาะลึก รวมถึงการวิเคราะห์ วิเคราะห์ในลักษณะลักษณะของบทความทางการเมืองต่าง ๆ เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อย รวมถึงเว็บบอร์ดห้องราชดำเนิน จากเว็บไซต์พันทิพ ที่มักจะเข้าไปติดตามการวิเคราะห์ประเด็นทางการเมืองและเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งส่วนมากจะนิยมเปิดรับข่าวสารทางการเมืองเพียงอย่างเดียวเช่นกัน

กลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลในการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตว่า เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย โดย สามารถติดตามข่าวสารปัจจุบัน อ่านข่าวย้อนหลังได้และสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา

วิทยุ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย นิยมเปิดรับฟังข่าวสารการเมืองจากสถานีวิทยุชุมชนของกลุ่มการเมือง ได้แก่ สถานีวิทยุวิหคเรดิโอ คลื่น 89.0 เมกกะเฮิร์ต และสถานีวิทยุชุมชนคนรักเชียงใหม่ 51 คลื่น 92.5 เมกกะเฮิร์ต ซึ่งมักจะเป็นผู้ที่มีเจตคติทางการเมืองโน้มเอียงไปทางฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่แล้ว หรือต้องการติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อย

หนังสือพิมพ์ ได้แก่ ไทยรัฐ เนื่องจากที่บ้านรับหนังสือพิมพ์ดังกล่าว รวมถึงการเปิดรับจากสถานที่สาธารณะ เช่น การให้บริการจากส่วนกลางของหอพัก และ ร้านอาหารตามสั่ง เป็นต้น จะสังเกตเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง ไม่นิยมเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อดังกล่าว เนื่องจากความไม่สะดวกในการเปิดรับ และบางท่านให้เหตุผลว่าไม่มีความเป็นกลางในการนำเสนอข้อมูล อีกทั้งไปขัดแย้งกับเจตคติส่วนตัวทางการเมือง

CD บันทึกภาพเหตุการณ์จริง กลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลางท่านหนึ่ง ได้รับแจก CD บันทึกภาพเกี่ยวกับเหตุการณ์สังหารหมู่ตากใบ เป็นการนำเสนอภาพเหตุการณ์จริงและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ไม่มีการนำมาเผยแพร่ทางสื่อมวลชน ซึ่งได้มาจากการเข้าร่วมกลุ่มทางการเมือง

สื่อบุคคล สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง พบว่า สื่อบุคคลก่อนข้างมีบทบาทอย่างมาก ได้แก่ บุคคลในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ และญาติ เป็นต้น กลุ่มเพื่อน เพื่อนร่วมงาน มักจะเป็นการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น นำเสนอข้อมูล ข้อเท็จจริง บางอย่างที่คุณในครอบครัวไม่ทราบหรือเข้าใจผิด ซึ่งส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนเจตคติทางการเมือง รวมถึงการ บอกต่อข่าวสารที่ได้รับมา และมีการชักชวนให้ไปเลือกตั้ง อีกด้วย

นอกจากนี้ยังพบว่า มีการเปิดรับข่าวสาร จากแกนนำกลุ่ม นักวิชาการ อาจารย์ รวมถึงกลุ่มผู้ร่วมชุมนุมทางการเมืองที่มีเจตคติทางการเมืองเดียวกัน ค่อนข้างมาก จากการได้เข้าร่วมกลุ่ม เข้าร่วมในเวทีสาธารณะ รับฟังการปราศรัย นำเสนอข้อมูลทางการเมืองในประเด็นต่าง ๆ มีการเชื่อมโยงข้อมูล เหตุการณ์ต่าง ๆ นำเสนอความคิดเห็นส่วนตัว ข้อเท็จจริงในเชิงลึก รวมถึงการเปิดโปง, แฉ โดยนำหลักฐาน เอกสารต่าง ๆ มาอ้างอิง เปรียบเทียบ การโน้มน้าว เชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น

สุดท้ายคือ นักการเมือง ซึ่งเริ่มจากการรู้จักกันเป็นการส่วนตัว อันนำไปสู่การชักชวนให้ร่วมลงสมัคร สส. เป็นต้น

กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง จะนิยมเปิดรับสื่อ ที่มีความเฉพาะเจาะจงในการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองมากกว่ากลุ่มตัวอย่างในระดับน้อย เน้นการติดตามหาข้อเท็จจริงจากข่าวมากกว่าการติดตามข่าวสารทั่วไป และมีการเปิดรับจากหลากหลายสื่อเพื่อนำข้อมูลมา เปรียบเทียบก่อนจะเชื่อหรือไม่เชื่อ ข้อมูลที่สื่อนำมาเสนออีกด้วย

เนื้อหาที่เปิดรับจากสื่อส่วนใหญ่ ได้แก่ ข่าวการเมืองทั่วไป ได้แก่ การทำงานของรัฐบาล, ผลการดำเนินงานการใช้เงินในโครงการต่าง ๆ, การแก้ไขปัญหาบ้านเมือง, การอภิปรายในสภา, การประชุมสภา, นโยบายของพรรคการเมือง

สถานการณ์ทางการเมือง การเคลื่อนไหวของกลุ่มทางการเมือง เช่น การชุมนุม การประท้วง เรียกร้องต่าง ๆ การตัดสินใจต่าง ๆ เช่น คดีของทักษิณ, การปิดสนามบินของฝ่ายพันธมิตร การให้ความช่วยเหลือในด้านชีวิตความเป็นอยู่ สมัยรัฐบาลทักษิณ และรัฐบาลปัจจุบัน ประเด็นเขาพระวิหาร สารความรู้ทางการเมือง เช่นประวัติศาสตร์การเมือง รวมถึง นโยบายพรรคการเมือง ช่วงเลือกตั้งด้วย

ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มนี้ ได้แก่

1. ความสนใจส่วนบุคคล เช่น มีความสนใจการเมืองอยู่แล้ว ต้องการติดตามข่าวสารความเป็นไปของสถานการณ์บ้านเมือง อยากทราบข้อมูลเชิงลึกที่สื่อหลักไม่สามารถนำมาเสนอได้ เพื่อหาข้อเท็จจริงจากข่าว และต้องการข่าวสารจากทั้งสองกลุ่ม เพื่อเปิดรับข้อมูลทั้งสองด้านเป็นต้น
2. เจตคติส่วนตัว เช่น มีความโน้มเอียงในการสนับสนุนกลุ่มทางการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่ ความเป็นกลางไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ความชื่นชอบในตัวนักการเมือง ยึดมั่นในผลงานและการทำงานของรัฐบาลทักษิณ เลือกเปิดรับสื่อที่ตรงกับเจตคติส่วนตัว และต้องการอยากเป็น สส. เป็นต้น
3. อาชีพ การประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง นำไปสู่การติดต่อพูดคุยและการสร้างความสัมพันธ์กับนักการเมือง
4. ความสัมพันธ์ส่วนตัว ได้รู้จักสนิทสนมกับนักการเมือง นำไปสู่การชักชวนให้เข้าร่วมลงสมัคร สส.
5. ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาน้อย เลือกที่จะเปิดรับเฉพาะบางสื่อไม่มีความหลากหลาย อีกทั้งยังเลือกที่จะเปิดรับเฉพาะสื่อที่นำเสนอข่าวสารข้อมูลตรงกับเจตคติทางการเมืองส่วนของตนเองอีกด้วย
6. สิทธิพื้นฐานของประชาชนตาม รัฐธรรมนูญ กลุ่มตัวอย่างบางคนมีความเห็นว่าเป็นสิทธิของประชาชนที่จะได้รับรู้ข่าวสารต่าง ๆ ทางการเมือง

ตาราง 6 ผลการศึกษาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับปานกลาง

สื่อมวลชนที่เปิดรับ	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	ปัจจัยประกอบ
โทรทัศน์	ฟรีทีวี - รายงานข่าวประจำวัน นำเสนอเหตุการณ์จริง - รายการวิเคราะห์ข่าว เล่าข่าวจากข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์ - พิธีกรมีความเป็นตัวเอง มีการสอดแทรกความคิดเห็นเข้าไปในข่าว - แฉลงนโยบายพรรคก่อนการเลือกตั้ง	(1) ข่าวการเมืองทั่วไป ได้แก่ - การทำงานของรัฐบาล , - ผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ - การใช้เงินในโครงการต่าง ๆ - การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ (เศรษฐกิจ, การเมือง) - การอภิปรายในสภา, การประชุมสภา - นโยบายของพรรคการเมือง - นักการเมือง ฯลฯ (2) สถานการณ์ทางการเมือง การเคลื่อนไหวของกลุ่มทางการเมือง เช่น การชุมนุม การประท้วง เรียกร้องต่าง ๆ	(1) ความสนใจส่วนบุคคล - มีความสนใจการเมืองอยู่แล้ว - ต้องการติดตามข่าวสารความเป็นไปของสถานการณ์บ้านเมือง - อยากทราบข้อมูลเชิงลึกที่สื่อหลักไม่สามารถนำมาเสนอได้ เพื่อหาข้อเท็จจริงจากข่าว - ต้องการข่าวสารจากทั้งสองกลุ่ม (เปิดรับข่าวสาร 2 ด้าน) (2) เจตคติส่วนตัว - มีความโน้มเอียงในการสนับสนุนกลุ่มทางการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่ - ความเป็นกลางไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง - ต้องการอยากเป็น สส.
อินเทอร์เน็ต	เคเบิลทีวี, โทรทัศน์ดาวเทียม - Nation Channel (รายการ คม ชัด ลึก) - ASTV - D-station เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ ได้แก่ ผู้จัดการ, มติชน, ไทยรัฐ, ข่าวสด	- มีการเชิญอาจารย์ นักวิชาการ นักการเมือง มาพูดคุยในรายการ - ให้ข้อมูลเชิงลึก นำหลักฐานข้อมูลมาตีแผ่ฝ่ายตรงข้าม ประเด็นข่าวเจาะลึก และมีการวิเคราะห์ วิเคราะห์เป็นบทความ	

ตาราง 6 (ต่อ)

สื่อมวลชนที่เปิดรับ		รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	ปัจจัยประกอบ
อินเทอร์เน็ต (ต่อ)	เว็บไซต์พันทิป (เวบบอร์ด ห้องราช ดำเนิน)	การแสดงความคิดเห็นวิเคราะห์ การเมืองในประเด็นต่าง ๆ		
วิทยุ	89.0 MHz 92.5 MHz	- นำเสนอข้อมูลของกลุ่มการเมืองและ โจมตีฝ่ายตรงข้าม เปิดโปงประเด็น ต่าง ๆ - ชักชวน โน้มน้าวให้มาร่วมกิจกรรม กลุ่ม		
หนังสือพิมพ์	ไทยรัฐ ,	- นำเสนอภาพข่าว รายงานข่าว - วิเคราะห์ วิจัยประเด็นการเมือง		
SMS มือถือ	สำนักข่าว INN	รายงานข่าวด่วน เป็นประเด็นข่าว สำคัญสั้น ๆ		
CD		คลิปวีดีโอจากเหตุการณ์จริง	เหตุการณ์สังหารหมู่ตากใบ	

ตาราง 6 (ต่อ)

สื่อบุคคลที่เปิดรับ	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	ปัจจัยประกอบ
คนในครอบครัว ได้แก่ พ่อ แม่ ญาติ สามี	- พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - นำเสนอข้อมูล ข้อเท็จจริงบางอย่างที่คนในครอบครัวไม่ทราบหรือเข้าใจผิด	- ประเด็นทางการเมืองที่เปิดรับจากสื่อต่าง ๆ - ประเด็นการเมืองของกลุ่มการเมืองที่เป็นสมาชิกอยู่และฝ่ายตรงข้าม	
เพื่อน , เพื่อนร่วมงาน	- บอกต่อข่าวสารที่ได้รับมา - ชักชวนให้ไปเลือกตั้ง	- นโยบายพรรค นักการเมือง ผู้สมัคร (ช่วงที่มีการเลือกตั้ง)	
แกนนำกลุ่มการเมือง	- การปราศรัย นำเสนอข้อมูลทางการเมืองในประเด็นต่าง ๆ - มีการเชื่อมโยงข้อมูล เหตุการณ์ต่าง ๆ - เปิดโปง , แฉ โดยนำหลักฐาน เอกสารต่าง ๆ มาอ้างอิง เปรียบเทียบ	- ประชาธิปไตย , การคอร์รัปชัน , แผนการต่าง ๆ, กล้าหาญ, สำนามบินหนองงูเห่า, ความไม่จงรักภักดีล้มล้างสถาบัน - เหตุการณ์ หรือ สถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นหรือกำลังดำเนินอยู่ในขณะนั้น	
นักวิชาการ , อาจารย์	- โน้มน้าว เชิญชวน - นำเสนอความคิดเห็นส่วนตัว - ข้อเท็จจริงในเชิงลึก	- กิจกรรมกลุ่ม และ การชุมนุม	
กลุ่มผู้ร่วมชุมนุม ที่มีเจตคติทางการเมืองเดียวกัน	- รวมกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น - บอกต่อข่าวสารที่ได้รับมา - โน้มน้าว เชิญชวน	- ต้องการประชาธิปไตยเต็มใบ - ต้องการให้ทักษิณกลับมาบริหารประเทศ - กิจกรรมกลุ่ม และ การชุมนุม - สถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน	
นักการเมือง	- เชื้อเชิญ ชักชวน	- ลงสมัครเลือกตั้ง สส.แบบแบ่งเขต	

การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก มีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน ได้แก่ อินเทอร์เน็ตมากที่สุด โดยให้เหตุผลในเรื่องของความสะดวกในการเข้าถึงข่าวสาร เมื่อเทียบกับสื่ออื่น ๆ รวมทั้งเป็นแหล่งที่สามารถให้ข้อมูลได้อย่างหลากหลาย ต่างจากสื่อโทรทัศน์ซึ่งหากไม่ได้ติดตามก็จะทำให้พลาดข่าวที่สำคัญได้ และหนังสือพิมพ์ ที่เนื้อหาไม่น่าสนใจ แต่ก็เปิดรับสื่อดังกล่าวร่วมด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าการเปิดรับ SMS ข่าวจากโทรศัพท์มือถืออีกทางหนึ่งด้วย

นอกจากนี้ จากการที่กลุ่มตัวอย่างเคยทำงานเป็นนักข่าว และได้มีโอกาสเข้าร่วมทำงานกับพรรคการเมือง ทำให้มีการติดต่อพูดคุยและรับทราบข่าวสารจากนักการเมืองซึ่งเป็นแหล่งข่าวโดยตรง และจากการที่กลุ่มตัวอย่างได้มีการก่อตั้งกลุ่มการเมืองอีกทั้งยังเป็นแกนนำกลุ่ม โดยได้ดำเนินการเปิดรับสมาชิกรับนั้น เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้มีโอกาสมาร่วมตัว จึงมีการจัดเวทีสาธารณะที่สถานีวิฑูษของกลุ่มตัวอย่างขึ้นทุกวันอาทิตย์ ก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ทางการเมือง เช่นกัน

สำหรับเนื้อหาที่เปิดรับ ในช่วงอดีตที่เคยเป็นนักข่าว จะเป็นการสัมภาษณ์ เพื่อติดตามทำข่าวจากแหล่งข่าว ซึ่งจะเป็นการเปิดรับจากนักการเมืองโดยตรง รวมถึง การเข้าร่วมทำงานกับนักการเมือง ซึ่งจะเป็นการพูดคุยรายละเอียดนโยบายต่าง ๆ และการดำเนินงานต่าง ๆ ของพรรค

แต่หากเป็นการเปิดรับข่าวสารในปัจจุบัน จะเป็นการเปิดรับข่าวสารโดยทั่วไป ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ไม่ว่าจะเป็นข่าวการเมือง เศรษฐกิจ บ้านเทิง เป็นต้น

ตาราง 7 ผลการศึกษาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมาก

สื่อมวลชนที่เปิดรับ		รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	ปัจจัยประกอบ
โทรทัศน์	ฟรีทีวี	- รายงานข่าวประจำวัน นำเสนอเรื่องราวและเหตุการณ์ ต่าง ๆ	(1) ข่าวการเมืองทั่วไป (2) การเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมือง (3) ข่าวทั่วไปภายในประเทศ ได้แก่	(1) อาชีพประกอบอาชีพสื่อมวลชน (2) การศึกษา จบทางด้านสื่อสารมวลชน
	เคเบิลทีวี, โทรทัศน์ดาวเทียมASTV	- ให้ข้อมูลเชิงลึก นำหลักฐานข้อมูลมาตีแผ่ฝ่ายตรงข้าม	- ข่าวบันเทิง - ข่าวเศรษฐกิจ (3) ข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของโลก	(3) เจตคติทางการเมือง แนวร่วมพันธมิตร ปกป้องสถาบัน (4) ความสัมพันธ์ส่วนตัว เคยทำงานร่วมกับพรรคการเมืองและรู้จักกับนักการเมือง
อินเทอร์เน็ต	เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ เช่น ผู้จัดการ	- ประเด็นข่าวเจาะลึก และมีการวิเคราะห์ วิจารณ์เป็นบทความ		
วิทยุ	92.5 MHz	- นำเสนอข้อมูลของกลุ่มการเมืองและโจมตีฝ่ายตรงข้าม เปิดโปงประเด็นต่าง ๆ - ชักชวนโน้มน้าวให้มาร่วมกิจกรรมกลุ่ม		
SMS มือถือ		รายงานข่าวด่วน ข่าวสำคัญ สั้น ๆ		

ตาราง 7 (ต่อ)

สื่อบุคคลที่เปิดรับ	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	ปัจจัยประกอบ
เพื่อน , เพื่อนร่วมงาน	พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	ความเคลื่อนไหวทางการเมืองต่าง ๆ	
บุคคลที่มีเจตคติทางการเมืองเดียวกัน	- รวมกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น - บอกต่อข่าวสารที่ได้รับมา - โน้มน้าว เชิญชวน - นำเสนอทางเลือก	- กระบวนการล้มล้างสถาบัน - ความจงรักภักดีต่อสถาบัน - กิจกรรมกลุ่มการเมือง และ การชุมนุม - สถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน	มีการจัดรวมกลุ่มเสวนาเกี่ยวกับ เรื่องการเมืองที่สถานีวิทยุทุกวัน อาทิตย์
นักการเมือง	- สัมภาษณ์เพื่อทำข่าว - พุดคุย ติดต่อประสานงานในระหว่างทำงาน - ซึมซับรับรู้จากการพูดคุยและมีปฏิสัมพันธ์	- ประเด็นการเมือง - การวางแผนการเลือกตั้งของพรรค - นโยบายพรรค - อุดมการณ์ทางการเมือง และแผนการ - เรื่องส่วนตัว	- อาชีพนักข่าว - เป็นผู้จัดการการเลือกตั้งของพรรคการเมือง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารที่คล้ายคลึงกัน โดยกลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับสื่อ โทรทัศน์ และ อินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมาคือ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ และสื่อ SMS ข่าว ซึ่งส่วนใหญ่ให้ เหตุผลว่าสาเหตุที่รับข่าวสารจากสื่ออินเทอร์เน็ต เพราะสะดวกต่อการเข้าถึง สามารถดูข่าวย้อนหลัง ได้ หรือบางครั้งก็เปิดรับข่าวโทรทัศน์ แต่ดูผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ทั้งนี้ในการเลือกเปิดรับข่าวสารจากทางอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง ยังมีสาเหตุของ การค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม เพราะ ในอินเทอร์เน็ตนั้น ผู้อ่านสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้ทันที ถ้า ต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติม และยังมีข้อมูลที่สื่ออื่นไม่สามารถนำเสนอได้ ให้ผู้อ่านได้รับทราบ เช่น ข่าวเหตุการณ์การชุมนุม การประท้วง อินเทอร์เน็ตสามารถนำเสนอ ในมุมมองที่แตกต่างจากสื่อ โทรทัศน์ หรือสามารถนำเสนอในมุมมองที่โทรทัศน์ไม่สามารถนำเสนอได้ ส่วนประเด็นในการ เปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างก็ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยจะเปิดรับในประเด็นเรื่อง สถานการณ์บ้านเมือง การทำงานของรัฐบาล นโยบายของรัฐ หรือประเด็นที่กำลังเป็นที่สนใจของ ประชาชน

นอกจากกลุ่มตัวอย่างจะเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนแล้ว กลุ่มตัวอย่างยังมีการ เปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นบุคคลที่ใกล้ชิด เช่น คนในครอบครัว ญาติ เพื่อน หรือผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้ที่ตัวผู้รับข่าวสารให้ความเคารพนับถือ ซึ่งโดยส่วนใหญ่การเปิดรับข่าวสาร จะเป็นรูปแบบของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และบอกเล่าสิ่งที่ตนได้รับทราบมาให้กับผู้อื่นได้รับ ฟัง ซึ่งถ้าสื่อบุคคลนั้น ๆ มีความสนิทสนมใกล้ชิดกับกลุ่มตัวอย่าง หรือในการเข้าร่วมกลุ่มการ เคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง การที่มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารกันของผู้ที่เข้าร่วมชุมนุมก็ จะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเมื่อข่าวที่ได้รับมาตรงกับทัศนคติของตนอยู่แล้ว หรือได้รับจากกลุ่มคน ที่มีแนวคิด อุดมการณ์เดียวกัน ก็จะทำให้กลุ่มตัวอย่างเชื่อถือในแหล่งข่าวนั้น ๆ มากกว่าการได้รับ ข่าวสารจากสื่อมวลชน

วิจารณ์ผลการวิจัย

เมื่อพิจารณาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ระดับพบว่า โทรทัศน์เป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โทรทัศน์เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ทุกบ้าน สามารถเปิดรับได้ง่าย และสะดวก นอกจากนั้นแล้วโทรทัศน์เป็นสื่อที่

สามารถตอบสนองความต้องการและดึงดูดความสนใจ และมีความชัดเจนทั้งภาพและเสียง รวมถึงขอบข่ายในการให้บริการสามารถมีอาณาเขตที่กว้างไกล ตลอดจนตัวเลือก หรือสถานที่ที่มีจำนวนมากขึ้น ทั้งจากการบริการสาธารณะของรัฐ และบริการเฉพาะบุคคลของเอกชน รวมถึงการขยายการรับสัญญาณผ่านดาวเทียมจนสามารถรับทราบข่าวสารจากนานาประเทศได้ ทำให้กลุ่มตัวอย่างสามารถติดตามข่าวสาร รวมทั้งการที่รายการโทรทัศน์มีการเปิดโอกาสให้ผู้ชมสามารถแสดงความคิดเห็นได้แบบทันทีในรายการ จึงทำให้สื่อโทรทัศน์ได้รับความนิยมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับช่องทางการสื่อสารทางการเมือง ของ ปัทมธร สมินทรปัญญา (2541) กล่าวว่า โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่ประชาชนให้ความสำคัญและนิยมมากที่สุด นอกจากนั้นผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สฤณีรัฐ แจ่มสมบูรณ์ (2542) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างช่องทางการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โทรทัศน์เป็นช่องทางการสื่อสารที่เลือกติดตามข่าวสารได้บ่อยครั้งที่สุด

นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากอินเทอร์เน็ตในอันดับรองลงมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อยู่ในวัยทำงาน ทำให้มีโอกาสในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจาก สื่อดังกล่าวค่อนข้างมาก รวมถึงสภาพแวดล้อมการใช้ชีวิตประจำวันที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ จึงสามารถติดตามข่าวสารจากสื่อดังกล่าวได้โดยสะดวก

สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นอีกสื่อหนึ่งที่เข้ามามีบทบาททางการเมืองอย่างมาก ซึ่งสื่อดังกล่าวต่างจากสื่อเดิมที่เคยมีคือ เป็นสื่อที่ไม่มีระบบสัมปทาน ทุกคนมีสิทธิเป็นเจ้าของและเปิดดำเนินการได้ทุกนาที่ด้วยความง่ายดาย นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่บุคคลใดก็สามารถเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น หรือใช้ประโยชน์เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ได้อย่างไร้ขีดจำกัด โดยเท่าเทียมกัน (ภัทรววรรณ พูลทวีเกียรติ, 2544)

นอกจากนี้ ยังพบว่า สื่อวิทยุ เป็นอีกสื่อหนึ่งที่มีบทบาทต่อการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของกลุ่มตัวอย่าง โดยพบว่า บทบาทของวิทยุชุมชนไม่ใช่การสื่อสารทางเดียว แต่เป็นการสื่อสารสองทาง และการติดตามข่าวสารการเมืองผ่านสื่อดังกล่าว ส่วนใหญ่จะมีเจตคติทางการเมืองโน้มเอียงไปทาง "สีแดง" และ "สีเหลือง" ซึ่งเป็นคนที่มีอายุและอยู่ในวัยทำงาน โดยวิทยุชุมชนของแต่ละสื่ได้สร้าง "พื้นที่" ของการสื่อสารเฉพาะกลุ่มของตนขึ้นมา ทำให้คนแต่ละสื่อนั้นรู้สึกถึงความเห็นและความรู้สึกของตนนั้นเป็นความคิดและความรู้สึกร่วมกันของคนจำนวนมาก จนเกิด "อารมณ์ร่วม" (collective emotion) ที่นำไปสู่ปฏิบัติการทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ (อรรถจักร สัตยานุรักษ์, 2552) โดยเฉพาะการติดตามรับฟังข่าวคราวความเคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นประจำ

ช่องทางการสื่อสารที่เป็นสื่อมวลชน ในปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่จะได้รับทราบข่าวสาร ตลอดจนการทำงานของระบบการเมืองจากสื่อมวลชน สื่อมวลชนทำให้ข่าวสารเดินทางไปได้มากกว่าไกลกว่าและเร็วกว่า และทำให้ข่าวสารสาธารณะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ตลอดจนให้การเผยแพร่ข่าวสารกลายเป็นกิจการที่มีบทบาทสำคัญในสังคม ประชาชนก็สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง โดยอาศัยสื่อมวลชน ประชาชนจะถูกเชื่อมเข้ากับสื่อมวลชน จากนั้นอาศัยข่าวร่วมในทางการเมืองโดยอาศัยสื่อมวลชน ประชาชนจะถูกเชื่อมเข้ากับสื่อมวลชน จากนั้นอาศัยข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน เพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง อย่างไรก็ตาม สื่อมวลชนไม่ได้มีความสำคัญหรือเข้าไปแทนที่สื่อระหว่างบุคคล เพียงแต่ช่วยเชื่อมเครือข่ายและช่วยให้มีเครือข่ายใหม่ในการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลนั้น ๆ อาจกล่าวได้ว่า สื่อมวลชนเป็นช่องทางสื่อสารยาว ซึ่งเชื่อมแหล่งข่าวสารกับปัจเจกบุคคลและกลุ่มทางสังคมที่อยู่ไกลออกไป นอกจากนี้สื่อมวลชนยังทำหน้าที่เชื่อมนักการเมืองหรือสถาบันทางการเมืองเข้าด้วยกัน โดยที่ทำให้ทุก ๆ คนทราบถึงปัญหา ตลอดจนข่าวสารจากแหล่งเดียวกัน สื่อมวลชนยังเป็นส่วนกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารอภิปรายถกเถียงภายในองค์กรหรือกลุ่มด้วย (เสถียร เชยประทับ, 2540: 142-155)

ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคลนั้น บุคคลใกล้ชิดได้แก่ คนในครอบครัว ญาติ เพื่อน เพื่อนร่วมงาน และเพื่อนสมาชิกกลุ่มการเมือง บุคคลต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นกลุ่มทางสังคมที่มีความสนิทสนมกัน ส่วนใหญ่จะมีเจตคติทางการเมืองที่คล้ายคลึงกัน จึงมักจะมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองระหว่างกัน

นอกจากนี้ยังรวมถึงกลุ่มบุคคลที่น่าเชื่อถือ เช่น แกนนำกลุ่ม นักการเมือง นักวิชาการ อาจารย์ เป็นต้น ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างให้ความไว้วางใจและเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเป็นจริงและเชื่อถือได้

ช่องทางการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบตัวต่อตัวระหว่างบุคคลสองคนหรือมากกว่าสองคนขึ้นไป ช่องทางนี้สามารถจูงใจผู้รับสารได้ดีกว่าช่องทางที่เป็นสื่อมวลชน อีกทั้งยังก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบสองทางที่สามารถโต้ถามหรือมีปฏิริยาโต้ถามหรือมีปฏิริยาโต้กลับในทันที และยังสามารถจูงใจบุคคลให้เปลี่ยนทัศนคติที่ฝังจากลึกได้ นอกจากนั้นแล้วการสื่อสารภายในกลุ่ม ยังเป็นแหล่งของการแลกเปลี่ยนข่าวสารความคิด ตลอดจนอิทธิพล ซึ่งทำให้ส่งผลกระบวนการตัดสินใจในทางการเมืองเกือบทุกชนิด ตั้งแต่ระดับต่ำสุดจนถึงสูงสุด

จากการศึกษาการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ระดับ พบว่า สอดคล้องกับแนวคิดของแม็คคอมบ์ อี แม็คคอมบ์ และ บี เบคเคอร์ (McCombs and Becker, 1979: 51-52) ที่กล่าวว่า มนุษย์เปิดรับข่าวสารและแสวงหาข่าวสารเพื่อสนองความต้องการต่อไปนี้

ต้องการรู้เหตุการณ์ (surveillance) ด้วยการติดตามความเคลื่อนไหวต่าง ๆ จากสื่อมวลชน เพื่อให้รู้ถึงเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง หรือสภาพปัจจุบันที่อยู่รอบตัว

ต้องการข่าวสารเพื่อช่วยในการตัดสินใจ (decision) โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน โดยการเปิดรับสื่อมวลชนทำให้บุคคลสามารถกำหนดความเห็นของตนต่อสภาพหรือเหตุการณ์รอบตัว

ต้องการรับรู้ข้อมูลเพื่อประกอบการสนทนาในชีวิตประจำวัน (discussions) โดยการเปิดรับสื่อมวลชนทำให้บุคคลมีข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่น

ต้องการการมีส่วนร่วม (participating) ในเหตุการณ์และความเป็นไปต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว

ต้องการข่าวสาร เพื่อเสริมความคิดเห็น หรือการสนับสนุนการตัดสินใจที่ได้กระทำไปแล้ว (reinforcement)

ต้องการความบันเทิง (relaxing and entertainment) เพื่อความเพลิดเพลินและผ่อนคลายอารมณ์

นอกจากนี้ยังพบว่า ลักษณะของผู้รับสารทางกายภาพหรือทางสังคมศาสตร์ มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยเช่นกัน (ปรมะ สตะเวทิน, 2533: 113-114) โดยการศึกษาวิจัยดังกล่าวพบว่า

1. เพศและความแตกต่างทางเพศ จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมในการติดต่อสื่อสารและความต้องการในการรับข่าวสารที่แตกต่างกัน เพศชายต้องการส่งข่าวสารเพียงอย่างเดียวเท่านั้น เพศชายนั้นจะใช้เหตุผลมากกว่าเพศหญิงและจดจำข่าวสารได้มากกว่า
2. อายุ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดและพฤติกรรมตอบสนองต่อการติดต่อสื่อสาร เนื่องจากการสังมประสบการณ์ตามเวลาที่ผ่านไป คนที่วัยแตกต่างกันมักจะมีความต้องการในสิ่งต่าง ๆ มีความสนใจข่าวสารที่แตกต่างกัน นักจิตวิทยาด้านความสามารถในการวิเคราะห์เหตุผลและการคิด ยืนยันว่า วัยทำให้การสื่อสารของบุคคลเปลี่ยนไปเมื่ออายุมากขึ้น
3. การศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาชีวิต เป็นทั้งเครื่องมือสำหรับพัฒนาความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการสื่อสาร การศึกษาก่อให้เกิดการพัฒนาทางปัญญา
4. อาชีพ ความแตกต่างในเรื่องอาชีพ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความแตกต่างในเรื่องของทักษะการสื่อสาร ความต้องการข่าวสาร ความสนใจ
5. รายได้ เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจที่กำหนดความต้องการของบุคคล รายได้เป็นปัจจัยที่มีบทบาทใกล้เคียงกับการศึกษา เพราะมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง ผู้รับสารที่มีรายได้สูง

มักเป็นผู้นิยมเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์และนิยมนี้อ่านค่อนข้างหนัก เช่น อ่านบทบรรณาธิการ อ่านเรื่องเกี่ยวกับการเมือง สนใจปัญหาเศรษฐกิจ แต่ไม่สนใจเนื้อหาในด้านบันเทิงเลย

ตอนที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อย

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อย ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการพูดคุยเรื่องการเมือง การติดตามข่าวสารการเมือง การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งและชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนน มากที่สุด นอกจากนี้ยังมีการร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมืองเพื่อแสดงการสนับสนุน บริจาคเงินหรือสิ่งของสนับสนุนทางการเมือง และร่วมประชุมทางการเมือง

การพูดคุยเรื่องการเมือง นั้นจะเป็นการพูดคุยกับบุคคลใกล้ชิด อาทิ บุคคลในครอบครัวญาติพี่น้อง เพื่อน เพื่อนร่วมงาน เป็นต้นในลักษณะของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นการเมืองต่าง ๆ จากการติดตามข่าวสาร

การสนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง มีการเปิดรับจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล เพราะความต้องการรับรู้เหตุการณ์ และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ทางการเมือง ทั้งยังมีการใช้สื่อเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงในประเด็นต่าง ๆ เพิ่มเติมจากข่าวร่วมด้วย

การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งและชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนน โดยรับทราบข่าวการเลือกตั้งจากคนใกล้ชิด สื่อมวลชน และสื่อประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งต่าง ๆ เพื่อรับทราบนโยบายและข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้สมัคร ส่วนการตัดสินใจเลือกนั้นมักจะมาจากการพิจารณาข้อมูลที่ได้รับแล้วนำมาวิเคราะห์เลือกผู้สมัครด้วยตนเอง

การประชาสัมพันธ์ทางการเมือง เพื่อแสดงการสนับสนุน ในที่นี้ ส่วนมากจะเป็นการสวมเสื้อสีต่าง ๆ เพื่อแสดงการสนับสนุนกลุ่มการเมืองและแสดงจุดยืนทางการเมืองของตน

การบริจาคเงิน/สิ่งของสนับสนุนทางการเมือง ส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีเจตคติทางการเมืองโน้มเอียงในการสนับสนุนกลุ่มการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยจะมีการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับกลุ่มการเมืองนั้น ๆ มาโดยตลอด ได้รับถึงการประชาสัมพันธ์ของแกนนำหรือสมาชิกกลุ่มในการขอความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในระดับนี้ มีการบริจาคเงินและอาหารให้กับกลุ่มการเมือง

สุดท้ายเป็นการเข้าร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในระดับดังกล่าวเคยเข้าร่วมฟังการปราศรัยของกลุ่มแกนนำ นปช. ในที่สนามกีฬา 700 ปีและที่บริเวณประตูท่าแพ อีกทั้งมีบางท่านที่เคยเข้าร่วมชุมนุมกับกลุ่ม นปช. บริเวณหน้ารัฐสภา ด้วย

ตาราง 8 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อย

	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	พูดคุยเรื่องการเมือง	ติดตามข่าวสารการเมือง	การเลือกตั้ง	ชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนน	การปชส.ทางการเมือง
คุณ ก	สถานการณ์หัวใจให้มีส่วนร่วม	การรับรู้การล้มล้างสถาบัน	มีการชุมนุมของกลุ่มการเมือง (กทม.)	มีการเลือกตั้ง สส.		
	สื่อ	เพื่อน, ป้า	อินเทอร์เน็ต, โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์	คนใกล้ชิด, ใบปลิวหาเสียง		
	ปัจจัยเสริม	แฟนป้าเป็นทหาร รู้ข่าววงในเกี่ยวกับการเมือง	สนใจอยากทราบข้อเท็จจริง	ตัดสินใจเลือกด้วยตนเองจากข้อมูลที่ได้รับ		
คุณ ข	สถานการณ์หัวใจให้มีส่วนร่วม	เหตุการณ์ทางการเมือง การเลือกตั้ง	การทุจริตของนักการเมือง การปฏิบัติ การเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมือง การโต้ตอบระหว่างแกนนำกลุ่มการเมือง การลอบฆ่าแกนนำ	เลือกตั้งในเขต พท. กทม., เลือกตั้งสส.		
	สื่อ	เพื่อน, แฟน, ญาติ	อินเทอร์เน็ต, หนังสือพิมพ์ โทรศัพท์	เพื่อน, ญาติ		
	ปัจจัยเสริม	แลกเปลี่ยนความคิดเห็น, สอบถามข้อมูล	สนใจอยากทราบข้อเท็จจริง	- บางครั้งคิดงานก็ไม่ได้ไปเลือก - วิเคราะห์ข้อมูลจากคนรอบข้างแล้วจึงลงคะแนนเลือก		

ตาราง 8 (ต่อ)

	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	พูดคุยเรื่องการเมือง	ติดตามข่าวสารการเมือง	การเลือกตั้ง	ชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนน	การปชส.ทางการเมือง
คุณ ค	สถานการณ์จริงใจให้มีส่วนร่วม	การนำเสนอข่าวและเหตุการณ์ทางการเมืองการเลือกตั้ง	การแก้ไขปัญหของรัฐบาล การเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมือง	เลือกตั้ง สส.	การเลือกตั้ง สส.	การแบ่งกลุ่มการเมืองเป็น 2 ฝ่าย มีการใช้สื่อเป็นสัญลักษณ์กลุ่ม
	สื่อ	เพื่อน,เพื่อนร่วมา,คนในครอบครัว	อินเทอร์เน็ต, หนังสือพิมพ์, โทรศัพท์,วิทยุ, SMS	เพื่อน , คนในครอบครัว โทรศัพท์, อินเทอร์เน็ต	คนในครอบครัว,เพื่อนร่วมงาน	อินเทอร์เน็ต, หนังสือพิมพ์, โทรศัพท์, วิทยุ
	ปัจจัยเสริม	- มีเจตคติทางการเมืองเดียวกัน - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	- เป็นสิทธิของประชาชนที่จะรับรู้ก่อนจะตัดสินใจ - สนใจติดตามความเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมือง ยากทราบข้อเท็จจริง	นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ร่วมกับเจตคติส่วนตัวทางการเมืองแล้วจึงตัดสินใจเลือก	รักษาสีธรรมรัฐธรรมนูญ	- เจตคติทางการเมือง(รับไม่ได้เกี่ยวกับการคอร์รัปชั่น) - สวมเสื้อแสดงเจตคติส่วนตัวทางการเมือง

ตาราง 8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง		พูดคุยเรื่องการเมือง	ติดตามข่าวสารการเมือง	การเลือกตั้ง	ชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนน	การปชส.ทางการเมือง
คุณ ง	สถานการณ์จริงใจให้มีส่วนร่วม	เล่าข่าวสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	การตัดสินใจทางการเมือง, เคลื่อนไหวของกลุ่มการเมือง, การทำงานของรัฐบาล	เลือกตั้งท้องถิ่น, เลือกตั้ง สส.	-	มีการรวมกลุ่มทางการเมือง ใช้สื่อเป็นสัญลักษณ์กลุ่ม
	สื่อ	บุคคลในครอบครัว, เพื่อนร่วมงาน (พ่อค้าแม่ค้าที่ตลาด)	โทรทัศน์, หนังสือพิมพ์, วิทยุ คนในครอบครัว, พ่อค้าแม่ค้าที่ตลาด	โทรทัศน์, หนังสือพิมพ์, แผ่นพับ ใบปลิว ป้ายโฆษณาหาเสียง, พ่อค้าแม่ค้าที่ตลาด		กลุ่มพ่อค้าแม่ค้าที่ตลาด กลุ่มสมาชิก
	ปัจจัยเสริม	มีเจตคติทางการเมืองเดียวกัน	มีความชื่นชมพรรคการเมือง และตัวนักการเมือง (เป็นคนเหนือ มีผลงานดี) โดยส่วนตัวเห็นว่าไม่มีความยุติธรรมในการดำเนินคดีทางการเมือง	บ้านอยู่ใกล้หน่วยเลือกตั้ง พิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับ ตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง		- เห็นคนรอบข้างใส่เสื้อสีแดง จึงใส่ตาม (ที่ตลาด, การชุมนุม) - ได้เข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง - ไปขายของที่ถนนคนเดินเสื้อแดงวันอาทิตย์
การมีส่วนร่วมทางการเมือง		การบริจาคเงิน/สิ่งของสนับสนุนทางการเมือง		ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง		
คุณ ง (ต่อ)	สถานการณ์จริงใจให้มีส่วนร่วม	กลุ่มทางการเมืองขอสนับสนุนความช่วยเหลือ		การจัดรายการความจริงวันนี้สัญจรที่สนามกีฬา 700 ปี		การชุมนุมที่รัฐสภาเมื่อวันที่ 26-27 มีนาคม 2552
	สื่อ	วิทยุชุมชนของกลุ่มการเมือง		กลุ่มการเมือง, โทรทัศน์		กลุ่มการเมือง, โทรทัศน์
	ปัจจัยเสริม	อยากช่วยเหลือ		อยากไปฟังว่าพูดเรื่องอะไร, เพื่อนชวน		มีโอกาสดูไป กทม. ช่วงนั้นพอดี

ตาราง 8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	พูดคุยเรื่องการเมือง	ติดตามข่าวสารการเมือง	การเลือกตั้ง	ชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนน	การปชส.ทางการเมือง
สถานการณ์จริงใจ ให้มีส่วนร่วม	เล่าข่าวสารแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	พฤษภาทมิฬ, การปฏิบัติ, การ เคลื่อนไหวของกลุ่มการเมือง, การทำงานของรัฐบาล	เลือกตั้งท้องถิ่น, เลือกตั้ง สส.	การเลือกตั้ง	ไปร่วมชุมนุมกับกลุ่ม ทางการเมือง ซึ่งมีการใส่ เสื้อสีเดียวกันเป็นสี แสดงสัญลักษณ์ของ กลุ่ม
สื่อ	บุคคลในครอบครัว, เพื่อน,เพื่อนร่วมงาน	อินเทอร์เน็ต,โทรทัศน์, หนังสือพิมพ์,วิทยุ,คนใน ครอบครัว,เพื่อน,เพื่อนร่วมงาน	โทรทัศน์ ,แผ่นพับ ใบปลิว เอกสารแจก เกี่ยวกับตัวผู้สมัคร, ป้าย โฆษณาหาเสียง,	เพื่อน	ตนเอง
ปัจจัยเสริม	มีเจตคติทางการเมือง เดียวกัน	- ไม่ชอบการทำรัฐประหาร เป็นวิธีเผด็จการ - ความสนใจส่วนตัวและเจตคติ ทางการเมือง	- บ้านอยู่ใกล้หน่วย เลือกตั้ง - พิจารณาจากข่าวสาร ข้อมูลที่ได้รับ คัดลั่นใจ เลือกด้วยตนเอง	บอกให้ไปเลือกตั้ง	- ต้องการแสดง เจตนารมณ์ของตนใน การสนับสนุนกลุ่มทาง การเมือง - เข้าร่วมชุมนุมทาง การเมือง - เจตคติทางการเมือง

ตาราง 8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง		การบริจาคเงิน/สิ่งของสนับสนุนทางการเมือง	ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง	
สถานการณ์มุ่งใจให้มีส่วนร่วม		มีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนของกลุ่มทางการเมืองขอสนับสนุนความช่วยเหลือ	การนัดชุมนุมที่ประจำทำแพ	การจัดรายการความจริงวันนี้สัญจร ที่สนามกีฬา 700 ปี
คุณ จ (ต่อ)	สื่อ	วิเทศชุมชนของกลุ่มการเมือง	วิเทศชุมชนของกลุ่มการเมือง, รายการโทรทัศน์, เพื่อน	วิเทศชุมชนของกลุ่มการเมือง, รายการโทรทัศน์, เพื่อน
			อยากไปฟังว่าพูดเรื่องอะไร, เพื่อนชวน	อยากไปฟังว่าพูดเรื่องอะไร, เพื่อนชวน
	ปัจจัยเสริม	อยากช่วยเหลือ	คิดว่าหากยังเงียบแสดงว่ายอมรับความเป็นเผด็จการ ในฐานะพลเมืองย่อมมีสิทธิแสดงความคิดเห็นได้	

ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง มีลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ การพูดคุยเกี่ยวกับการเมือง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งและชักชวนผู้อื่นไปลงคะแนน การร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมืองเพื่อแสดงการสนับสนุน ซึ่งเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อยที่มีลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เพิ่มขึ้นมา ได้แก่ รวมบริจาคเงิน/สิ่งของสนับสนุนทางการเมือง การเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง เข้าร่วมในเวทีสาธารณะ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง รวมทั้งเคยช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียง และลงสมัครรับเลือกตั้ง

สำหรับการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องการเมืองนั้น กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง จะมีการพูดคุยกับบุคคลซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มด้วยกัน ได้แก่ กลุ่มของบุคคลในครอบครัว กลุ่มเพื่อน เพื่อนร่วมงาน และกลุ่มสุดท้ายคือ สมาชิกกลุ่มการเมือง โดยการพูดคุยจะเป็นในลักษณะของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นการเมืองต่าง ๆ จากการติดตามข่าวสารและการจากการเข้าร่วมทำกิจกรรมกับกลุ่มการเมือง

มีการติดตามข่าวสารทางการเมือง เป็นประจำทั้งจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลเพื่อรับทราบข่าวสารต่าง ๆ ทางการเมือง ติดตามความเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมือง ซึ่งบางคนก็มีความสนใจในเรื่องการเมืองอยู่แล้ว และต้องการทราบข้อเท็จจริงในประเด็นต่าง ๆ รวมทั้งใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลได้อีกทางหนึ่งด้วย

การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งและชักชวนผู้อื่นไปลงคะแนน เพราะเห็นว่าเป็นสิทธิของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยทราบข่าวจากสื่อต่าง ๆ และหนังสือของทางราชการ ซึ่งแทบจะทั้งหมดมีการเปิดรับข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้สมัครและนโยบายพรรคจากสื่อ เพื่อนำมาพิจารณาตัดสินใจเลือกผู้สมัครด้วยตนเอง

การร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมืองเพื่อแสดงการสนับสนุน ก็เช่นเดียวกัน ส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่มีเจตคติทางการเมืองโน้มเอียงที่จะสนับสนุนกลุ่มการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่แล้ว จึงต้องการแสดงออกถึงจุดยืนทางการเมืองของตน ด้วย เพื่อแสดงการสนับสนุน โดยเฉพาะหากมีการเข้าร่วมในกิจกรรมกับกลุ่มการเมืองของตน

นอกจากนี้ ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลางแทบจะทุกคนเคยเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง ได้แก่ การเข้าร่วมฟังการปราศรัยของแกนนำกลุ่ม นปช. ที่สนามกีฬา 700 ปี และการนัดชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรที่ สนามกีฬาเทศบาลนครเชียงใหม่ นอกจากนั้นแล้ว ยังเคยเข้าร่วมชุมนุมที่กรุงเทพฯ และต่างจังหวัดอีกด้วย เช่น การนัดชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรที่สนามหลวง ร่วม

เดินขบวนไปทำเนียบรัฐบาล เข้าร่วมชุมนุมรัฐสภา สนามบินสุวรรณภูมิ รวมถึงการรวมกลุ่มของ พันธมิตรฯที่จังหวัดพิษณุโลก โดยได้รับข่าวการชุมนุมจากโทรทัศน์ วิทยุชุมชนของกลุ่มการเมือง แกนนำกลุ่ม เพื่อนสมาชิกกลุ่มการเมืองเดียวกัน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลในการเข้าร่วมแตกต่างกันออกไป บางคนไปร่วมเพียงเพื่อสนใจอยากทราบว่ามีการพูดคุยในประเด็นใดบ้าง และต้องการทราบข้อเท็จจริง บางไปเข้าร่วมเพราะเพื่อนชวนอีกทั้งจุดที่มีการชุมนุมอยู่ใกล้ที่ทำงานและเป็นเส้นทางที่ใช้เดินทางกลับบ้าน แต่สำหรับบางคนที่ยกข้ออ้างมีจุดยืนทางการเมืองอีกทั้งตนเองและคนในครอบครัวเป็นสมาชิกกลุ่มการเมืองอยู่แล้วจึงต้องการไปแสดงพลังทางการเมือง เป็นต้น

และจากการที่มีกลุ่มตัวอย่างบางคนที่เป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง ก็มักจะมีการเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ของกลุ่มด้วย เช่น การเข้าร่วมในเวทีสาธารณะ ซึ่งเป็นเวทีเสวนาทางการเมืองที่มักจะมาชุมนุมกันเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เช่น ที่บริเวณ หน้าโรงแรมวโรตสแกรนด์พาเลส ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานีวิทยุชุมชน คลื่น 92.5 เมกกะเฮิร์ต และ หมู่บ้านระมิงค์นิเวศน์ ที่ทำการสถานีวิทยุชุมชน คลื่น 89.0 เมกกะเฮิร์ต เป็นต้น

มีการร่วมบริจาคเงิน สิ่งของ อาหาร เพื่อร่วมสนับสนุนกลุ่มการเมือง และเพื่อต้องการแสดงออกถึงในจุดยืนทางการเมืองของตน ซึ่งทราบข่าวจากการประชาสัมพันธ์ของกลุ่มผ่านทางวิทยุ

การศึกษากลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง ยังพบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่อยู่ในระดับที่สูงขึ้นไปอีก อันได้แก่

การช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียง ซึ่งพบว่ามียู่สองคนด้วยกัน คนแรกจากการรู้จักติดต่อกับนักการเมืองเป็นการส่วนตัว ด้วยอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับโรงพิมพ์ จึงติดต่อให้ผลิตสื่อได้มีโอกาสเข้าไปช่วยหาเสียง นอกจากนี้ยังส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างท่านนี้ได้รับการชักชวนให้ลงสมัครเลือกตั้ง สส. ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และก็ได้รับการคัดเลือกในครั้งนั้นด้วย ส่วนอีกคนหนึ่ง นั้นได้รับการชักชวนจากเพื่อนรุ่นพี่ให้ไปช่วยแจกเอกสารประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งที่เกี่ยวข้องกับผู้สมัคร ประกอบกับเป็นช่วงที่ว่างจึงมาช่วยทำเป็นการหารายได้พิเศษ

การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง พบว่าจากการที่ครอบครัวเป็นสมาชิกอยู่ จึงต้องเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองตามครอบครัว ซึ่งเป็นเพียงแค่การลงชื่อสมัครเท่านั้น

จะเห็นว่าการที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่มีความสำคัญสูงชันนั้น ปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากสิ่งแวดล้อมรอบข้างที่เอื้อต่อกลุ่มตัวอย่างให้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยมีความต้องการส่วนตัวเป็นตัวเสริมให้ตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วม

ตาราง 9 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง		พูดคุยเรื่องการเมือง	ติดตามข่าวสารการเมือง	การเลือกตั้ง	การปชส.ทางการเมือง
คุณ ฅ	สถานการณ์จริงใจให้มีส่วนร่วม	- นำเรื่องการเมืองมาพูดคุยด้วย - เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง	การตัดสินใจทางการเมือง, เคลื่อนไหวของกลุ่มการเมือง, การทำงานของรัฐบาล	เลือกตั้งท้องถิ่น, เลือกตั้ง สส.	เข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มการเมือง จึงต้องสวมเสื้อสีเขียวกับกลุ่ม
	สื่อ	ลูกที่ลูกน้อง, สมาชิกกลุ่มการเมือง	โทรทัศน์, หนังสือพิมพ์, วิทยุ ลูกที่ลูกน้อง	โทรทัศน์, หนังสือพิมพ์, แผ่นพับ ใบปลิว ป้ายโฆษณาหาเสียง, การหาเสียงของผู้สมัคร, ญาติพี่น้อง	สมาชิกกลุ่มการเมืองเดียวกัน
	ปัจจัยเสริม	ได้รับรู้ความไม่เป็นธรรมในการตัดสินใจทางการเมือง และเห็นว่าไม่ถูกต้อง	- มองว่ารัฐบาลปัจจุบันไม่มีความจริงใจ ช่วยคนที่มีเงินแล้ว แต่ชาวนาไม่ได้รับการช่วยเหลือ - เป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง	- ได้รับเอกสารจากทางการให้ไปใช้สิทธิ์ - พิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง	- อยากได้ - แสดงออกถึงเจตคติและจุดยืนทางการเมืองของตน
การมีส่วนร่วมทางการเมือง		การบริจาคเงิน/สิ่งของสนับสนุนทางการเมือง	ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง	เข้าร่วมเวทีสาธารณะ	มีการรวมตัวกับคนอื่นเป็นกลุ่มผลประโยชน์หรือเป็นสมาชิกกลุ่ม
คุณ ฅ (ต่อ)	สถานการณ์จริงใจให้มีส่วนร่วม	กลุ่มการเมืองขอความช่วยเหลือ	การจัดรายการความจริงวันนี้สัญจร ที่สนามกีฬา 700 ปี	เข้าร่วมกลุ่มที่หน้าโรงแรมแกรนด์ไฮแอท	เกิดการแบ่งกลุ่มการเมืองออกเป็น 2 ฝ่าย
	สื่อ	วิทยุชุมชนของกลุ่มการเมือง, แกนนำ, สมาชิกกลุ่ม	วิทยุชุมชนของกลุ่มการเมือง, แกนนำ, นักวิชาการ, อาจารย์, สมาชิกกลุ่ม	วิทยุชุมชนของกลุ่มการเมือง, แกนนำ, นักวิชาการ, อาจารย์, สมาชิกกลุ่ม	ญาติ, วิทยุชุมชนของกลุ่มการเมือง
	ปัจจัยเสริม	อยากช่วยเหลือ ทำกับข้าวเป็นจึงไปช่วยทำอาหาร	- แกนนำกลุ่ม, เพื่อนสมาชิกชวนไป - อยากไปฟังว่าพูดเรื่องอะไร	อยากไป ไปแล้วได้ความรู้	มีเจตคติทางการเมืองเดียวกันกับกลุ่ม

ตาราง 9 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง		พูดคุยเรื่องการเมือง	ติดตามข่าวสารการเมือง	การเลือกตั้ง	การปชส.ทางการเมือง
คุณ ข	สถานการณ์จริงใจให้มีส่วนร่วม	- พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง	เคลื่อนไหวของกลุ่มการเมือง, การทำงานของรัฐบาล	เลือกตั้งท้องถิ่น, เลือกตั้ง สส.	เข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มการเมือง จึงต้องสวมเสื้อสีเขียวกับกลุ่ม
	สื่อ	บุคคลในครอบครัว, เพื่อน, สมาชิกกลุ่มการเมือง, ผู้ร่วมชุมนุม	โทรทัศน์, วิทยุ, คนในครอบครัว	โทรทัศน์, ป้ายโฆษณาหาเสียง, บุคคลในครอบครัว	แกนนำกลุ่ม, สมาชิกกลุ่มการเมืองเดียวกัน
	ปัจจัยเสริม	- มีเจตคติทางการเมืองในแนวทางเดียวกัน - บุคคลในครอบครัวและตนเองเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง	ความสนใจและเจตคติทางการเมือง - เป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง - สามีชอบดูข่าวการเมืองเป็นประจำ	พิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับ ตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง	- อยากได้ - แสดงออกถึงเจตคติและจุดยืนทางการเมืองของตน
การมีส่วนร่วมทางการเมือง		การบริจาคเงิน/สิ่งของสนับสนุนทางการเมือง	ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง	เข้าร่วมเวทีสาธารณะ	มีการรวมตัวกับคนอื่นเป็นกลุ่มผลประโยชน์หรือเป็นสมาชิกกลุ่ม
คุณ ข (ต่อ)	สถานการณ์จริงใจให้มีส่วนร่วม	กลุ่มการเมืองขอความช่วยเหลือ (ร่วมสนับสนุนอาหาร)	การชุมนุมของกลุ่มการเมืองที่รัฐสภาและสนามบินสุวรรณภูมิ	เข้าร่วมกลุ่มสมาชิกทหารเสือพระราชที่สถานีวิทยุทุกวันอาทิตย์	เกิดการแบ่งกลุ่มการเมืองออกเป็น 2 ฝ่าย
	สื่อ	แกนนำ, สมาชิกกลุ่ม	โทรทัศน์, แกนนำ, แม่สามี	วิทยุชุมชนของกลุ่มการเมือง, แกนนำ, สมาชิกกลุ่ม	บุคคลในครอบครัว, โทรทัศน์, วิทยุชุมชนของกลุ่มการเมือง
	ปัจจัยเสริม	อยากช่วยเหลือ รู้สึกว่าผู้ร่วมชุมนุมเหมือนเป็นญาติพี่น้อง	- แม่สามีไปเป็นประจำ - อยากไปร่วมแสดงพลัง	- มีเจตคติทางการเมืองเดียวกัน - รู้สึกว่าเป็นแกนนำทางเชียงใหม่ซึ่งมีที่เดียว	มีเจตคติทางการเมืองเดียวกันกับกลุ่ม

ตาราง 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	พูดคุยเรื่องการเมือง	ติดตามข่าวสารการเมือง	การเลือกตั้ง	ชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนน	การ ปชส.ทางการเมือง
สถานการณ์จริงใจ ให้มีส่วนร่วม	- ความเปลี่ยนแปลง การ เคลื่อนไหวทางการเมือง - เล่าข่าวสารแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	การทำงานของรัฐบาล, การเคลื่อนไหวของกลุ่ม การเมือง, สถานการณ์ทาง การเมือง	เลือกตั้งท้องถิ่น, เลือกตั้ง สส.	การเลือกตั้ง	คิดป้ายเชิญชวนมา เลือกตั้งและป้ายหาเสียง ภายในมหาวิทยาลัย (ใน สมัยเป็นนักศึกษา ป.ตรี)
คุณ ท	รุ่นพี่, เพื่อน, เพื่อน ร่วมงาน	อินเทอร์เน็ต, โทรศัพท์, หนังสือพิมพ์, แกดนากลุ่ม การเมือง	โทรทัศน์, แผ่นพับ ใบปลิว เอกสารแจก เกี่ยวกับตัวผู้สมัคร, ป้าย โฆษณาหาเสียง, หนังสือพิมพ์อินเทอร์เน็ต	ตนเอง	หัวหน้าพรรคนักศึกษา
ปัจจัยเสริม	- ความสนใจเกี่ยวกับ เรื่องการเมือง - นำข้อมูลมา เปรียบเทียบส่วนดี ส่วน เสียของกลุ่มการเมือง	สนใจติดตามเพื่อต้องการ ทราบข้อเท็จจริง	พิจารณาจากข่าวสารข้อมูล ที่ได้รับ ตัดสินใจเลือกด้วย ตนเอง	ชักชวนให้ไปร่วมลงคะแนน ร่วมเดินทางไปด้วยกัน	ลงสมัครเลือกตั้งสภา นักศึกษา

ตาราง 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง		ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง		เข้าร่วมเวทีสาธารณะ	ช่วยผู้สมัครหรือนักการเมืองการเลือกตั้ง
สถานการณ์จริงใจให้มีส่วนร่วม	การนัดชุมนุมของกลุ่มการเมืองที่สนามหลวง	ร่วมเดินขบวนไปทำเนียบรัฐบาล	ไปร่วมชุมนุมที่สนามกีฬาเทศบาลนครเชียงใหม่	อาจารย์ที่มหาวิทยาลัยเปิดเวทีเสวนาเรื่องการเมือง	การเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ช่วยผู้ คร.แบ่ง/ คร. กอล์ฟ แจกเอกสารแนะนำตัวผู้สมัคร
ชื่อ	เพื่อนร่วมงาน	เพื่อนร่วมงาน, แกนนำ	เพื่อน	ตนเอง	เพื่อนรุ่นพี่
ปัจจัยเสริม	- เพื่อนชวนไป - รายการเมืองไทยวันนี้ ถูกถอดออกจากสถานี จึงอยากทราบข้อเท็จจริงว่าเพราะอะไร	- เพื่อนชวนไป - ต้องการทราบข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง ที่สื่อกระแสหลักไม่นำเสนอ	- เพื่อนชวนไป - ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นเขาพระวิหาร	สนใจอยากไปฟัง	- เพื่อนรุ่นพี่ชวนไปทำ - มีเวลาว่างจากการเรียนหา รายได้พิเศษ

ตาราง 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	พูดคุยเรื่องการเมือง	ติดตามข่าวสารการเมือง	การเลือกตั้ง	ชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนน	การ ปชส.ทางการเมือง
สถานการณ์จริงใจให้มีส่วนร่วม	- จัดรายการที่สถานีวิทยุ - เล่าข่าวสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	การทำงานของรัฐบาล, การเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมือง, สถานการณ์ทางการเมือง	เลือกตั้งท้องถิ่น, เลือกตั้ง สส.	การเลือกตั้ง	ไปร่วมกิจกรรมกับกลุ่มทางการเมือง ซึ่งมีการใส่เสื้อสีเขียวกันเป็นสีแสดงสัญลักษณ์ของกลุ่ม
สื่อ	ผู้ฟังรายการ, สมาชิกกลุ่มการเมือง	อินเทอร์เน็ต, โทรศัพท์, หนังสือพิมพ์, วิทยุ	โทรทัศน์, แอปพลิเคชัน, ใบปลิว เอกสารแจกเกี่ยวกับตัวผู้สมัคร, ป้ายโฆษณาหาเสียง,	ตนเอง	ตนเอง
ปัจจัยเสริม	- ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องการเมือง - เจตคติทางการเมือง	- ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องการเมือง - ปชช. ต้องช่วยกันตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล - ต้องหาข้อมูลเพื่อใช้ในจัดรายการวิทยุ	พิจารณาจากข่าวสารข้อมูลที่ได้รับ คัดสนใจเลือกด้วยตนเอง	ชักชวนให้ไปร่วมลงคะแนน	ต้องการแสดงเจตนารมณ์ของตนเพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

ตาราง 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง	เข้าร่วมในเวทีสาธารณะ	เป็นสมาชิกพรรคการเมือง
สถานการณ์มุ่งใจให้มีส่วนร่วม	การนัดชุมนุมกลุ่มการเมืองที่จังหวัดพิษณุโลก	การรวมกลุ่มของสมาชิกทหารเสือพระราชทานที่สถานีวิทยุ ทุกวันอาทิตย์	เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์
สื่อ	แกนนำกลุ่ม	แกนนำกลุ่ม, สมาชิกกลุ่มการเมือง	บุคคลในครอบครัว
คุณ ฐ (ต่อ)		- ความสนใจและรอบรู้เกี่ยวกับเรื่องการเมือง - อุดมการณ์ส่วนตัว (เทิดทูนสถาบัน) - ได้รับการชักชวนจากเจ้าของสถานีให้มาเป็นผู้ดำเนินรายการของทางสถานี	คนในครอบครัวเป็นสมาชิกพรรคดังกล่าว
ปัจจัยเสริม	ไปเป็นทีมงานและเป็นการค้ำให้แกนนำ		

ตาราง 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมทางการเมือง		พูดคุยเรื่องการเมือง	ติดตามข่าวสารการเมือง	การเลือกตั้ง	ติดต่อกับนักการเมือง	ร่วมชุมนุมทางการเมือง
คุณ น	สถานการณ์มุ่งใจให้มีส่วนร่วม	การพูดคุย ติดต่อดสื่อสาร	มีการเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมือง , การทำงานของรัฐบาล	เลือกตั้งท้องถิ่น, เลือกตั้ง สส.		มีการปราศรัยที่สนามกีฬา 700 ปี
	สื่อ	คนในครอบครัว, ลูกค้า, แท็กซี่	โทรทัศน์, วิทยุ, หนังสือพิมพ์, อินเทอร์เน็ต	โทรทัศน์, นักการเมือง, ป้ายโฆษณาหาเสียง, คนในครอบครัว	นักการเมือง	วิทยุชุมชนของกลุ่มการเมือง, การประชาสัมพันธ์ของกลุ่ม
	ปัจจัยร่วม	- ความสนใจส่วนบุคคล - เจตคติทางการเมือง - อาชีพ (ผลิตสื่อโฆษณา)	- ความสนใจส่วนบุคคล - เจตคติทางการเมือง	พิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง	รู้จักเป็นการส่วนตัว (เป็นญาติของเจ้านาย)	อยากทราบว่าไปชุมนุมเพราะอะไร ได้เงินหรือไม่
การมีส่วนร่วมทางการเมือง		ช่วยผู้สมัคร/พรรคการเมืองหาเสียง		ลงสมัครรับเลือกตั้ง		
คุณ น (ต่อ)	สถานการณ์มุ่งใจให้มีส่วนร่วม	ช่วงเลือกตั้ง		หัวหน้าพรรคการเมือง รับสมัครลูกพรรค เพื่อลงสมัครเลือกตั้ง สส.เขต 3 จังหวัดเชียงใหม่		
	สื่อ	นักการเมือง		นักการเมือง		
	ปัจจัยร่วม	- ความสนิทส่วนตัว จึงอยากช่วยเหลือ - มาพิมพ์งานที่โรงพิมพ์		- ความสนใจส่วนบุคคล (อยากเป็นนายกรัฐมนตรี) - รู้จักกับหัวหน้าพรรค		

ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างในระดับมาก มีลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเกือบทุก ๆ กิจกรรมทางการเมือง ได้แก่ การพูดคุยเรื่องการเมือง/สนใจติดตามข่าวสารทางการเมือง ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนน ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง เข้าร่วมในเวทีสาธารณะ มีการรวมตัวกับผู้อื่นเป็นกลุ่มผลประโยชน์หรือเป็นสมาชิก ช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองดังกล่าวมากที่สุด รองลงมา คือ ร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมือง และติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง และมีการบริจาคเงิน หรือสิ่งของสนับสนุนทางการเมือง และเป็นสมาชิกพรรคการเมืองมาบ้าง รวมถึงปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างเป็นแกนนำในการเคลื่อนไหวทางการเมืองโดย เป็นแกนนำของกลุ่มการเมืองหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน มีลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันไป รวมถึงความแตกต่างในเรื่องของความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งจะเห็นว่า กลุ่มที่มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สูงกว่า จะมีการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่มากกว่า และบ่อยครั้งกว่ากลุ่มที่มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่า ซึ่งสามารถแสดงผลการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ดังตาราง

ตาราง 10 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	พูดคุยเรื่องการเมือง	ติดตามข่าวสารการเมือง	การเลือกตั้ง	ติดต่อกับนักการเมือง	เป็นสมาชิกพรรค / ดำรงตำแหน่งสำคัญในพรรค/ช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียง	การ ปชส.ทางการเมือง
สถานการณ์จริงใจให้มีส่วนร่วม	- ทำข่าว สัมภาษณ์แหล่งข่าว - การจัดรายการวิทยุ - การรวมกลุ่มของสมาชิก	- ติดตามทำข่าว - ความเคลื่อนไหวทางการเมืองสถานการณ์การต่าง ๆ ในประเทศ	การเลือกตั้งท้องถิ่น, ระดับประเทศ	ทำงานร่วมกับนักการเมือง	ทำงานร่วมกับนักการเมือง	ได้รับทราบข้อมูลเชิงลึกของกลุ่มการเมืองฝ่ายตรงข้ามจึงนำเสนอข้อมูลและเรียกร้องให้ประชาชนออกมาปกป้องสถาบัน
สื่อ	นักการเมือง, สมาชิกกลุ่ม, ผู้ทรงคุณวุฒิ	อินเทอร์เน็ต, หนังสือพิมพ์, วิทยุ, โทรศัพท์, SMS, นักการเมือง	นักการเมือง	นักการเมือง	นักการเมือง	นักการเมือง
ปัจจัยเสริม	- อาชีพ (เคยเป็นนักข่าวมาก่อน) - เป็นแกนนำกลุ่มการเมืองในเชียงใหม่ - เป็นเจ้าของสถานีวิทยุและนักจัดรายการวิทยุ	- อาชีพนักสื่อสารมวลชน - มีความสนใจและต้องการติดตามความเคลื่อนไหวภายในประเทศและของโลก - นำข้อมูลมาจัดรายการวิทยุซึ่งตนเองเป็นเจ้าของสถานี	- ไปด้วยสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ - ตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง	เป็นผู้จัดการการเลือกตั้งพรรคการเมือง	เป็นผู้จัดการการเลือกตั้งพรรคการเมือง	ได้ทราบข้อมูลเชิงลึกจากการได้ใกล้ชิดกับนักการเมือง

ตาราง 10 แสดงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	การปศข.ทางการเมือง	มีการรวมตัวกับคนอื่นเป็นกลุ่ม ผลประโยชน์หรือเป็นสมาชิกกลุ่ม	ร่วมประชุม/ชุมนุมทางการเมือง	เข้าร่วมในเวทีสาธารณะ
สถานการณ์จริงใจ ให้มีส่วนร่วม	ได้รับทราบข้อมูลเชิงลึกของกลุ่ม การเมืองฝ่ายตรงข้ามจึงนำเสนอ ข้อมูลและเรียกร้องให้ประชาชน ออกมาปกป้องสถาบัน	ก่อตั้งกลุ่มการเมืองขึ้นในเชิงใหม่ที่มี วัตถุประสงค์ในการปกป้องสถาบัน	มีการชุมนุมเรียกร้องของกลุ่ม การเมืองที่สนามบินสุวรรณภูมิ	จัดให้มีการรวมกลุ่มสมาชิกร่วม อุดมการณ์ปกป้องสถาบัน ที่สถานีวิทยุทุกวันอาทิตย์
คุณ บ (ต่อ)	สื่อ	นักการเมือง	ตนเอง, สมาชิกกลุ่ม	ตนเอง, สมาชิกกลุ่ม, ผู้ทรงคุณวุฒิ
ปัจจัยเสริม	ได้ทราบข้อมูลเชิงลึกจากการได้ ใกล้ชิดกับนักการเมือง	จุดยืนและอุดมการณ์ที่ต้องการปกป้อง สถาบัน	วิเคราะห์ชีวิตจากเหตุการณ์ประทะ กันกับกลุ่มการเมืองฝ่ายตรงข้าม	- ต้องการให้ผู้มีอุดมการณ์ทางการเมือง ร่วมกัน และมาพบปะแลกเปลี่ยนแสดง ความคิดเห็น - เป็นแกนนำก่อตั้งกลุ่มการเมืองดังกล่าว และเป็นผู้ดำเนินรายการ

ตาราง 11 แสดงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ระดับน้อย (1-8 คะแนน)						ระดับปานกลาง (9-17 คะแนน)				ระดับมาก (18-26 คะแนน)	
	(ก)	(ข)	(ค)	(ง)	(จ)	(ฉ)	(ช)	(ท)	(ธ)	(น)	(ป)	
1 การพูดคุยเรื่องการเมือง / สนใจติดตามรับฟังข่าวการเมือง	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
2 ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
3 ชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนน			/		/			/	/			
4 ร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมือง/ติดสติ๊กเกอร์/สวมเสื้อ เพื่อแสดงการสนับสนุน			/	/	/	/	/	/	/		/	
5 ติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง										/	/	
6 การบริจาคเงิน/สิ่งของสนับสนุนทางการเมือง				/	/	/	/					
7 ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง				/	/	/	/	/	/	/	/	
8 เข้าร่วมเวทีสาธารณะ						/	/	/	/		/	
9 มีการรวมตัวกับคนอื่นเป็นกลุ่มผลประโยชน์หรือเป็นสมาชิกกลุ่ม						/	/				/	
10 ช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียง								/		/	/	
11 เป็นสมาชิกพรรคการเมือง									/		/	
12 ลงสมัครรับเลือกตั้ง										/		
13 ดำรงตำแหน่งสำคัญในพรรคการเมือง											/	
ระดับคะแนนเฉลี่ย	2	2	4	7	7	11	11	11	11	12	20	

หมายเหตุ ข้อ 1-4 ข้อละ 1 คะแนน , ข้อ 5-9 ข้อละ 2 คะแนน , ข้อ 10-13 ข้อละ 3 คะแนน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองคือ การใช้สิทธิเลือกตั้งมากที่สุด รองลงมาคือ ชักชวนผู้อื่นไปลงคะแนน การพูดคุยเรื่องการเมือง สนใจติดตามรับฟังข่าวสารทางการเมือง เข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง บริจาคเงินหรือสิ่งของสนับสนุนทางการเมือง ลงสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกพรรคการเมือง ร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมือง ติดต่อกับนักการเมือง ตามลำดับ ซึ่งจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างนี้โดยส่วนใหญ่เกิดจากการความรู้สึถึงหน้าที่ของประชาชนที่ต้องทำ คือการไปเลือกตั้ง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีการเคลื่อนไหวขั้นอื่น ๆ ก็มีเหตุผลที่แตกต่างกันไปของแต่ละคน ทั้งนี้ ปัจจัยส่วนบุคคลก็เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ เช่น เคยทำงานกับพรรคการเมือง แต่ความคิดเห็นไม่ตรงกัน และคิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นไม่สมควร จึงตั้งกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองขึ้นมาเพื่อแสดงพลัง เป็นต้น

วิจารณ์ผลการวิจัย

ทั้งนี้จากลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการศึกษามานั้น ผู้วิจัยเห็นว่ามีความคล้ายคลึงกับแนวคิดของ Verba and Nie (อ้างใน มานพ ปิ่นทะวงศ์, 2545: 12 -13) ที่ว่า กิจกรรมการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้นในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่ารูปแบบการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมีอยู่มากมายและแตกต่างออกไปในแต่ละระบบการเมืองซึ่งได้มีการศึกษาไว้หลายรูปแบบ ดังนี้

1. กิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมือง และการณรงค์หาเสียง กิจกรรมประเภทนี้ได้จัดรวมกันไว้แล้วเรียกว่า Campaign Activity กิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การชักชวนให้ผู้อื่นไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครที่ตนสนับสนุนการทำงานให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งอย่างกระตือรือร้น การเข้าร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง การให้เงินสนับสนุนพรรคการเมือง
2. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ในการวิจัยถือว่าการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นรูปแบบและกิจกรรมของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ชัดเจนที่สุด และสามารถวัดค่าของการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้เที่ยงที่สุด Nie มีความเห็นว่า การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทำให้ประชาชนมีอิทธิพลเหนือผู้นำการเมืองในแง่ที่ว่า เป็นแรงกดดันให้ผู้นำต้องปรับนโยบายของตนเพื่อคะแนนเสียงเลือกตั้งยังมีความแตกต่างกิจกรรมอื่น ๆ คือ ต้องการความริเริ่มเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เพราะประชาชนมีโอกาสเลือกตั้งตามปกติทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

3. กิจกรรมชุมชน คือ การสร้างกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาสังคม การทำตนร่วมกับกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวกับปัญหาบ้านเมืองและสังคม บุคคลจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกกระตือรือร้นในกลุ่มหรือองค์กรเหล่านี้ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับ ปัญหาสาธารณะ แต่องค์กรเหล่านี้ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับปัญหาสาธารณะ แต่ไม่ใช่องค์กรของรัฐบาล

4. การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายถึง การกระทำของบุคคลที่เป็นการติดต่อโดยตรงกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาหรือปกป้องผลประโยชน์บางอย่างของตนหรือกลุ่มของตน ปัญหาที่สนใจและนำไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นเป็นสิ่งที่มีความผลกระทบโดยตรงต่อบุคคลนั้น และมักจะไม่ใช่รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองนัก ซึ่ง Verba และ Nie เรียกว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบนี้ว่า การติดต่อเฉพาะเจาะจง หรือการมีส่วนร่วมแบบคับแคบ

5. การชักจูง เป็นความพยายามของบุคคลที่พยายามติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำการเมือง โดยหาทางที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายในประเด็นเรื่องที่จะกระทบต่อประชากรจำนวนมาก

6. การประท้วง มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับที่ Huntington เรียกว่า การใช้ความรุนแรง โดยพยายามสร้างผลกระทบต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐ เช่น การทำร้ายร่างกาย

7. การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในบทบาทของผู้สื่อข่าวสาร หมายถึง การที่บุคคลจะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง การส่งจดหมายแสดงความสนับสนุนต่อผู้นำการเมือง การส่งข่าวสารทางการเมืองแก่เพื่อนบ้าน ลักษณะนี้เป็นการมีส่วนร่วมในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนทางด้านวาระระหว่างบุคคล ผู้ที่มีส่วนร่วมในลักษณะนี้ได้จะต้องมีพื้นฐานการศึกษาที่สูงพอสมควรมีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในระดับสูงและมีความสนใจทางการเมืองสูง โดยมักจะวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล แต่ไม่แสดงออกด้วยกิจกรรมการประท้วง

ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นนั้น ตรงกับลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 4 อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่ละระดับ

จากการศึกษาอิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นใกล้เคียงกันว่า สื่อเป็นส่วนที่ช่วยให้ผู้รับสารได้รับความรู้ ได้รับข้อมูลเพื่อเป็นการสนับสนุนระบบคิดของผู้รับสาร โดยผู้รับ

สารจะเลือกรับ และนำมาวิเคราะห์รวมกับความรู้ ภูมิหลัง หรือทัศนคติส่วนตัวที่มีอยู่ แล้วจึงตัดสินใจที่จะกระทำการใดๆ ซึ่งในงานวิจัยชิ้นนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้ใช้สื่อเป็นแหล่งค้นหาความจริงเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ แล้วนำมาประกอบกับสิ่งที่ได้ยิน ได้ฟัง และได้รับทราบมาก่อนหน้านั้น แล้วจึงตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างระดับน้อย

ขั้นรับรู้

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับน้อย มีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง เพื่อติดตามสถานการณ์บ้านเมือง ทัวไปและส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนที่ค่อนข้างหลากหลาย ติดตามข้อมูลทั้งในเชิงกว้างและเชิงลึกเพื่อนำมาเปรียบเทียบหาข้อเท็จจริงและความถูกต้องจากข่าว โดยจะนำมาพิจารณาพร้อมกับข้อมูลที่ตนมีอยู่แล้ว หรือทัศนคติ ความคิดเห็นส่วนตัว

ขั้นตัดสินใจ

พบว่าสื่อที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับนี้ มีทั้งสื่อมวลชนและสื่อบุคคล โดยสื่อมวลชนนั้น พบว่าจากการเปิดรับข่าวสารที่ค่อนข้างหลากหลายนั้น จนมาถึงกระบวนการตัดสินใจเพียงสองสื่อเท่านั้น คือ สื่อโทรทัศน์ และ วิทยุชุมชน ซึ่งในที่นี้ มักจะเป็นรายการของกลุ่มการเมืองที่มีการนำเสนอเกี่ยวกับประเด็นการเมือง ในเชิงลึก มีการวิเคราะห์เชื่อมโยง รวมถึงการรายงานความเคลื่อนไหวและนำเสนอข่าวสารของกลุ่มอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะหากมีการจัดกิจกรรมการเมืองของกลุ่ม เช่น การรวมกลุ่มชุมนุมต่าง ๆ จะมีการโน้มน้าวชักจูง และเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนในกิจกรรมทางการเมืองดังกล่าว

ส่วน สื่อบุคคล ได้แก่ บุคคลใกล้ชิด เช่น ญาติ เพื่อนร่วมงาน ไปจนถึง สมาชิกกลุ่มการเมืองที่มีเจตคติเดียวกันกับตน เริ่มจากการพูดคุยกันในเรื่องการเมือง จนนำไปสู่การชักชวนกันไปทำกิจกรรมการเมืองร่วมกัน กลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะเชื่อข่าวสารจากแหล่งข่าวนั้นเพราะ บุคคลที่นำเสนอข่าวสาร เป็นญาติ คนในครอบครัว และผู้ที่กลุ่มตัวอย่างให้ความนับถือ นอกจากนี้ ในการที่กลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมในการชุมนุมทางการเมือง ก็ทำให้ได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคลผ่านทั้งการแลกเปลี่ยนข่าวสารกับผู้เข้าร่วมชุมนุมด้วยกัน แบบตัวต่อตัว และผ่านการปราศรัยของผู้นำการชุมนุม ทำให้สื่อบุคคลนั้นมีอิทธิพลกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มากกว่าสื่อมวลชน

นอกจากนี้ จะเห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อย ก่อนข้างที่จะมีลักษณะแตกต่างกันออกไป แต่ส่วนมากจะเน้นการพูดคุยเรื่องการเมืองและการติดตามข่าวสารทางการเมืองมาประกอบการตัดสินใจที่จะเชื่อหรือไม่เชื่อข่าวมากกว่า การเข้าร่วมชุมนุม จากการศึกษาพบว่า ยังมีปัจจัยประกอบอื่น ๆ อีก อันส่งผลต่อการตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง โดยเฉพาะปัจจัยภายในตนเอง ได้แก่

- เจตคติส่วนตัวในทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความ มีความชื่นชอบในตัวนักการเมืองเป็นการส่วนตัว และความยึดมั่นในความเป็นระบอบประชาธิปไตยไม่ชอบเผด็จการ การทำรัฐประหาร อันส่งผลต่อความโน้มเอียงในการสนับสนุนกลุ่มทางการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่ รวมถึงการมองว่าเป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญ และต้องการที่จะแสดงออกถึงจุดยืนทางการเมืองของตนจนนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมือง
- ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องการเมืองเฉพาะบุคคล ซึ่งทำให้ส่งผลต่อการติดตามข่าวสารและนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ในที่สุด
- สถานภาพทางสังคม เช่น อาชีพ การศึกษา เป็นต้น

ตาราง 12 อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับน้อย

		สื่อที่มีอิทธิพล	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ปัจจัยประกอบ
ขั้นรับรู้	สื่อมวลชน					
	ฟรีทีวี		- รายงานข่าวประจำวัน - นำเสนอเหตุการณ์จริง - รายการวิเคราะห์ข่าว เล่าข่าวจากข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์ - พิธีกรมีความเป็นตัวเอง มีการสอดแทรกความคิดเห็นเข้าไปในข่าว	(1) ข่าวการเมืองทั่วไป ได้แก่ - การทำงานของรัฐบาล, - ผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ (กู้เงิน, เรียนฟรี), - การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ (เศรษฐกิจ, การเมือง) - การอภิปรายในสภา, การประชุมสภา - นโยบายของพรรคการเมือง - นักการเมือง ฯลฯ (2) สถานการณ์ทางการเมือง การเคลื่อนไหวของกลุ่มทางการเมือง เช่น การชุมนุม การประท้วง เรียกร้องต่าง ๆ	- การพูดคุยเรื่องการเมือง - สนใจติดตามรับฟังข่าวการเมือง	(1) ความสนใจส่วนบุคคล - มีความสนใจการเมืองอยู่แล้ว - ต้องการติดตามข่าวสารความเป็นไปของสถานการณ์บ้านเมือง - อยากทราบข้อมูลเชิงลึกที่สื่อหลักไม่สามารถนำมาเสนอได้ เพื่อหาข้อเท็จจริงจากข่าว (2) เจตคติส่วนตัว - ยึดมั่นในความเป็นประชาธิปไตย - มีความโน้มเอียงในการสนับสนุน กลุ่มทางการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่
	โทรทัศน์		- ถ่ายทอดสดจากสถานการณ์จริง เช่น การรวมกลุ่ม, เวทีสาธารณะ, การปราศรัยของแกนนำ - ให้ข้อมูลเชิงลึก นำหลักฐานข้อมูลมาตีแผ่ฝ่ายตรงข้าม			
	เคเบิลทีวี, โทรทัศน์ดาวเทียม		- CNN - เอเอสทีวี, - ดี-สเตรชั่น			
	อินเทอร์เน็ต	เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ เช่น คม ชัด ลึก, เนชั่น, ผู้จัดการ	- ประเด็นข่าวเจาะลึก - มีการวิเคราะห์ วิจารณ์เป็นบทความ			

ตาราง 12 (ต่อ)

	สื่อที่มีอิทธิพล	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ปัจจัยประกอบ
ชั้นรับรู้	เวปไซด์พันทิป (เวบบอร์ดห้องราช ดำเนิน)	การแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์การเมืองในประเด็น ต่าง ๆ	(3) การตัดสินใจต่าง ๆ เช่น คดีของทักษิณ , การปิด สนามบินของฝ่ายพันธมิตร		- ความชื่นชอบในตัว นักการเมือง - ยึดมั่นในผลงานและการ ทำงานของรัฐบาลทักษิณ
	เวปไซด์ประชาไท	การโต้ตอบกันทางการเมือง ระหว่างแกนนำกลุ่มการเมือง โดยนำหลักฐานข้อมูลมาอ้างอิง ถกเถียงกัน	(4) สารความรู้ทางการเมือง เช่นประวัติศาสตร์การเมือง		(3) การศึกษา (4) สิทธิพื้นฐานของ ประชาชนตาม รัฐธรรมนูญ
	- เวปไซด์ที่นี้ คอท คอม	รายงานข่าว สถานการณ์			
	- เวปไซด์เอ็มไท คอท คอม	การเมืองทั่วไป			
วิทยุ	89.0 MHz 92.5 MHz	- นำเสนอข้อมูลของกลุ่ม การเมืองและโจมตีฝ่ายตรงข้าม เปิดโปงประเด็นต่าง ๆ - ชักชวนโน้มน้าวให้มาร่วม กิจกรรมกลุ่ม			

ตาราง 12 (ต่อ)

	สื่อที่มีอิทธิพล	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ปัจจัยประกอบ
ขั้นรับรู้	หนังสือพิมพ์	เดลินิวส์, ไทยรัฐ, เดอะเนชั่น, คม ชัด ลึก, บางกอก โพสต์, มติชน (รายวัน), มติชน (รายสัปดาห์)	- นำเสนอภาพข่าว รายงานข่าว - วิเคราะห์ วิจัยประเด็นการเมือง		
	SMS	สำนักข่าว INN	รายงานข่าวด่วน เป็นประเด็นข่าวสำคัญสั้น ๆ		
	มือถือ				
	สื่อบุคคล				
	คนในครอบครัว ได้แก่ พ่อ แม่ ญาติ สามี เพื่อน , เพื่อนร่วมงาน	- พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น , บอกต่อข่าวสารที่ได้รับมา	ข่าวหรือประเด็นทางการเมืองที่เปิดรับจากสื่อต่าง ๆ	การพูดคุยเรื่องการเมือง/สนใจติดตามรับฟังข่าวการเมือง	
	แกนนำกลุ่มการเมือง	- นำเสนอข้อมูลทางการเมืองในประเด็นต่าง ๆ - เปิดโปง , แฉ โดยนำหลักฐานมาอ้างอิง - โจมตี ชื่นชม	- เหตุการณ์ หรือ สถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นหรือกำลังดำเนินอยู่ในขณะนั้น - กิจกรรมกลุ่มและการชุมนุม		

ตาราง 12 (ต่อ)

สื่อที่มีอิทธิพล		รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ปัจจัยประกอบ
ขั้นรับรู้	กลุ่มผู้ร่วมชุมนุม ที่มีเจตคติทางการเมืองเดียวกัน	- พุศุขุยกแลกเปลียนความ คิดเห็น	- ข่าวหรือประเด็นทางการเมืองที่ เปิดรับจากสื่อต่าง ๆ		
		- บอกต่อข่าวสารที่ได้รับมา - โน้มน้าว เชิญชวน	- เหตุการณ์ หรือ สถานการณ์ทาง การเมืองที่เกิดขึ้นหรือกำลัง ดำเนินอยู่ในขณะนั้น - กิจกรรมกลุ่ม และ การชุมนุม		

ตาราง 12 (ต่อ)

	สื่อที่มีอิทธิพล	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ปัจจัยประกอบ
ขั้นตัดสินใจ	สื่อมวลชน				
	โทรทัศน์	- การนำเสนอประเด็นการเมืองเชิงลึก - การวิเคราะห์ เชื่อมโยง - โน้มน้าว ชักจูง	- เหตุการณ์และสถานการณ์ทางการเมือง - นักการเมือง - การจัดกิจกรรมของกลุ่มการเมือง	- ร่วมประชาสัมพันธ์/ แสดงสนับสนุนทางการเมือง (สวมเสื้อเหลือง, แดง) - ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง (ที่รัฐสภาเมื่อวันที่ 26-27 มีนาคม 2552)	- เจตคติทางการเมือง (ความชื่นชอบและแสดงออกต่อสนับสนุนกลุ่มทางการเมือง) - ความต้องการส่วนตัวในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง
	วิทยุชุมชนของกลุ่มการเมือง	- (แกนนำ) ชี้นำประเด็นให้คล้อยตาม - วิเคราะห์สถานการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ - รายงานความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ - ประชาสัมพันธ์เชิญชวนโน้มน้าว	- ประเด็นทางการเมืองที่เกี่ยวกับกลุ่มของตนและของฝ่ายตรงข้าม - การชุมนุมของกลุ่ม	- ร่วมประชาสัมพันธ์/ แสดงสนับสนุนทางการเมือง (สวมเสื้อเหลือง, แดง) - รวมบริจาคเงิน/อาหาร ให้แก่กลุ่มการเมือง - ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง (สนามกีฬา 700 ปี, ประดูท่าแพ)	- เจตคติทางการเมือง (ความชื่นชอบและแสดงออกต่อสนับสนุนกลุ่มทางการเมือง) - ความต้องการส่วนตัวในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง
	สื่อบุคคล				
	บุคคลในครอบครัวญาติ	- บอกเล่าข่าวสาร - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	- ข่าว ประเด็นการเมืองที่ได้รับทราบมา	- พุดคุยเรื่องการเมือง - การเลือกตั้ง	- ความสัมพันธ์ในครอบครัว

ตาราง 12 (ต่อ)

	สื่อที่มีอิทธิพล	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ปัจจัยประกอบ
ขั้นตัดสินใจ	สื่อบุคคล				
	เพื่อนร่วมงาน	- บอกเล่าข่าวสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - เชิญชวน	กิจกรรมการชุมนุม	- ร่วมชุมนุมทางการเมือง (สนามกีฬา 700 ปี, ประตู่ท่าแพ) - การเลือกตั้ง	- มีเจตคติทางการเมืองในแนวทางเดียวกันจึงมักจะพูดคุยในเรื่องตนเองสนใจ
	แกนนำ และสมาชิกกลุ่มการเมือง	โน้มน้าว เชิญชวน	ให้ไปร่วมกิจกรรมการชุมนุม เพื่อแสดงพลัง	ร่วมชุมนุมทางการเมือง (สนามกีฬา 700 ปี)	- เจตคติทางการเมือง (ความชื่นชอบและแสดงออกต่อการสนับสนุนกลุ่มทางการเมือง)
	ตนเอง	- นำข้อมูลมาคิด วิเคราะห์ ประมวลผล ประกอบการตัดสินใจ	ข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับทราบมา	- พุดคุยเรื่องการเมือง - ติดตามข่าวสารทางการเมือง - ชักชวนให้ผู้อื่นไปลงคะแนน - ร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมือง/ ติดสติ๊กเกอร์/สวมเสื้อ เพื่อแสดงการสนับสนุน - การบริจาคเงิน/สิ่งของสนับสนุนทางการเมือง - ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง	(1) เจตคติทางการเมือง - ยึดมั่นในความเป็นประชาธิปไตย - มีความโน้มเอียงในการสนับสนุนกลุ่มทางการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่ - ความชื่นชอบในตัวนักการเมือง - ยึดมั่นในผลงานและการทำงาน ของรัฐบาลทักษิณ (2) ตอบสนองความต้องการของตนเอง

ภาพ 7 อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย

อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างระดับปานกลาง

ขั้นรับรู้

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับปานกลาง มีการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง เพื่อติดตามสถานการณ์บ้านเมือง แต่ค่อนข้างสนใจและติดตามความเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมืองมากกว่ากลุ่มแรก ความหลากหลายในแต่ละสื่อต่ำกว่า เน้นสื่อที่มีลักษณะเฉพาะกลุ่ม แต่ก็ติดตามข้อมูลทั้งในเชิงกว้างและเชิงลึกเพื่อนำมาเปรียบเทียบหาข้อเท็จจริงและความถูกต้องจากข่าว

ขั้นตัดสินใจ

พบว่าสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง ได้แก่ โทรทัศน์ และวิทยุชุมชนของกลุ่มการเมืองในจังหวัดเชียงใหม่ เช่นเดียวกับกลุ่มแรก เนื่องจากการโน้มน้าวเชิญชวนให้ออกมาแสดงพลังทางการเมือง ด้วยกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลางส่วนใหญ่ เป็นสมาชิกกลุ่มการเมืองและมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อดังกล่าวเป็นประจำ

ส่วนสื่อบุคคล ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง จะเป็นผู้ที่กลุ่มตัวอย่างที่มีเจตคติทางการเมืองเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นบุคคลในครอบครัว ญาติ รวมถึงเพื่อนสมาชิกกลุ่มการเมืองเดียวกัน จากการมีปฏิสัมพันธ์ส่วนตัวแล้วนำไปสู่การชักชวนให้ไปร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองร่วมกัน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับนี้ ค่อนข้างมีความหลากหลาย ตั้งแต่ระดับความสำคัญน้อยสุดไปจนถึงระดับความสำคัญที่มากขึ้นไป และยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างในระดับดังกล่าวเคยเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองกันทุกคน นอกจากนี้ยังพบว่ามิปัจจัยประกอบที่ส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างด้วย เช่น

- เจตมิตัวทางการเมือง ได้แก่ ความโน้มเอียงในการสนับสนุนกลุ่มทางการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่จึงต้องแสดงจุดยืนทางการเมือง ความเป็นกลางไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ความชื่นชอบในตัวนักการเมือง ยึดมั่นในผลงานและการทำงานของนักการเมืองและพรรคการเมือง เลือกรับสื่อที่ตรงกับเจตคติส่วนตัว และความต้องการอยากเป็น สส. เป็นต้น

- ความสนใจส่วนบุคคล ได้แก่ มีความสนใจการเมืองอยู่แล้ว ต้องการติดตามข่าวสารความเป็นไปของสถานการณ์บ้านเมือง อยากรู้ อยากเห็น อยากทราบข้อเท็จจริงจากการเข้าร่วมชุมนุม ต้องการข่าวสารจากทั้งสองกลุ่ม เปิดรับข่าวสาร 2 ด้าน เป็นต้น

- สถานภาพทางสังคม เช่น การศึกษา มีผลต่อการบ่มเพาะประสบการณ์ความรู้ และอาชีพ เช่น การทำโรงพิมพ์ ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ ทำให้ได้รู้จักกับนักการเมือง อันส่งผลและเอื้อต่อมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่มีความสำคัญสูงขึ้น เป็นต้น

ตาราง 13 อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง

สื่อที่มีอิทธิพล		รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ปัจจัยประกอบ
สื่อมวลชน					
ขั้นรับรู้	ฟรีทีวี	- รายงานข่าวประจำวัน นำเสนอเหตุการณ์จริง - รายการวิเคราะห์ข่าว เล่าข่าวจากข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์ - พิธีกรมีความเป็นตัวเอง มีการสอดแทรกความคิดเห็นเข้าไปในข่าว - แฉลงนโยบายพรรคก่อนการเลือกตั้ง	(1) ข่าวการเมืองทั่วไป ได้แก่ - การทำงานของรัฐบาล , - ผลการดำเนินงาน โครงการต่าง ๆ - การใช้เงินในโครงการต่าง ๆ - การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ (เศรษฐกิจ ,การเมือง) - การอภิปรายในสภา , การประชุมสภา - นโยบายของพรรคการเมือง - นักการเมือง ฯลฯ	- การพูดคุยเรื่องการเมือง - สนใจติดตามรับฟังข่าวการเมือง	(1) ความสนใจส่วนบุคคล - มีความสนใจการเมืองอยู่แล้ว - ต้องการติดตามข่าวสารความเป็นไปของสถานการณ์บ้านเมือง - อยากทราบข้อมูลเชิงลึกที่สื่อหลักไม่สามารถนำมาเสนอได้ เพื่อหา ข้อเท็จจริงจากข่าว
	โทรทัศน์เคเบิลทีวี , โทรทัศน์ดาวเทียม - Nation Channel (คม ชัด ลึก) - ASTV - D-station	- มีการเชิญอาจารย์ นักวิชาการ นักการเมือง มาพูดคุยในรายการ - ให้ข้อมูลเชิงลึก นำหลักฐาน ข้อมูลมาตีแผ่ฝ่ายตรงข้าม	(2) สถานการณ์ทางการเมือง การเคลื่อนไหวของกลุ่มทางการเมือง เช่น การชุมนุม การประท้วง เรียกร้องต่าง ๆ		- ต้องการข่าวสารจากทั้งสองกลุ่ม (เปิดรับข่าวสาร 2 ด้าน) (2) เจตคติส่วนตัว - มีความโน้มเอียงในการสนับสนุนกลุ่มทางการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่

ตาราง 13 (ต่อ)

	สื่อที่มีอิทธิพล	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	การมีส่วนร่วมทางกาเมือง	ปัจจัยประกอบ
ชั้นรับรู้	อินเทอร์เน็ต	เว็บไซต์ หนังสือพิมพ์ ออนไลน์ ได้แก่ ผู้จัดการ , มติชน,ไทยรัฐ, ข่าวสด	ประเด็นข่าวเจาะลึก และมี การวิเคราะห์ วิเคราะห์เป็น บทความ (3) การตัดสินใจคดีต่าง ๆ เช่น คดี ของทักษิณ , การปิดสนามบิน ของฝ่ายพันธมิตร (4) การให้ความช่วยเหลือในด้าน ชีวิตความเป็นอยู่ สมัยรัฐบาลทักษิณ และ รัฐบาล ปัจจุบัน		- ความเป็นกลางไม่เข้าข้าง ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ต้องการอยากเป็น สส. - ความชื่นชอบในตัว นักการเมือง - ยึดมั่นในผลงานและการ ทำงานของรัฐบาลทักษิณ - เลือกเปิดรับสื่อที่ตรงกับเจต คติส่วนตัว
		เว็บไซต์พันทิป (เวบบอร์ด ห้อง ราชดำเนิน)	การแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์การเมืองใน ประเด็นต่าง ๆ (5) ประเด็นเขาพระวิหาร (6) สารความรู้ทางการเมือง เช่น ประวัติศาสตร์การเมือง (7) นโยบายพรรคการเมือง (ช่วง เลือกตั้ง)		(3) ความสัมพันธ์ส่วนตัว - รู้จักติดต่อกับ นักการเมือง
	วิทยุ	89.0 MHz 92.5 MHz	ตรงข้าม เปิดโปงประเด็น ต่าง ๆ - ชักชวนโน้มน้าวให้ มาร่วมกิจกรรมกลุ่ม		(4) ระดับการศึกษา (5) อาชีพ (6) สติปัญญาพื้นฐานของ ประชาชนตาม รัฐธรรมนูญ
	หนังสือ พิมพ์	ไทยรัฐ	- นำเสนอภาพข่าว - รายงาน วิเคราะห์ วิจารณ์ประเด็นการเมือง		

ตาราง 13 (ต่อ)

	สื่อที่มีอิทธิพล	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ปัจจัยประกอบ
	SMS มือถือ (สำนักข่าว INN)	รายงานข่าวด่วน เป็นประเด็นข่าวสำคัญ สั้น ๆ			
	CD	คลิปวิดีโอจากเหตุการณ์จริง	เหตุการณ์สังหารหมู่ตากใบ		
ชั้นรับรู้	สื่อบุคคล				
	คนในครอบครัว ได้แก่ พ่อ แม่ ญาติ สามี	- พุศุข แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - นำเสนอข้อมูล ข้อเท็จจริงบางอย่างที่คนในครอบครัวไม่ทราบหรือเข้าใจผิด - บอกต่อข่าวสารที่ได้รับมา - ชักชวนให้ไปเลือกตั้ง	- ประเด็นทางการเมืองที่เปิดรับจากสื่อต่าง ๆ - ประเด็นการเมืองของกลุ่มการเมืองที่เป็นสมาชิกอยู่และฝ่ายตรงข้าม - นโยบายพรรค นักการเมือง ผู้สมัคร (ช่วงที่มีการเลือกตั้ง)	- การพูดคุยเรื่องการเมือง - สนใจติดตามรับฟังข่าวการเมือง	
	แกนนำกลุ่ม นักวิชาการ , อาจารย์	- การปราศรัย นำเสนอข้อมูลทางการเมืองในประเด็นต่าง ๆ - มีการเชื่อมโยงข้อมูล เหตุการณ์ต่าง ๆ - เปิดโปง , แฉ โดยนำหลักฐาน เอกสารต่าง ๆ มาอ้างอิง เปรียบเทียบ - โน้มน้าว เชิญชวน - นำเสนอความคิดเห็นส่วนตัว	- ประชาธิปไตย , การคอร์รัปชัน , - แผนการต่าง ๆ, กล้าหาญ, - สนามบินหนองงูเห่า, ความไม่ - จงรักภักดี ล้มล้างสถาบัน - เหตุการณ์ หรือ สถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นหรือกำลัง - ดำเนินอยู่ในขณะนั้น		

ตาราง 13 (ต่อ)

	สื่อที่มีอิทธิพล	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ปัจจัยประกอบ
ขั้นรับรู้		- นำเสนอข้อเท็จจริงในเชิงลึก	- กิจกรรมกลุ่ม และ การชุมนุม		
	กลุ่มผู้ร่วมชุมนุม ที่มีเจตคติทาง การเมืองเดียวกัน	- รวมกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น - บอกต่อข่าวสารที่ได้รับมา - โน้มน้าว เชิญชวน	- ต้องการประชาธิปไตยเต็มใบ - ต้องการให้ทักษิณกลับมา บริหารประเทศ - กิจกรรมกลุ่ม และ การชุมนุม - สถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน		
	นักการเมือง	- เชื้อเชิญ ชักชวน	- ลงสมัครเลือกตั้ง สส.แบบแบ่ง เขต		

ตาราง 13 (ต่อ)

สื่อที่มีอิทธิพล	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ปัจจัยประกอบ
สื่อมวลชน				
โทรทัศน์ของกลุ่มการเมือง	- การนำเสนอภาพเหตุการณ์ - การวิเคราะห์เชื่อมโยง - โฉมหน้า ชักงู	- การชุมนุมทางการเมือง - นักการเมือง - การจัดกิจกรรมของกลุ่มการเมือง	- ร่วมประชาสัมพันธ์/แสดงสนับสนุนทางการเมือง (สวมเสื้อเหลือง,แดง) - ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมืองที่ทำเนียบและสนามบินสุวรรณภูมิ	(1) เจตคติทางการเมือง - ความชื่นชอบและแสดงออกต่อสนับสนุนกลุ่มทางการเมือง - แสดงจุดยืนทางการเมือง - เลือกเปิดรับสื่อที่ตรงกับเจตคติส่วนตัว
	- ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร - เชิญชวน โฉมหน้า	- การจัดกิจกรรมชุมนุมทางการเมือง - การรวมกลุ่มเวทีเสวนา	- ร่วมประชาสัมพันธ์/แสดงสนับสนุนทางการเมือง (สวมเสื้อเหลือง,แดง) - รวมบริจาคเงิน/อาหาร ให้แก่กลุ่มการเมือง - ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมืองที่สนามกีฬา 700 ปี - เข้าร่วมในเวทีเสวนา	(2) ความสนใจส่วนบุคคล - ความสนใจในเรื่องการเมืองเฉพาะตัวบุคคล - ความอยากรู้อยากเห็น ต้องการพิสูจน์ข้อเท็จจริง (4) การศึกษา (5) อาชีพ
วิทยุชุมชนของกลุ่มการเมือง				

ตาราง 13 (ต่อ)

	สื่อที่มีอิทธิพล	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ปัจจัยประกอบ
ขั้นตัดสินใจ	สื่อบุคคล				
	บุคคลในครอบครัว (พ่อ แม่ สามี)	บอกเล่าข่าวสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	ข่าว ประเด็นการเมืองที่ได้รับทราบมา	- พุดคุยเรื่องการเมือง - การเลือกตั้ง - ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมืองที่ทำเนียบและสนามบินสุวรรณภูมิ	(1) ความสัมพันธ์ในครอบครัว (2) เจตคติทางการเมือง - ชื่นชอบและสนับสนุน กลุ่มการเมืองเดียวกัน
	ญาติ				
	เพื่อน เพื่อนร่วมงาน	- บอกเล่าข่าวสาร - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ชักชวน	กิจกรรมการชุมนุม	ร่วมชุมนุมทางการเมือง (สนามกีฬา 700 ปี, ประดูท่าแพ)	- มีเจตคติทางการเมืองในแนวทางเดียวกันจึงมักจะพุดคุยในเรื่องตนสนใจ
	แกนนำ และสมาชิกกลุ่มการเมือง	โน้มน้าว เชิญชวน	ให้ไปร่วมกิจกรรมการชุมนุมเพื่อแสดงพลัง	ร่วมชุมนุมทางการเมือง (สนามกีฬา 700 ปี)	เจตคติทางการเมือง - ความชื่นชอบและแสดงออกต่อการสนับสนุนกลุ่มทางการเมือง - แสดงจุดยืนทางการเมือง
	นักการเมือง	ชักชวน	ต้องการหาถูกพรรคมาลงรับสมัครเลือกตั้ง	- ช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียง - ลงสมัคร สส. ในเขตพท.ชม.	- ความต้องการส่วนตัวในการอยากเป็นสส.

ตาราง 13 (ต่อ)

	สื่อที่มีอิทธิพล	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ปัจจัยประกอบ
ขั้นตัดสินใจ	สื่อบุคคล	นำเสนอข้อมูลมาคิด วิเคราะห์ ประมวลผล ประกอบการตัดสินใจ	ข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับทราบมา	- พுகุญเรื่องการเมือง - ติดตามข่าวสารทางการเมือง - การเลือกตั้ง / ชักชวนผู้อื่นไปลงคะแนน - ร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมืองสวมเสื้อ เพื่อแสดงการสนับสนุน - ติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง - การบริจาคเงิน/สิ่งของสนับสนุนทางการเมือง - ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง - เข้าร่วมเวทีสาธารณะ - เป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง - ช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียง - เป็นสมาชิกพรรคการเมือง - ลงสมัครรับเลือกตั้ง	(1) เจตคติทางการเมือง - มีความโน้มเอียงในการสนับสนุนกลุ่มทางการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่ - ความชื่นชอบในตัวนักการเมือง - ยึดมั่นในผลงานและการทำงานของรัฐบาลทักษิณ (2) ตอบสนองความต้องการของตนเอง

ภาพ 8 อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง

อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างระดับมาก

จากการศึกษาพบว่าอิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมาก สาเหตุเพราะกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพนักข่าว ทำให้รู้ถึงที่มาที่ไปของแต่ละข่าว มีการเปิดรับข่าวเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ในการที่กลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเป็นแกนนำในการเคลื่อนไหวทางการเมือง เพราะเคยทำงานกับพรรคการเมืองแล้วเห็นว่าทัศนคติไม่ตรงกันและไม่เห็นด้วยกับนโยบาย และการกระทำของพรรคนั้น จึงแสดงตนเพื่อต่อต้าน

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่าง เป็นไปเพื่อการหาข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ในชีวิตประจำวัน แต่สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง คือ สื่อบุคคล และ ปัจจัยอื่น ๆ อันได้แก่ อาชีพสื่อมวลชน เจตคติส่วนตัวในทางการเมืองแนวร่วมพันธมิตร ปกป้องสถาบัน ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับนักการเมือง ซึ่งในอดีตเคยทำงานร่วมกับพรรคการเมือง รวมถึงประสบการณ์ทางการเมืองและเหตุการณ์ทางการเมืองต่าง ๆ เช่น การที่บิดาถูกทำร้ายจนเสียชีวิต อันเป็นเหตุให้ต้องขึ้นเวทีพันธมิตรเพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงและเรียกร้อง เป็นต้น

ตาราง 14 อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก

สื่อที่มีอิทธิพล		รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ปัจจัยประกอบ	
ขั้นรับรู้	สื่อมวลชน					
	โทรทัศน์	ฟรีทีวี	- รายงานข่าวประจำวัน นำเสนอเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ	(1) ข่าวการเมืองทั่วไป (2) การเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมือง (3) ข่าวทั่วไปภายในประเทศได้แก่ - ข่าวบันเทิง - ข่าวเศรษฐกิจ (4) ข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของโลก	- การพูดคุยเรื่องการเมือง - สนใจติดตามรับฟังข่าวการเมือง	(1) อาชีพประกอบอาชีพ- สื่อมวลชน (2) การศึกษาจบทางด้าน- สื่อสารมวลชน (3) เจตคติทางการเมืองแนวร่วมพันธมิตรปกป้องสถาบัน (4) ความสัมพันธ์ส่วนตัวเคยทำงานร่วมกับพรรคการเมืองและรู้จักกับนักการเมือง
		เคเบิลทีวี, โทรทัศน์ดาวเทียมASTV	- ให้ข้อมูลเชิงลึก นำหลักฐานข้อมูลมาตีแผ่ฝ่ายตรงข้าม			
	อินเทอร์เน็ต	เว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ เช่น ผู้จัดการ	- ประเด็นข่าวเจาะลึก และมีการวิเคราะห์ วิจารณ์เป็นบทความ			
	วิทยุ	92.5 MHz	- นำเสนอข้อมูลของกลุ่มการเมืองและโจมตีฝ่ายตรงข้ามเปิดโปงประเด็นต่าง ๆ - ชักชวนโน้มน้าวให้มาร่วมกิจกรรมกลุ่ม			
	SMS มือถือ	รายงานข่าวด่วน ข่าวสำคัญสั้น ๆ				

ตาราง 14 (ต่อ)

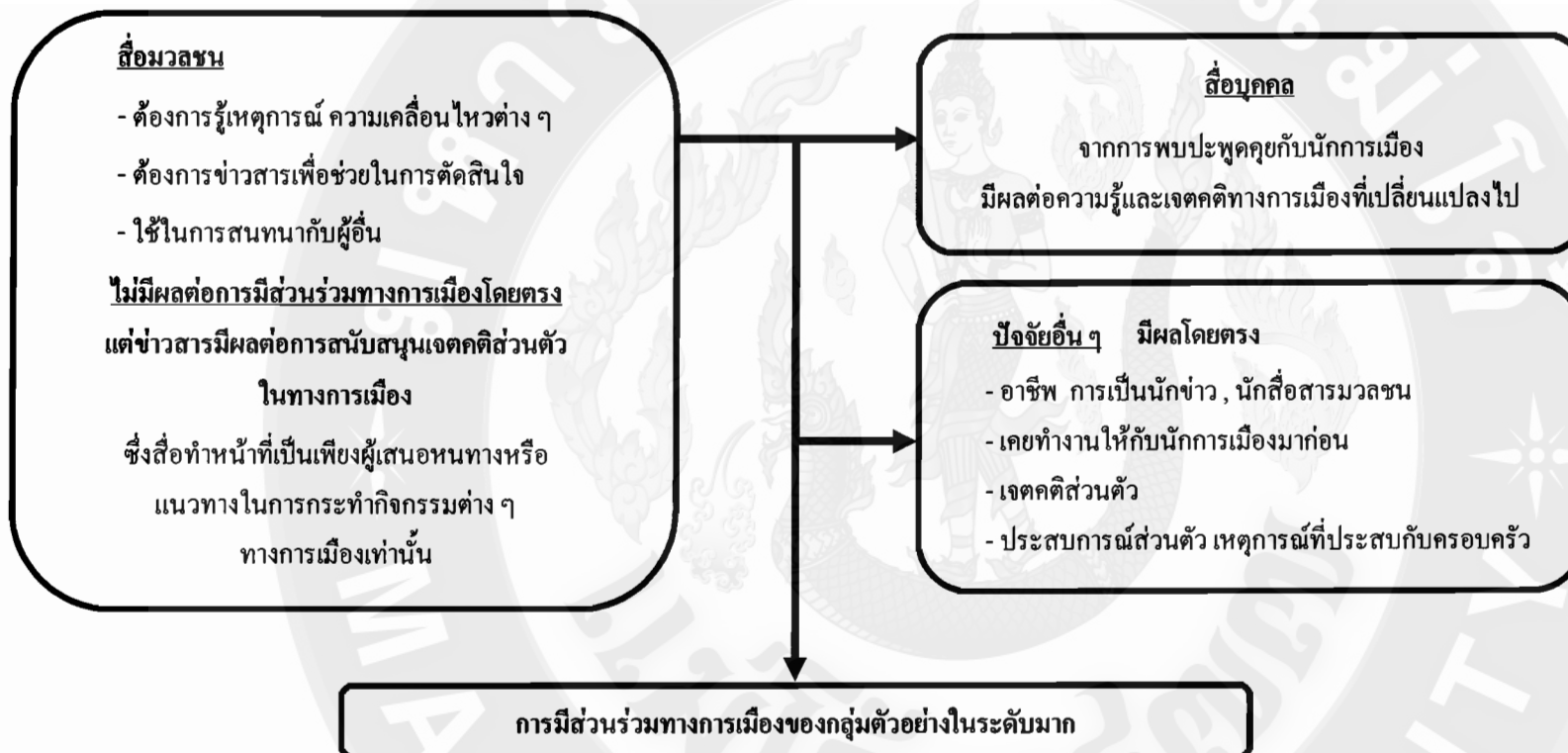
	สื่อที่มีอิทธิพล	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ปัจจัยประกอบ
ขั้นรับรู้	สื่อบุคคล				
	เพื่อน , เพื่อนร่วมงาน	พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	ความเคลื่อนไหวทางการเมืองต่าง ๆ	- การพูดคุยเรื่องการเมือง - สนใจติดตามรับฟังข่าวการเมือง	
	บุคคลที่มีเจตคติทางการเมืองเดียวกัน	- รวมกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น - บอกต่อข่าวสารที่ได้รับมา - โน้มน้าว เชิญชวน - นำเสนอทางเลือก	- กระบวนการล้มล้างสถาบัน - ความจงรักภักดีต่อสถาบัน - กิจกรรมกลุ่มการเมือง และการชุมนุม - สถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน		มีการจัดรวมกลุ่มเสวนาเกี่ยวกับเรื่องการเมืองที่สถานีวิทยุทุกวันอาทิตย์
	นักการเมือง	- สัมภาษณ์เพื่อทำข่าว - พูดคุย ติดต่oprะสานงานในระหว่างทำงาน - ซึมซับรับรู้จากการพูดคุยและมีปฏิสัมพันธ์	- ประเด็นการเมือง - การวางแผนการเลือกตั้งของพรรค - นโยบายพรรค - อุดมการณ์ทางการเมืองและแผนการ - เรื่องส่วนตัว		- อาชีพนักข่าว - เป็นผู้จัดการการเลือกตั้งของพรรคการเมือง

ตาราง 14 (ต่อ)

	สื่อที่มีอิทธิพล	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ปัจจัยประกอบ
	สื่อบุคคล				
ขั้นตัดสินใจ	ตนเอง	- นำข้อมูลมาคิดวิเคราะห์ ประมวลผลประกอบการตัดสินใจ	- ข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับทราบมา	- พุคคุยเรื่องการเมือง	1. อาชีพ
				- ติดตามข่าวสารทางการเมือง	ประกอบอาชีพสื่อมวลชน
				- ร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมือง/ติดสติ๊กเกอร์/สวมเสื้อ เพื่อแสดงการสนับสนุน	2. การศึกษา
				- ติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง	จบทางด้านสื่อสารมวลชน
				- ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง	3. เจตคติทางการเมือง
				- เข้าร่วมเวทีสาธารณะ	แนวร่วมพันธมิตร ปกป้องสถาบัน
				- มีการรวมตัวกับคนอื่นเป็นกลุ่มผลประโยชน์หรือเป็นสมาชิกกลุ่ม	4. ความสัมพันธ์ส่วนตัว
				- ช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียง	เคยทำงานร่วมกับพรรคการเมืองและรู้จักกับนักการเมือง
				- เป็นสมาชิกพรรคการเมือง	5. ประสบการณ์
				- ดำรงตำแหน่งสำคัญในพรรคการเมือง	

ตาราง 14 (ต่อ)

	สื่อที่มีอิทธิพล	รูปแบบการนำเสนอ	เนื้อหา	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ปัจจัยประกอบ
ขั้นตัดสินใจ	นักการเมือง	- การสัมภาษณ์ - การติดต่อพูดคุย	- อุดมการณ์ - แผนการ/นโยบายของพรรคกลุ่ม	จัดตั้งกลุ่มการเมือง	1. อุดมการณ์ทางการเมือง ปกป้องสถาบัน 2. เจตคติทางการเมือง ความจงรักภักดีต่อสถาบัน
	บุคคลในครอบครัว (บิดา)	ร่วมอยู่ในเหตุการณ์	- ถูกทำร้ายจนเสียชีวิต จากเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างกลุ่มการเมือง	จัดตั้งกลุ่มการเมือง	ประสบการณ์

ภาพ 9 อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาจะพบว่า การเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างนั้น จะเป็นไปในรูปแบบของการเปิดรับจากหลาย ๆ สื่อ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และหาข้อเท็จจริง แล้วจึงจะเลือกที่จะเชื่อหรือไม่เชื่อข่าวสารดังกล่าว โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า การรับข่าวสารของตน เป็นไปเพื่อการหาความรู้ หาข้อมูล เพื่อนำมาประกอบกับทัศนคติ ความเชื่อ ที่ตนมีอยู่ก่อนแล้ว รวมถึงการเลือกรับข่าวสารจากหลาย ๆ แหล่งข่าว และค้นหาข้อเท็จจริงของข่าวด้วยตนเอง ทั้งการสอบถามจากผู้รู้ การสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต จึงแสดงให้เห็นถึงรูปแบบการรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เลือกมีการเปรียบเทียบหลากหลายแหล่งข่าวก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อ

นอกจากการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างแล้ว การที่กลุ่มตัวอย่างจะเลือกแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น ได้รับอิทธิพลจากการถูกกระตุ้นจากสื่อมวลชน บางสื่อและสื่อบุคคลอื่นนำไปสู่การตัดสินใจมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งยังมีปัจจัยประกอบ ที่มีส่งผลต่อกลุ่มตัวอย่างในระดับต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง กล่าวคือ เจตคติส่วนตัว ความสนใจส่วนบุคคล สถานภาพทางสังคม ความสำนึกในหน้าที่ของพลเมือง ความต้องการในการรักษาสิทธิทางการเมืองร่วมด้วย

วิจารณ์ผลการวิจัย

ผลการศึกษาอิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในแต่ละระดับนั้นสามารถนำแนวคิดเกี่ยวกับสื่อมวลชนต่อเจตคติและพฤติกรรมของผู้รับสารของโจเซฟ ที คลอปเปอร์ (Klapper อ้างใน ปรมะ สตะเวทิน, 2535: 142-145) มาอธิบายได้ว่าอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อผู้รับสารนั้น ไม่ใช่อิทธิพลโดยตรง แต่เป็นอิทธิพลโดยอ้อมเพราะมีปัจจัยต่าง ๆ ที่กั้นอิทธิพลของสื่อมวลชน ได้แก่

1. ความมีใจโน้มเอียงของผู้รับสาร (predisposition) ผู้รับสารจะมีความคิดเห็น ค่านิยมและมีความโน้มเอียงที่จะประพฤติปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งมาก่อน ซึ่งได้รับอิทธิพลจากการคบหาสมาคมกับคนอื่นและสถาบันสังคมที่ตนเป็นสมาชิก เมื่อบุคคลผู้นั้นสัมผัสกับสื่อมวลชนก็จะนำเอาทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมเหล่านี้ติดตัวมาด้วย

2. การเลือกของผู้รับสาร (selective process) ผู้รับสารจะเลือกรับสารที่สอดคล้องกับความคิดเห็นและความสนใจของตน และจะหลีกเลี่ยงไม่ยอมรับสารที่ไม่สอดคล้องกับความ

คิดเห็นและสนใจของตน ผู้รับสารจะพยายามตีความสารตามความเชื่อและค่านิยมที่ตนมีอยู่เดิม และจะเลือกจดจำเฉพาะสิ่งที่สนับสนุนความคิดความเชื่อของตน

3. อิทธิพลของบุคคล (personal influence) ข่าวสารจากสื่อมวลชนอาจไม่ได้ไปถึงผู้รับสารทั่วไปในทันที แต่จะผ่านสื่อบุคคลหรือผู้นำความคิดเห็นก่อนจะไปถึงผู้รับสาร ผู้นำความคิดเห็นมักสอดแทรกความรู้ตึกนิกคิของตนเข้าไปด้วย

4. ลักษณะของธุรกิจด้านสื่อมวลชน (economic aspects) การดำเนินธุรกิจด้านสื่อมวลชนในสังคมเสรีนิยม ซึ่งมีเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมนั้น สื่อมวลชนสามารถแข่งขันกันได้โดยเสรี ต่างฝ่ายต่างเสนอความคิดเห็นและค่านิยมที่แตกต่างกันออกไป และผู้รับสารก็มีเสรีภาพในการที่จะเลือกเชื่อถือความคิดเห็นใดความคิดเห็นหนึ่งได้ และตัดสินใจว่าจะเชื่อถือสื่อใด

2. อิทธิพลที่สื่อมวลชนมีต่อประชาชนเป็นเพียงผู้สนับสนุน (an agent of reinforcement) เท่านั้น คือสื่อมวลชนจะสนับสนุนทัศนคติ ทัศนคติ ความมีใจโน้มเอียงตลอดจนแนวโน้มนด้านพฤติกรรมของประชาชนให้มีความเข้มแข็งและพร้อมที่จะแสดงให้ปรากฏออกมาเมื่อมีแรงจูงใจเพียงพอหรือมีโอกาสเหมาะสม

3. สื่อมวลชนจะสามารถที่จะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้รับสารได้ ในกรณีที่ผู้รับสารมีความโน้มเอียงที่จะเปลี่ยนแปลงอยู่ก่อนแล้ว เช่น บุคคลคนอาจจะไม่พอใจทัศนคติและพฤติกรรมของตนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่ก่อนแล้ว ก็เป็นที่แน่นอนว่าบุคคลดังกล่าวจะต้องพยายามแสวงหาแนวทางหรือทำที่ใหม่ซึ่งก็หมายความว่า บุคคลนี้พร้อมที่จะเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมได้ สื่อมวลชนจึงทำหน้าที่เป็นเพียงผู้เสนอหนทางในการเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมเท่านั้น

4. สื่อมวลชนสามารถสร้างทัศนคติ และค่านิยมให้เกิดแก่ผู้รับสารได้ในกรณีที่ผู้รับสารนั้นไม่เคยมีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้นมาก่อน ทั้งนี้ทัศนคติและค่านิยมใหม่จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้รับสารนั้นที่เสนอเรื่องราวในแนวเดียวกันซ้ำๆ หรือบ่อยครั้งอิทธิพลของสื่อมวลชนเช่นนี้จึงมีลักษณะสะสม (cumulative impact) มิใช่อิทธิพลที่ก่อให้เกิดทัศนคติทันทีทันใดหรือในระยะเวลาดสั้น

นอกจากนี้ เออร์วิน พี เบตทิงฮอส (Betthinghaus อ้างใน ประมะ สตะเวทิน, 2533) ยังได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนไว้ว่าสื่อมวลชนเป็นเพียงตัวเสริมความเชื่อ และทัศนคติที่มีอยู่เดิมให้ฝังแน่นมากกว่าการที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีอยู่เดิม แต่ก็อาจจะเปลี่ยนแปลงการรับรู้ได้บ้างในขอบเขตของประสบการณ์ แต่สิ่งหนึ่งที่สื่อมวลชนเปลี่ยนแปลงได้มากที่สุดก็คืออารมณ์ ส่วนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นยังไม่ปรากฏผลการวิจัยที่แน่นอนว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอย่างไร เพราะส่วนใหญ่แล้ว กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการสื่อสารระหว่างบุคคลทั้งสิ้น

จากผลการศึกษา พบว่าสื่อบุคคล ก่อนข้างมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างมาก และก่อนข้างมีผลต่อการตัดสินใจโดยตรง ซึ่งสามารถนำแนวคิดของลาซาร์เฟส และเมนเซส (Lazerfeld and Menzei อ้างใน พีระ จิระโสภณ, 2531) มาอธิบายถึงประสิทธิภาพของสื่อบุคคลได้ว่า

1. การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลสามารถจัดการเลือกรับสารของผู้ฟังได้ เนื่องจากการหลีกเลี่ยงสนทนาหรือรับฟัง เป็นไปได้ยากกว่าการรับฟังข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยในการรับฟังข่าวสารจากสื่อมวลชนนั้น ผู้รับสารอาจหลีกเลี่ยงไม่รับฟังเนื้อหาที่ขัดแย้งกับทัศนคติและความเชื่อของตนเองหรือเรื่องที่ตนไม่สนใจได้ง่าย
2. การติดต่อสื่อสารแบบเผชิญหน้ากันเปิดโอกาสให้ผู้ส่งสารสามารถปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหาที่ใช้ในการสนทนากันได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว หากว่าเนื้อหาที่สนทนานั้นได้รับการต่อต้านจากผู้สนทนา
3. การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล มักจะมีลักษณะง่ายและเป็นกันเองจึงง่ายต่อการชักจูงใจให้คล้อยตาม

4. ผู้รับสารส่วนใหญ่มักจะเชื่อถือในข้อตัดสินใจและความคิดเห็นของผู้ที่เขารู้จักและนับถือมากกว่าบุคคลที่เขาไม่เคยรู้จักมาก่อน แล้วมาติดต่อสื่อสารด้วย

แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น สื่อจะมีอิทธิพลต่อผู้รับสารมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ร่วมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Defleur and Dennis (1996: 557) ดังนี้

1. ผู้รับสารแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านการตัดสินใจด้วยลักษณะทางจิตวิทยา เช่น เจตคติ
2. ผู้รับสารมีความแตกต่างกันด้วยปัจจัยทางสังคม เช่น เพศ อายุ ระดับรายได้ ศาสนา ปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อ ทัศนคติ และค่านิยมของแต่ละคน
3. ผู้รับสารแต่ละคนไม่ได้อยู่โดดเดี่ยว แต่มีความสัมพันธ์หรือได้รับอิทธิพลจากคนรอบข้าง เช่น สมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน เพื่อนที่โรงเรียน
4. ผู้รับสารแต่ละคนมีวัฒนธรรมทางสังคมแตกต่างกัน จึงมีความแตกต่างกันในเรื่องความสนใจการเลือกรับสาร ดีความสารได้แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ปัญหาการวิจัย

ปัจจุบันกระแสของการเมืองในประเทศไทยนั้น เป็นประเด็นที่กำลังเป็นที่จับตามองของคนทั้งประเทศ สื่อก็เป็นสิ่งที่นำเสนอ และติดตามประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของบ้านเมือง ความขัดแย้งทางการเมืองที่กำลังดำเนินอยู่นั้นจะมีวิธีการอย่างไร ทำให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้อง เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเมือง เกิดจิตสำนึกแห่งการเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของไทย การสื่อสารสามารถที่จะช่วยอธิบายให้คนเหล่านั้นเข้าใจและเห็นความสำคัญว่า ทำไมประชาชนจึงต้องมีส่วนร่วมทางการเมือง การที่ประชาชนการเบื่อหน่ายการเมืองไม่สนใจการเมือง และไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง จะส่งผลเสียอีกหลายเรื่องทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อตัวเอง ต่อชุมชนและประเทศชาติ ประชาชนทุกคนจึงปฏิเสธและหลีกเลี่ยงการเมืองไม่ได้ เพราะการเมืองจะส่งผลต่อการดำรงชีวิตและวิถีชีวิตของทุกคนในกลุ่มของสังคมนั้น ๆ ดังนั้น ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อให้ทราบว่าในในช่วงระยะเวลาที่ศึกษาประชาชนมีความสนใจและเลือกที่จะเปิดรับจากช่องทางใดบ้าง รวมถึงมีการเปิดรับ และเกิดการเรียนรู้ทางการเมืองในระดับใด หลังจากที่มีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองแล้วประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองหรือไม่ และมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบใด อันจะทำให้เห็นบทบาทของการสื่อสารที่มีต่อการเมืองในระบอบประชาธิปไตยได้ชัดเจนขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษา

1. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล
2. ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
3. อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่

ละระดับ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล โดยเลือกผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้เป็นอย่างดี (key informant) ที่คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sample) เนื่องจากต้องการผู้ที่มีคุณสมบัติเฉพาะตามที่กำหนด เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาและใช้ความสอดคล้องของข้อมูลมาเป็นข้อพิจารณา โดยมีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งมีวิธีในการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

เพื่อความเหมาะสมในการศึกษา ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการแจกแบบสอบถามวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำนวน 60 ชุด โดยกำหนดโควตา 4 แขวง ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ แขวงนครพิงค์ แขวงเมืองราย แขวงกาวิละ และแขวงศรีวิชัย แขวงละ 15 คน เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วจึงนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง 60 ชุด แล้วจึงทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้เป็นอย่างดี มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด จำนวน 11 คน แบ่งตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองใน เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย เพื่อทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นชายทั้งหมด 7 คน หญิง 4 คน อายุเฉลี่ยอยู่ที่ 32.38 ปี และมีรายได้เฉลี่ยคือ 21,807.69 บาท

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง

1. สื่อมวลชน

จากการศึกษาพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้ว กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับสื่อ ที่ค่อนข้างหลากหลาย โดยส่วนใหญ่แล้ว จะเป็นสื่อโทรทัศน์ เพราะสามารถเข้าถึงได้ง่าย รับรู้ข่าวสาร และเห็นภาพที่ชัดเจน รองลงมาคือ อินเทอร์เน็ต เพราะสามารถดูข่าวที่ย้อนหลัง หรือเจาะลึกกับบางประเด็นได้เต็มที่ โดยสามารถ สืบค้นข้อมูลต่อไปได้เรื่อย ๆ รวมถึงในกลุ่มคนที่ทำงาน และใช้

อินเทอร์เน็ตเป็นประจักษ์ก็มักจะนิยมใช้สื่อนี้ในการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง อีกทั้งอินเทอร์เน็ตยังเป็นแหล่งข่าวที่สามารถสะท้อน ความคิด ทศนคติของผู้อ่านได้ เพราะจะมีการเขียนโต้ตอบ หรือแสดงความคิดเห็นลงไปกระดานข่าว ของแต่ละเว็บไซต์ได้ ต่อมาคือ วิทยุ โดยผู้ถูกสัมภาษณ์ที่เลือกเปิดรับข่าวสารจากทางนี้ให้เหตุผลว่า ได้รับข้อมูลที่เป็นความจริงจากสื่อนี้ โดยเฉพาะในกรณีที่มีเป็นวิทยุของกลุ่มที่มีการเคลื่อนไหวทางการเมือง ก็จะมีการให้ข้อมูลที่แสดงถึงอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกัน จึงทำให้เลือกเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อนี้ นอกจากนี้สื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งได้แก่หนังสือพิมพ์ ทั้งที่เป็นรายวัน รายสัปดาห์ ก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ผู้ถูกสัมภาษณ์เลือกที่จะเปิดรับการรายงานข่าวสารบ้านเมือง โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการเปิดรับสื่อหลาย ๆ ด้านว่า เป็นเพราะต้องการแสวงหาข้อเท็จจริงว่าเป็นอย่างไร สื่อไหนมีการพูดถึงประเด็นที่ตนสนใจไว้อย่างไรบ้าง เพื่อนำมาเปรียบเทียบ และทำให้เกิดความรอบรู้มากขึ้นในประเด็นนั้น ๆ

2. สื่อบุคคล

ในการศึกษาพบว่า สื่อบุคคลที่ประชาชนเปิดรับ ส่วนใหญ่จะเป็นครอบครัว เพื่อน เพื่อนร่วมงาน กลุ่มอาชีพเดียวกัน กลุ่มคนที่มีอุดมการณ์เดียวกัน รวมถึงอาจารย์ และนักวิชาการที่มีคนนับถือ โดยจากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมักจะเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล และเลือกที่จะเชื่อถือ คล้อยตามข่าวสารที่ได้รับจากสื่อบุคคล โดยเฉพาะถ้าบุคคลนั้นเป็นผู้ที่สนิมนิยม หรือเป็นผู้ที่ประชาชนให้ความเคารพนับถือ ก็มีแนวโน้มที่จะเลือกรับข่าวสารจากบุคคลนั้น ๆ

3. รูปแบบการนำเสนอ

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีการเปิดรูปแบบการนำเสนอของสื่อที่เป็นรายการวิเคราะห์ข่าว เล่าข่าว เพราะทำให้สามารถเข้าใจในข่าวนั้น ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และเป็นการนำเสนอข่าวที่กำลังเป็นที่สนใจในช่วงนั้น ๆ ประเด็นที่นำเสนอต้องเป็นกลางไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งและจากการเปิดรับสื่อประชาชนเห็นว่า รูปแบบการนำเสนอของสื่อบางครั้งผู้ดำเนินรายการมีการแทรกความคิดเห็นเข้าไปในการนำเสนอ หรือส่วนใหญ่จะมีการนำผู้ดำเนินรายการที่เป็นนักพูด นักวิเคราะห์มาเป็นผู้ดำเนินรายการ ทำให้เป็นที่น่าเชื่อถือ

ส่วนรูปแบบการนำเสนอของสื่อบุคคลนั้น มีการนำเสนอในรูปแบบของการบอกต่อ เล่าเรื่อง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยส่วนใหญ่จะเป็นการเล่าถึงประสบการณ์ และข่าวสารที่แต่ละคนได้รับทราบมาแล้วนำมาเล่าต่อกัน โดยอาจเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคล 2 คน เช่น เพื่อน ญาติ หรือเป็นในรูปแบบของกลุ่ม เช่น ผู้นำในการชุมนุมขึ้นพูดกับกลุ่มประชาชนที่มาชุมนุม เป็นต้น

4. เนื้อหาที่เปิดรับ

จากการศึกษาพบว่าในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองนั้นมีการเปิดรับในประเด็นเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ การทำงานของรัฐบาล สถานการณ์บ้านเมือง นโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาล ประเด็นข่าวเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ข่าวเศรษฐกิจ และการแก้ปัญหาของรัฐบาล ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ประชาชนสนใจในเรื่องการทำงานของรัฐบาล การเมืองในมุมมองของประชาชนก็คือการ ติดตาม สอดส่องดูแลการทำงานของรัฐบาล ว่ามีนโยบายใดบ้าง มีการนำงบประมาณไปใช้ในด้านใด รวมถึงนโยบายที่ดำเนินอยู่มีความคืบหน้าอย่างไรบ้าง

นอกจากนี้ ยังพบว่า สาเหตุส่วนใหญ่ที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารทางการเมืองก็เพื่อต้องการติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมืองในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งภาวะการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไปของบ้านเมือง ของประเทศและของโลก เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ตลอดจนทัศนคติในแง่มุมต่าง ๆ ที่จะมีผลต่อการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำไปแลกเปลี่ยน แสดงเจตคติและถ่ายทอดความรู้ข่าวสารที่ได้รับมากับบุคคลอื่น ทั้งยังถือว่าเป็นสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในระบบประชาธิปไตย อีกด้วย

ตอนที่ 3 ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการแบ่งระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 ระดับ คือระดับน้อย ระดับปานกลาง และระดับมาก

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย กล่าวคือ จากผลการศึกษา ผู้ที่มีส่วนทางการเมืองในระดับน้อย คือ มีพฤติกรรมในการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองอยู่ตลอดเวลา มีการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง รวมถึงมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับบุคคลใกล้ชิด มีการเปิดรับฟังและหาความรู้เกี่ยวกับการเมืองอยู่เสมอ หรือบางคนมีการเลือกฝ่าย แต่ไม่ได้มีการเข้าร่วมการชุมนุมแต่อย่างใด และยังมีผู้ที่เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ และมีทัศนคติเช่นเดียวกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้น โดยจะรับฟัง และเชื่อข้อมูลจากสื่อของฝ่ายที่ตนเลือก

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง พบว่า มีรูปแบบการมีส่วนร่วมจะเป็นการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง โดยมีทั้งผู้ที่ร่วมชุมนุมกับกลุ่มเสื้อแดง และเสื้อเหลือง ซึ่งแต่ละคนมีเหตุผลในการเข้าร่วมการชุมนุม เพราะต้องการความถูกต้องให้กับความคิดเห็น และอีกกลุ่มก็แสดงจุดยืนในการต้องการปกป้องสถาบันกษัตริย์ รวมถึงการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยให้เหตุผลว่าเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องกระทำ รวมถึงมีการชักชวนบุคคลรอบข้าง ญาติพี่น้องให้ไปใช้สิทธิ

ด้วย มีการบริจาคเงินสนับสนุน และเข้าร่วมฟังการประชุมเสวนาทางการเมือง เพื่อเป็นการเพิ่มความรู้อ และความเข้าใจของตนในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการเมืองให้มากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการแลกเปลี่ยนข่าวสารกัน ระหว่างเพื่อนฝูงญาติพี่น้อง หรือคนที่มีอุดมการณ์เดียวกัน เพื่อติดตามสถานการณ์อยู่อย่างสม่ำเสมอ

3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก พบว่า จะเป็นการมีส่วนร่วมในลักษณะของการเป็นแกนนำทางการเมือง มีการเข้าร่วมการประชุม หรือเป็นการนำในการชุมนุม ผู้ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับนี้ มักมีอุดมการณ์ที่ชัดเจน มีการเลือกข้าง และแสดงออกถึงพฤติกรรมทางการเมืองอย่างเข้มข้น รวมถึงมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในหลาย ๆ ด้าน เพื่อเป็นฐานความรู้ และข้อมูลในการเคลื่อนไหว หรือตัดสินใจทำกิจกรรมทางการเมืองต่อไป

ตอนที่ 4 อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่ละระดับ

จากการศึกษาอิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างนั้น พบว่า สื่อเป็นส่วนที่ช่วยให้ผู้รับสารได้รับความรู้ ได้รับข้อมูล เพื่อเป็นการสนับสนุนระบบคิดของผู้รับสาร โดยผู้รับสารจะเลือกรับ และนำมาวิเคราะห์ร่วมกับความรู้ ภูมิหลัง หรือทัศนคติส่วนตัวที่มีอยู่ แล้วจึงตัดสินใจที่จะกระทำการใดๆ ซึ่งในงานวิจัยชิ้นนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้ใช้สื่อเป็นแหล่งค้นหาความจริงเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ แล้วนำมาประกอบกับสิ่งที่ได้ยิน ได้ฟัง และได้รับทราบมาก่อนหน้านั้น แล้วจึงตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

นอกจากนี้ยังพบว่า มีสื่อมวลชนบางสื่อ เช่น โทรทัศน์ วิทยุชุมชนของกลุ่มการเมือง รวมถึงสื่อบุคคล มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง โดยจะเลือกรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลที่มีความใกล้ชิด เช่น คนในครอบครัว เพื่อน หรือเป็นผู้ที่ไว้ใจ และเชื่อถือ อาทิ แกนนำกลุ่มการเมือง อาจารย์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิต่าง ๆ และหากข้อมูลที่ได้รับมานั้นตรงกับเจตคติทางการเมือง และความเชื่อของตน ก็จะส่งผลต่อการตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะต่าง ๆ

ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อ

จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมองว่า สื่อ ไม่มีความเป็นกลางในการนำเสนอข่าว และมีการนำเสนอข้อมูลที่ไม่เป็นความจริง จึงทำให้ไม่ได้รับความเชื่อถือ ซึ่งอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้ผลการศึกษาพบว่า การเปิดรับสื่อไม่มีอิทธิพลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะ

ประชาชนไม่เชื่อถือในสื่ออื่น ๆ จะมีก็แต่สื่อบุคคลที่ อาศัยความใกล้ชิดสนิทสนม ไว้วางใจ จนสร้างให้ผู้รับสื่อเชื่อถือได้ ดังนั้นในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองของสื่อมวลชน ควรนำเสนอในสิ่งที่เป็นความจริง ไม่สร้างกระแส และไม่สนับสนุนฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด เพื่อให้เกิดความเป็นกลางมากที่สุด

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวสารการเมืองของสื่อมวลชน

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเรื่องของการเมืองนั้นเป็นเรื่องที่ประชาชนให้ความสนใจ และละเอียดอ่อน สามารถทำให้เกิดข้อขัดแย้งได้ง่าย ดังนั้นการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน ควรมีความเป็นกลางมากที่สุด ไม่เข้าข้างฝ่ายใด นำเสนอแต่ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นอย่างตรงไปตรงมา ผู้วิจัยจึงได้สรุปเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนดังต่อไปนี้

1.1 สื่อมวลชนควรมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด และควรนำเสนอความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่บิดเบือน

1.2 สื่อมวลชนไม่ควรสร้างกระแสทางการเมือง สร้างข่าวเพื่อให้เป็นประเด็น เพราะถ้าไม่เป็นความจริง ประชาชนที่เปิดรับข่าวจะเบื่อ และไม่ติดตามข่าวอีกต่อไป

1.3 ในการดำเนินรายการของผู้ดำเนินรายการ ไม่ควรใส่ความคิดเห็นส่วนตัวลงไป ควรนำเสนออย่างเป็นกลาง และไม่ใส่อารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวลงไป

1.4 สื่อมวลชนควรมีการตรวจสอบข่าวสารที่รับมาได้ก่อนที่จะนำมาเสนอ เพราะบางครั้งอาจไม่เป็นความจริง เมื่อมีการนำเสนอออกมาแล้วทำให้ประชาชนเชื่อตามอาจเกิดผลเสียได้

1.5 สื่อมวลชนไม่ควรนำเสนอข่าวในเชิงขั้ว การปลุกระดม ส่งเสริมให้เกิดความแตกแยก หรือสร้างความรุนแรง เพราะประเด็นการเมืองเป็นเรื่องที่ทุกคนสนใจและเป็นเรื่องละเอียดอ่อน หากสื่อนำเสนอไปในทางกระตุ้น ปลุกเร้า จะนำมาซึ่งปัญหาสังคมที่จะเกิดขึ้น ก่อให้เกิดพฤติกรรมการเล่นแบบ จะทำให้เกิดผลเสียกับประชาชนและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงประเทศชาติได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องอิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่าง ตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบ่งออกเป็นทั้งหมด 3 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลางและกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก เมื่อได้ผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรม的开รับข่าวสารทางการเมืองของประชาชน

จากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อยมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อที่ค่อนข้างหลากหลาย และมักจะติดตามสืบหาข้อเท็จจริงในประเด็นต่าง ๆ จากข่าวหลาย ๆ สื่อประกอบกัน โดยเฉพาะสื่อทางเลือกที่ให้ข้อมูลเชิงลึก กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลางส่วนใหญ่กลุ่มนี้มีการเปิดรับสื่อที่หลากหลาย เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย แต่จะเน้นเฉพาะสื่อที่นำเสนอเรื่องการเมืองโดยเฉพาะ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก พบว่ากลุ่มนี้มักจะมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากแหล่งข่าวโดยตรง โดยเฉพาะกลุ่มผู้นำทางการเมือง นักการเมือง อีกทั้งยังมีความกระตือรือร้นในการเปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่ออื่น ๆ ร่วมด้วย เพื่อเป็นการติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมือง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า

1.1 ประชาชน ควรมีความเป็นกลางในการรับสื่อ และเลือกเปิดรับสื่อที่มีความเป็นกลางและนำเสนอข่าวสารในหลายแง่มุม เปิดรับข่าวสารจากทั้งสองด้าน โดยเฉพาะในประเด็นของความขัดแย้งทางการเมือง และกลุ่มการเมือง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิเคราะห์ถึงข้อเท็จจริงของข่าวสารการเมืองในประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งควรรู้เท่าทันสื่อและมีวิจารณญาณในการเปิดรับข่าวสารต่าง ๆ ก่อนที่จะเชื่อข่าวสารต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน

1.2 สื่อมวลชน ควรยึดหลักของความถูกต้องเป็นหลัก ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ไม่นำเสนอข้อมูลที่มุ่งหาประโยชน์ในทางใดทางหนึ่ง ควรนำเสนอและถ่ายทอดข่าวสารอย่างมีจริยธรรมและจรรยาบรรณ ไม่บิดเบือนข้อมูล อันจะก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคม

1.3 เจ้าหน้าที่รัฐ ควรมีการตรวจสอบสื่อมวลชนต่าง ๆ ที่นำเสนอข่าวสารทางการเมือง ให้มีความเป็นกลางในการนำเสนอ โดยเฉพาะสื่อที่เป็นสื่อเลือกข้างเพื่อ คอยกำกับ

การนำเสนอไม่ให้เป็นไปในแนวทางของการช่วยๆ หรือปลุกระดมประชาชนมากเกินไป และเลือกใช้สื่อที่เข้าถึงประชาชน ในการชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนให้ได้รับทราบมากขึ้น อีกทั้งควรตรวจสอบกลุ่มแกนนำทางการเมือง และเฝ้าระวังการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนเหล่านี้เพื่อให้ไม่ให้เกิดการกระทำที่สร้างความแตกแยกแก่สังคม

1.4 นักวิชาการและนักนิเทศศาสตร์ ควรทำการศึกษาถึงพฤติกรรมการเปิดรับสื่อทางด้านการเมืองของประชาชนในเชิงลึก เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการปรับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อให้ข้อเท็จจริงได้เข้าถึงกลุ่มประชาชนได้มากขึ้น

2. จากผลการวิจัย เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

จากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการพูดคุย ติดตามข่าวสารและการเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังพบว่าในกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่เพิ่มขึ้นมา ซึ่งประชาชนกลุ่มนี้ค่อนข้างที่จะสนใจการเมืองอยู่แล้วอีกทั้งยังมีเจตคติทางการเมือง โน้มเอียงไปทางฝ่ายในฝ่ายหนึ่งอยู่แล้วร่วมด้วย

กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง พบว่าประชาชนกลุ่มนี้ค่อนข้างมีบทบาทอย่างมากในทางการเมืองดังจะเห็นได้จากการที่ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ในระดับที่สูงขึ้นกว่ากลุ่มตัวอย่างระดับน้อย เป็นผลมาจากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนส่วนหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยเสริมอันประกอบด้วย เจตคติทางการเมือง ความชอบส่วนบุคคล ในเรื่องการเมือง การประกอบอาชีพ และการพูดคุยและชักจูงจากสื่อบุคคล ร่วมด้วย

กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก พบว่าประชาชนกลุ่มนี้มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับที่สูง ค่อนข้างมีบทบาทในเชิงของการเป็นผู้นำทางการเมือง ซึ่งเป็นผลมาจากการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากแหล่งข่าวโดยตรงจากนักการเมือง รวมถึงปัจจัยเสริมอื่น ๆ ที่มีผลผลักดันให้กลุ่มตัวอย่างได้เข้ามามีบทบาทในทางการเมือง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า

2.1 ประชาชน ควรมีวิจารณญาณในการรับข่าวสารทางการเมือง ควรเปิดรับข่าวสารจากหลาย ๆ ฝ่ายเพื่อ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ พิจารณาหาข้อเท็จจริงทางการเมือง โดยปลอดจากอคติ หรือเจตคติที่โน้มเอียงไปทางด้านด้านหนึ่งเพื่อนำมาข้อมูลที่ได้มาประกอบกับการตัดสินใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง

2.2 สื่อมวลชน ควรให้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นทางการเมือง อีกทั้งสื่อควรระมัดระวังเรื่องความเป็นกลางให้เหมาะสมไม่ควรมีอคติ มีความเป็นธรรม ไม่ลำเอียง และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงออกเกี่ยวกับความคิดเห็นทางการเมืองให้มากขึ้น สร้างแรงกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ไม่ขั้วยุให้เกิดความแตกแยก แต่เป็นการนำเสนอเพื่อให้เกิดความสำนึกของความเป็นประชาธิปไตย และสร้างให้ประชาชนเกิดความตระหนักว่าตนก็เป็นหนึ่งสิทธิ์หนึ่งเสียงที่จะสร้างประชาธิปไตยให้กับประเทศ

2.3 เจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ควรมีนโยบายกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองให้มากขึ้น เพื่อให้ระบบการเมืองของประเทศในระบอบประชาธิปไตยมีการพัฒนาและมาจากอำนาจประชาชนอย่างแท้จริง

2.4 นักวิชาการและนักนิเทศศาสตร์ ควรทำการศึกษาถึงปัจจัยการสื่อสารที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อนำผลที่ได้มาทำการสื่อสารทางการเมืองเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองในทางที่ถูกเพื่อไม่ให้ประชาชนต้องตกเป็นเครื่องมือของนักการเมือง

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า

จากการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของประชาชน มีผลให้เกิดการรับรู้และนำไปสู่การตัดสินใจมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่โดยส่วนใหญ่ ประชาชนจะเลือกที่จะเชื่อถือข่าวสารจากสื่อบุคคลมากที่สุด โดยเฉพาะจากสมาชิกกลุ่มการเมืองหรือกลุ่มบุคคลที่มีเจตคติทางการเมืองเดียวกันกับตน อีกทั้งยังพบว่าสื่อมวลชน มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน น้อยกว่าสื่อบุคคล และพบว่าการเลือกที่จะเปิดรับสื่อโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตในการติดตามข่าวสารทางการเมืองมากที่สุด รวมถึงการเปิดรับข่าวสารการเมืองที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มการเมืองจากสื่อวิทยุชุมชนร่วมด้วย ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า

3.1 ประชาชน ประชาชนมีสิทธิ์ที่จะเข้าถึงสื่อมวลชนและมีสิทธิ์ที่จะใช้สื่อเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองซึ่งมีหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต รวมถึงการพูดคุยกันก็เป็นอีกช่องทางหนึ่ง แต่ก็ควรเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมและการไม่พึ่งพาข่าวสารจากสื่อกระแสหลักเพียงอย่างเดียว เนื่องจากในช่องทางดังกล่าว ข่าวสารความคิดเห็นจากหลากหลายฝ่ายในสังคมนั้นถูกปิดกั้น โดยเฉพาะโทรทัศน์และวิทยุ ซึ่งทำให้ประชาชนถูกปิดหูปิดตา แต่เนื่องจากทุกวันนี้สื่อเปิดกว้างอยู่แล้ว จึงทำให้สื่อทางเลือกเข้ามามีบทบาทมากขึ้น

เรื่องราวหรือประเด็นข่าวสารที่ถูกนำออกมาเสนอ มักจะไม่ได้เป็นที่สนใจหรือเผยแพร่โดยสื่อกระแสหลักทั่วไปที่มีอยู่ในสังคม แต่มักจะนำเสนอแง่มุมอื่นที่มีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้รับรู้ ดังนั้น ประชาชนจึงควรที่จะเลือกใช้สื่อให้เป็น รู้เท่าทันและวิเคราะห์เหตุและผล พิจารณาข้อเท็จจริงจากหลาย ๆ สื่อประกอบกับการตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่คล้อยตามสื่อจนขาดวิจารณญาณ และรู้เท่าทันสื่อรวมทั้งแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการเมืองและประชาธิปไตยอย่างถูกต้องและเข้าใจอย่างถ่องแท้

3.2 เจ้าหน้าที่รัฐ ควรต้องมีการเปลี่ยนรูปแบบการประชาสัมพันธ์ทางการเมือง ในรูปแบบของการสื่อสารแบบตัวต่อตัว หรือกระจายการสื่อสารประชาสัมพันธ์ลงไปในระดับย่อย ๆ เช่น ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้กระจายข่าวสาร แทนการเผยแพร่ทางสื่อมวลชน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นผู้ที่ทำการสื่อสารต้องเป็นผู้ที่สามารถให้ความกระจ่างแก่ประชาชนได้ เพราะในการสื่อสารระหว่างบุคคลนั้น อาจมีการซักถามโต้ตอบกันเกิดขึ้น และเมื่อเกิดการโต้ตอบกันดังกล่าวก็จะทำให้ประชาชนได้รับข่าวสาร และเกิดความเข้าใจมากขึ้น

3.3 สื่อมวลชน ควรหันกลับมาวิเคราะห์ตัวเอง โดยตระหนักถึงการทำงานเพื่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอย่างแท้จริง โดยเฉพาะในขณะนี้ที่ประเทศกำลังเผชิญภาวะวิกฤตทางการเมือง สื่อมวลชนควรมีความรับผิดชอบอย่างมากต่อการนำเสนอข่าว เนื่องจากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเสนอข่าวที่ปราศจากข้อเท็จจริง การใส่สีี ขั้วยุให้เกิดความแตกแยก ได้ก่อให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงในทางการเมืองตามไปด้วย การยึดมั่นในอุดมการณ์นักสื่อสารมวลชนตามจริยธรรมของวิชาชีพสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองที่มีความหลากหลาย มีมุมมองที่แตกต่างออกไป ไม่นำเสนอข่าวตามกระแส รวมทั้งมีการทำข่าวแบบเจาะลึกมากขึ้นนั้นจะเป็นผลดีต่อผู้รับข่าวสารกลุ่มต่าง ๆ เป็นอย่างมาก และเป็นที่พึงของประชาชนได้อย่างแท้จริง สื่อได้กลายเป็นผู้มีบทบาททางการเมืองมากขึ้น จึงต้องเปิดกว้าง และมีความเป็นพหุนิยมที่ให้ทุกฝ่ายได้ใช้พื้นที่ เป็นเวทีกลางให้มากที่สุด สร้างสมดุลให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเก็บข้อมูล

1. ในการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า บางครั้งผู้ที่ให้ข้อมูล หรือผู้ที่ถูกสัมภาษณ์ไม่เข้าใจในประเด็นคำถามดีพอ จึงควรที่จะต้องมีการปูพื้นฐานความเข้าใจของแต่ละคนให้เข้าใจตรงกัน

เกี่ยวกับประเด็นในการถามคำถาม และต้องอาศัยหลักจิตวิทยาในการถาม ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง และเป็นประโยชน์แก่งานวิจัยมากที่สุด

2. การเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์และเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน ดังนั้น การที่จะได้มาซึ่งข้อมูลเชิงลึกของกลุ่มตัวอย่างโดยเฉพาะกลุ่มที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงนั้นเป็นอุปสรรคต่อผู้วิจัยในการเข้าถึงกลุ่มดังกล่าว ดังนั้น จึงต้องใช้ความสัมพันธ์ในระดับที่ใกล้ชิดหรือไว้วางใจในระดับหนึ่งเพื่อเข้าถึงข้อมูล

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับตัวแปร

1. ในการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาถึงกลุ่มผู้ส่งสาร เช่น แกนนำกลุ่มทางการเมือง ว่ามีเทคนิคการนำเสนออย่างไรในการจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง
2. ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างก่อนที่จะนำมาทำการศึกษาวิจัยควรมีแบบสอบถาม ตัวแปรก่อนว่า มีส่วนร่วมทางการเมืองตรงกับที่ผู้วิจัยต้องการหรือไม่ รวมไปถึงความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาทางการเมืองที่จะทำการศึกษา เพื่อผลวิจัยออกมามีประสิทธิภาพที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือมากกว่าถ้าเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่ต้องการทราบถึงผลการศึกษาวิจัย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องที่ควรวิจัย

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มอุดมการณ์ทางการเมืองแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ทราบถึงมูลเหตุจูงใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง
2. ควรทำการศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอข่าวสารการเมืองจากช่องการสื่อสารต่าง ๆ ว่ามีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนหรือไม่อย่างไร
3. ควรทำการศึกษาถึงปัจจัยการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าปัจจัยการสื่อสารการเมืองใด มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไร
4. ควรศึกษาถึง กระบวนการตัดสินใจการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยเฉพาะเพื่อศึกษาถึงมูลเหตุจูงใจที่ทำให้ประชาชนมีเจตคติหรือการรับข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกันจนเกิดเป็นความแตกแยกทางความคิดทางสังคม

บรรณานุกรม

- กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. 2543. คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำ
แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ: อาสารักษาดินแดน.
- กิติคุณ บุญเชื้อ. 2548. การศึกษาช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของพนักงานบริษัท
แอลทีไอซี จำกัด เชียงใหม่. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2538. เปิดโลกความคิด ปฏิรูปการเมือง. กรุงเทพฯ: ชักเชส มีเดีย.
- ไกรวุธ จิระบุตร. 2523. ทศนคติทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คมสรวงศ์ เมธิกุล. “สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน : สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ”
มติชนรายวัน . 18 กุมภาพันธ์ 2549
- ไชยรัตน์ เจริญสิน โสภาร. 2540. “ประชาสังคมและสิทธิในการไม่เชื่อฟังรัฐของประชาชน,”
น. 67-81. ใน พิทยา ว่องกุล (บก.). 2540. จุดจบรัฐชาติสู่ชุมชนธปไตย. โครงการวิถึ
ทรรศน์ หุดโลกาภิวัตน์ ลำดับที่ 2. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พรินต์ติ้ง แอนด์ พลัสซิง.
- จันทนา สุทธิจารี. 2544. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองการปกครองไทยตาม
รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ วี. เจ. พรินต์ติ้ง
- จันทิมา ทองเจริญ. 2542. พฤติกรรมการสื่อสารกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- จริญญา เจริญสุกใส. 2538. การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง กับการไปใช้
สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของเยาวชนไทยในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรรุวรรณ ปวราจารย์. 2543. ปัจจัยทางการสื่อสารที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำทางการเมืองของ
ประชาชนในภาวะวิกฤต ปี 2543. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- จิตกานต์ ธนาโอสภ. 2537. การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา
มหาวิทยาลัย : ศึกษาเฉพาะกรณีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศาสตร์.

- ต้องจิตต์ สุวรรณศร. 2543. ความต้องการข่าวสารด้านการเมือง การเปิดรับข่าวสารด้านการเมือง และการใช้ประโยชน์ข่าวสารจากเว็บไซต์การเมืองไทยของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขต กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์โท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวิลวดี บุรีกุล. 2543. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า.
- นิคม ปิณฑะเจริญรักษ์. 2536. การเปิดรับข่าวสารหนังสือพิมพ์กับการเรียนรู้และการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิลบล ใจอ่อนน้อม. 2543. การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2535. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปกรณ์ คุณารักษ์. 2523. ความเข้าใจ ทศนคติ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประมะ สตะเวทิน. 2533. หลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีดี พนมยงค์. 2535. แนวคิดประชาธิปไตยของ ปรีดี พนมยงค์. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- พัชนี เขยจรรยา, เมตตา วิวัฒนากุล และ ถิรนันท์ อนวัชศิริวงศ์. 2538. แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- พิศิษฐ์ ขวลาธวัช. 2543. การรายงานข่าวชั้นสูง. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ดับเบิ้ลนาสน์.
- พีระ จิระโสภณ. 2529. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- _____. 2531. เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ (หน่วยที่ 1-7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- พงษ์ศรี บุญสุวรรณ. 2532. การเปิดรับข่าวสารการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยนครสวรรค์. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พฤทธิสถาน ชุมพล. ม.ร.ว. 2531. ระบบการเมือง: ความรู้เบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พรทิพย์ เข็นจะบก. 2527. การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนกับพฤติกรรมทางการเมืองของสตรี ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเทศบาลนครเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2535. หลักและทฤษฎีการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. 2534. การวิเคราะห์ผู้รับสาร. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รจิตลักษณ์ แสงอุไร. 2530. หลักนิเทศศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- ระวีวรรณ ประกอบผล. 2537. “พฤติกรรมการสื่อสารทางการเมือง” ใน เอกสารประกอบการเรียนการสอนชุดพฤติกรรมสื่อสาร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รุจิเรข รักรวงษ์. 2540. บทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการเรียนรู้ทางการเมือง: ศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรรณสิริ โมรากุล. 2539. โทษทัศน์กับการกำหนดประเด็นรื้อนำทางการเมืองในช่วงก่อนการเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนา พุทธางกูรนนท์. 2531. สื่อสารมวลชนกับสังคม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วันชัย วัฒนศัพท์. 2543. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน. (เจมแอลเกรตัน). กรุงเทพฯ: ศูนย์สันติวิธี เพื่อพัฒนาประชาธิปไตย สถาบันพระปกเกล้า.
- วิชัย ไวหารดี. 2534. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในระหว่างหาเสียงเลือกตั้ง ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรัณยา พิภพภิญโญ. การเปิดรับสื่อมวลชนและสื่อบุคคลกับการเลือกคณะและสถาบันเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย สิริกาชะ และ กาญจนา แก้วเทพ. 2531. ทฤษฎีสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. 2545. จิตวิทยาสังคม : ทฤษฎีและปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. 2541. การสื่อสารกับการเมือง. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ประสิทธิ์ภัตย์แอนด์พริ้นติ้ง.
- สุรัตน์ ดริสกุล. 2549. หลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. 2542. การเมือง: แนวความคิดและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สถยภูริฐ แจ่มสมบุรณ์. 2542. ความสัมพันธ์ระหว่างช่องทางการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิตและรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสถียร เชยประทับ. 2540. การสื่อสารกับการเมือง เน้นสังคมประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. 2551. การสื่อสาร การเมือง และประชาธิปไตยในสังคมพัฒนาแล้ว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสรี วงษ์มณฑา. 2537. การประยุกต์ทฤษฎีในการสื่อสาร หลักและทฤษฎีการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุจิต บุญบงการ. 2537. การพัฒนาทางการเมือง: ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถาบันทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย ศิริเกษ และ กาญจนา แก้วเทพ. 2531. ทฤษฎีสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรารณ พูลทวีเกียรติ. 2544. "สื่ออินเทอร์เน็ตกับการเมือง". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.marketeer.co.th/inside_detail.php?inside_id=492 (12 กุมภาพันธ์ 2544).
- อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. 2552. "วิถุชุมชน "การเมือง" กับความเปลี่ยนแปลงทางสังคม". [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.bangkokbiznews.com> (13 กุมภาพันธ์ 2552).
- อุษา โหราเรือง. 2540. การเปิดรับข่าวสารการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Almond, G. A. and Coleman, J. 1960. **The Politics of the Developing Areas**. New Jersey: Princeton University Press.
- Arterton, Christopher F. and Harlan Hahn. 1975. **Political Participation**. Washington D.C.: The American Political Science Association.
- Becker, Samuel L. 1987. **Discovering Mass Communication**. Glenview, Ill.: Scoot, Foresman.
- Barber, J. D. 1972. **Citizen Politics**. Chicago: Markham Publishing Company.
- Burkhart, J. et al. 1972. **Strategies for Political Participation**. Massachusetts: Winthrop.

- DeFleur, M. L., & Dennis, E. E. 1996. **Understanding Mass Communication: A Liberal Art Perspective.** Boston: Houghton Mifflin.
- Ersson, Svante and Jan-Erik Lane. 1996. **The New Institutional Politics: Performance and Outcomes.** London: Routledge.
- Feinland, Gary. 1997. **Citizen Participation in the Context of Solid Waste Management Decision Making.** New York: Master's thesis, State University of New York.
- Huntington, S. P. and Dominguez, J. I. 1975. "Political Development". In Greenstein, F. I. and Polshy, N. W. (eds). 1975. **Handbook of Political Science Vol. 3.** Reading Mass: Addison Wesley.
- Katz, E. and P.F. Lazarsfeld. 1995. **Personal Influence : The Part Played by People in the Flow of Mass Communications.** Glencoe: Free Press.
- Klapper, J. T. 1960. **The Effects of Mass Communication.** New York: The Free Press.
- Krongkaew, Medhi. 1977. **Governance Issues and the 8th Plan,** Paper prepared for the Development Evaluation Division. NESDB, May 1977.
- Lipset, Seymour Martin. "Some Social Requisites of Democracy," In **Class and Elites in Democracy and Democratization: A Collection of Reading,** Eva Etzioni-Halevy (ed), New York & London: Garland Publishing, Inc. 1997: 37-42.
- McClosky, H. 1968. **Political Participation.** New York: McMillan and Free Press: International Encyclopedia of the Social Science.
- McNair, Brain. 1995. **An Introduction to Political Communication.** London: Routledge.
- Milbrath, L. W. 1965. **Political Participation: How and Why Do People Get Involved in Politics?.** Chicago: Rand McNally.
- Milbrath, L. W. and Goel, M. L. 1977. **Political Participation: How and Why Do People Get Involved in Politics?.** Chicago: Rand McNally.
- Pye, L. W. 1966. **Aspect of Political Development.** Boston: Little Brown.
- Dahl, Robert A. 1971. **Polyarchy: Participation and Opposition.** New Haven: Yale University Press.
- Rogers, E. M. (1973). **Mass Media and Interpersonal Communication.** In Handbook of Communication.290-310. Edited by Sola Pool, I. D.,et al. Chicago: Rand McNally College Publishing Company.

- Roger, E. M. and Shoemaker, F. F. 1971. **Communication of Innovation**. 2nd ed. New York: The free Press.
- Rush, M. 1992. **Politics and Society: An Introduction to Political Sociology**. London : Prentice Hall.,Harvester Wheatsheaf.
- Verba, S. and Nie, N. H. 1975. "Political Development". In Greenstein, F. I. and Polsky, N. W. (eds). 1975. **Handbook of Political Science Vol. 3**. Reading Mass: Addison Wesley.
- Verba, Sydney, Norman Nie, and Jae-On Kim. **Participation and Political Equality : A Seven - Nation Comparison**. London, New York, Melbourne: Cambridge University Press,1978.
- Weiner, M. 1971. "Political Participation Crisis of the Political Process". In Binder, L. et al. **Crises and Sequences in Political Development**. New Jersey: Princeton University Press.
- Maxwell E. McCombs, and Lee B. Becker. 1979. **Using Mass Communication Theory**. Engle Cliffs.N.J.: New Jersey Prentice Hall, Inc.
- McLeod et al. 1972. McLeod, P., Driver, J., Dienes, Z. and Crisp. 1991. "J. Filtering by movement in visual search". **Journal of Experimental Psychology: Human Perception and Performance** 17(1) 55-64.
- Nie, N. H., Powell G. B. and Prewitt K. 1969. "Social Structure and Political Participation : Developmental Relationship I – II". **American Political Science Review** 63 (June): 361-377: (September): 808-832.

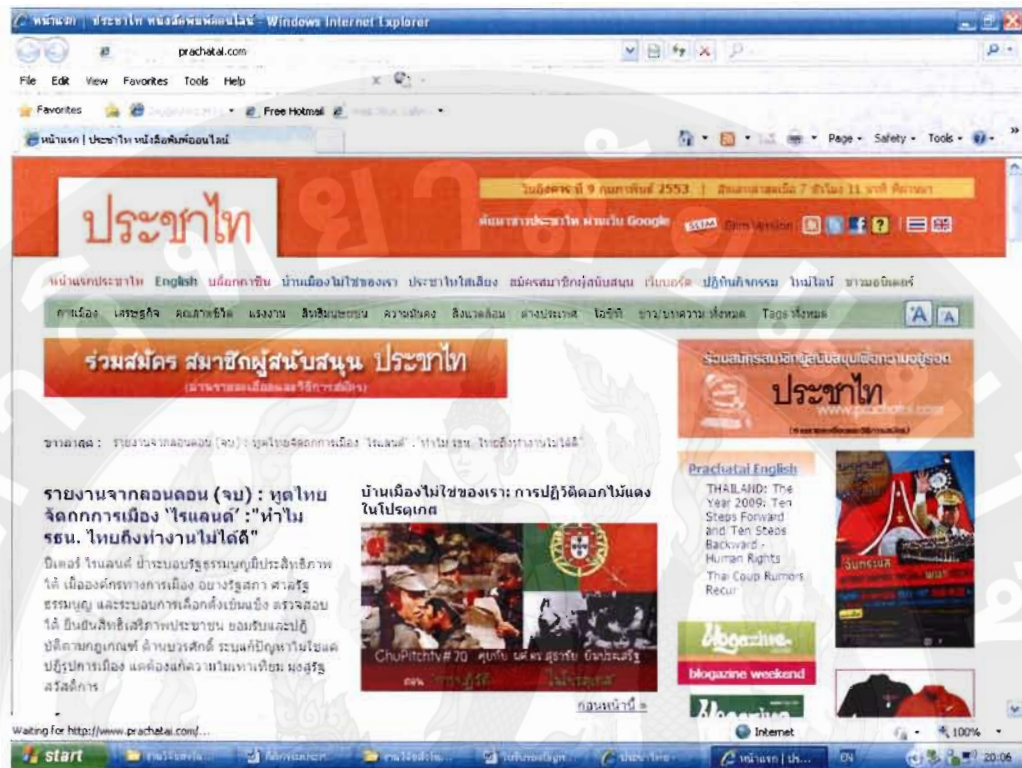

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างสื่อและข่าวสารการเมือง

เว็บไซต์ประชาไท

เว็บไซต์เสธแดง

(เว็บไซต์ห้องราชดำเนิน)

รายการความจริงวันนี้ ทางสถานีโทรทัศน์ NBT

รายการ คม ชัด ลึก ทาง Nation Chanel

รายการทางสถานีโทรทัศน์ ASTV

รายการทางสถานีโทรทัศน์ D-Station

หนังสือพิมพ์

INN News SMS Info Pack

บริการส่ง SMS ข้อความข่าว จากสำนักข่าว INN "สงเสด็จ" ส่งตรงถึงมือถือคุณฟรี วันละ 6-8 ข้อความฟรี สมัครทดลองใช้ฟรี 15 วัน (สำหรับผู้ใช้รายใหม่)

ข่าว INN Hot News	สมัคร	ยกเลิก
SMS ข่าวเด่น สดทุกเช้าวันจันทร์ ค่าบริการ 29 บาท/เดือน (ไม่รวม vat)	สมัคร true true true	ยกเลิก true true true
ข่าวการเมือง INN Public News	สมัคร	ยกเลิก
SMS ข่าวการเมืองเด่น ค่าบริการ 29 บาท/เดือน (ไม่รวม vat)	สมัคร true true true	ยกเลิก true true true
ข่าวเศรษฐกิจ INN Biz News	สมัคร	ยกเลิก
SMS ข่าวการเคลื่อนไหวเศรษฐกิจ ค่าบริการ 29 บาท/เดือน (ไม่รวม vat)	สมัคร true true true	ยกเลิก true true true
ข่าวกีฬา INN Sport News	สมัคร	ยกเลิก
SMS ข่าวสดทุกเช้าวันจันทร์ ค่าบริการ 29 บาท/เดือน (ไม่รวม vat)	สมัคร true true true	ยกเลิก true true true
ข่าวบันเทิง INN Drama News	สมัคร	ยกเลิก
SMS ข่าวบันเทิงเด่น ค่าบริการ 29 บาท/เดือน (ไม่รวม vat)	สมัคร true true true	ยกเลิก true true true
ข่าวสุขภาพ INN Health News	สมัคร	ยกเลิก
SMS ข่าวสุขภาพเด่น ค่าบริการ 29 บาท/เดือน (ไม่รวม vat)	สมัคร true true true	ยกเลิก true true true
ข่าวโลก INN World News	สมัคร	ยกเลิก
SMS ข่าวเด่นทั่วโลก ค่าบริการ 29 บาท/เดือน (ไม่รวม vat)	สมัคร true true true	ยกเลิก true true true

เงื่อนไขการใช้งาน:

1. บริการส่ง SMS ข้อความข่าว จากสำนักข่าว INN "สงเสด็จ" ส่งตรงถึงมือถือคุณฟรี วันละ 6-8 ข้อความฟรี สมัครทดลองใช้ฟรี 15 วัน (สำหรับผู้ใช้รายใหม่)

2. บริการส่ง SMS ข้อความข่าว จากสำนักข่าว INN "สงเสด็จ" ส่งตรงถึงมือถือคุณฟรี วันละ 6-8 ข้อความฟรี สมัครทดลองใช้ฟรี 15 วัน (สำหรับผู้ใช้รายใหม่)

ข้อความข่าวทางโทรศัพท์มือถือ (SMS)

แจ้งข้อหาพันธมิตรฯ ก่อการร้าย ยึดสนามบินสุวรรณภูมิ

ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์

ฉบับวันที่ 22 เมษายน 2552

ที่ห้องประชุม 1 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เวลา 20.30 น. วันนี้ (20 เม.ย.) พล.ต.อ. พัชรวาท วงษ์สุวรรณ ผบ.ตร. พล.ต.อ.วัชรพล ประสารราชกิจ รอง ผบ.ตร. พล.ต.ท.สุวัฒน์ จันทร์อิทธิกุล ผู้ช่วย ผบ.ตร. พล.ต.ท.วรพงษ์ ชิวปรีชา ผบช.น. พล.ต.ท.ฉลอง สนใจ ผบช.ภ.1 พล.ต.ต.อำนาจ นิ่มมะโน รอง ผบช.น. พล.ต.ต.ปราโมช ปทุมวงศ์ รอง ผบช.ภ.2 ร่วมกันแถลงผ่านรายการ สถานีข่าวสารเพื่อประชาชน ภาคพิเศษ ออกอากาศสดทางสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยหรือNBT สรุปการดำเนินการกับผู้ชุมนุมกลุ่มพันธมิตรฯ และกลุ่ม? นปช. มีนายอภิรักษ์ หาดูพิจิตตวิชัย? เป็นพิธีกรดำเนินรายการ พร้อมเปิดโอกาสให้สื่อมวลชน และประชาชนสอบถามประเด็นข้อสงสัย

พล.ต.อ.พัชรวาท วงษ์สุวรรณ ผบ.ตร.กล่าวว่า มีข้อสงสัยในการทำงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่า มีมาตรฐานอย่างไรกับการดำเนินคดีกับผู้ชุมนุมพันธมิตรฯ และกลุ่ม นปช.ว่า มีความเป็นธรรมหรือไม่ เรื่องนี้นายกรัฐมนตรีมีความห่วงใย ให้มาชี้แจงทำความเข้าใจ จึงเชิญ ผบช.น. ผบช.ภ.1 ผบช.ภ.2 และผู้ที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุม เพื่อรายงานผลการทำคดีทุกส่วน และทำความเข้าใจกับประชาชน ซึ่ง บช.น.มีหน้าที่รับผิดชอบในพื้นที่ จะให้ ผบช.น.เป็นผู้แถลง สำหรับส่วนสุดท้ายในเรื่องการจัดประชุมอาเซียนที่พัทยา เป็นเรื่องสำคัญ ประชาชนสงสัยการดำเนินคดีเป็นไปอย่างไร จะให้ชี้แจงในรายละเอียด ซึ่งเหตุการณ์ที่พัฒนานั้น คาดว่าผู้บังคับบัญชาในพื้นที่ประเมินสถานการณ์ผิดพลาด และจำนวนผู้ชุมนุมเพิ่มมากขึ้น

พล.ต.ท.วรพงษ์ ชิวปรีชา ผบช.น.กล่าวว่า ตำรวจนครบาลถือเป็นหน่วยหลัก มีคดีเกิดขึ้นจำนวนมาก ได้เน้นย้ำให้พนักงานสอบสวน และตำรวจทุกคนดำเนินการทุกคดี อย่างเป็นธรรม ยึดหลักต้นธารของกระบวนการยุติธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในประชาชน แต่รายละเอียดเนื่องจากเหตุเกิดขึ้นเป็นเวลานาน จะมอบให้ พล.ต.ต.อำนาจ นิ่มมะโน รองผบช.น. ในฐานะผู้รับผิดชอบงานสอบสวน เป็นผู้ชี้แจง

พล.ต.ต.อำนาจ นิ่มมะโน กล่าวว่า ขอทำความเข้าใจใน 2 เรื่อง เรื่องแรกความคืบหน้าในคดีที่กลุ่มพันธมิตรฯ ชุมนุม และกลุ่ม นปช.ชุมนุม ก่อคดีขึ้น ส่วนที่ 2 มีการวิพากษ์วิจารณ์ว่า ในการดำเนินการใช้มาตรฐานเดียวกันทั้ง 2 กลุ่มหรือไม่ วันนี้จะได้เห็นชัดเจน แต่ต้องขออนุญาตทำความเข้าใจว่า ตำรวจไม่แบ่งพวก แบ่งฝ่าย การที่เราเป็นประเทศไทย ราชอาณาจักรไทยแบ่งแยกไม่ได้ องค์กรประกอบคือมีประชาชนเป็นหนึ่งเดียว ใครที่แบ่งเป็นฝักฝ่าย คนนั้นขายชาติ

รอง ผบช.น.กล่าวต่อไปว่า กล่าวว่า การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ โดยเฉพาะด้านอำนวยความสะดวก ในทางอาญา มีกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งข้อบังคับในการปฏิบัติที่ชัดเจน จะเลือกปฏิบัติกับกลุ่มใด หรือตีเลื่อใดต่างกันไม่ได้ หลักเกณฑ์พิจารณาออกมาเรียก หรือออกมาจับผู้ต้องหา หลักเกณฑ์สำคัญหนึ่งนอกเหนือจากความหนักเบาของข้อหาแล้ว จะต้องพิจารณาว่า จำเป็นต้องจับกุมเพื่อยับยั้งผลร้าย ที่จะเกิดขึ้นโดย

ทันทีหรือไม่ เช่น พบเห็นคนร้ายกำลังทุบรถผู้เสียหาย?? เจ้าหน้าที่ตำรวจจำเป็นต้องจับกุมทันทีเพื่อระงับเหตุ แต่ถ้าหากทุบรถเสร็จแล้วกลับบ้านไป ความจำเป็นที่จะจับกุมเพื่อระงับเหตุผ่านพ้นไปแล้ว เจ้าหน้าที่อาจออกหมายเรียกก่อน เพื่อให้ได้ตัวมาดำเนินคดีแทนหมายจับทันที ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลยพินิจจะทำได้ตามหลักการและเหตุผล

ส่วนกรณีการประกาศใช้ พ.ร.ก.ฉุกเฉิน ทำไมต้องควบคุมแกนนำกลุ่มคนเสื้อแดง แต่ไม่ได้ควบคุมตัวแกนนำกลุ่มคนเสื้อเหลือง พล.ต.ต.อำนาจ กล่าวว่า การบังคับใช้ให้เป็นไปตามประกาศ พ.ร.ก. ฉุกเฉินฯ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะดำเนินการได้ ก็ต่อเมื่อผู้มีอำนาจออกประกาศข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อบังคับการปฏิบัติให้ครบถ้วนก่อน เช่น เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวน สถานที่ควบคุมตามที่กำหนด ซึ่งไม่ใช่สถานีตำรวจ ที่คุมขัง เรือนจำ หรือทัณฑสถาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินการ ตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ได้ การออกแต่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินครั้งก่อน ไม่มีการออกประกาศข้อกำหนดให้ครบถ้วน เพื่อเอื้ออำนาจต่อการบังคับใช้กฎหมาย จึงไม่สามารถดำเนินการได้ ซึ่งแตกต่างกับการชุมนุมครั้งนี้

สำหรับการสั่งปิดสถานีโทรทัศน์ดิสนีย์ ของคนเสื้อแดง และตัดสัญญาณ อีกทั้งดำเนินคดีด้วย แต่กับสถานีโทรทัศน์เอสทีวีของคนเสื้อเหลือง ไม่ได้ดำเนินการนั้น พล.ต.ต.อำนาจ กล่าวว่า สถานีโทรทัศน์เอสทีวีไม่สามารถจับกุมดำเนินคดีได้เนื่องจากได้รับความคุ้มครอง ตามคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดที่ 147-148/2549 ลงวันที่ 24 เมษายน 2549 ซึ่งปัจจุบันยังได้รับความคุ้มครองตามคำสั่งอยู่

ผู้สื่อข่าวถามว่า หมายจับกลุ่มเสื้อแดง ดำรงให้มีความสำคัญในการติดตามจับกุมผู้ต้องหาและตั้งรางวัลนำจับรายละ 50,000 บาท ขณะที่หมายจับคนเสื้อเหลือง ไม่มีการให้รางวัล พล.ต.ต.อำนาจ ตอบว่า เป็นการให้รางวัลกับพลเมืองดี ที่ชี้ช่องเบาะแสให้จับกุมผู้ต้องหา 19 คน ซึ่งมีเพียงภาพถ่ายขณะก่อเหตุ โดยที่ไม่ทราบชื่อที่อยู่ ซึ่งก่อเหตุที่กระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 12 เม.ย. ทราบชื่อคนเดียว คือ นายสุรณ อัดดาวงศ์ หรือ แรม ไม้อีสาน และพฤติการณ์กระทำความผิดเป็นการกระทำที่อุกอาจ เนื่องจากประทุษร้ายต่อนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นผู้นำประเทศ ผู้ชุมนุมใช้เหล็กแหลมทิ่มเข้าไปในรถ ต้องการร้ายนายกรัฐมนตรีนั้น หากเป็นประเทศอื่น หน่วยรักษาความปลอดภัยคงต้องใช้ปืนยิงไปแล้ว ต้องขอขอบคุณรัฐบาล ที่จะเสนอกฎหมายเกี่ยวกับการชุมนุม ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนคำถามที่ว่า การดำเนินคดีกลุ่มคนเสื้อแดง ด้วยความรวดเร็ว ในขณะที่คดีกลุ่มคนเสื้อเหลืองล่าช้า นั้น พล.ต.ต.อำนาจกล่าวว่า การดำเนินคดีแต่ละเรื่องมีข้อจำกัดที่แตกต่างกัน ด้านระยะเวลาของการดำเนินการเช่น ความยุ่งยากในการรวบรวมพยานหลักฐาน ความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงในการดำเนินคดีที่มีการกระทำความผิดต่อเนื่องหลายท้องที่ ทำเนียบรัฐบาล รัฐสภา สนามบินดอนเมือง สนามบินสุวรรณภูมิ จำนวนผู้กระทำความผิด การดำเนินคดีกับกลุ่มพันธมิตรฯ ได้ดำเนินการต่อเนื่องทุกคดีสืบหน้าหมด เช่นกรณีการบุกคุกทำเนียบฯ ได้สอบสวนเสร็จสิ้นแล้วมีความเห็นสั่งฟ้อง 9 แกนนำ ส่งสำนวนสอบสวนให้พนักงานอัยการตั้งแต่วันที่ 5 พ.ย. 2551? คดีกลุ่มพันธมิตรฯ ปิดล้อมรัฐสภา วันที่ 7 ต.ค. 2551 พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาแกนนำและผู้ร่วมกระทำความผิดรวม 21 คน ตั้งแต่วันที่ 30 มี.ค. 2552 ซึ่งผู้ต้องหาขอให้การเพิ่มเติมในวันที่ 27 เม.ย.2552 ปัจจุบันค้างเฉพาะคดีที่พันธมิตรฯ บุกยึดสนามบินดอนเมืองและสนามบินสุวรรณภูมินั้น

ขณะที่ พล.ต.ท.ฉลอง สนใจ ผบช.ภ.1 กล่าวถึงความคืบหน้าคดียึดสนามบินสุวรรณภูมิว่า สอบสวนเสร็จสิ้นไปแล้ว 95 เปอร์เซ็นต์ พยานหลักฐานสามารถไปรวมกับเหตุการณ์ที่สนามบินดอนเมืองเพื่อ คำนึงคดีผู้กระทำผิด สาเหตุที่ใช้เวลานานเนื่องจากการเป็นกระทำความผิดหลายข้อหา บางข้อหา มีโทษสูงถึงประหาร ชีวิต มีผู้ร่วมกระทำความผิดหลายคน มีความจำเป็นจะต้องใช้ความละเอียดรอบคอบในการสอบสวนรวบรวม พยานหลักฐาน ผู้สื่อข่าวถามถึงข้อหาและรายชื่อผู้กระทำผิด พล.ต.ท.ฉลองตอบว่ามีข้อหาก่อการร้ายด้วย ส่วนชื่อ ผู้ที่จะถูกแจ้งข้อกล่าวหาถือเป็นความลับในสำนวนการสอบสวนไม่สามารถเปิดเผยได้ แต่ขอให้เชื่อมั่นว่า ได้ สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานด้วยความถูกต้องและเป็นธรรม

ภายหลังแถลงข่าว พล.ต.อ.พัชรวาทให้สัมภาษณ์เพิ่มเติมเหตุการณ์กลุ่ม? นปช.ยึดโรงแรม รอยัลคลิฟ บีชพัทยาที่ประชุมผู้นำอาเซียนว่า ทุกฝ่ายไม่ต้องการให้เกิดขึ้น ทหารตำรวจทำตามนโยบายของรัฐบาล ที่ไม่ต้องการใช้ความรุนแรง กำลังทหารตำรวจใช้ไล่ค้นกลุ่มผู้ชุมนุมที่มีจำนวนมาก ไม่ได้ใช้ความรุนแรง และ ส่วนหนึ่งยอมรับว่าอาจมีการประเมินสถานการณ์ผิดพลาด เนื่องจากจำนวนผู้ชุมนุมมาก เมื่อถามว่า คิดใช้น้ำหรือ แก๊สน้ำตาเข้าสลายการชุมนุมหรือไม่ พล.ต.อ.พัชรวาทตอบว่า พล.ต.ท.อัศวิน ฌรงค์พันธ์ ผบช.ภ. 2 ซึ่งเป็นผู้ บัญชาการเหตุการณ์ต้องเป็นผู้พิจารณา รัฐบาลไม่ได้สั่งอะไรเป็นพิเศษ? ส่วนที่มีข่าวรัฐบาลไม่พอ ใจการทำงานของ ตำรวจทหารอาจถูกโยกย้ายนั้น? พล.ต.อ.พัชรวาท กล่าวว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจทำงานเต็มที่แล้ว

เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกคนตระหนักดีว่าการชุมนุมเป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญที่ประชาชนทั่วไป สามารถใช้สิทธิดังกล่าวได้ภายใต้กรอบอย่างสงบและปราศจากอาวุธ เจ้าหน้าที่ตำรวจสนับสนุนให้ความสะดวก และความปลอดภัย จึงขอความกรุณายังประชาชนโดยทั่วไปและผู้ที่จะชุมนุมในทางการเมืองต่อไปขอได้โปรด เข้าใจสิทธิและหน้าที่ส่วนบุคคล หากจะใช้สิทธิดังกล่าว อย่าได้ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นการชุมนุมแสดง ความคิดเห็นทางการเมือง หรือชุมนุมเรียกร้องสิทธิประการอื่นใด? ผบ.ตร.กล่าว

ออกหมายจับ13แกนนำเสื้อแดง! แม้ อันดับ1 เหตุป่วน-เผาเมืองกรุงฯ

ที่มา : มติชน ฉบับวันที่ 15 เมษายน 2552

ออกหมายจับ13แกนนำ"เสื้อแดง" "ทักษิณ"เจอบทแรก ตามด้วย5แกนนำ เหตุป่วน-เผาเมืองกรุงฯ "วีระ-ฉัฐวุฒิ-เหวง" อดประกัน รอสั่งศาล16 เม.ย. นี้ "ทศพร-มูลนิธิ 111" ยันทหารชุกคพเสื้อแดง "ลีลาวดี"พยายามยื้อดึง มีบอยต่อ ให้ปักหลักสนามหลวง ส.ส.เพื่อไทยยันทหารชุกคพผู้ชุมนุม

"วีระ-ฉัฐวุฒิ-เหวง" อดประกัน รอสั่งศาล16 เม.ย. นี้

เมื่อเวลา 18.00 น. วันที่ 14 เมษายน นายวีระ มุสิกพงษ์ นายฉัฐวุฒิ ใสยเกื้อ และนพ.เหวง โตจิราการ แกนนำกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ได้แถลงข่าวภายหลังการให้การสอบสวน ว่า พวกตนทำผิดพ.ร.บ.จราจรและปลุกระดมมวลชน ซึ่งเป็นความผิดทางอาญาเท่านั้น และเป็นการเกิดก่อนการประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน (พ.ร.ก.) แต่ตำรวจกับปฏิเสธการให้ประกันตัวในชั้นสอบสวน ผิดกับคดีพันธมิตร ที่ให้ประกันตัวได้ทันที นอกจากนั้น ยังจะมีการนำพวกตน 3 คน แยกกันคุมขัง โดยที่ทราบมาจะเอาตนไปขังไว้ที่อาคารโยธิน (อย.ทอ.) นายวีระ ไปที่ศูนย์รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (ศรภ.) (บก.ทท.) ส่วนนพ.เหวง ไปที่หน่วยป้องกันราชอาณาจักร (นปอ.) ทุ่งสีกัน ตามมาตรา 215 และ 116 ของพ.ร.ก.ฉุกเฉิน ตนจึงปฏิเสธไปว่า ความผิดของพวกตนไม่ได้ร้ายแรงจนต้องแยกไปคุมขัง และในที่สุดทางพล.ต.ท.วรพงษ์ ชิวปรีชา ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล (ผบช.น.) จะขังพวกตนไว้ที่บช.น. 2 วัน เพื่อรอตรวจสอบเอกสารประกันตัว จากนั้น จะให้ประกันตัวในชั้นศาลวันที่ 16 เม.ย.

นอกจากนี้ ผู้สื่อข่าวรายงานว่า รายชื่อแกนนำทั้งหมดที่ถูกออกหมายจับ คือ

- 1.พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร
- 2.นายจตุพร พรหมพันธุ์
- 3.นายวีระ มุสิกพงษ์
- 4.นายฉัฐวุฒิ ใสยเกื้อ
- 5.นายจักรภพ เพ็ญแข
- 6.นายอดิศร เพียงเกษ
- 7.นพ.เหวง โตจิราการ
- 8.นายสิริวิชญ์ พิมพ์กลาง
- 9.นายพีระ พิมพ์กลาง
- 10.นายณรงค์ศักดิ์ มณี
- 11.ฉัฐพงศ์ อินทะนาง
- 12.นายชินวัตร หาบุญพาด
- 13.ชายไทยไม่ทราบชื่อ (ปรากฏตามภาพถ่าย)

หมายจับ"แมว"-พวกรวม13คน

รายงานข่าว บชน.เปิดเผยว่า พนักงานสอบสวนได้เสนอศาลอาญาออกหมายจับแกนนำกลุ่มเสื้อแดง และศาลได้อนุมัติออกหมายจับ 985/2552 ลงวันที่ 14 เมษายน จำนวน 13 คน ทั้งหมดถูกแจ้งข้อหาความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 116 และมาตรา 215

ทั้งนี้ มาตรา 116 ระบุว่า ผู้ใดกระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา หนังสือ หรือวิธีอื่นใด อันมิใช่เป็นการกระทำภายในความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญ หรือมิใช่เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือติชมโดยสุจริต (1) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินหรือรัฐบาล โดยใช้กำลังข่มขืนใจหรือใช้กำลังประทุษร้าย (2) เพื่อให้เกิดความปั่นป่วน หรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชน ถึงขนาดที่จะก่อความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักร หรือ (3) เพื่อให้ประชาชนล่วงละเมิดกฎหมายแผ่นดิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี

ส่วนมาตรา 215 ระบุว่า ผู้ใดร่วมกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ใช้กำลังประทุษร้าย ขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เกิด การวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือน หรือ ปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้กระทำความผิดคนหนึ่งคนใดมีอาวุธ บรรดาผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นหัวหน้า หรือเป็นผู้มีหน้าที่สั่งการ ในการ กระทำความผิดนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน หนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

จนท.จับ3แกนนำแยกคุมขังค้ำประกันตัว

เวลา 17.30 น. เจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมตัวทั้ง 3 คน แยกขึ้นรถยนต์คู่ ซึ่งจอดอยู่ที่ลานจอดรถด้านหลัง บชน.เพื่อนำตัวไปควบคุม ระหว่างนั้นเองกลุ่มเสื้อแดงที่ตามมาให้กำลังโจมตีการเรียกร้องให้นำทั้ง 3 ออกจากรถมาก่อน ตำรวจจึงนำตัวทั้ง 3 ออกมาเพื่อแถลงข่าว

นายฉัฐวุฒิแถลงด้วยความไม่พอใจว่า ถูกแจ้งข้อหาทำผิด พ.ร.บ.จราจรและปลุกระดมมวลชน ซึ่งเป็นความผิดทางอาญาเท่านั้น และเป็นการเกิดก่อนการประกาศใช้ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ แต่ตำรวจกับปฏิเสธการให้ประกันตัวในชั้นสอบสวน ผิดกับคดีของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่ให้ประกันตัวได้ทันที นอกจากนั้น ยังจะมีการนำพวกตน 3 คน แยกกันคุมขัง โดยที่ทราบมาจะเอาตนไปขังไว้ที่อาคารโยธิน กองทัพอากาศ (อย.ทอ.) นายวีระไปที่ศูนย์รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (ศรภ.) กองบัญชาการกองทัพไทย ส่วน นพ.เหวงไปที่หน่วยป้องกันราชอาณาจักร (นปอ.) ทุ่งสีกัน

"พวกผมปฏิเสธไปว่า ความผิดของพวกผมไม่ได้ร้ายแรงจนต้องแยกไปคุมขัง และในที่สุดทาง พล.ต.ท.วรพงษ์จะขังพวกผมไว้ที่ บชน. 2 วัน เพื่อรอตรวจสอบเอกสารประกันตัว จากนั้น จะให้ประกันตัวในชั้นศาลวันที่ 16 เมษายน"นายฉัฐวุฒิกล่าว

ยันทหารชุกศพเสื้อแดง

นพ.ทศพร เสรีรักษ์ อดีต ส.ส.แพร่ พรรคไทยรักไทย ประธานมูลนิธิบ้านเลขที่ 111 และนายสุพร อัดถาวงศ์ ร่วมแถลงข่าวที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) เมื่อวันที่ 14 เมษายน ว่าได้รับข้อมูลว่ามีกลุ่มผู้ชุมนุมได้รับบาดเจ็บจากการปะทะ และเสียชีวิตจริง นอกจากนั้นยังมีการลากศพไปทำลาย ดังนั้น หากใครมีญาติมาร่วมชุมนุมแล้ว พบว่าได้รับบาดเจ็บ เสียชีวิต หรือสูญหาย ให้แจ้งที่มูลนิธิ โทร.0-2627-0909 ต่อ 5017 และ 08-5579-9938 โดยมูลนิธิจะเป็นตัวกลางในการติดตามให้ทุกฝ่าย

นายสุพรกล่าวว่า ได้นำภาพถ่ายจากกล้องมวลชนอิสระและสื่อต่างประเทศ และพิสูจน์ได้ว่ากลุ่มผู้ชุมนุมเสื้อแดงได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต การที่นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี และนายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรี ฝ่ายความมั่นคง ออกมายืนยันว่าไม่มีการตาย ไม่ละอาชญากรรมหรือ เพราะตนอยู่ในเหตุการณ์ แม้พระสงฆ์ซึ่งถูกยิงตายและลากศพไป ซึ่งผู้สื่อข่าวได้เก็บภาพไว้ได้มาก แต่ก็ไม่มีการนำเสนอแต่อย่างใด ดังนั้น ขอให้ญาติของกลุ่มผู้ชุมนุมที่คิดว่าเสียชีวิตหรือสูญหายให้มาแจ้งมายังที่มูลนิธิ 111 และมูลนิธิดวงประทีป โดยทั้ง 2 มูลนิธิจะเป็นตัวกลางในการแจ้งเบื้องหลังรัฐบาล

"ลีลาวดี"พยายามยื้อดึงมือบอยู่ต่อ ให้ปักหลักสนามหลวง

ก่อนหน้านี้ เมื่อเวลา 16.00 น. ผู้สื่อข่าวรายงานว่า หลังจากบรรดาแกนนำทั้ง 4 คน ของกลุ่มคนเสื้อแดง เข้ามอบตัวที่ กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) และอยู่ระหว่างสอบปากคำนานกว่า 2 ชั่วโมง ยังไม่มีท่าทีว่าจะเสร็จสิ้น ที่บริเวณด้านหน้า บช.น. มีชาวบ้านประมาณ 50 คน สวมเสื้อหลากสีรวมตัวกันชุมนุมอย่างสงบ เพื่อให้กำลังใจและรอผลการสอบปากคำแกนนำทั้งหมด ส่วนที่บริเวณสี่แยกวงแดง น.ส.ลีลาวดี วัชรโรบล อดีต ส.ส.กทม. พรรคไทยรักไทย เรียกร้องขอเข้าไปดูพื้นที่ชุมนุมรอบทำเนียบฯ โดยระบุว่า เกรงผู้ชุมนุมที่กำลังทยอยกลับภูมิลำเนาจะไม่ได้ความปลอดภัย

ต่อมา พล.ต.ต.สุพร พันธุ์เสือ โฆษก บช.น. พร้อมกำลังจำนวนหนึ่งจึงนำ น.ส.ลีลาวดี และผู้ชุมนุมกลุ่มหนึ่งไปตรวจสอบ เมื่อพบว่าบริเวณรอบทำเนียบฯ ไม่มีผู้ชุมนุมเหลืออยู่แล้ว คงมีเพียงร้านค้าที่ตั้งจำหน่ายสินค้าเช่น เสื้อแดง ดินตบ กำลังจัดเก็บร้านและสินค้าออกนอกพื้นที่เท่านั้น หลังจากนั้น จึงไปแจ้งให้ผู้ชุมนุมที่บริเวณสี่แยกวงแดงให้ทราบจนเป็นที่พอใจของคนทั้งหมด จากนั้นพากันเคลื่อนขบวนไปสมทบผู้ชุมนุมอีกส่วนที่รวมตัวกันบริเวณท้องสนามหลวง

มูลนิธิ 111 ยันทหารชุกศพเสื้อแดง

ที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) เมื่อเวลา 17.30 น. นพ.ทศพร เสรีรักษ์ อดีต ส.ส.แพร่ พรรคไทยรักไทย ประธานมูลนิธิบ้านเลขที่ 111 นายสุพร อัดถาวงศ์ ร่วมกันแถลงข่าว ที่บริเวณชั้นล่างอาคารสำนักงาน บช.น. โดยนพ.ทศพร กล่าวถึงการที่กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ยุติการชุมนุมบริเวณทำเนียบรัฐบาลและมีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตในการชุมนุม โดยยืนยันว่า ได้รับข้อมูลว่ามีกลุ่ม

ผู้ชุมนุมได้รับบาดเจ็บจากการปะทะ และเสียชีวิตจริง นอกจากนั้นยังมีการลากศพไปทำลาย ดังนั้นหากใครมีญาติมาร่วมชุมนุมแล้ว พบว่าได้รับบาดเจ็บ เสียชีวิต หรือสูญหาย ให้แจ้งที่มูลนิธิฯ โทร. 0-2627-0909 ต่อ 5017 และ 08-5579-9938 โดยมูลนิธิจะเป็นตัวกลางในการติดตามให้ทุกฝ่าย ทั้ง นปช. ทหาร และประชาชน รวมถึงผู้เสียหายจากเหตุการณ์ชุมนุมนางเล็งด้วย จะดูแลทุกฝ่ายให้ทั่วถึง

นายสุพร กล่าวว่า ได้นำภาพถ่ายจากสื่อมวลชนอิสระและสื่อต่างประเทศ และพิสูจน์ได้ว่ากลุ่มผู้ชุมนุมเสื้อแดงได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต การที่นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี และนายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรี ฝ่ายความมั่นคง ออกมายืนยันว่าไม่มีการตาย ไม่ละอายใจบ้างหรือ เพราะคนอยู่ในเหตุการณ์ แม้พระสงฆ์ยังถูกยิงตายและลากศพไป ซึ่งผู้สื่อข่าวได้เก็บภาพไว้ได้มาก แต่ก็ไม่มีการนำเสนอแต่อย่างใด ดังนั้นขอให้ญาติของกลุ่มผู้ชุมนุมที่คิดว่าเสียชีวิตหรือสูญหายให้มาแจ้งมายังที่มูลนิธิ 111 และมูลนิธิควงประทีป โดยทั้งสองมูลนิธิจะเป็นตัวกลางในการแจ้งเบื้องหลังรัฐบาล ที่ไม่เห็นเหตุการณ์กับตา แต่เอาข้อมูลมาอ้าง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจิตใจรัฐบาลโหดร้ายกว่ารัฐบาลที่มาเผด็จการ

นอกจากนี้ นายสุพร ยังได้กล่าวถึงแกนนำที่ได้เข้ามอบตัว ว่า แกนนำที่ได้เข้ามอบตัวมีนายวีระ มุสิกพงศ์ นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ นพ.เหวง โตจิราการ และพ.ต.ท.ไวพจน์ อาภรณ์รัตน์ แกนนำกลุ่มนปช. ว่า ก่อนมามอบตัวไม่ทราบว่ามีหมายจับหรือไม่ แต่เป็นการเปิดทางให้ทหารเข้าไปเคลียร์พื้นที่ในทำเนียบรัฐบาล เมื่อมาถึงจึงทราบว่ามีความหมายจับ 14 แกนนำ ดังนั้นจึงได้เข้ามอบตัวทันที และได้สอบถามคำ ซึ่งขณะนี้ขั้นตอนเสร็จสิ้นแล้ว รอเพียงพล.ต.อ.พัชรวาท วงษ์สุวรรณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (ผบ.ตร.) อนุมัติให้ประกันตัว โดยใช้ตำแหน่งส.ส.นายมานิตย์ จิตจันทร์กลับ ส.ส. และทนายศักดิ์ เล็กอุทัย ส.ส.อุตรดิตถ์ เป็นนายประกัน

นอกจากนั้น นายสุพร ได้ตั้งข้อสังเกตถึงหมายจับที่ออกมา ว่าเป็นรายชื่อของเก่าที่สำนักปลัดนายกรัฐมนตรี ยื่นต่อศาลแพ่งเพื่อใช้ในการเปิดทางให้ข้าราชการ รัฐมนตรี รวมถึงนายกรัฐมนตรีเข้าทำงานภายในทำเนียบรัฐบาล ทำไมต้องรีบร้อนออกหมายจับขนาดนี้

"ณัฐวุฒิ" โวยตร.ไม่ให้ประกัน

เวลา 14.00 น. นายณัฐวุฒิ นายวีระ และ นพ.เหวงได้เข้ามอบตัวที่ บข.น. โดยมีนายสุพร อรรถาวงศ์ พ.ต.ท.ไวพจน์ อาภรณ์รัตน์ แกนนำเสื้อแดง มาร่วมให้กำลังใจ พร้อมมวลชนเสื้อแดงกว่า 20 คน จากนั้น พล.ต.ท.วรพงษ์ ชิวปรีชา ผบ.น. ได้นำตัวทั้งสามคนขึ้นไปสอบสวนที่ห้องปาฐก 2 โดยมี พล.ต.อ.พัชรวาท วงษ์สุวรรณ ผบ.ตร. พล.ต.อ.ธานี สมบูรณ์ทรัพย์ รอง ผบ.ตร. ร่วมสอบสวน ใช้เวลานานกว่า 3 ชั่วโมง

มีผู้ชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตยมากมายที่ท้องสนามหลวงแต่ไม่มีช่องไหนเสนอข่าว

เราเปิดอินเทอร์เน็ตนั่งฟังผู้เรียกร้องประชาธิปไตยตั้งแต่ตอนค่ำ และได้เห็นว่ามีผู้เข้าร่วมชุมนุมเยอะขึ้นเรื่อย ๆ แต่ทำไม ไม่เห็นมีช่องไหนมาทำข่าวรายงานให้ทั้งประเทศไทยได้รู้ หรือประเทศไทยจะเข้าสู่ยุคของการปิดบังการเสนอข่าวสารอย่างแท้จริง โดยเฉพาะ TITV เรารู้สึกว่า เหมือนดูช่องของรัฐบาลอย่างช่อง 5 หรือช่อง 11 มากเลย ใครรู้สึกอย่างเราบ้าง

จากคุณ : thanyabow ☺ - [11 มี.ค. 50 04:31:26 A:61.7.183.105 X:61.7.183.105, 61.7.183.105]

ความคิดเห็นที่ 1

เหมือนกันหมดทุกช่อง มันยึดประเทศของเราไปแล้ว

จากคุณ : NorthGold ☺ - [11 มี.ค. 50 05:37:32 A:124.120.129.4 X:]

ความคิดเห็นที่ 2

นี่แหละคือเผด็จการครับ สมัยทักษิณเป็นนายก ชุมนุมขับไล่ เสนาขึ้นมามา ก็ยังออกอากาศได้ ท่านทักษิณมีจิตวิญญาณประชาธิปไตยกว่าเยอะครับ ที่อ้างตัวกันว่าตัวเองมีจริยธรรมสูง หรือเป็นวีรบุรุษนี้ เวลาที่เปิดเผยตัวตนที่แท้จริงแล้วครับ

จากคุณ : kugar ☺ - [11 มี.ค. 50 06:29:36 A:124.120.93.88 X:]

ความคิดเห็นที่ 3

ปิดหูปิดตาประชาชนไม่ได้นานหรอกครับ ก็ไหนว่าสื่อเสรี นี่มันยิ่งกว่าสมัยรัฐบาลคุณทักษิณหลายเท่า เพราะรัฐบาลคุณทักษิณปล่อยให้ TV เสนอข่าวชุมนุมต่ารัฐบาลได้ทุกวันทุกวัน แต่ไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อบริษัท จนต้องมีการใช้รถถังออกมาวิ่งบนถนน เป็นที่มาของรัฐบาลปัจจุบัน

จากคุณ : ปยุ่นสีแดง (ปยุ่นสีแดง) ☺ - [11 มี.ค. 50 07:45:26 A:125.24.130.121 X:]

👤ความคิดเห็นที่ 4 🧑🎓นักเรียน

ยุคทักษิณ ประชาธิปไตยสำหรับประชาชน เทียบกับยุคนี้ดีกว่า
เยอะ ยุคนี้กลัวคนร่ำรวยมีประท้วงสนามหลวงแล้วจะสูญเสีย
อำนาจวาสนา มาแบบผิดกฎหมายแล้วต้องยอมรับ

จากคุณ : หุจริงอะ 😊- [11 มี.ค. 50 07:52:24
A:202.139.223.18 X:]

👤ความคิดเห็นที่ 5 🧑🎓นักเรียน

" ไม่นานประชาธิปไตยจะกลับมา เพราะไม่มีอะไรทดแทน
ประชาธิปไตยได้ " ทักษิณพูดที่ลอนดอนไม่กี่วันก่อน " เรา
กำลังสร้างประชาธิปไตย " ผู้นำทหารพูดเมื่อไม่กี่วันเหมือนกัน
ลองมองกฎเกณฑ์ของโลกกับความขัดแย้งของคำพูดที่ผู้นำ
ทหารพูด และถามเด็กประถมดูว่ากินประโยชน์ไหนใหญ่กว่า

จากคุณ : เเดน 😊- [11 มี.ค. 50 08:25:37
A:222.123.80.178 X:]

👤ความคิดเห็นที่ 6 🧑🎓นักเรียน

รู้สึกมานานแล้วว่าเรากำลังอยู่ในระบอบเผด็จการ

จากคุณ : Jump Master 😊👉My My- [11 มี.ค. 50
08:36:54 A:58.9.137.252 X:]

👤ความคิดเห็นที่ 7 🧑🎓นักเรียน

ก็เห็นสื่อมันออกมาพูดกันว่าเดี๋ยวนี้สื่อได้เสรีภาพจริงๆ ผิดกับ
สมัยทักษิณครอบงำสื่อปิดกั้นสื่อ ผมไม่รู้ว่าไอ้พวกนี้มันใช้อะไร
คิดและมันใช้อะไรวะไหนพูดครับ

จากคุณ : คนพิชิตร 😊👉My My- [11 มี.ค. 50 08:45:37
A:203.188.20.191 X:]

👤ความคิดเห็นที่ 8 🎓.มก.ใจดีตาม

สื่อเหล่านี้จะกล้านำเสนออีกด้วยเมื่อรัฐบาลนั้นเป็นรัฐบาลประชาธิปไตยเท่านั้นครับ เพราะฉะนั้นจรรยาบรรณสื่ออย่าไปหาเลยครับ ไม่มีจริงหรอก คงมีแต่ในตำราเท่านั้น

จากคุณ : ดุจเพชร 🇹🇹- [11 มี.ค. 50 09:06:37
A:125.25.74.212 X:]

👤ความคิดเห็นที่ 9 🎓.มก.ใจดีตาม

เสียดายแทนคนบางคนที่ร้องไห้เพื่อ ITV
บทเรียนอีกครั้งสำหรับประชาชนผู้นำสงสาร

จากคุณ : Jungke 🇹🇹-My Blog- [11 มี.ค. 50 09:08:58
A:124.157.220.115 X:]

👤ความคิดเห็นที่ 10 🎓.มก.ใจดีตาม

5 7 ทหารคุม 3 9 itv รัฐบาลกับนายทุนคุม วิทยุไม่เป็นของ
ทหาร รัฐบาล ก็ของนักการเมือง แล้วมันจะเป็นสื่อเสรีได้
อย่างไรงั้น พวกเรานี้ละครับเสรีตัวจริง ต้องช่วยกันสื่อให้คน
อื่นๆ ได้รู้ในสิ่งที่เราพบเห็นมา เอามาแชร์ข้อมูลกัน ช่วยกันดู
ช่วยกันวิเคราะห์ หรือคุณว่าไง?

จากคุณ : ป้างจิ้ง 🇹🇹- [11 มี.ค. 50 09:14:15
A:125.25.131.214 X:]

👤ความคิดเห็นที่ 11 🎓.มก.ใจดีตาม

ขอโทษครับ ขาดช่อง 11 ไป เดี่ยวจะน้อยใจ อันนี้ของรัฐบาล
ครับ ส่วนเคเบิลก็อย่างที่รู้ๆ กันนะครับ ข้างมันเถอะนะ

จากคุณ : ป้างจิ้ง 🇹🇹- [11 มี.ค. 50 09:15:48
A:125.25.131.214 X:]

👤ความคิดเห็นที่ 12 🎓.มก.ใจดีตาม

เผด็จการก็จี้..ปิดหูปิดตา..อยากให้สื่อมันเจ๊งจ๊ง..

จากคุณ : come together 🇹🇹-My Blog- [11 มี.ค. 50
09:16:14 A:58.64.126.100 X:]

🚗-ความคิดเห็นที่ 13 🏠แก้ไขข้อความ

ทหารพระราช ทหารพระราช ทหารพระราช
ทหารพระราช ทหารพระราช ทหารพระราช
ทหารพระราช ทหารพระราช ทหารพระราช

จากคุณ : ฉันทังเอิญผ่านมา เท่านั้น - [11 มี.ค.
50 09:41:29 A:222.123.196.222 X:]

ความคิดเห็นที่ 14

มันจะปิดฟ้าด้วยมือไปได้สักกี่วันกัน

จากคุณ : sprapant 😊- [11 มี.ค. 50 09:42:32
A:124.121.45.2 X:]

ความคิดเห็นที่ 15 แก้ไขข้อความ

เผด็จการครองเมือง มันก็เป็นเช่นนี้แล

จากคุณ : หลงดอย ☺ - [11 มี.ค. 50 10:38:59
A:203.113.0.192 X:]

❖ **ความคิดเห็นที่ 16** ❖ **แก้ไขติดตาม**

ประเทศไม่ได้ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยก็แบบนี้ละครับ
คิดในทางที่ดีเราจะสนิทกับพม่ามากขึ้น

จากคุณ : ใครเอ้ยเดาเอา 😊- [11 มี.ค. 50 10:56:32
A:203.154.79.39 X:]

ความคิดเห็นที่ 17 กองจัดการ

พวกสื่อมวลชนทั้งหลาย พวกท่านเคยว่ากล่าวนายกทักษิณว่า
แทรกแซงสื่อ ปิดกั้นข่าวสาร แต่ท่านสามารถด่านายกทักษิณ
ได้ทุกวันตามใจชอบ แต่คุณทำไมพวกสื่อทั้งหลายจึงได้หดหัว
กันหมด ไม่มีความละเอียดเลยรีที่เคยมุดว่านายกทักษิณ
ควบคุมสื่อ น่าสังเวชจริงๆ

จากคุณ : เหมืองง่า 😊- [11 มี.ค. 50 11:19:56
A:124.157.200.57 X:]

💡ความคิดเห็นที่ 18 🧑🎓 [บันทึกข้อความ](#)

===== "หมาหมู" =====

จากคุณ : ลุงถึงท่าไม้ 🤔- [11 มี.ค. 50 12:46:53
A:203.107.200.75 X:]

💡ความคิดเห็นที่ 19 🧑🎓 [บันทึกข้อความ](#)

ไปกัน นะ

วันหนึ่งพวกมัน จะหันกลับมามอง

จากคุณ : bookss 🤔🧑🎓 [My Blog](#)- [11 มี.ค. 50 12:49:36
A:58.10.6.35 X:]

💡ความคิดเห็นที่ 20 🧑🎓 [บันทึกข้อความ](#)

ยังจดจำวันปฏิวัติได้ พวกเราคงมีความรู้สึกคล้ายๆกัน
อึดอัด หดหู่ กังวล หวาดวิตก มองไม่เห็นทาง ไม่รู้จะเริ่มจากจุด
ไหน นึกถึงตอนมารวมกันอยู่
"ไร้สังกัด"แล้วให้ส่งสาร จะเสฟข่าวสารที่ถูกต้องแทบจะหาไม่
เจอ งานนี้ต้องขอขอบคุณชาว wnc บ้านบางไชฯลฯ
ที่มีความมั่นคงแน่วแน่ต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย

... คารวะด้วยใจ...

จากคุณ : mm asoka 🤔- [11 มี.ค. 50 13:55:30
A:125.24.140.181 X:]

💡ความคิดเห็นที่ 21 🧑🎓 [บันทึกข้อความ](#)

บุกไปที่สถานี ดิ เตียวก่อถ่าย 555

จากคุณ : ::Sholl:: 🤔🧑🎓 [My Blog](#)- [11 มี.ค. 50 14:05:06
A:203.113.67.105 X:]

ภาคผนวก ข
แบบสัณภาพงานวิจัย

แบบสัมภาษณ์งานวิจัย

เรื่อง

อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชนในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ.....

เพศ.....

อายุ.....ปี

ระดับการศึกษา.....

อาชีพ.....

รายได้ / เดือน

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง	ทำ	ไม่ทำ
1. พுகุยเรื่องการเมือง / สนใจติดตามรับฟังข่าวสารทางการเมือง		
2. ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง		
3. ชักชวนผู้อื่นให้ไปลงคะแนน		
4. ร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมือง / ติดสติ๊กเกอร์ / สวมเสื้อ เพื่อแสดงการสนับสนุน		
5. ติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง		
6. การบริจาคเงิน / สิ่งของสนับสนุนทางการเมือง		
7. ร่วมประชุมหรือชุมนุมทางการเมือง		
8. เข้าร่วมในเวทีสาธารณะ		
9. มีการรวมตัวกับคนอื่นเป็นกลุ่มผลประโยชน์หรือเป็นสมาชิกกลุ่ม		
10. ช่วยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหาเสียง		
11. เป็นสมาชิกพรรคการเมือง		
12. ลงสมัครรับเลือกตั้ง		
13. ดำรงตำแหน่งสำคัญในพรรคการเมือง		

แบบสัมภาษณ์งานวิจัย

เรื่อง

อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชนในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

การมีส่วนร่วม ทางการเมือง	สิ่งที่มีอิทธิพล	ประเภทสื่อ	เนื้อหา ของข่าวการเมือง	วิธีการที่นำเสนอ	บุคคลที่นำเสนอ

ภาคผนวก ก
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวพริยาภรณ์ สรรพศรี
วัน เดือน ปีเกิด	6 เมษายน 2525
ภูมิลำเนา	จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2543 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2547 ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชามนุษยสัมพันธ์ (บ้านและชุมชน) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่